

VRATISLAV BĚLSKÝ

MUSICUS
DOCTUS
ET
HUMANUS

Irena Veselá, Pavel Sýkora a Vlastimil Tichý (eds.)

VRATISLAV BĚLSKÝ
MUSICUS DOCTUS ET HUMANUS

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Vratislav Bělský : musicus doctus et humanus / Irena Veselá, Pavel Sýkora a Vlastimil Tichý (eds.). --

1. vydání. -- Brno : Moravská zemská knihovna v Brně, 2024. -- 253 stran

Anglické resumé

Obsahuje bibliografie, bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-7051-353-8 (brožováno)

* 780.649.071.2 * 780.616.31.071.2 * 78.071.4 * 78(091) * 655.413:78 * 78-027.22 * 78.091 * 929 *

(437.3) * (437.322) * (048.8:082) * (092) * (0:82-94)

– Bělský, Vratislav, 1924-2003

– varhaníci -- Česko -- 20.-21. století

– cembalisté -- Česko -- 20.-21. století

– hudební pedagogové -- Česko -- 20.-21. století

– dějiny hudby -- 17.-18. století

– vydávání hudebnin -- Česko -- 20. století

– hudební život -- Česko -- 20. století

– koncerty -- Česko -- 20. století

– Brno (Česko)

– kolektivní monografie

– biografie

– vzpomínky

78.07 - Hudebníci, skladatelé a jiná hudební povolání [9]

929 - Biografie [8]

Publikace vznikla na základě institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje
výzkumné organizace poskytované Ministerstvem kultury.

Recenzovali:

Mgr. Václav Kapsa, Ph.D.

Mgr. Ondřej Pivoda, Ph.D.

© Moravská zemská knihovna v Brně, 2024

ISBN 978-80-7051-353-8

VRATISLAV BĚLSKÝ

MUSICUS DOCTUS ET HUMANUS

Irena Veselá, Pavel Sýkora a Vlastimil Tichý (eds.)

Moravská zemská knihovna v Brně
Brno 2024

Obsah

11	ÚVOD (Irena Veselá)
	NÁSTIN ŽIVOTA A DÍLA VRATISLAVA BĚLSKÉHO (Pavel Sýkora)
15	Rodinné kořeny: otec František V. Bělský
18	Studia
21	Pedagog
22	Koncertní činnost
25	Poslední léta Vratislava Bělského
25	Rodina
	EDITOR, PŘEKLADATEL, INTERPRET
33	Musica Antiqua Bohemica a Bělského ediční pojetí starší hudby (Jana Spáčilová – Pavel Sýkora)
33	Vznik a vývoj MAB
34	Podstata ediční práce
35	Bělského ediční pojetí starší hudby
36	Bělského činnost v MAB
39	Další ediční činnost Vratislava Bělského
40	Přehled edic Vratislava Bělského
43	Vratislav Bělský jako interpret a editor hudby Jana Dismase Zelenky k jezuitské holdovací hře <i>Sub olea pacis et palma virtutis</i> (Irena Veselá)
44	Jezuitská holdovací hra <i>Sub olea pacis et palma virtutis</i> provedená v Praze roku 1723
47	Vratislav Bělský jako interpret a editor skladeb Jana Dismase Zelenky v 60. a 70. letech 20. století
50	Provedení <i>Sub olea pacis</i> v Brně, Praze a Kroměříži v letech 1983 a 1984
62	Příprava edice <i>Sub olea pacis</i> v zrcadle dochované Bělského korespondence z let 1980–1985

- 67 Edice jezuitské holdovací hry *Sub olea pacis* Jana Dismase Zelenky od Vratislava Bělského
- 73 Poznámky Georga Muffata k interpretaci francouzské hudby v překladu Vratislava Bělského (Jana Franková)
- 91 Přehled koncertní činnosti Vratislava Bělského a souborů Collegium musicum brunense a Čeští komorní sólisté v letech 1947–1992 (Vlastimil Tichý)

VRATISLAV BĚLSKÝ VE VZPOMÍNKÁCH RODINY, KOLEGŮ A ŽÁKŮ

- 165 Z rodinného alba (Jana Bělská – Vratislav Bělský ml.)
- 165 Seznámení
- 165 Zhloubán
- 167 Kuličky
- 167 Vztah k dětem
- 168 Rodina maminky
- 169 Koncerty a mše
- 169 Zobcová flétna
- 171 Můj vztah k hudbě
- 172 Byt na Dřevařské ulici
- 174 Návštěvy
- 174 Snacha
- 175 Alexej
- 175 Jaroslav Pohanka
- 176 Přátelé Matyášovi a Zavřelovi
- 176 Jiří Sehnal
- 178 Procházky, výlety a dovolené
- 179 Vratislav Bělský v mých vzpomínkách (Jiří Sehnal)
- 185 Vzpomínka na Vratislava Bělského (Jan Hora)
- 186 Zámek plný hudebníků (Petr Šandera)
- 189 Zapálený služebník hudby (Josef Kšica)
- 193 Vzpomínky na Vratu (Martin Jakubíček)
- 195 Následovník Emiliána Trolidy (Robert Hugo)
- 196 Kantor celou svou duší (Jana Michálková Slimáčková)

- 198 Vzpomínka na Vratislava Bělského (Šárka Pilátová)
- 200 Vratislav Bělský – tajný cestovatel časem i prostorem (Barbara Maria Willi)
- 202 Pedagog přátelský a inspirativní (Lucie Fišerová)
- 204 Výuka v tvůrčím duchu (Ivona Římánková)
- 207 Na disonanci si musíme pošušnat (sestra Benedicta Jiřina Lišková)
- 207 Duchem v baroku
- 207 Kolaudace
- 208 Vyučování
- 210 Povídání
- 211 Paní Bělská
- 211 Závěr života
- 214 Ještě dva střípky, o kterých si nejsem jista, nakolik jsou známy

215 Autoři příspěvků

223 Seznam vyobrazení

225 Prameny a literatura

225 Archivní fondy

226 Publikace

235 Rejstřík osob

253 Summary

ÚVOD

Irena Veselá

Jsou umělecké osobnosti slavné a mediálně známé a jsou také osobnosti, které sice žijí a tvoří v ústraní, avšak o to hlubší stopu za sebou zanechají. Varhaník, cembalista, pedagog a editor Vratislav Bělský (1924–2003) patřil k těm druhým, i když slovo „ústraní“ nelze v jeho případě chápat až tak doslova. Byl totiž neustále obklopen rodinou, kolegy a především žáky.

V životě a práci Vratislava Bělského můžeme sledovat několik vzájemně propojených rovin, společně vytvářejících obsah pojmů *musicus doctus et humanus*, které jsme zvolili za podnázev této knihy. Bělský vystudoval hru na varhany, nestal se však koncertním varhaníkem na plný úvazek. Nestal se ani chrámovým varhaníkem, spjatým s konkrétní církví, kostelem, kůrem a hracím stolem varhan. Duchovní hudbě, stejně jako konstrukci a stavbě varhan však rozuměl jako málokdo. Již v mládí se přiklonil k interpretaci skladeb zkomponovaných v 17. a 18. století, což automaticky znamená nutnost proniknout do tajů hry generálbasu. Hrál tím pádem jak na varhany, tak na cembalo a hru na oba dva nástroje také vyučoval, aniž by se vyhranil jakožto sólista na kterýkoliv z nich. Rozhodující pro něj nebyl nástroj, ale repertoár. Ve své době se tak jako jeden z mála hudebníků přiblížil uměleckému profilu „učeného“ (*doctus*) hudebníka 18. století, který musel zvládnout zahrát generálbasový doprovod k jakékoli skladbě na obou těchto nástrojích, rozumět hudebně rétorickým figurám či artikulaci a také znát vlastnosti jiných nástrojů a lidského hlasu. To vše od Bělského vyžadovalo důkladné studium pramenů a literatury, většinou zahraniční, a tedy v jeho době špatně dostupné. Z tohoto důvodu Bělský přeložil klíčová hudebněteoretická díla do češtiny. Stejně jako teoretickou literaturu vyhledával Bělský v archivech také skladby, které následně interpretoval a jimž prostřednictvím novodobých tištěných edic dával nový život. Za účelem znovuoživení této hudby připravoval jakožto pedagog nové interpretace. Jeho pilná a intenzivní práce mu vynesla více méně trvalý pobyt mimo tehdejší realitu, podle své ženy žil „duchem v baroku“.¹ Ale navzdory tomuto svému přebývání v jiném čase a prostoru dával zároveň svým humorným glosováním a vtipnými poznámkami najevo, že je přítomen tady a teď.

1 Srov. s. 207.

Ve Vratislavu Bělském můžeme při troše fantazie zahlédnout novodobou brněnskou obdobu lipského kantora Johanna Sebastianu Bacha, kterého on sám ctil a obdivoval – učitel obklopený svými žáky ve škole i ve své vlastní domácnosti, bez přestání poskytující neformální vzdělání všem, kteří o to stáli. Jeho soukromý život nebylo možné oddělit od života profesního, protože se oba úzce prolínaly. Ze vzpomínek jeho žáků vyplývá, že pro něj představovali rozšířenou rodinu. Skutečný *musicus humanus*.

Dodejme, že Vratislav Bělský, tento vlídný a laskavý poutník z 18. století, dokázal výrazně proměnit hudební tvář Brna. Díky němu zde našla druhý domov cembalistka a varhanice Barbara Maria Willi, která neváhala přirovnat Bělského ke světově proslulým klíčovým osobnostem novodobé renesance staré hudby, jako byli Manfred Bukofzer či Claude Victor Palisca.²

Vratislav Bělský představuje v brněnském hudebním životě jednu z pozoruhodných a jedinečných osobností, ke kterým stojí za to se vracet. Po výstavě uspořádané v roce 2023 v rámci cyklu Moravské zemské knihovny Oči Brna, ke dvacátému výročí úmrtí Vratislava Bělského, proto následuje tato monografie, věnovaná stému výročí jeho narození. Důvodem jejího vzniku není pouze fakt, že aktivity Vratislava Bělského i oblasti jeho zájmu byly v tištěném katalogu k výstavě představeny spíše formou stručných ochutnávek, po kterých by teprve měla následovat ta pravá hostina. Tím hlavním důvodem jsou příběhy lidí, a zdaleka ne jen hudebníků, kteří na něj s láskou a úctou vzpomínají. Teprve z jejich textů lze vyčíst, jak moc tento nenápadně, ale pilně pracující editor a nebývale vzdělaný interpret schovaný za hracím stolem varhan či u cembala ovlivnil jejich pohled na vnímání a interpretaci „staré“ hudby. Prostřednictvím jejich vzpomínek a několika odborných studií tak můžeme znovu ocenit (a docenit) šíři a hloubku Bělského aktivit a s nimi jeho nezpochybnitelný přínos pro hudební život.

Za poskytnutí archivních materiálů a informací o životě a činnosti Vratislava Bělského bychom rádi poděkovali Janě a Vratislavu Bělským, Janě Baláčové (archiv Filharmonie Brno), Haně Bartošové, Drahomíře Horákové Černocké, Václavu Kapsovi, sestře Benedictě Liškové, Věře Mikuláškové, Jarmile Mráčkové, Jiřímu Sehnalovi, Olze Zuckerové a pracovníkům Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea. Náš dík náleží rovněž kolegům z Moravské zemské knihovny Kristýně Dufkové a Pavlu Němcovi.

NÁSTIN ŽIVOTA A DÍLA VRATISLAVA BĚLSKÉHO

Pavel Sýkora

2 Srov. WILLI, Barbara Maria. Tak trochu jiná předmluva. In: BĚLSKÝ, Vratislav. *Hudba baroka: Provozovací praxe hudby 17. a 18. století*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2010, s. 5. ISBN 978-80-86928-84-5.

Rodinné kořeny: otec František V. Bělský

Vratislav Bělský se narodil 5. května 1924 v České Třebové do rodiny malíře, grafika a výtvarného pedagoga Františka V. Bělského a Marie Bělské, rozené Šimonové.³

Bělského otec, rodák z Kosmonos v okrese Mladá Boleslav (12. srpna 1884), se v mládí, kdy se mimo jiné živil jako dělník v textilní továrně, učil fotografem. Tuto profesi vykonával v letech 1902–1906.

Pro jeho další směřování bylo rozhodující studium na uměleckých školách doma i v zahraničí. Nejprve to byla Uměleckoprůmyslová škola v Praze (1906–1909), kde ho učil Emanuel Dítě mladší. Následovala Královská bavorská akademie výtvarných umění v Mnichově, kde byl žákem Otto Seitze (1909–1910). Své vzdělání završil v letech 1909–1913 na pražské Akademii umění. Jeho učiteli tu byli Vojtěch Hynais a August Brömse. Během studia podnikl F. V. Bělský cesty do Itálie, Německa, Francie a Holandska.

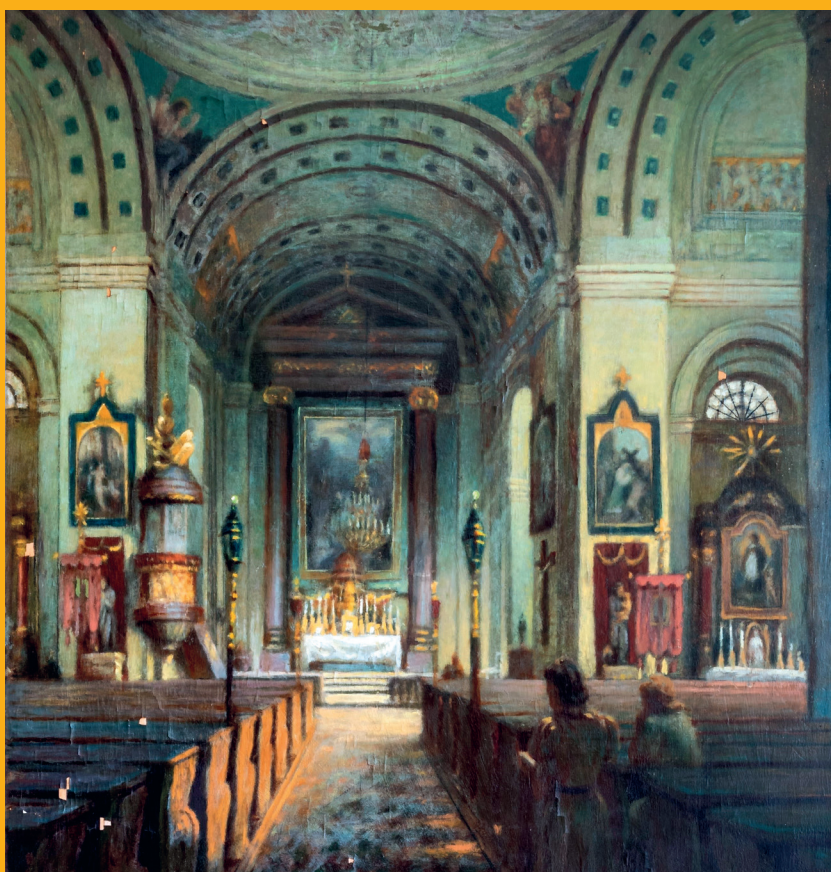
V letech 1913–1923 působil jako učitel kreslení a modelování v Novém Městě na Moravě, Jindřichově Hradci a Mladé Boleslavi. V roce 1915 narukoval do armády, ze zdravotních důvodů byl však téhož roku propuštěn.

V roce 1923 uzavřel F. V. Bělský sňatek s Marií Šimonovou (1895–1952), rovněž rodačkou z Kosmonos. Ta mu po celý svůj život vedla domácnost. Ve stejném roce se manželé přestěhovali do České Třebové, kde se jim následujícího roku narodil jediný syn Vratislav. F. V. Bělský tu v letech 1923 až 1944 vyučoval kreslení a modelování na reálném gymnáziu. Tamtéž konal přednášky o výtvarném umění a pořádal výstavy. Bělští bydleli v ředitelské vile gymnázia, v roce 1948 si koupili vlastní domek na Trávníku. I po svém penzionování pokračoval F. V. Bělský v aktivní umělecké činnosti.

3 Následující text čerpá z rozhovorů s Vratislavem Bělským mladším a jeho chotí Janou Bělskou (srov. kap. *Z rodinného alba*, s. 165–178), z bakalářské práce Kamily Dubské *Vratislav Bělský, portrét osobnosti*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009. Informace o Františku V. Bělském jsou upřesněny podle studií Jany Voleské František V. Bělský a Ludmily Kesselgruberové František V. Bělský. In: VOLESKÁ, Jana, KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila. *Tóny barev – barvy tónů: Akademický malíř František V. Bělský (1884–1968). Katalog k výstavě konané ve dnech 19. 9. – 10. 11. 2024*. Česká Třebová: Městské muzeum, 2024, s. 7–26, resp. 28–29. ISBN 978-80-909274-1-4.

Obr. 1a, b: Rodiče Vratislava Bělského Marie a František V. (s vnukem Vratislavem).
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 2: BĚLSKÝ, František V. *Interiér kostela sv. Jakuba Většího v České Třebové*,
olej na překližce, mezi lety 1923 a 1939. Archiv rodiny Bělských.

Obr. 3: BĚLSKÝ, František V. *Marie Bělská s vnukem Vratislavem*, pastel na kartonu, 1950.
Archiv rodiny Bělských.

Marie Bělská zesnula 12. března 1952. V roce 1956 se F. V. Bělský podruhé oženil, a to s Marií Koldovou, rovněž rodačkou z Kosmonos (1898–1981). Následujícího roku opustil Českou Třebovou a odstěhoval se s manželkou do Kosmonos. Tam také 16. ledna 1968 zemřel.⁴ Pohřben je v rodinném hrobě na místním hřbitově. U příležitosti stého čtyřicátého výročí narození F. V. Bělského uspořádalo Městské muzeum v České Třebové ve dnech 19. září až 10. listopadu 2024 výstavu z jeho díla.

František V. Bělský vynikl jako autor zátiší, především s květinami. Dále maloval krajiny, vytvářel portréty aj. Mezi jeho hlavní techniky náležely oleje, pastely a grafika. Pořádal výstavy doma i v zahraničí. Zasedal též v uměleckých porotách.

Studia

Předválečná léta a válka

Vratislav Bělský navštěvoval v rodném městě obecnou chlapeckou školu. V roce 1935 nastoupil na místní reálné gymnázium, kde roku 1943 maturoval. Paralelně se věnoval hře na housle a klavír. Na housle se začal učit asi od druhé třídy obecné školy, klavírní hru studoval od devíti let, nejprve soukromě v České Třebové u Františka Preislera, posléze na Východočeské hudební škole v Pardubicích, kterou absolvoval v roce 1943.

V červnu 1943 úspěšně vykonal přijímací zkoušku na klavírní oddělení Konzervatoře hudby v Praze, kam však nemohl nastoupit, neboť byl totálně nasazen do továrny na opravy letadel v Ústí nad Orlicí.

Brno

Po skončení války chtěl Bělský nastoupit na pražskou konzervatoř, tam však nebyl přijat. Proto zvolil jako náhradu Státní hudební a dramatickou konzervatoř v Brně, kde bylo volné místo pouze ve varhanním oddělení. Tak jej osud zavál do varhanní třídy Josefa Černockého, u něhož studoval v letech 1945 až 1949. Školu absolvoval 2. června 1949. Na konzervatoři se seznámil se svojí pozdější chotí Vlastou Vikovou, rovněž žákyní Černockého.

Paralelně s nástupem na konzervatoř začal Bělský studovat hudební vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Ačkoliv tato studia opustil po dvou semestrech, muzikologickou tematikou se zabýval po celý život, a to ve spojení s interpretační praxí.

Od roku 1949 pokračoval ve studiu varhan na Janáčkově akademii múzických umění. Zprvu u Františka Michálka, po jeho úmrtí 18. listopadu 1951 přešel k Josefu Černockému, svému učiteli z konzervatoře. Bělský ukončil školu 4. června 1953 absolutoriem a státní zkouškou. Stal se teprve pátým absolventem varhanní hry na JAMU.

⁴ Jako datum úmrtí F. V. Bělského se tradičně mylně uvádí 17., případně 19. leden. Srov. VOLESKÁ, Jana. František V. Bělský, s. 19–20 a s. 26, pozn. 105.

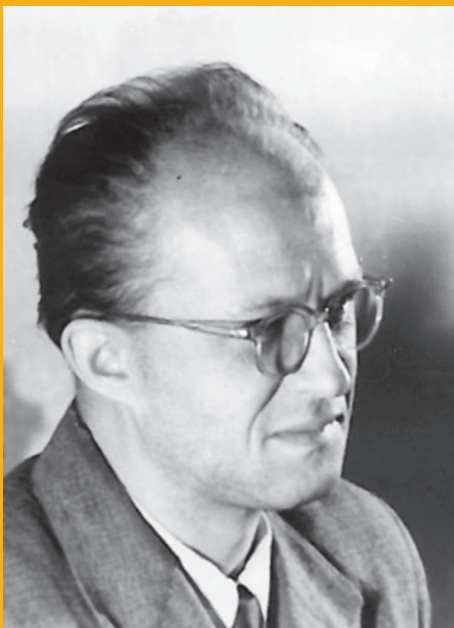
Obr. 4: Vratislav Bělský v mladých letech.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 5: Josef Černocký se svými studenty na brněnské konzervatoři, po jeho levé ruce Vratislav Bělský. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 6: Novomanželé Bělští s Josefem Černockým, Cvikov 1949.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 7: Vratislav Bělský počátkem padesátých let.
Archiv rodiny Bělských.

Jméno a příjmení: <i>Jarmila Mráčková</i>		Stud. rok: <i>1967/1968</i>	
Název přednášky (cvičení)		Týd. hod. v sem.	
Jméno přednášejícího		zim.	let.
		pt.	ev.
<i>Hra na nástroj</i>		<i>2</i>	<i>2</i>
<i>prof. Černocký</i>			
<i>Interpretační seminář</i>		<i>2</i>	<i>2</i>
<i>prof. Černocký</i>			
<i>Estetika</i>		<i>1</i>	<i>-</i>
<i>rež. doc. Burjanek</i>			
<i>Dějiny KSC a kult. polit.</i>		<i>2</i>	<i>-</i>
<i>strany</i>			
<i>dr. Loukotka</i>			
<i>Němčina</i>		<i>- 2</i>	
<i>dr. Linhart</i>			
<i>Hra na cembalo</i>		<i>1</i>	<i>1</i>
<i>prof. Bělský</i>			

Obr. 8: Výkaz o studiu na JAMU s hodnocením a podpisem Vratislava Bělského.
Archiv Jarmily Mráčkové.

Pedagog

Učitel na hudebních školách

Vratislav Bělský zahájil svoji pedagogickou dráhu jako učitel na základních uměleckých školách (dříve lidové školy umění). Nejprve to byla hudební škola v Kuřimi, kam nastoupil 1. září 1952. Od 1. března 1953 pak působil na hudební škole ve Šlapanicích u Brna. Ředitelem tu byl Bělského bývalý spolužák a pozdější spolupracovník v edici Musica Antiqua Bohemica⁵ a v Collegiu musicum brunense Jaroslav Pohanka (1924–1964). Po jeho úmrtí převzal Bělský funkci ředitele, kterou vykonával až do svého nástupu na konzervatoř v roce 1969.

Konzervatoř

S brněnskou konzervatoří však spolupracoval již v roce 1961, od 21. února do 17. června, kdy zastupoval za nemocného Josefa Černockého. Interní úvazek získal 1. února 1969 pro výuku varhan po Černockém. Mezi jeho žáky patřili Petr Šandera (absolutorium 1965), Josef Kšica, pozdější regenschori svatovítské katedrály v Praze (absol. 1976), Zdeněk Plaček (absol. 1977), Ivo Bartoš (absol. 1981), Věra Trojanová (absol. 1982). Vedle hlavního oboru vyučoval Bělský též nauku o varhanách, improvizaci a generálbas.

Druhým nástrojem, jehož výuku Bělský na konzervatoři zavedl, bylo cembalo. Tento nástroj prožíval teprve jakousi renesanci, u nás navíc dosti opožděnou za některými evropskými státy. Proto se hra na cembalo vyučovala nejprve jako nepovinný předmět, později jako obligátní předmět pro klavíristy a varhaníky. Hra na cembalo jako samostatný obor se na brněnské konzervatoři vyučuje od roku 2019.

Své působení na konzervatoři ukončil Bělský v roce 1985, kdy odešel do důchodu.

JAMU

Ani po nástupu do penze však Bělský nerezignoval na pedagogickou činnost. V letech 1985–2001 působil externě na Janáčkově akademii múzických umění, kde vyučoval interpretaci staré hudby, obligátní varhany pro cembalisty a obligátní cembalo pro varhaníky. Do rámce výuky na JAMU patřila též účast na seminářích. Na nich se Bělský podílel se svými kolegy Alenou Veselou, Karlem Pokorou a Kamilou Klugarovou.

Jeho soukromou žákyní se na konci devadesátých let stala sestra Benedicta, vlastním jménem Jiřina Lišková, členka řádu klarisek v Soběšicích.

Učebnice

Nedílnou součástí Bělského pedagogiky byly učebnice, které pojednávají nejen o jeho dvou nástrojích, ale také o interpretační praxi zejména 17. a 18. století.

5 O edici Musica Antiqua Bohemica (MAB) viz kap. Musica Antiqua Bohemica a Bělského ediční pojetí starší hudby na s. 33–42.

Nauka o varhanách, která byla určena pro studenty konzervatoří, se zabývá stavbou tohoto nástroje. Pro zájem o tuto publikaci svědčí její čtyři edice: 1982, 1984, 1988 a 2000. Spis *Cembalo: Nástroj a jeho literatura* vydala JAMU v roce 2002. Dokončen byl však již roku 1993, a tak mohl již tehdy sloužit jako důležitá didaktická pomůcka – jedná se totiž o jediný spis svého druhu u nás. Přínosný je rovněž učebnicový text *Hudba baroka* s podtitulem *Provozovací praxe staré hudby 17. a 18. století* (vydán 2009), který seznamoval a seznamuje zájemce s poučenou interpretací tzv. staré hudby.

V této souvislosti jsou také nesmírně cenné Bělského překlady instrumentálních traktátů druhé poloviny 18. století: jedná se o *Pokus o návod jak hrát na příčnou flétnu* Johanna Joachima Quantze (1990), *Důkladnou školu na housle* Leopolda Mozarta (2000) a *Úvahu o správném způsobu hry na klavír* Carla Philippa Emanuela Bacha (2002). Tyto německé traktáty doplňují *První poznámky o hraní francouzských baletů podle metody zesnulého pana de Lully* Georga Muffata (1992).

Koncertní činnost

Vratislav Bělský zahájil svou koncertní činnost ve druhé polovině 40. let. Vystupoval především jako varhaník a cembalista, a to buď sólově, nebo ve spolupráci se soubory a komorními orchestry, z nichž to byly především Collegium musicum brunense a Čeští komorní sólisté.

Bělský koncertoval doma i v zahraničí. Z domácích lokalit to bylo především Brno, dále pak Olomouc, Ústí nad Orlicí, Uherský Brod, Prostějov, Letovice aj.

Centrem Bělského brněnských vystoupení se stal Palác šlechticů (tehdejší Etnografický ústav), kde hrával na varhany i na cembalo. Jedenkrát ročně pořádá matiné na Stadionu, které sám financoval. Vystupoval též během abonentních cyklů. V rámci Kruhu přátel hudby účinkoval v ansámblu (Čeští komorní sólisté) i sólově. Svého oblíbeného Bacha pocítil na koncertě 18. listopadu 1969, kdy v Besedním domě přednesl jeho skladby výmarského období. O dva roky dříve se představil jako cembalista na vánočním koncertě spolu s pěvkyní Jarmilou Hladíkovou. Podobně účinkoval v cyklech Hudební mládeže, které se rovněž konaly v Besedním domě. Zajímavostí je vystoupení Vlasty Bělské coby umělecké vedoucí Komorního souboru zobcových fléten v sezóně 1975/1976. Nelze opomenout ani Bělského spolupráci s brněnským rozhlasem.

V zahraničí účinkoval Bělský v Německu, Belgii, Rakousku, Švédsku, Dánsku, Rusku, Itálii, Kanadě a USA. Jeho interpretační umění bylo oceněno v roce 1958 na mezinárodní bachovské varhanní soutěži v belgickém Gentu, kam se vypravil s Janem Horou (též laureátem soutěže).

Varhaník

Varhanní repertoár Vratislava Bělského byl poměrně obsáhlý. Centrem jeho pozornosti byla hudba barokní, ze skladatelů to byl především Johann Sebastian Bach. Mezi romantiky

uznával Césara Francka a Felixe Mendelssohna-Bartholdyho. Naopak negativně se stavěl k varhanní tvorbě Ference Liszta a Maxe Regera, u něhož si ovšem cenil polyfonní práci a schopnost vyjádřit v chorálních fantaziích obsah textu.⁶ Bělský interpretoval také skladby autorů 20. století, například Petra Ebena, Vladimíra Wernera, Dalibora Spilky aj.

Bělský nebyl stálý chrámový varhaník, v kostele však pochopitelně hrával. Příležitostně účinkoval při mších, které byly zpravidla spojeny s koncertem. Podobně tomu bylo v tehdejších Východním Německu: před mší zahrál koncert a odehrál i hudební party během následující mše. Na Štědrý den několikrát účinkoval v Rybově *České mši vánoční*.

Okruh Bělského varhanních zájmů se neomezoval jen na interpretaci. Vedle pedagogických a teoretických aktivit se podílel též na poli organizačním. V roce 1973 inicioval ustavení organologické sekce při Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně. V jejím rámci uskutečnil řadu přednášek a koncertních vystoupení. V posledním desetiletí života byl členem organologické komise brněnské diecéze, kde mimo jiné uplatnil své znalosti o stavbě a historii varhan. Ještě 3. dubna 2003, tedy asi tři týdny před úmrtím, se účastnil jednání o stavbě nových varhan ve Velké Bíteši.

Collegium musicum brunense

Vratislav Bělský byl spoluzakladatelem a dlouholetým členem souboru Collegium musicum brunense. Soubor vznikl v roce 1947 v návaznosti na prvorepublikové Collegium musicum, které založil Vladimír Helfert se studenty hudebněvědného semináře na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. V tradici zejména německých collegií tvořili i nově vzniklé Collegium univerzitní studenti, ale též posluchači konzervatoře.

Vůdčí osobností Collegia byl Jaroslav Pohanka. Významný podíl na jeho charakteru měli též Jan Racek a Theodora Straková. Prvními členy, kteří vystoupili na koncertech v roce 1947, se stali, vedle Bělského, pozdější zakladatelé Janáčkova kvarteta: Jiří Trávníček, Miroslav Matyáš, Jiří Kratochvíl a Karel Krafka. Do souboru postupně přistupovali další interpreti, jako byli flétnisté Arnošt Bourek a Radomír Pivoda, violisté Jiří Beneš a Josef Příbáň, violoncellisté Josef Moučka a Vratislav Lukáš, klavíristka Božena Kalábová-Němcová a další. Na koncertech vystupovali též hostující interpreti.

Soubor účinkoval podle charakteru repertoáru ve variabilním obsazení, vytvářel též komorní orchestr. Vystupoval v Brně i dalších lokalitách. Brněnské koncerty se konaly v Janáčkově muzeu, které bylo součástí Hudebněhistorického oddělení Moravského muzea, dále v Besedním domě nebo v Univerzitní knihovně (nyní Moravské zemské knihovně).

Vratislav Bělský v souboru účinkoval jako hráč continua nebo přednášel sólové party v cembalových a varhanních koncertech. Významný podíl měl na přípravě repertoáru. Tady se uplatnila jeho orientace na 17. a 18. století, a tedy zaznívala díla známých i (tehdy) neznámých autorů, včetně českých. Odborný přínos Bělského se projevoval objevováním neznámých skladeb z archivních pramenů, mimo jiné Moravského muzea, a jejich spartací pro provedení.

6 Srov. DUBSKÁ, Kamila. *Vratislav Bělský, portrét osobnosti* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2009, s. 22.

Obr. 9: Hrob rodiny Bělských a Víkových v Novém Boru.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 10: Vlasta Bělská v mladých letech.
Archiv rodiny Bělských.

Repertoár Collegia se postupně rozšiřoval o hudbu 19. století a hudbu soudobou. Pro sólovou vokální tvorbu byla angažována Běla Syková-Dejmková, vokální soubor řídil Vladimír Telec.

V roce 1961 se z Collegia oddělil Komorní orchestr Bohuslava Martinů pod uměleckým vedením Jiřího Trávníčka, tehdejšího primárie Janáčkova kvarteta (Matyáš opustil soubor kvůli umělecké cestě do Japonska). Zbýlá část přetrvávala pod názvem Collegium musicum v podobě komorního orchestru bez dirigenta. V roce 1963 došlo k přejmenování souboru na Čestí komorní sólisté. Soubor se pod vedením Miroslava Matyáše stal součástí Státní filharmonie Brno.

Další podobně orientované sdružení, tj. na tzv. starou hudbu, vzniklo ke konci sedmdesátých let pod názvem Collegium musicum Brno. Jednalo se o vokálně-instrumentální soubor, jehož těžištěm byla duchovní hudba 17. století založená důsledně na archívních pramenech. Jádrem repertoáru se stala sbírka skladeb z kůru kostela sv. Jakuba v Brně. Od svých předchůdců se toto Collegium odlišilo užitím historických nástrojů. Původní obsazení tvořili houslisté Jiří Květon a Bohumír Strnad, hráč na violu da gamba a violoncello Libor Kučera, zpěvačka Jarmila Janíčková. Vratislav Bělský hrál na cembalo nebo varhanní pozitiv. V devadesátých letech obohatili soubor hráčka na barokní housle Elen Machová, gambistka Věra Mikulášková, sopranistka Marie Havlátová, tenorista Vladimír Richter. Vratislava Bělského vystřídal u varhanního pozitivu a cembala Martin Jakubíček.

Poslední léta Vratislava Bělského

V roce 1981 postihl Vratislava Bělského infarkt. Od poloviny devadesátých let trpěl artrozou, která mu znemožňovala koncertní hru na cembalo a varhany. Jeho zdravotní stav se zhoršil v roce 1998. Příčinou byl nachlazený trojklanný nerv.

V posledních letech se Bělský těžko pohyboval a špatně mluvil. Přesto jej doma stále navštěvovali studenti nejen za účelem konzultací, ale i na přátelské rozpravy.

Vratislav Bělský zemřel 26. dubna 2003 v Brně na selhání srdce. Pohřben je spolu s manželkou Vlastou v rodinné hrobce na Lesním hřbitově v Novém Boru.

Rodina

Vlasta Bělská, rozená Víková (1927–2013)

Chotí Vratislava Bělského se stala Vlasta Víková. Narodila se 29. května 1927 v Brně. Pocházela z pěti dětí. Její otec Vítězslav Vik byl správcem místního mlýna. Vlasta Víková vystudovala ve svém rodném městě obecnou školu a reálné gymnázium.

V roce 1938 se rodina přestěhovala do Příbora, kde Vlastin otec pokračoval v mlynářské profesi. Tady absolvovala Vlasta českou měšťanskou dívčí školu. Po válce a odsunu německého obyvatelstva z pohraničí byla rodina nucena se přestěhovat do Cvikova. Otec Vítězslav prý dlouho nemohl najít práci, nakonec se stal účetním u lesní správy.

Pozdější manželé Bělští, Vlasta a Vratislav, oba učitelé, jezdili do Cvikova na letní prázdniny, kam brávali i své dva syny. Tam Vratislav Bělský také pracoval, do nedalekého Sloupu jezdil cvičit na varhany do kostela svaté Kateřiny Alexandrijské. Ve Cvikově rovněž vstoupili roku 1949 do svazku manželského, a to v římskokatolickém farním kostele svaté Alžběty Uherské, kde po padesáti letech slavili i zlatou svatbu. Občas v létě jezdívali do NDR na výlety za přáteli muzikanty a do archivů.

Vraťme se však ke studiím Vlasty Vikové. V roce 1943 byla přijata na dvouletý varhanní kurz na brněnské konzervatoři, do třídy Vladimíra Hawlíka. Po roce však byla škola nacisty uzavřena, a to na léta 1944–1945. Na školu se vrátila roku 1945, kdy ji František Michálek připravoval do varhanního oddělení. Varhany pak studovala u Josefa Černockého. V roce 1949 složila studijní prověrky, avšak před absolutoriem byla z politických důvodů ze školy vyloučena (otec „kulak“). Díky odvážným pedagogům školu ukončila státní zkouškou ve třičtvrtletí. Oficiální absolutorium získala až v roce 1968, o což se zasloužil její manžel. S ní tehdy absolvovala i ta část jejich ročníku, která byla podobně jako ona po „Vítězném únoru“ diskriminována.

Podobně jako její manžel se Vlasta Bělská věnovala výuce. Od roku 1949 učila na hudebních školách postupně v Kuřimi, ve Znojmě, po mateřské dovolené pak v Husovicích a na Starém Brně (dnes ZUŠ Františka Jílka ve Vídeňské ulici). Jejimi hlavními obory byly klavír a od druhé poloviny šedesátých let zobcová flétna. V roce 1982 odešla do důchodu, ale stále soukromě vyučovala.

Poslední léta prožila Vlasta Bělská v domově pro seniory. Zemřela 1. října 2013 – svého manžela tak přežila o deset let.

Fenoménem pedagogické praxe Vlasty Bělské se stala výuka hry na zobcovou flétnu, nástroj, který byl dlouho, alespoň u nás, opomíjený. V Brně se začala učit na tento nástroj jako jedna z prvních, ne-li vůbec první. K zobcové flétně ji přivedli lipští hudebníci: manželé Kurt a Helma Janetzky, kteří měli ansámbl hrající na historické nástroje, dále pak Thekla Waldbaur. Zatímco Kurt Janetzky byl loutnista, obě dámy hrály na zobcovou flétnu a Vlastě Bělské nejen předaly své zkušenosti, ale také jí poskytly literaturu.

Sama hrála na zobcovou flétnu s různými soubory, například Collegium musicum brunense nebo Camerata moravica. Spolupracovala s Václavem Žilkou nebo Ladislavem Danielem. Ideálně tak doplnila svého manžela, propagátora staré hudby v Brně. Vzhledem k tehdejšímu možnostem nakupovali tyto nástroje (440 Hz) v Lipsku.

Důležitým zázemím manželů Bělských, jakousi hlubinou bezpečnosti, se stal přízemní byt na Dřevařské ulici v čísle 18. Ten jim, po jejich svatbě, přenechala sestra Vlastina tatínka Anna. Jednalo se o byt čtvrté kategorie, který byl bez koupelny, záchod byl přes chodbu atd. Výhodou však byla možnost nerušeného provozování hudby. Velký obývací

VLASTA VIKOVÁ VRATISLAV BĚLSKÝ

*oznamují, že jejich sňatku bude požehnáno
v neděli 24. července 1949 o půl 12. hodině
v chrámu Páně sv. Alžběty ve Cvikově.*

CVIKOV - ČESKÁ TŘEBOVÁ

Obr. 11: Svatební oznámení manželů Bělských.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 12: Svatební fotografie Vratislava a Vlasty Bělských.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 13: Vlasta Bělská (uprostřed) na setkání své konzervatorní třídy po deseti letech od ukončení studia, po její levé ruce její učitel Josef Černocký (autor fotografie Vratislav Bělský).
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 14: Manželé Bělští se starším synem Vratislavem, Velikonoce 1951.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 15: Jana Bělská ve svém ateliéru.
Foto: Pavel Němec.

pokoj poskytoval dostatečný prostor pro četné a často početné návštěvy studentů a přátel, jako byli třeba manželé Petr a Helena Šanderovi, Josef Kšica nebo Martin Jakubíček. Panovala tu úžasná atmosféra.

Synové

Manželům Bělským se narodili dva synové.

Starší z nich, Vratislav, se narodil 29. srpna 1950 v Litomyšli. Od dětství se učil hrát na violoncello v lidové škole umění. Měl začít studovat hru na tento nástroj na konzervatoři, ale miloval matematiku, a tak si nakonec zvolil Střední průmyslovou školu elektrotechnickou v Brně. Po vojně, až do roku 1992, pracoval jako zvukař v Československé televizi Brno. Později jako programátor a administrátor účetních a informačních systémů.

Mladší syn Václav Bělský (4. března 1953 – 1. března 2024) se vyučil stolařem, ale také na brněnské konzervatoři vystudoval sólový zpěv. Působil ve sboru Janáčkova divadla, odkud musel odejít ze zdravotních důvodů. Vrátil se nejprve k truhlářině, posléze se živil jako obchodník pro firmu prodávající koření.

Jana Bělská

Nynější manželkou Vratislava Bělského mladšího je Jana Bělská, rozená Kučerová. Narodila se 22. února 1951 v Brně. Její otec byl strojní inženýr, brzy však zemřel. Matka byla výborná klavíristka. Společně doma provozovali hudbu. Otec hrál na housle, maminka a Jana hrály na klavír.

Jana Bělská vystudovala architekturu na stavební fakultě VUT, kterou absolvovala v roce 1975. Pracovala jako architektka. Po roce 1989 založila a vedla projekční firmu zabývající se mimo jiné návrhy a realizací interiérů. Tuto její činnost přerušila vážná nemoc v roce 1996. V roce 1998 nastoupila do Památkového ústavu v Brně. Po čase přešla na Magistrát města Brna jako architekt-urbanista do Útvaru hlavního architekta města Brna (později Odbor územního plánování a rozvoje).

Po překonání těžké nemoci začala hrát na zobcovou flétnu, a to s Vlastou Bělskou. Ta jí dokonce darovala svůj koncertní nástroj. Jana Bělská zprvu hrála ve flétnové skupině univerzity třetího věku při Masarykově univerzitě, nyní je členkou skupiny flétnistek u Mgr. Dagmar Polákové, ředitelky hudební školy Yamaha v Brně.

Na svoji původní uměleckou profesi nezanevřela. Věnuje se vytváření interiérových a exteriérových plastik a figurální tvorbě.

**EDITOR, PŘEKLADATEL,
INTERPRET**

Musica Antiqua Bohemica a Bělského ediční pojetí starší hudby

Jana Spáčilová – Pavel Sýkora

Vznik a vývoj MAB

Edici Musica Antiqua Bohemica (MAB) vytvořil v roce 1934 Vladimír Helfert (1886–1945), který se stal jejím prvním redaktorem. Tímto činem dal podnět k soustavnému kritickému vydávání děl českých skladatelů období baroka a klasicismu založenému na pramenné základně. Dřívější edice těchto skladeb ze 17., 18. a první poloviny 19. století totiž postrádaly promyšlený ediční plán a často rezignovaly na kritický přístup k pramenům. První svazek s klavírními *Impromptus*, op. 7, Jana Václava Huga Voříška vyšel v rámci MAB roku 1934 v brněnském nakladatelství Oldřicha Pazdírka v revizi Václava Kaprála. Helfert stihl vydat pouze tři svazky, poslední v roce 1937. Tuto činnost přerušila nacistická okupace, zatčení a věznění Helferta, jakož i jeho předčasné úmrtí v roce 1945.

Vakuum trvalo celých dvanáct let, až do roku 1949, kdy vyšel čtvrtý svazek s Voříškovou *Sonátou b moll pro klavír*, op. 20, v revizi Ludvíka Kundery. V letech 1949–1951 vycházely v MAB další skladby, ovšem kvůli absenci hlavního redaktora nesoustavně. Této práci se v roce 1951, tj. od sedmého svazku, ujal Helfertův žák Jan Racek (1905–1979), který se vzápětí musel vypořádat s nepřízní nadiktovanou z vyšších míst, konkrétně nakladatelství Orbis. Práce na edici byla totiž přerušena a jí náležející kompozice začaly vycházet v nově zřízené Edici českých klasiků rovněž s redaktorem Rackem. Tento podnik však brzy skončil, po vydání pouhých dvou svazků, a MAB byla roku 1952 obnovena.

V roce 1957 přizval Racek do MAB Vratislava Bělského. Ten v edici spolupracoval nejprve s Jaroslavem Pohankou, s nímž se seznámil během studií na konzervatoři. V MAB spolu řešili problematiku starší hudby a její interpretace. Prameny čerpali převážně v Hudebněhistorickém oddělení Moravského muzea. Po Pohankově úmrtí v roce 1964 se Bělského spolupracovníkem stal Jiří Sehnal.

Podstata ediční práce⁷

Ediční zásady MAB formuloval již Vladimír Helfert.⁸ V dalších obdobích byly postupně rozšiřovány a prohlubovány. Významným mezníkem se stal rok 1954, kdy byl vytvořen nový ediční plán, a to v souvislosti s exportem tisků do zahraničí. Týkal se přísného výběru skladeb, důkladného kritického aparátu, typografie a postupně také rozvíjející se historicky poučené interpretace. Každá edice se soustředila na ucelený opus jediného skladatele místo náhodného a nesouvislého výběru rozmanitých skladeb různých autorů, běžného v různých popularizačních a didaktických albech.

Hlavní cíl a účel MAB lze shrnout takto: kriticky vydávat hodnotná díla starší české hudby, která jsou určena jak pro vědeckou práci, tak pro praktickou interpretaci a vzdělávání. V obecném významu má dokumentovat postavení hudby českých skladatelů, domácích i migrujících, v kontextu hudby evropské. Významná je rovněž snaha zpřístupnit jejich dříve hůře dosažitelná díla českým i zahraničním badatelům a hudebníkům.

MAB se zprvu opírala o zahraniční edice, zejména německé, dále rakouské, francouzské, anglické aj. Ty byly do jisté míry vzorem, avšak podle Racka nebylo možné přejímat jejich ediční systém, a to díky orientaci MAB na jedinou, tj. českou hudební kulturu.⁹

Součástí každého svazku je předmluva a vydavatelská zpráva v jazyce českém, německém a anglickém.

Předmluva obvykle začíná biografií autora, přehledem jeho díla a jeho zařazením do kontextu domácí a evropské hudby. Následuje analýza vydávaného díla včetně paralel s jinými autory nebo jejich vzájemné inspirace. Objevuje se informace o uložení autografu, případně opisů v domácích i zahraničních archivech a knihovnách. Vložen je údaj o prvním vydání kompozice. Nezbytnou součástí předmluvy je soupis pramenů a literatury, včetně edic dotyčné skladby.

Vydavatelská zpráva se podrobněji zabývá pramenem užitým pro vydání. Obsahuje přepis titulního listu, provenienci, nynější místo uložení, podrobný popis pramene a jeho dataci. Následují informace o revizi díla, tj. přehled oprav a úprav pro současnou provozovací praxi. Všechny tyto zásahy musejí být důkladně odůvodněny a zřetelně vyznačeny v partituru. Týkají se ve větší či menší míře následujících položek: převedení staré notace do notace novodobé, včetně klíčů (původní musejí být uvedeny před notovou osnovou), označení tempa (často chybí), metra a rytmu (důsledně je respektován originál, někdy jsou však nutné opravy, případně doplnění a sjednocení podle analogií), intonace,

ornamentika (ozdoby), artikulace a frázování (respektují se pokyny autora, pokud chybí, doplní se analogicky), agogika a dynamika (opět je důsledně respektován originál, a pokud pokyny chybí, doplňují se dle slohových zásad epochy, lokality nebo autorova stylu), pedalizace (ponechává se v případě, že je vyznačena autorem, pokud chybí, upřednostňuje se vkus interpreta), prstoklad (uváděn je autorův, jinak ponecháno na interpretovi), smyky, generální bas (pokud je vypracován editorem, je nutné jej odlišit graficky, tj. malými notovými typy; důležité je respektování odlišného pojetí generálního basu v baroku, předklasicismu a klasicismu – jako návod na realizaci mohou sloužit dobové traktáty), instrumentace (nástrojové obsazení – záměna nedostupných starých nástrojů za nástroje, které jsou běžně k dispozici).

Některé svazky edice jsou obohaceny obrazovou přílohou, kterou tvoří dobové portréty skladatelů, faksimile autografů a starých tisků apod.¹⁰

Význam projektu Musica Antiqua Bohemica formuloval již na počátku šedesátých let minulého století Rudolf Pečman konstatováním, že „pro soustavnost ve vydávání, pečlivost výběru i pro dobrou praktickou upotřebitelnost patří edice MAB mezi nejpozoruhodnější vydavatelské podniky nejen v našem, ale i ve světovém měřítku“.¹¹

Bělského ediční pojetí starší hudby

Vratislav Bělský byl především praktickým editorem, teoretických textů je zachováno méně. Vzácně dochovanou reflexí práce editora hudby 17. a 18. století najdeme v jeho knize *Hudba baroka*, která byla původně vytvořena jako učební text pro JAMU.¹² Uvádí tu obecné poznámky o edicích, které se týkají české a evropské hudby. Připomíná, že záznam hudby před rokem 1800 má jinou funkci než dnes, neboť udává pouze povšechnou informaci o díle a počítá s improvizacním dotvořením.¹³ Dochované hudební materiály dělí do tří skupin: tisky, autografy a opisy.

Za nejspolehlivější považuje tisky a autografy. Výhodou tisků je skutečnost, že obsahují minimum chyb. Na druhé straně těchto tisků se v našich zemích dochovalo jen málo. Jako příčinu uvádí Bělský třicetiletou válku a její důsledky, mezi něž patří politické, náboženské a společenské zmatky. Zatímco partitury pocházejí především ze 17. století, v polovině století 18. se zapisovaly pouze hlasy.

Dalším důležitým pramenem jsou podle Bělského autografy. Někdy jsou hůře čitelné, což je často důsledkem rychlosti práce: skladatelé byli závislí na objednávkce, proto často vytvářeli velké množství skladeb. Autografy bývají plné oprav, které jsou obvykle zapsány na jiném místě partitury a označeny „NB“. Liší se ve způsobu vypracování. Zatímco někteří skladatelé – J. S. Bach, Zelenka aj. – psali přímo partitury, jiní nejprve vytvořili základní

7 Srov. RACEK, Jan. Padesát svazků edice Musica Antiqua Bohemica. In: RACEK, Jan, POHANKA, Jaroslav. *Padesát svazků edice Musica Antiqua Bohemica*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 3–[16]. Viz také RACEK, Jan. Zur Geschichte und zur Editionspraxis der „Musica Antiqua Bohemica“. In: ARRO, Elmar, ed. *Beiträge zur Musikgeschichte Osteuropas*. Wiesbaden: Steiner, 1977, s. 20–37. Musica Slavica, 8.

8 „Sbírka MAB spojuje zásadu historické věrnosti notového textu se zásadou praktické upotřebitelnosti.“ HELFERT, Vladimír. [Předmluva k edici]. In: VOŘÍŠEK, Jan Václav Hugo. *Impromptus, op. 7: pour le pianoforte. Musica Antiqua Bohemica*. Brno: Oldřich Pazdírek, 1934, s. [2].

9 Srov. RACEK, Jan. Padesát svazků edice Musica Antiqua Bohemica. In: RACEK, Jan, POHANKA, Jaroslav. *Padesát svazků edice Musica Antiqua Bohemica*, s. 7.

10 Srov. tamtéž, s. 15.

11 PEČMAN, Rudolf. Padesát svazků edice Musica antiqua bohemica. In: *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. F, Řada uměnovědná*. 1962, roč. 11, č. F6, s. 156.

12 Srov. BĚLSKÝ, Vratislav. *Hudba baroka: Provozovací praxe hudby 17. a 18. století*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2010, s. 137–140. ISBN 978-80-86928-84-5.

13 Tamtéž, s. 35–36.

osnovu, z níž teprve sekundárně vypracovali definitivní tvar (Händel). Pouhé kostry díla, tj. diskant a generální bas, vznikaly zejména v první a druhé třetině 17. století většinou od skladatelů operních z Itálie (Monteverdi) nebo Francie (Lully). Vzhledem k tomu, že tito skladatelé svá díla obvykle sami nacvičovali a provozovali, nebylo nutné psát úplnou partituru. Dnešní interpreti musí proto doplňovat vnitřní hlasy, tempa, dynamiku atd. Je nutno si též uvědomit, že autograf není hotová partitura. Detailní pokyny, jako je artikulační dynamika apod., se zaznamenávaly do rozepsaných partů. Proto se musí při vydání díla přihlídnout k oběma jeho verzím. Čtení někdy znesnadňuje i přeplněnost partitury, jelikož skladatelé do ní vepisovali i jiné kompozice. Důvodem byla patrně vysoká cena papíru.

Za nejméně spolehlivé pokládá Bělský opisy, které jsou ovšem nejpočetnější. Pro tento účel byly zřizovány celé opisovačské dílny. Pokud skladby opisovali samotní autoři, často je dále upravovali nebo do nich přímo komponovali. Jejich žáci se při této činnosti většinou drželi pokynů mistra. Nejproblematictější jsou opisy kantorů a kapelníků. Ti si totiž skladby často upravovali pro svou vlastní potřebu. Výsledkem jsou přímo strukturální zásahy do díla: krácení, jiná instrumentace, přesunování jednotlivých vět, transpozice do jiné tóniny apod. Při této činnosti se zpravidla zapisovaly pouze hlasy. Proto je pro vydání nutná spartace, tj. vytvoření partitury.

V novodobých edicích je povinností graficky odlišit zásahy editora od originálu. Zápisy staré hudby se totiž z praktických důvodů převádějí do dnešního úzu. Oproti Rackovi Bělský upřesňuje, že důsledně se přebírají prstoklady, smyky, ornamentika (ozdoby) a tempo. U ozdob se zásadně nepřidávají nové, editor pouze může naznačit u méně obvyklých značek návrh řešení. Přejímá se také číslovaný bas, a pokud chybí, je editorem doplněn. Na jiném místě ovšem Bělský upozorňuje na nebezpečí nesprávné realizace generálbasu a doporučuje návrat k praxi hraní podle čísel.¹⁴

Bělského činnost v MAB

Původní Helfertův záměr spojit v MAB zdánlivě neslučitelné, totiž historickou pravdivost zároveň s použitelností v živé hudební praxi, stavěl editory před nesnadný úkol stanovit přesnou míru edičních zásahů. Nejednotnost ediční techniky ostatně patří k nejvíce kritizovaným stránkám projektu.¹⁵ V průběhu více než šedesáti let existence MAB se navíc zásadně proměnil ve shodě s hnutím tzv. historicky poučené interpretace (dříve zvané též autentická interpretace) přístup samotných hudebníků, i když hlavní rozvoj tohoto interpretačního odvětví nastal až v devadesátých letech 20. století, kdy již tato ediční řada šla ke svému závěru.¹⁶ Je ale důležité připomenout, že k tomuto procesu významně

přispěl i sám Bělský jako pedagog a překladatel historických textů. Jeho erudice a výborná znalost dobových interpretačních zvyklostí se tak nutně projevila i v používaných edičních technikách, které lze jedním slovem shrnout jako postupné přibližování k ideálu *urtextu*, tedy transkripci původního pramene bez jakýchkoliv doplňků, pouze s nezbytnými edičními zásahy, jako je například oprava písáckých chyb.¹⁷ V tomto typu hudebního textu se editor zcela vzdává doporučení a pokynů k interpretaci a přenáší tuto zodpovědnost na hudebníka, který by ovšem měl být v patřičném oboru řádně vyškolen, ať již studiem některého ze specializovaných oborů na některé z vysokých škol u nás či v zahraničí, nebo absolvováním interpretačních kurzů.¹⁸

Těžiště Bělského činnosti v MAB spočívalo v instrumentální hudbě českých klasičtů, vycházející v letech 1957–1979. Z vokální hudby se zaměřoval zejména na dílo Jana Dismase Zelenky. Značné časové rozpětí i postupná proměna edičních zvyklostí v oblasti staré hudby měly za následek Bělského různorodý přístup k notovému textu, který je možno demonstrovat na několika příkladech.

První edicí, kterou Bělský připravil pro MAB, byly smyčcové kvintety Josefa Myslivečka v roce 1957 (vydavatelská zpráva je datována v Brně v srpnu 1955). Tato edice je vypravena v souladu s tehdy platnými pokyny, všechny doplňky jsou značeny hranatými závorkami. Nejvíce editorských zásahů se týká artikulačních znamének (obloučky, tečky), u nichž Bělský zdůrazňuje jejich význam pro druh smyku. Vydavatelská zpráva také obsahuje seznam různocnění, která nebylo možno označit přímo v notovém textu nebo byla jakkoliv sporná.¹⁹

Jakýmsi předělem byla práce na třetím vydání vůbec prvního svazku MAB, Voříškových klavírních *Impromptus*, op. 7 (1964). Někdejší vydání Vladimíra Helferta sice nastolilo směr vědecké kritičnosti, autor revize Václav Kaprál se ovšem neubráníl určitým aktualizacím odpovídajícím moderní technice klavírní hry. Grafické značení původních dynamických značek pomocí podtržení bylo nepřehledné, stejně jako soupis různocnění.²⁰ Druhé vydání, z roku 1956, bylo pouhým přetiskem, teprve Bělského revize představovala významnější posun. Editor se vrátil k původnímu notovému zápisu v *Impromptus* 6 (poslední tón v levé ruce v taktech 61–63), opravil některá dynamická znaménka (například záměnu f a p v druhé repetici *Impromptus* 1), řadu přidaných značek vypustil (zejména nevhodná crescenda). Původní značení pomocí podtržení ovšem ponechal, přičemž přidal své vlastní doplňky v hranatých závorkách (*Impromptus* 5, takt 113). Tím prakticky zavedl tři vrstvy grafického značení: originál je podtržený, Kaprálův doplňky bez označení a doplňky Bělského v hranatých závorkách. Tento zmatečný notový obraz bohužel zůstal zachován i v dalších reedicích.

17 K různým typům edic a edičním technikám obecně viz VELA, Maria Caraci, JAKUBCOVÁ, Alena, ROMAGNOLI, Angela, KROUPA, Jiří K. *Kritika hudebního textu: Metody a problémy hudební filologie*. Praha: KLP, 2001. ISBN 80-85917-57-2.

18 K nejdéle fungujícím kurzům u nás patří Letní škola staré hudby ve Valticích a Letní škola barokní hudby v Holešově, ze specializovaných studijních programů je možno jmenovat Akademii staré hudby při Ústavu hudební vědy Masarykovy univerzity v Brně nebo Katedru varhanní a historické interpretace na JAMU.

19 Např. MYSLIVEČEK, Josef. *Tre quintetti d'archi: Partitura e parti*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957, s. VII–VIII.

20 Pod pojmem „různocnění“ se rozumí originální znění v prameni, které bylo v edici pozměněno.

14 „Po neblahých zkušenostech s vypracovanými generálbasovými party se dnes ke hře ze signatur opět vracíme.“ Tamtéž, s. 117.

15 Rudolf Pečman konstatuje různorodost v kritické ediční technice, přičemž uvádí, že zhruba od 30. svazku se již podstatně zlepšila. Srov. PEČMAN, Rudolf. Padesát svazků edice *Musica antiqua bohemica*, s. 156.

16 Srov. VACEK, Přemysl. *Barokáři: Historicky poučená interpretace staré hudby v Česku očima jejích aktérů*. Dolní Břežany: Scriptorium, 2021. ISBN 978-80-7649-032-1. Viz také MICHÁLKOVÁ SLIMÁČKOVÁ, Jana. Fenomén autenticity v hnutí staré hudby. *Muzikologické fórum*, 2014, roč. 3, č. 1–2, s. 70–77. ISSN 1805-3866.

IX. PARTITA

Andante

I. Violini

II. Violini

Alto Viola Obligato

Violoncello Contrabbasso

[Organo o Cembalo]

Andante

I. Viol.

II. Viol.

Alto Vla Oblig.

Vlc. Cb.

[Org. o Cembalo]

H 4023

Obr. 16: TŮMA, František Ignác Antonín. *Partita č. IX, Andante* (úvodní takty).²¹
Bělským doplněné přerušované obloučky v taktech 5–12.

21 In: TŮMA, František Ignác Antonín. *Composizioni per orchestra: Partitura*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965, s. 81.

Další etapu vývoje Bělského edičních technik je možno sledovat například v o deset let mladší edici orchestrálních skladeb Františka Ignáce Antonína Tůmy (1965, 1967). Na rozdíl od dřívějších ročníků MAB, kde byly všechny doplňky včetně artikulace uvedeny v hranatých závorkách, se zde již objevují dnes více používané přerušované obloučky. U doplňování artikulace volí Bělský metodu analogií z jiných hlasů, která ovšem z dnešního pohledu není zcela přesvědčivá, neboť může někdy vést k mylným závěrům. I když lze s Bělského koncepcí v zásadě souhlasit, vyskytují se zde i místa, kde jsou tyto návrhy neopodstatněné či vysloveně nesprávné, jako například v úvodní větě *Partity* č. IX zkomponované ve stylu francouzské ouvertury, kde drobné noty určitě nemají být hrány pod obloučkem (viz příklad č. 1).

Na druhou stranu zde Bělský již výrazně zúročuje své znalosti o provozovací praxi hudby dané doby. Poznatky ze studia dobové ornamentiky se promítají v návrzích realizace některých ozdob, které připojuje v poznámkách pod čarou. Informační hodnotu těchto pokynů bohužel poněkud snižuje to, že stejně jsou značena i různocnění, což může být pro uživatele poněkud matoucí.

Další ediční činnost Vratislava Bělského

Jak vyplývá z jejího názvu, *Musica Antiqua Bohemica* byla zaměřena na vydávání děl starší české hudby. Bělský však participoval i v jiných edicích. Za pozornost stojí především souborné vydání díla Adama Michny z Otradovic, které připravil Bělský spolu s Jiřím Sehnalem pod společným názvem *Compositiones*.²² Mezi jinými se jedná o *Officium Vespertinum*, jehož chybějící hlasy objevil Sehnal v Klosterneuburgu. Tento projekt představuje pokročilé ediční techniky starší hudby respektující v maximální možné míře původní zápis. Notový obraz je zachován, Michnova bílá menzurální notace je přepsána nekráceně (semibrevis = celá nota). Doplňky a opravy jsou minimální, pokud možno přímo v notovém textu či v podčarových poznámkách s pomocí hvězdiček. Vydavatelská zpráva proto neobsahuje seznam různocnění. Frázování (označené tečkovanými obloučky) je doplněno pouze v nutných případech. Dynamická znaménka se nedoplňují, neboť „jakýkoliv zásah vydavatele by mohl být chápán jako autoritativní předpis“.²³ Vypracovaný generálbas je vysázen menším typem písma na dvou řádcích pod původním číslovaným basem, přičemž Bělský výslovně zdůrazňuje, že „návrh realizace partu má posloužit méně zkušeným hráčům“.²⁴

Uvedené příklady Bělského přístupu k edičním technikám v průběhu čtyř desetiletí ovšem spíše než na cokoli jiného ukazují na to, že vydavatelská činnost v oblasti starší hudby je vždy kompromisem mezi věrností zápisu a srozumitelností pro dnešního interpreta, přičemž při každém jednotlivém rozhodnutí hraje roli nejen editorova znalost

22 Od druhého svazku ediční řady, na prvním z nich, *Česká mariánská muzika* (Praha 1989), spolupracoval Jiří Sehnal s Liborem Štukavcem.

23 BĚLSKÝ, Vratislav. Vydavatelská zpráva. In: MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae: Partitura. Pars I. Missa I*. Praha: Supraphon, 1990, s. VI. ISBN 80-7058-115-8.

24 BĚLSKÝ, Vratislav. Vydavatelská zpráva. In: MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Officium vespertinum. Psalmi I*. Praha: Editio Bärenreiter, 2003, s. VII. ISBN 979-0-2601-0210-1.

hudby příslušného období a stylu konkrétního skladatele, ale také jeho zkušenosti s dobovými interpretačními zvyklostmi a v neposlední řadě také přirozená muzikalita. Není pochyb o tom, že všemi těmito vlastnostmi Vratislav Bělský ve značné míře disponoval.

Přehled edic Vratislava Bělského

Musica Antiqua Bohemica. Seria I

- I/1. VOŘÍŠEK, Jan Václav Hugo. *Impromptus, op. 7: Piano*. 3. vyd. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1964.
- I/31. MYSLIVEČEK, Josef. *Tre quintetti d'archi: Partitura e parti*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957.
- I/32. ROSETTI, Antonio. *Notturmo in D: per flauto traverso, violino, viola, violoncello, corni in D: Partitura*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957.
- I/35. KAMMEL, Antonín. *Serenate boeme, partite e notturni: Partitura*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1958.
- I/39. ŠTĚPÁN, Josef Antonín. *Concerto in D: per il clavicembalo, flauto traverso, violino, corni e contrabasso: Partitura*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1959.
- I/45. BENDA, Jiří Antonín. *Tre concerti: per cembalo con accompagnamento di due violini, viola e basso: Partitura*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960.
- I/51. SEGER, Josef Ferdinand Norbert. *Composizioni per organo: Preludi: Toccate e fughe*. Parte 1, [No.] 1–36. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.
- I/56. SEGER, Josef Ferdinand Norbert. *Composizioni per organo: Preludi e fughe*. Parte 2, [No.] 1–21. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.
- I/67. TŮMA, František Ignác Antonín. *Composizioni per orchestra: Partitura*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.
- I/69. TŮMA, František Ignác Antonín. *Composizioni strumentali: Partitura*. Praha: Supraphon, 1967.
- I/71. RICHTER, František Xaver. *Divertimenti per quartetto d'archi: Partitura*. Prague: Supraphon, 1969.
- I/75. BRIXI, František Xaver. *Due concerti: per organo: Partitura*. Praha: Supraphon, 1970.
- I/76. REJCHA, Antonín. *Sinfonia, op. 41: Mi b maggiore: Partitura*. Praha: Supraphon, 1973.
- I/80. BENDA, František. *Tre concerti per flauto traverso ed orchestra da camera: Partitura*. Praha: Supraphon, 1979.

Musica Antiqua Bohemica. Seria II

- II/2. BRIXI, Šimon. *Magnificat: Partitura*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1967.

II/4. ZELENKA, Jan Dismas. *Lamentationes Jeremiae Prophetarum: Partitura*. Praha: Supraphon, 1969.

II/5. ZELENKA, Jan Dismas. *Psalmi et Magnificat: Partitura*. Praha: Supraphon, 1971.

II/7. MYSLIVEČEK, Josef. *Tre notturni: Partitura*. Praha: Supraphon, 1972.

II/12. ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis: Melodrama de sancto Wenceslao: (1723): Partitura*. Praha: Supraphon, 1987.

II/14. ZELENKA, Jan Dismas. *Requiem d moll: ZWV 48*. Praha: Editio Supraphon, 1997.

Musica Viva Historica

25. TORELLI, Giuseppe. *Koncert pro trubku: Partitura a sólový part*. Praha: Supraphon, 1969.

41. ČART, Jiří. *Dvě triové sonáty: Flauto, violino, piano: Due flauti, piano: Partitura*. Praha: Supraphon, 1978.

Thesaurus Musicae Bohemiae. Seria B

ZELENKA, Jan Dismas. *Žalmy: Partitura*. Praha: Supraphon, 1990.
S Jaroslavem Smolkou.

Adam Michna z Otradovic Compositiones (s Jiřím Sehnalem)

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae: Partitura*. Pars I, Missa I. Praha: Supraphon, 1990.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae: Partitura*. Pars II, Missa II. Praha: Supraphon, 1998.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae: Partitura*. Pars III, Missa III. Praha: Editio Praga, 1999.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae*. Pars IV, Missa IV. Praha: Editio Bärenreiter, 2005.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae*. Pars V, Missa V. Praha: Editio Bärenreiter, 2006.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae*. Pars VI, Missa pro defunctis. Praha: Editio Bärenreiter, 2007.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae*. Pars VII, VIII, IX, Litaniae de ss. Nomine Jesu; Litanie B. M. V.; Te Deum. Praha: Editio Bärenreiter, 2007.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Officium vespertinum*. Psalmi I. Praha: Editio Bärenreiter, 2003.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Officium vespertinum*. Psalmi II. Praha: Editio Bärenreiter, 2003.

MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Officium vespertinum*. [3], Compositiones ad honorem B. M. V., Falsi burdoni. Praha: Editio Bärenreiter, 2004.

Breitkopf & Härtels Partitur-Bibliothek

3910 HAYDN, Joseph. *Concerto per l'organo: für Orgel, Cembalo, zwei Hörner und Streichorchester*. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1963. S Vladimírem Šrámkem.

Další

PODEŠVA, Jaromír. *4. symfonie – komorní (Hudba Soláně): pro flétnu, cembalo a malý smyčcový orchestr: Partitura*. Praha: Supraphon, 1970. ČERNOHORSKÝ, Bohuslav Matěj, SEGER, Josef Ferdinand Norbert, BRIXI, František Xaver, KOPŘIVA, Karel Blažej, LINEK Jiří Ignác, VAŇHAL, Jan Křtitel, KUCHAR, Jan Křtitel, KYPTA, Jan Evangelista. *Skvosty varhanní hudby starých českých mistrů = Juwelen der Orgelmusik alter böhmischer Meister*. Opava: ArTThon, 1998. S Petrem Koukalem, revize 2023, Tomáš Thon.

Vratislav Bělský jako interpret a editor hudby Jana Dismase Zelenky k jezuitské holdovací hře *Sub olea pacis et palma virtutis*

Irena Veselá

Kritická edice hudby Jana Dismase Zelenky (1679–1745) k jezuitské holdovací hře *Sub Olea Pacis et Palma Virtutis Cospicua Orbi Regia Bohemiae Corona* (Pod olivou míru a palmou ctnosti před celým světem nádherně se skvoucí koruna Čech, ZWV 175, dále jen *Sub olea pacis*) představuje bezesporu jeden z nejvýznamnějších, ne-li ten nejvýznamnější ediční počin Vratislava Bělského.²⁵ Zároveň jde o jednu z posledních Bělského edic vůbec, a tedy o jakýsi pomyslný vrchol této jeho činnosti, kterou započal v padesátých letech 20. století. Po vydání *Sub olea pacis* roku 1987 následovala roku 1990 ještě edice Zelenkových žalmů v ediční řadě Thesaurus Musicae Bohemicae vydavatelství Supraphon, kterou Bělský vytvořil společně s muzikologem Jaroslavem Smolkou, a roku 1997 edice Zelenkova *Requiem* ZWV 48.

Ještě před vydáním *Sub olea pacis* tiskem však Bělský participoval v letech 1983 a 1984 jako interpret na čtyřech novodobých provedeníh Zelenkovy hudby k této hře.

Cílem této studie je poukázat na spjatost Vratislava Bělského s tímto Zelenkovým dílem. Jeho práce na tištěné edici spadá do téhož období jako novodobé provedení díla, tedy do první půlky osmdesátých let 20. století. Studie nejprve představuje samotnou holdovací hru a roli Zelenkovy hudby v ní. Dále připomíná všechna čtyři provedení Zelenkovy hudby k této hře (přesněji vybraných hudebních čísel) v letech 1983 a 1984 za Bělského účasti coby cembalisty, který rovněž připravil provozovací materiál. Posléze je věnována pozornost samotné přípravě tištěné edice. Vůbec poprvé jsou zde představeny dochované písemné prameny z Bělského pozůstalosti, které jeho práci na edici *Sub olea pacis* dokumentují – korespondence s Olgou Zuckerovou (nar. 1933) a Jaroslavem Bužgou (nar. 1930) z let 1980–1981 a 1985. I když se pravděpodobně jedná o pouhý zlomek Bělského korespondence a dalších písemných materiálů týkajících se *Sub olea pacis*, představují cenný pramen mapující vznik této edice.

25 ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis: Melodrama de sancto Wenceslao (1723): Partitura*. Praha: Supraphon, 1987. Musica Antiqua Bohemica, II/12.

Jezuitská holdovací hra *Sub olea pacis et palma virutis* provedená v Praze roku 1723

Hudebnědramatické dílo, na němž se Jan Dismas Zelenka podílel jako autor hudby, vzniklo z popudu pražských jezuitů a bylo určeno k oslavě císaře Karla VI. (1685–1740), který byl roku 1723 korunován v Praze na českého krále. Stejně jako on byli v této hře oslaveni jeho předchůdci, čeští králové z habsburské dynastie jakožto legitimní dědicové svatého Václava. K premiéře díla došlo dne 12. září 1723 v divadelním sále jezuitské koleje Klementinum, a to za přítomnosti Karla VI., jeho manželky Alžběty Kristýny z Brunšviku-Wolfenbüttelu, šlechty a příslušníků císařského dvora. O tři dny později byla hra tamtéž reprízována.

Ve hře účinkovalo celkem 150 studentů ze všech tří pražských jezuitských kolejí. Až na výjimky pocházeli z českých zemí a byli mezi nimi též synové z předních domácích šlechtických rodů. Jako sólový zpěvák (altista) se představil také bezmála čtrnáctiletý František Benda (1709–1786), tehdy student klementinské jezuitské koleje a budoucí slavný houslista a skladatel ve službách pruského krále Bedřicha II.²⁶ Rovněž autor hudebních čísel Jan Dismas Zelenka byl někdejší žákem pražských jezuitů. Roku 1723 působil jako kontrabasista ve dvorní kapele saského kurfiřta a polského krále Augusta II. Silného v Drážďanech. Latinský text hry napsal jezuita P. Matouš Zill (1684–1736).²⁷

Hra *Sub olea pacis* se skládá z instrumentální přede hry, prologu (prolusio), tří jednání a epilogu. Její struktura vychází z ustálené podoby tehdejších jezuitských školských her: hudba se v ní střídá s mluvenými dialogy, tanečními výstupy a živými obrazy.²⁸ Vystupují zde jak postavy smrtelníků, tak postavy alegorické. Mluvené dialogy patří oběma typům postav, zatímco ve zpívaných číslech se střídají alegorické postavy (Statečnost, Eucharistická horlivost, Podezřavost, Vznešenost, Božská Prozřetelnost, Víra, Zbožnost, Náboženství, Božská Spravedlnost, Anděl, Božská moudrost) s postavami označenými pouze podle hlasového zařazení (Soprán, Alt, Tenor a Bas). Sborová čísla (*Chorus*) se kromě prologu a epilogu objevují také v ději (blíže specifikovány jsou sbor ctností a sbor andělů).

Jan Dismas Zelenka zkomponoval trívětou instrumentální přede hru (*Sinfonia*), dále zhudebnil celý prolog, epilog a jednotlivá hudební čísla vložená do mluveného děje (árie, sbory, recitativy). Hudebním vstupem (árie, sbor či obojí) obvykle mluvená scéna končí.

První a druhé jednání se odehrávají v 10. století, v době vlády českého knížete Václava. Třetí jednání začíná rokem 1526, kdy na český trůn usedá Habsburk Ferdinand I., a pokračuje do roku 1723 až ke slavnostnímu holdu právě korunovanému českému králi Karlu VI., sedícímu v auditoriu klementinského divadelního sálu.

Hru uvádí zhudebněné *Prolusio* (prolog), které v alegorické rovině předjímá děj odehrávající se v prvním a druhém dějství. Personifikovaná Statečnost (*Fortitudo*), Eucharistická horlivost (*Zelus Eucharisticus*) a Vznešenost (*Majestas*) již předem oslavují vítězství křesťanského knížete Václava nad pohanstvím a opěvují jeho zbožnost a ctnosti. Zároveň jej hájí před zlovolnými nařčeními ze strany Podezřavosti (*Suspicio*), která chce Václava obvinít ze zpupnosti, opovážlivosti a ctižádosti. Alegorické postavy již předem oslavují Václavovo budoucí ctnostné gesto odmítnutí královské koruny, kterou mu nabízí německý císař Ota I. Božská prozřetelnost (*Providentia divina*) již předem přisuzuje tento královský diadém budoucím českým králům pocházejícím z Václavovy krve: Habsburkům.

V prvním jednání se zbožný a ctnostný český kníže Václav vrací z vítězného souboje s pohanským kouřimským vévodou. Jeho poddaní jej oslavují jako vítěze, Václav však zdůrazňuje, že k vítězství mu dopomohla Boží moc (1. scéna). Vítězství nad pohanstvím je slaveno též zpěvem (árie *O Phoebe, umbras pelle*). Alegorická postava Pověst (*Fama*) přináší zprávu o Václavově vítězství císaři Otovi I., který se právě chystá svolat říšský sněm do Wormsu. Císař proto okamžitě posílá posla také k Václavovi a na tento sněm jej zve (2. scéna). Václavovi poddaní chtějí vztyčit pomník jeho slavnému vítězství nad pohanstvím, kníže však přikazuje zničit nejdříve pohanské modly a vyhnat pohanské kněze, kteří na Václava marně svolávají trest a pomstu. Rozkaz knížete je vykonán: kněží jsou vyhnáni a modly zničeny (3. scéna). V následujícím hudebním vstupu přichází na scénu personifikovaná Víra (*Fides*) a raduje se z vítězství. Svolává ostatní ctnosti (árie *Huc Virtutes, festinate*), které na její rozkaz staví z úlomků zničených pohanských bůžků pomník Václavovu vítězství (sbor *Eja de figmentis*). K Václavovi poté přichází císařský posel a zve jej na říšský sněm. Václav svěruje vládu nad zemí svým věrným pobočníkům a vydává se do Wormsu (4. scéna). Zbožnost (*Pietas*) a Náboženství (*Religio*) jej společně povzbuzují na cestě k slávě (duet *Jam calle secundo*). Za Václavovy nepřítomnosti se Pohanství (*Idolomania*) a s ním poražení pohanští kněží pokouší o návrat, a to za pomoci Nenávisti (*Odium*) a Zloby (*Furor*). Správci země však pohanské kněze vyženou (5. scéna). Mezitím Zbožnost a Náboženství sklízí obilí a víno pro nejsvětější oběť – a tyto žně jsou již nyní předzvěstí královské důstojnosti a eucharistické horlivosti Václavových dědiců z domu rakouského (duet *Meto culmos, lego spicas*). Touto scénou končí první jednání.

Druhé jednání se odehrává na říšském sněmu ve Wormsu. Říšská knížata se již shromáždila a čekají na císaře, který má sněm zahájit. Chybí pouze český kníže Václav. Knížata jsou jeho nedochvilností dotčena a nařknou jej z pýchy a povýšenosti (1. scéna). Sám Bůh však posílá svou Božskou spravedlnost (*Justitia divina*), která svolává k Václavově ochraně anděly (árie *Angelicae mentes*). Sbor andělů poté přichází (sbor *En, prompti ad mandata*). Mezitím se již na sněm dostavil i císař Ota I., avšak kníže Václav je stále nepřítomen. Knížata jej znovu nařknou z pýchy a neúcty k císaři. Ota I. se však jeho chování snaží omluvit. Přesto se rozhodne na Václava dále nečekat a vstupuje do sněmovního sálu. Knížata jej následují (2. scéna). Václav zatím setrvává ve zbožném rozjímání za zpěvu anděla, který opěvuje proměnu chleba a vína v Tělo a Krev samotného Boha (árie *Ave Deus*). Václavovo páže upozorní knížete, že sněm již začal. Václav rychle spěchá do sněmu. Když vchází do sněmovního sálu a prosí císaře o prominutí, že se opozdil,

26 Seznam účinkujících uvádí dobové tištěné libreto hry. Další informace o okolnostech provedení díla a účinkujících přináší Vratislav Bělský ve své edici díla (ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virutis: Melodrama de Sancto Wenceslao*, s. 6–7 a s. 10–11), dále též článek [STOCKIGT, Janice B., BOBKOVÁ, Kateřina.] Zpráva o návštěvě císaře Karla VI. s chotí v Klementinu v roce 1723 při provedení hry *Sub olea pacis* s hudbou Jana Dismase Zelenky. *Hudební věda*, 1992, roč. 29, č. 4, s. 351–359. ISSN 0018-7003; též KAPSA, Václav. Pod olivou míru v Praze roku 1723. In: ZELENKA, Jan Dismas. *Melodrama de Sancto Wenceslao ZWV 175*. Praha: Supraphon, 2012, s. 24–27. Music from eighteenth-century Prague.

27 FECHTNEROVÁ, Anna. P. Matthaeus Zill. *Hudební věda*, 1995, roč. 32, č. 4, s. 375–379. ISSN 0018-7003.

28 KAPSA, Václav. Pod olivou míru v Praze roku 1723, s. 25.

vidí Ota I., jak českého knížete doprovázejí dva andělé. Přijímá proto zbožného Václava s poctami (3. scéna). Také ostatní říšská knížata jsou nyní Václavovi příznivě nakloněna. Císař chválí Václavovu horlivost ve víře a jeho zbožný život a hodlá je odměnit královskou korunou a žezlem. Knížata s císařem souhlasí. Václav se ve své skromnosti obává, že by královská koruna byla pro jeho hlavu příliš těžkým břemenem. Císař však trvá na svém (4. scéna). V tomto rozhodujícím okamžiku je děj přerušen a jedna ze zpívajících postav (Tenor) upozorňuje v recitativu na zamračené a temnělé nebe. Vyzývá proto jižní vánek (Auster), aby temnotu zahnal. To se také ihned stane – temnota mizí a mračna, která obklopují zeměkouli (což je jeden ze symbolů Karla VI.), rozhání Zefyrus (árie *Veni auster lux perennis*). Václav dostává na císařův příkaz darem korunu a královské odznaky. Opět se zdráhá tyto dary přijmout, zároveň však chce být poslušný císařově vůli. Záhy nachází schůdné řešení: Klade královské odznaky k nohám Ukřižovaného. Přichází Božská moudrost (*Sapientia divina*) a vyzývá Božskou prozřetelnost, aby zachovala královské insignie pro Habsburky (árie *Exurge, Providentia!*). Božská prozřetelnost vyzývá k těmto nebeská knížata (árie *Huc, coeli principes*).

Ve třetím jednání se děj přesouvá v čase až do roku 1526, kdy po tragické smrti krále Ludvíka Jagellonského zůstává český trůn uprázdněný. Alegorické postavy, představující Čechy, Moravu a Slezsko, se radí, koho na trůn dosadit. Pomůže jim postava zastupující arcivévodství rakouské: na trůn by měl usednout potomek z Václavovy krve. Oním potomkem s nárokem na český trůn je Anna Jagellonská, manželka Ferdinanda Habsburského. S jeho dosazením na český trůn všechny postavy souhlasí. Ferdinand českou korunu přijímá a české země mu vzdávají hold. Poté Ferdinand I. předává korunu svému synu Maximiliánovi II., který ji přijímá s pokorou a úctou (1. scéna). Posléze se děj přesouvá k období vlády bratrů Rudolfa a Matyáše (2. scéna). Tito panovníci ve hře nevystupují, ale jejich vládu charakterizuje árie opěvující olivu, symbol míru (árie *Reviresce, effloresce pacis olea*). Rudolf i Matyáš jsou však bezdětní a postava znázorňující Čechy se proto po konzultaci s Rakouskem postará o dalšího nástupce, kterým je Ferdinand Štýrský coby Ferdinand II. Jeho volba za nového českého krále vyvolává sborové nadšení, s nímž je nový panovník oslavován (sbor *Vive, regna, Ferdinande*). Také Ferdinand II. ve hře nevystupuje jako jednající postava. Česká koruna postupně přechází na jeho syna Ferdinanda III., který naopak ve hře vystupuje a kterého na královský trůn povolávají Zbožnost a Spravedlnost. Pouze za přispění těchto dvou ctností chce Ferdinand III. spravovat jemu svěřené království (4. scéna). Jeho nástup k vládě provází další oslavný zpěv (árie *Nova gaudia*). Rovněž jeho potomkům Leopoldu I. a Josefu I., kteří jsou ve hře pouze zmíněni, stojí po boku ctnosti. Pod vládou těchto dvou panovníků se českým zemím daří a mohou žít v míru (5. scéna). V oslavné árii je jejich vláda vyjádřena obrazem dvou sluncí (árie *En, duplo sole Czechia*). Poté dochází hra ke svému vrcholu, do tehdejší současnosti. Postava představující pražské trojměstí zvěstuje Čechám, Moravě a Slezsku, že česká koruna nově zdobí Karla a Alžbětu a že v budoucnu přejde na jejich potomstvo. Čechy vyzývají přítomné zástupce všech českých krajů k holdování císaři, což tito postupně učiní. Na konci tohoto holdu je Karel VI. oslaven jako vítěz nad pohany – osmanskými Turky. Hold nově korunovanému českému králi a jeho ctnostem, Stálosti a Síle, je dovršen v epilogu. Karlovi a Alžbětě přejí slávu a úctu i šťastnou vládu všichni jak z Východu, tak ze Západu. A k tomu je také žádají

o podporu pro „pražské Múzy“ (árie *Exurge, Martis gloria*; sbor *Vos Oriens adoret*; sbor: *Augusti, vivite et gubernate*).²⁹

Protože tato jezuitská holdovací hra, určená k jedinečné příležitosti císařské návštěvy v Klementinu roku 1723, nebyla již nikdy poté reprízována, převzal Zelenka o rok později některá čísla z této hry do svých pozdějších skladeb.³⁰ Sám skladatel a jeho rozsáhlé dílo zůstali následně po dvě století téměř zapomenuti. Holdovací hra *Sub olea pacis* a její slavné provedení roku 1723 však byly reflektovány i v literatuře v 19. a první polovině 20. století, přičemž jako autor hudby tak byl připomínán i Zelenka.³¹ K jejímu dalšímu nastudování a provedení v Praze došlo teprve v předvečer druhé světové války.

Vratislav Bělský jako interpret a editor skladeb Jana Dismase Zelenky v 60. a 70. letech 20. století

Když dne 15. června roku 1938 vysílal Československý rozhlas přímý přenos z koncertu ve Valdštejnské zahradě, na němž poprvé v moderní historii českých zemí zazněly úryvky ze Zelenkovy hudby k *Sub olea pacis* (pod názvem *Svatý Václav: Duchovní opera*), bylo Vratislavu Bělskému 14 let. Tento koncert byl součástí doprovodného programu k velkolepé výstavě Pražské baroko, která se konala v Praze od června do září roku 1938. Na zmíněném koncertě zazněla také hudba Zelenkova vídeňského učitele a císařského dvorního kapelníka Johanna Josepha Fuxe (asi 1660–1741), a sice úryvky z jeho slavnostní dvorské opery *Costanza e Fortezza* (Stálost a síla), která poprvé zazněla v létě roku 1723 rovněž v Praze, krátce před premiérou jezuitské hry *Sub olea pacis*. Obě díla provedl v roce 1938 Symfonický orchestr Československého rozhlasu pod vedením svého dirigenta Otakara Jeremiáše (1892–1962).³²

29 Český překlad latinských textů hudebních čísel, z něhož v tomto textu vycházíme, vytvořil roku 2012 pro druhé vydání nahrávky *Sub olea pacis* Jiří K. Kroupa. (ZELENKA, Jan Dismas. *Melodrama de Sancto Wenceslao* ZWV 175. Praha: Supraphon, 2012. Music from eighteenth-century Prague.) U mluvených částí hry vycházíme z dobové německé verze tištěného libreta. ([ZILL, Matouš.] *Die am Oelzweig des Friedens und Palmbaum der Tugend vor aller Welt herrlich grünende Königliche Krone von Böhmeimb*. Prag: Carolo-Ferdinandeische Universitäts-Buchdruckerey im Collegio der Gesellschaft Jesu bey St. Clemens, 1723.) K historickým reáliím v ději hry viz CIBULKA, Pavel. Genealogicko-historické motivy v Zelenkově díle *Sub olea pacis*. *Hudební věda*, 1995, roč. 32, č. 4, s. 370–375. ISSN 0018-7003.

30 Hudba ze *Sub olea pacis* se objevuje již roku 1724 v Zelenkově *Te Deum* ZWV 145, ale přešla i do některých pozdějších skladeb. Tento fakt zmiňuje Bělský (ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis: Melodrama de sancto Wenceslao* (1723): *Partitura*, s. 11; SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*. Praha: Nakladatelství AMU, 2006, s. 122–123 a s. 180. ISBN 80-7331-075-9; STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka (1679–1745): Český hudebník na drážďanském dvoře*. Praha: Vyšehrad, 2018, s. 180–183. ISBN 978-80-7429-976-6.).

31 DEBRNOV, Josef. Slavnostní představení v Praze roku 1723. *Dalibor*, 1886, roč. 8, č. 36, s. 355–356; TROLDA, Emilián. O skladbách J. D. Zelenkových, jmenovitě o jeho melodramatu de S. Wenceslao. *Cyril*, 1929, roč. 55, č. 3–4, s. 30–32; 1930, roč. 56, č. 1–2, s. 5–8; 1931, roč. 57, č. 1–2, s. 12–14; roč. 58, 1932, č. 1–2, s. 7–10.

32 O rozhlasovém přenosu z koncertu informoval s předstihem časopis *Radio-Journal*, 12.–18. 6. 1938, roč. 16, č. 24, s. 3. Pro nepřízeň počasí muselo být provedení dvakrát odloženo a konalo se teprve 30. 6. 1938. (fbš [=BARTOŠ, František]. Závěr hudebních slavností „Pražského baroka“. *Národní politika*, 2. 7. 1938, roč. 56, č. 180, s. 9.)

V létě toho roku (pouhé tři měsíce před mnichovskou zradou) Praha doslova žila barokem – a hned poté také jubilejním desátým všesokolským sletem. Pro toto novodobé provedení byl použit opis partitury díla, pocházející z rozsáhlé sbírky hudebnin Emiliána Troldey (1871–1949), který předtím celé dílo podrobně rozebral v časopise *Cyril*.³³

Přešla léta okupace a druhé světové války. Zelenkova díla uložená v Drážďanech stihl při spojeneckém náletu na město roku 1945 neblahý osud: některá byla zcela zničena, jiná poškozena a v poválečných letech pracně restaurována – mezi nimi také Zelenkova autografní partitura k *Sub olea pacis*.³⁴

Vratislav Bělský v té době studoval varhanní hru na brněnské konzervatoři, kterou absolvoval roku 1947. V červnu téhož roku se v prostorách hudebního archivu tehdejšího Moravského muzea na Zelném trhu v Brně konal první koncert nového, či spíše staronového komorního sdružení Collegium musicum brunense.³⁵ Tento soubor hodlal zaměřit svou pozornost na komorní tvorbu skladatelů doby baroka a klasicismu. Vratislav Bělský byl jedním z jeho zakládajících členů. Součástí repertoáru se už v padesátých letech stala rovněž hudba Jana Dismase Zelenky.

Již před rokem 1950 došlo v tehdejším Československu k vydání ukázek ze Zelenkovy tvorby, a to dokonce přímo ze hry *Sub olea pacis*. Muzikolog Jan Branberger (1877–1952) vydal roku 1949 antologii s názvem *Album českého bel canta*, do které zařadil tři Zelenkovy árie z této hry v úpravě pro zpěv a klavír a dokonce i se zpívaným českým překladem. Jednalo se o árii Božské prozřetelnosti ze závěru druhého jednání (*Huc coeli principes* / Nebeští vládcové), árii anděla ze třetí scény prvního jednání (*Ave Deus* / Mocný Bůh) a árii Božské prozřetelnosti z prologu (*Augusta domus Austriae* / Rod rakouských všech císařů).³⁶

Možnost interpretovat Zelenkova díla v širším měřítku možnil pravděpodobně teprve přísun většího množství mikrofilmů se Zelenkovými skladbami, které byly pořízeny roku 1955 přímo v Drážďanech. Ve své monografii o tom píše muzikolog a zelenkovský badatel Jaroslav Smolka:

Když v 50. letech opět začaly mírové kulturní styky aspoň s východoněmeckým státem, byli pozváni profesori Josef Plavec a Bohumír Štědron k návštěvě Drážďan. Někdy kolem roku 1955 odtud přivezli jako dar dvě velké série mikrofilmů se snímky autografů a ostatních manuskriptů skladeb Jana Dismase Zelenky. Rozdělili je tak, že jedna velká série byla uložena v Hudebním oddělení Národního muzea (dnes ČMH) v Praze, druhá v Brně (snad v Hudebněhistorickém ústavu Moravského muzea). Do doby,

33 Viz pozn. 31. O tom, že Troldeův opis sloužil k nastudování díla roku 1938, píše SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 277. Tamtéž Smolka zmiňuje, že opis partitury hudby k *Sub olea pacis* byl součástí Troldeovy bohaté sbírky hudebnin, kterou odkázal Národnímu muzeu – Českému muzeu hudby.

34 SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 262; též STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka (1679–1745): Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 348.

35 Viz s. 95.

36 BRANBERGER, Jan, ed. *Album českého bel canta: Arie a písně starých českých skladatelů*. Praha: Orbis, 1949, s. 9–25. Jan Branberger je autorem úpravy árií pro zpěv a klavír, tak i českých textů k áriím. V árii anděla ponechal Branberger sólový part koncertantního hoboje.

než jsme mohli volně jezdit aspoň do východní části Německa, to byl pro české zelenkovské bádání pravý poklad. Nicméně je v prvních letech asi nikdo nevyužíval. V Brně pracoval s těmito mikrofilmy (a jistě i s jinými prameny) Vratislav Bělský, který měl osobně blízko k tehdejšímu vědeckému redaktorovi edice MAB Janu Rackovi.³⁷

Na jednom z těchto mikrofilmů přivezených Bohumírem Štědronem do Brna se nejspíš nacházela i autografní partitura k holdovací hře *Sub olea pacis*, která pro Bělského později představovala základ budoucí edice díla. Dne 12. června roku 1957 provedl soubor Collegium musicum brunense se sopranistkou Bělou Sykovou-Dejmkovou jednu ze sólových árií z této hry.³⁸ Předtím, v květnu roku 1957, provedlo Collegium na festivalu Pražské jaro Zelenkovu *Hypocondrii à 7 concertanti* (ZWV 187) a dne 3. a 6. prosince 1958 ve dvorance bývalé Janáčkovy varhanické školy Zelenkovu triovou sonátu č. 1 ze souboru šesti sonát (ZWV 181).³⁹ Na vánočním koncertě dne 26. prosince 1965 zazněla Zelenkova *Sonáta F dur* č. 5 z téhož souboru šesti sonát, a sice v obsazení flétna, housle, cembalo a violoncello.⁴⁰

Od roku 1955 postupně vydával Zelenkovy instrumentální skladby v exilu žijící česko-rakouský muzikolog a Bělského generační vrstevník Camillo Schoenbaum (1925–1981). Do roku 1965 jich vydal v zahraničí celkem devět.⁴¹ Jeden svazek

37 SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 280–283.

38 K provedení došlo v rámci koncertního cyklu Collegia musica brunense nazvaného *Čeští klasikové – jubilanti*, který zahrnoval celkem tři koncerty uspořádané v červnu roku 1957. Zelenkova árie není v programu koncertu z 12. června 1957 blíže specifikována. S velkou pravděpodobností se jednalo o některou ze tří árií vydaných roku 1949 Janem Branbergrem. Skladby z této antologie se totiž objevují i na dalších koncertech tohoto cyklu (*Italské arietty* od Leopolda Koželuha či jedna ze dvou zde obsažených árií Josefa Myslivečka, označená v programu jako „koncertní árie pro soprán“). Podle recenze Rudolfa Pečmana, který u Běly Sykové-Dejmkové kritizuje „trvalejší distonace v koloratuře“, lze soudit na jednu ze dvou árií Božské prozřetelnosti. Viz –rp [= PEČMAN, Rudolf]. Včerejší koncert Collegia musica. *Práce*, 13. června 1957, roč. 13, č. 141, s. 5.

39 Katalog Zelenkových děl (ZWV) tehdy ještě neexistoval, a sonáta tak není v tištěném programu blíže specifikována. Podle složení vět *Adagio – Allegro – Larghetto – Allegro assai* se jedná o *Sonátu F dur* č. 1 ZWV 181/1 pro dva hoboje a basový nástroj (srov. STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka: Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 152). Na programu koncertu není uvedeno obsazení, vzhledem ke složení účinkujících hudebníků mohly být melodickými nástroji buď hoboje a housle, nebo hoboje a flétna. Viz též seznam koncertů, na kterých Bělský účinkoval, s. 109.

40 Podle počtu a složení vět (*Allegro – Adagio – Allegro*) se nejspíše jedná o sonátu č. 5 ZWV 181/V v původním obsazení pro dva hoboje a basový nástroj (a basso continuo). Srov. STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka: Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 152. Viz též seznam koncertů, na kterých Bělský účinkoval, s. 122.

41 Schoenbaum vydal sbírku šesti Zelenkových sonát pro dva hoboje, fagot a bas ZWV 181 v ediční řadě *Hortus Musicus* nakladatelství Bärenreiter v letech 1955–1965. V Universal Edition vydal Schoenbaum *Ouverturu a 7 concertanti F dur, Suitu F dur* ZWV 188 (1957) a *Concerto G dur a 8 concertanti* ZWV 186 (Wien: Universal Edition, 1960). Viz SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 284; STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka: Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 364–365. Krátkou vzpomínku věnoval Schoenbaumovi roku 1995 muzikolog Tomislav Volek, viz VOLEK, Tomislav. *Jan Dismas Zelenka – český skladatel v dobových souvislostech. Hudební věda*, 1995, roč. 32, č. 4, s. 353–354. ISSN 0018-7003.

Zelenkových instrumentálních skladeb vydal Schoenbaum roku 1963 také v tehdejší Československu, a to v edici Musica Antiqua Bohemica (sv. 61). Jednalo se o partituru *Sinfonie à 8 concertanti* (ZWV 189), *Hypocondrie à 7 concertanti* (ZWV 187), kterou Bělský provedl s brněnským Collegiem v Praze již roku 1957, a *Capriccii I–V* (ZWV 182–185 a 190).⁴²

Vratislav Bělský navázal roku 1969 svými zelenkovskými edicemi na Schoenbauma.⁴³ Jak uvádí Jaroslav Smolka, pracoval Bělský s mikrofilmy přivezenými do Brna z Drážďan.⁴⁴ Jako svůj první svazek Zelenkových skladeb vydal Bělský roku 1969 *Lamentace proroka Jeremiáše* (cyklus šesti lamentací pro svatý týden, ZWV 53). Byly provedeny o pět let později: Dne 19. prosince 1974 uvedl soubor Čeští komorní sólisté Zelenkovu *Lamentaci č. 1* pro sólový bas (zpíval Richard Novák), dva hoboje, smyčce a cembalo. Jednalo se o 3. abonentní koncert cyklu Česká komorní tvorba. Provedení řídil houslista Miroslav Matyáš, k cembalu zasedl pravděpodobně Vratislav Bělský.

Až poté přišlo na řadu koncertní provedení *Sub olea pacis*, po kterém teprve následovala edice partitury díla. Bělský si dle vlastních slov připravil notový materiál podle Zelenkova drážďanského autografu již roku 1967.⁴⁵ Roku 1980 uzavřel s vydavatelstvím Supraphon smlouvu na vydání *Sub olea pacis*.⁴⁶ Teprve roku 1981 jej informoval muzikolog a zelenkovský badatel Jaroslav Bužga o tom, že dílo bylo provedeno již roku 1938 v Praze a že by se opis partitury z toho roku měl nacházet v archivu Československého rozhlasu. Bělský tedy okamžitě použil materiál z rozhlasového archivu jako srovnávací pramen pro edici.⁴⁷ V letech 1982 a 1983 dále pracoval na edici díla a patrně tehdy také připravil vybraná čísla k provozování.

Provedení *Sub olea pacis* v Brně, Praze a Kroměříži v letech 1983 a 1984

V roce 1979 uplynulo 300 let od Zelenkova narození. Muzikolog Tomislav Volek si v časopise *Hudební rozhledy* posteskl, že v českých zemích nebylo toto výročí dostatečně reflektováno ze strany vydavatelů a interpretů. Jeho výtka směřovala mimo jiné také na Československý rozhlas, jehož orchestr po více než čtyřiceti letech mohl ke kulatému jubileu skladatele znovu nastudovat *Sub olea pacis*.⁴⁸

42 Tato Schoenbaumova edice vyšla po jeho smrti ve druhém, přepracovaném, vydání Oldřicha Pulkerta. Viz ZELEŇKA, Jan Dismas. *Composizioni per orchestra*. Supraphon: Praha, 1988.

43 *Lamentationes Jeremiae Prophetae* ZWV 53, 1969, MAB, II/4.; *Psalmi et Magnificat* (De profundis ZWV 97, *Confitebor* ZWV 72, *Beatus vir* ZWV 75 a *In exitu Israel* ZWV 83, *Magnificat* ZWV 108), 1971, MAB, II/5.

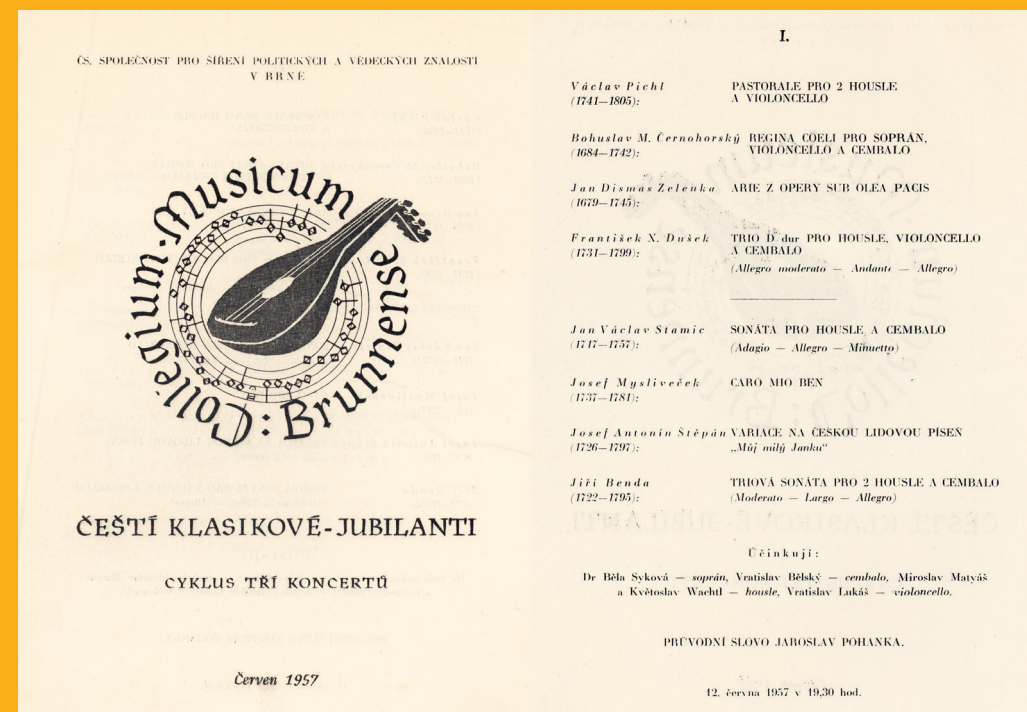
44 SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 283.

45 Viz jeho níže citovaný dopis Olze Zuckerové ze dne 19. září 1980. Bělský zde však bohužel neuvádí, jak se k autografní partituře dostal.

46 Informuje o tom Olgu Zuckerovou v témže dopise z 19. září 1980.

47 Bělského korespondenci s Jaroslavem Bužgou na toto téma viz níže v textu na s. 62–66.

48 VOLEK, Tomislav. Jubileum bez oslav. *Hudební rozhledy*, 1979, roč. 32, č. 12, s. 563–565.

Obr. 17a, b: Program úvodního koncertu cyklu Collegia musica brunense Čeští klasikové-jubilanti s provedením árie ze Zelenkova *Sub olea pacis* dne 12. června 1957. CZ-Bm, Komorní koncerty, pomocné materiály.

Obr. 18a, b: Program 3. abonentního koncertu cyklu Česká komorní tvorba s provedením Zelenkovy *Lamentace č. 1* dne 19. prosince 1974. CZ-Bm, Komorní koncerty, pomocné materiály.

Tohoto úkolu se tentokrát ujal Vratislav Bělský ve spolupráci se sbormistrem a dirigentem Lubomírem Mátlém, který dílo nastudoval a řídil. K provedení tohoto Zelenkova díla, přesněji jeho vybraných částí, došlo celkem čtyřikrát během jednoho roku. Stalo se tak v rámci Roku české hudby 1984, pro který se již předem počítalo s představením Zelenkovy hudby domácímu publiku.⁴⁹ První dvě provedení *Sub olea pacis* proběhla již v prosinci roku 1983 v Brně, k dalšímu došlo v květnu roku 1984 v Praze a naposledy dílo zaznělo v říjnu téhož roku v Kroměříži. Vokální a instrumentální tělesa se obměňovala, pouze sóloví pěvci a pěvkyně účinkovali na všech čtyřech provedeníích v tomtéž složení.⁵⁰

Tabulka č. 1: Dirigenti a vokální a instrumentální tělesa účinkující v letech 1983–1984 při čtyřech provedeníích Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis*

Datum a místo provedení	Dirigent	Vokální těleso	Orchestr
17. 12. 1983, Brno	Lubomír Mátl	Brněnský akademický sbor	Komorní orchestr Bohuslava Martinů
18. 12. 1983, Brno	Lubomír Mátl	Brněnský akademický sbor	Komorní orchestr Bohuslava Martinů
22. 5. 1984, Praha	Lubomír Mátl	Pražský filharmonický sbor	Komorní orchestr Bohuslava Martinů
6. 10. 1984, Kroměříž	Petr Chromčák	Brněnský akademický sbor	Východočeský státní komorní orchestr Pardubice

Tabulka č. 2: Sóloví pěvci a pěvkyně účinkující v letech 1983–1984 při čtyřech provedeníích Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis*

Jméno interpreta	Hlasové zařazení	Jméno postavy v latinském originálu	Jméno postavy v českém překladu
Jarmila Hladíková	soprán	<i>Divina Providentia Pietas</i>	Božská prozřetelnost Zbožnost
Anna Kratochvílová	soprán	<i>Zelus Eucharisticus</i>	Eucharistická horlivost
Anna Barová	alt	<i>Suspitio Religio Alt</i>	Podezíravost Náboženství Alt
Vladimír Krejčík	tenor	<i>Fortitudo Fides</i>	Statečnost Víra
Jan Hladík	bas	<i>Majestas</i>	Vznešenost

⁴⁹ SMOLKA, Jaroslav. Nad tvorbou čelných osobností Roku české hudby 1984. In: NOVOTNÝ, Jan, ZÁMEČNÍK, Evžen. *Collegium musicum 1984: Odborně metodický bulletin komorních a orchestrálních těles*. Praha: Ústav pro kulturně výchovnou činnost, 1984, s. 13–14.

⁵⁰ Přehled sólistů viz Tabulka č. 2.

Provedená hudební čísla a jejich pořadí známe pouze pro koncert konaný v květnu roku 1984 v rámci festivalu Pražské jaro. Lze předpokládat, že stejná čísla v témže pořadí zazněla podvakrát také v Brně v prosinci roku 1983 (při tamním druhém provedení byla některá z nich vynechána) a také v říjnu roku 1984 v Kroměříži.

Tabulka č. 3: Jan Dismas Zelenka: *Sub olea pacis et palma virtutis*: vybraná hudební čísla provedená při novodobé realizaci díla v letech 1983 a 1984⁵¹

Předehra	<i>Sinfonia</i>	<i>Allegro assai</i> <i>Adagio</i> <i>Allegro assai</i>
<i>Prolusio</i> (prolog)	1. [Statečnost (tenor)] – recitativ	<i>Fortitudo mea et laus mea Dominus</i> (Hospodin je má zástita a píseň)
	2. Sbor	<i>Dextera tua, Domine</i> (Tvá pravice, Hospodine)
	3. Statečnost (tenor) – árie	<i>Haec coeli est victoria</i> (Toť vítězství nebeské moci)
	4. [Podezíravost (alt); Eucharistická horlivost (soprán)] – recitativ	[<i>Hem! Quae ista? Fastus, an Pietas? Fortitudo?</i> (Ah, co je to? Zpupnost, nebo Zbožnost? Statečnost?); <i>Quo tendis, adversa Suspicio?</i> (Oč se snažíš, neblahá podezíravosti?)]
	5. Eucharistická horlivost (soprán) – árie	<i>En! Pietatis adamas</i> (Hle, diamant zbožnosti)
	6. [Vznešenost (bas)] – recitativ	[<i>Dura certamina honorum sunt praeludia</i> (Tvrdé zápasy jsou předehrami pout)]
	7. Vznešenost (bas) – árie	<i>Huc palmas deferte</i> (Sem palmy vítězství sneste)
	8. [Statečnost (tenor); Božská prozřetelnost (soprán)] – recitativ	[<i>Haec summa gloriae fugere gloriam corone</i> (Toť nejvyšší sláva, stranit se koruny); <i>Diadema regni in manu Dei</i> (Královský diadém v rukou Páně)]
	9. Božská prozřetelnost (soprán) – árie	<i>Augusta Domus Austriae</i> (Císařský dome rakouský)
I. jednání/ 1. scéna	10. [Alt] – árie	<i>O Phoebe, umbras pelle</i> (Vyjdi, Slunce, zažeh stíny)
I. jednání / 3. scéna: výstup Víry a sboru ctností	11. [Víra (tenor)] – recitativ	<i>En, fidei aemula jacet Superstitio</i> (Hle, v troskách leží pověra)
	12. Víra (tenor) – árie	<i>Huc, virtutes, festinate</i> (Sem, ctnosti, pospěšte)

⁵¹ Pořadí jednotlivých hudebních čísel odpovídá pražskému provedení díla ze dne 22. května 1984. U recitativů, které nejsou v tištěném programu ke koncertu blíže specifikovány, jsou doplněny možné postavy a textové incipity v hranatých závorkách, stejně jako u názvů sborových seskupení. Taktéž je doplněno hlasové zařazení postav.

	13. Sbor [ostatní ctnosti]	<i>Eja, de figmentis / colossum paramus</i> (Vzhůru, z model postavíme kolos)
I. jednání / 4. scéna	14. [Zbožnost (soprán), Náboženství (alt)] – recitativ	[<i>En! Pietati comes Religio</i> (Nechť Náboženství coby průvodce Zbožnosti); <i>Tecum pedissequa</i> (Tebou následováno)]
	15. Zbožnost a Náboženství – duet	<i>Jam calle secundo</i> (Již postup, vévodo, vpřed)
	16. Ritornel [k předešlému duetu]	
	17. [Zbožnost (soprán), Náboženství (alt)] – recitativ	[<i>Nunquid non messis tritici est?</i> (Není čas pšeničné žatvy?) <i>Implebuntur areae frumento</i> (Humna budou plná obilí)]
	18. Ritornel [k předešlému duetu]	
Epilog	19. Sbor	<i>Vos Oriens adoret</i> (Nechť vás Východ vzývá)

Brněnské publikum mělo možnost slyšet Zelenkovu hudbu k *Sub olea pacis* po dva večery, v sobotu 17. a v neděli 18. prosince 1983 v Besedním domě. První večer (Vánoční koncert) byl součástí abonentního cyklu Kruhu přátel hudby nazvaného „Od gotiky po Smetanu“, zatímco ten druhý se uskutečnil v rámci abonentního cyklu A „Rok české hudby“ Hudební mládeže České socialistické republiky, působící při Parku kultury a oddechu Brno. *Sub olea pacis* zaznělo na obou koncertech až v jejich druhé půli. Tu první vyplnila dne 17. prosince *Česká mše vánoční „Hej mistře“* Jana Jakuba Ryby (1765–1815) a o den později *Missa pastoralis D dur* Františka Xavera Brixihho (1732–1771). Provedení *Sub olea pacis* a Rybovy vánoční mše řídil sbormistr a dirigent Lubomír Mátl, účinkoval Brněnský akademický sbor a sólisté Státního divadla v Brně. Instrumentální složka byla svěřena Komornímu orchestru Bohuslava Martinů, k cembalu usedl Vratislav Bělský.⁵² V programu koncertů Hudební mládeže na sezónu 1983/1984 bylo k chystanému provedení *Sub olea pacis* napsáno: „premiéra novodobé realizace barokní korunovační opery z roku 1723“.⁵³

Při této novodobé premiéře díla vyšlo najevo, jak pečlivou přípravu Zelenkova hudba vyžaduje a jak vysoké nároky klade na interprety. Autor recenze nazvané *Předvánoční zklamání* Vladimír Čech nešetřil ostrou kritikou, především na první z obou provedení, ze 17. prosince 1983. Lépe hodnotil až provedení druhé:

[...] Ze Zelenkovy mnohahodinové skladby zaznělo ani ne šedesátiminutové torzo, ale v takové podobě, že jsme hráčům přáli, aby se (spolu s publikem) netrápili a dílo co nejrychleji

52 Jako druhý dirigent je ke koncertu konanému dne 18. prosince 1983 uveden Petr Chromčák, žák Lubomíra Mátle a jeho nástupce na pozici sbormistra Brněnského akademického sboru. Řídil pravděpodobně provedení Brixihho mše. Viz *Zpravodaj Kruhu přátel hudby při PKO Brno*, 1983, roč. 26, č. 11, s. [4].

53 Program koncertů Hudební mládeže ČSR na sezónu 1983/4. Viz *Zpravodaj Kruhu přátel hudby při PKO Brno*, 1983, roč. 26, č. 11, s. [4].

odeznělo. Nadnormativní přísun intonačních nepřesností se projevil především v trumpetách. Při interpretaci exponovaných barokních partů očekáváme od hráčů na tyto nástroje sem tam nějaký ten kiks, ale i jejich množství zná však míru. Provedení mělo tedy spíše informativní charakter, sama interpretace byla nejednou víceméně přibližná, celkově krajně opatrná, nejistá, unavená (členové filharmonie byli vyčerpáni nahráváním takřka od začátku koncertu), bez jiskry, takže návštěvníci zklamaně o přestávce diskutovali, do jaké míry bylo dílo opravdu seriózně secvičeno a „usazeno“, když v některých momentech jsme stěží mohli hovořit o zvládnutí partitury. Přičemž nejsmutnější na tom bylo, že oba večery byly beznadějně vyprodány. Čest pak v této situaci zachraňovalo především kvinteto sólistů: Jarmila Hladíková, Anna Kratochvílová, Anna Barová, Vladimír Krejčík a Jan Hladík. Byť občas přece jen tu a tam s vypjetím [sic], ale s vysokou odpovědností a s náležitým efektem se vyrovnali s krkolomnými barokními koloraturami. Brněnský akademický sbor svým podílem víceméně dílo orámoval, jinak bylo zjevné, že se účinkující s Mátlovou koncepcí teprve seznamují. [...]. Po tomto zážitku nepřiliš nadšeni jsme zavítali na nedělní reprízu, resp. na druhý abonentní koncert cyklu Hudební mládeže ČSR Rok české hudby. [...] Po přestávce zazněla pod Mátlovou taktovkou opět Zelenkova apoteóza, oproti předchozímu dnu zestručněna ještě asi o deset minut. I když ani tentokrát nebylo provedení prostě intonačních prohřešků, vyznělo dílo vzhledem k sobotě až protikladně, což už samo je dobrou vizitkou.⁵⁴

O necelý půlrok později zaznělo dílo také v Praze, na jednom z koncertů pořádaných v rámci festivalu Pražské jaro. Koncert se konal 22. května 1984 v Domě umělců, jak se tehdy nazývalo Rudolfinum. Z tištěného programu vyplývá, že vybraná čísla ze *Sub olea pacis* zazněla, stejně jako předtím v Brně, až ve druhé části koncertu, zatímco jeho první část byla věnována sborové tvorbě českých autorů sklonku 19. a první poloviny 20. století: Josefa Bohuslava Foerstera (1859–1951) a Jaroslava Křičky (1882–1969). Kromě sólistů zde účinkoval Pražský filharmonický sbor pod vedením Lubomíra Mátle a Komorní orchestr Bohuslava Martinů z Brna. Bělský byl v programu uveden jako „realizátor partitury“. Průvodní text do programu napsal pražský muzikolog Tomislav Volek.

Dílo bylo provedeno pod názvem *Sub olea pacis et palma virtutis*. Ve formě podná-zvu uvedeného v závorce se v něm objevilo i sousloví „koruna česká“ (*corona bohémica*), o které celá hra fakticky pojednává a po níž se také nazývá. Z programu pražského provedení je také vůbec poprvé patrné, které části díla byly provedeny.

Zatímco u brněnských předvánočních provedení Zelenkova díla, ke kterým byla podle očekávání přidána dvě klasicistní a pro českého posluchače „klasicky vánoční“ díla, na Pražském jaru byla Zelenkova díla poprvé zkombinována se znatelně mladším repertoárem. První část koncertu totiž byla pravděpodobně přizpůsobena stálému repertoáru účinkujícího smíšeného sboru.⁵⁵ Nepřímo to potvrzuje pochvalná, ba nadšená reakce

54 ČECH, Vladimír. Předvánoční zklamání. *Opus musicum*, 1984, roč. 16, č. 3, s. IV–V.

55 Program a účinkující při provedení na festivalu Pražské jaro viz též Archiv [online]. In: *Pražské jaro* [Praha]: Pražské jaro, 2024 [cit. 16. 7. 2024]. Dostupné z: <https://festival.cz/o-nas/archiv/>. Výběr těchto dvou autorů pro rok 1984 coby rok české hudby byl bezesporu ovlivněn jejich výročími, především 125. výročí narození J. B. Foerstera.

recenzenta Ladislava Šípa na první část večera vyplněnou Foersterovými a Křičkovými smíšenými sbory. Avšak s provedením Zelenkovy hudby nebyl ani on zcela spokojen:

[...] Druhá polovina koncertu byla zcela jiná. Na ní se soubor [Pražský filharmonický sbor] podílel v menším obsazení pouze třemi krátkými čísly, zatímco hlavní úkol byl svěřen posílenému Komornímu orchestru Bohuslava Martinů (také o dvě klariny v obsazení filharmoniků Kejmara a Šedivého) a sólistům Jarmile Hladíkové, Anně Kratochvílové, Anně Barové, Vladimíru Krejčíkovi a Janu Hladíkovi. U dirigentského pultu byl Lubomír Mátl.

Z šera archivů a ze stránek slovníků vystoupila pověstná opera českého barokního skladatele Jana Dismase Zelenky Česká koruna pod olivou míru a palmou ctnosti. Toto dílo je dobovým dokumentem o osudech našeho národa. Provedení nedosahovalo úrovně první poloviny koncertu. V orchestru byla řada přibližností a sólistům činily velké potíže barokní koloratury partů.⁵⁶

Nejvýstižněji a vskutku zevrubně zhodnotil toto pražské provedení v časopise *Hudební rozhledy* muzikolog Jaroslav Smolka, zelenkovský badatel, který měl o několik let později spolupracovat s Vratislavem Bělským na edici Zelenkových žalmů a který v roce 2006 vydal první českou monografii o tomto skladateli. Byl si vědom jedinečnosti a vysoké umělecké hodnoty Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis*, která k jeho lítosti nezazněla vcelku, ač by si to bezesporu zasloužila. Smolkovo hodnocení uměleckých výkonů souzní s výše citovanými recenzemi a jako první je rozvádí opravdu podrobně. Smolka také jako vůbec první recenzent pochválil instrumentalisty (Komorní orchestr Bohuslava Martinů), zvláště smyčce a také cembalo, byť Vratislava Bělského přímo nejmenoval.

Z recenze Jaroslava Smolky vybíráme:

Festivalový večer, jehož hlavním pojítkem bylo sbormistrovské a dirigentské vystoupení Lubomíra Mátle (Dvořákova síň 22. května), nebyl šťastným ani dramaturgicky čistým počinem. Na jeho počátku zřejmě stála chvályhodná a cenná idea: provést hudbu Zelenkovy slavnostní hry *Sub olea pacis et palma virtutis*, „melodrammy“[sic] o svatém Václavu, díla komponovaného na objednávku českých stavů pro pražskou korunovaci Karla VI. za českého krále roku 1723. [...] Důvěra k němu však žel nebyla tak velká, aby mu byl věnován celý koncert, tedy čas, který by si vyžádala durata úplného díla. Z celkového počtu 36 hudebních čísel tu bylo provedeno pouze 19, tedy málo nad polovinu, a to zřejmě ne podle nějakého pečlivého dramaturgicky, dějově, hudebně nebo jiného smysluplně motivovaného výběru, ale jako výsek první poloviny plus tři závěrečných čísel.⁵⁷ I tak se ukázalo, jak velkolepé a melodicky i polyfonně bohaté mistrovské dílo je to. [...] Tak významná hodnota by si vyžadovala i špičkovou interpretaci. Tě se jí na letošním Pražském jaro dostalo jen zčásti. Lubomír Mátl měl šťastnou ruku v tom, že si přivedl z Brna Komorní orchestr

56 ŠÍP, Ladislav. Hudba zní Prahou. *Práce*, 24. 5. 1984, roč. 40, č. 121, s. 6.

57 Z epilogu zazněl pouze sbor *Vos orient adoret*. Instrumentální ritornel, který zazněl před ním, se ve hře vyskytuje pouze ve druhém jednání po duetu Zbožnosti a Náboženství, nikoli v závěru hry.

PRAŽSKÉ JARO 1984
pod záštitou prezidenta Československé socialistické republiky
GUSTÁVA HUSÁKA

DVOŘÁKOVA SÍŇ DOMU UMĚLCŮ
Úterý 22. května 1984 ve 20 hodin

JOSEF BOHUSLAV FOERSTER: Vzhůru spáči. Dvě části z cyklu smíšených sborů, op. 112
Pražské zvony (J. Vrchlický)
Ledová královna (J. V. Sládek)

JAROSLAV KŘIČKA: Záblesky. Cyklus smíšených sborů, op. 26
Život plyne jako sen (O. Theer)
Krajina (V. Dyk)
Staroměstská věž (J. Neruda)
Advent (K. Toman)

JAN DISMAS ZELENA: Sub olea pacis et palma virtutis (Corona bohémica)
Pod olivou míru a palmou ctnosti (Koruna česká)
Symphonía (Allegro assai — Adagio — Allegro assai)
1. recitativ „Fortitudo mea“
2. sbor „Bentura tua Domine“
3. árie Fortitudo „Haec coeli est victoria“
4. recitativ
5. árie Zelus Eucharisticus „Eni Pietatis Adanas“
6. recitativ
7. árie Majestas „Huc palmas deferite“
8. recitativ
9. árie Providentia Divina „Augusta Domus Austriae“
10. árie „O Phoebe, umbras pelle“
11. recitativ
12. árie Fides „Huc virtutes festivate“
13. sbor „Eja de sigmentis“
14. recitativ
15. dueto Pietas a Religio „Iam calle secundo“
16. ritornel
17. recitativ
18. ritornel
19. sbor „Vos oriens adorat“

Realizace partitury Vratislav Bělský

PRAŽSKÝ FILHARMONICKÝ SBOR
KOMORNÍ ORCHESTR BOHUSLAVA MARTINŮ
Sbormistr a dirigent: **LUBOMÍR MÁTL**
Sólisté: **JARMILA HLADÍKOVÁ** (Divina Providentia, Pietas)
ANNA KRATOCHVÍLOVÁ (Zelus Eucharisticus)
ANNA BAROVÁ, alt (Suspirio, Religio)
VLADIMÍR KREJČÍK, tenor (Fortitudo, Fides)
JAN HLADÍK, bas (Maestas)

Sborový zpěv má v českých zemích staletou tradici. Od poloviny minulého století existuje i souvislá spolková tradice smíšených pěveckých těles, které svými interpretačními kvalitami dokázaly opakovaně inspirovat k nové tvorbě. **Josef Bohuslav Foerster** (1859–1951) měl po destituti v českém hudebním kontextu zásadní vliv na rozvoj tohoto kompozičního druhu. Jeho šestidílný cyklus *Vzhůru spáči* vznikl v letech 1920–1921. V jeho čtvrtém čísle *Pražské zvony* se spojuje pro Foerstra tak příznačná teskná myšlenka na nezadržitelné uplynutí času s působivou zvukomalbou. Sbor *Ledová královna* má sociálně baladické ladění, navozuje obraz chudé mladá vdovy, jež vysílá usná v mrazivé místnosti nad nemocným děckem; v jenném obětí *Ledové královny* oba umírají.

Jaroslav Křička (1882–1989) působil řadu let jako sbormistr pražského Hlahla a dílo o generaci staršího Foerstra mu v mnohém bylo vzorem. Cyklus *Záblesky* vznikl v letech 1917–1918. Válečná situace se do něj promítá velkou potřebou víry a statečnosti jakožto nejvyšších ctností. Rovněž pražský motiv „Věže v plamenech“ roste z téže situace, z víze Prahy, nad níž slehá po věky plamen. Jen Dykova báseň odvádí myšlenky k romantickému světu zbojníků, lásky a smrti.

Česká hudební tvorba 18. století vyrůstala z velice rozporuplných společenských podání. Vládnoucí aristokracie a církve požadovaly ke své reprezentaci dobré hudebníky, a proto podporovaly jejich výchovu, současně však byla v zemi — z iniciativy rakouských Habsburků — potlačována jakákoliv možnost české literární aktivity. Skladatelé tudíž nedostávali příležitosti zhudebnovat jiné texty než latinské, případně německé. Přitom hlavní proud hudebnické invence byl usměrňován k tvorbě pro chrámový provoz a k drobným formám instrumentálního, jen zcela výjimečně se naskytla upříležitost ke vzniku velkých světských forem (nikoliv ovšem na český text).

Takovou výjimečnou situaci přinesly hudební oslavy korunovace Karla VI. českým králem v roce 1723. Česká (v zemském smyslu slova) šlechta si na habsburském panovníkovi tento oficiální akt vymohla jako projev uznání skutečnosti, že největší finanční částky plynuly do císařské pokladny z českého království. Okázalé pražské oslavy měly z císaře vymámit příslib větších ohledů k této části jeho monarchie (což se ovšem nestalo). Protože hlavní umělecký program oslav — halskou korunovační opera *Constantia e fortetza* z pera dvorního skladatele J. J. Fuxe — si císař přivezl s sebou z Vídně, uchýlili se domácí pořadatelé s plánem vlastního českého příspěvku na půdu obrovské jezuitské koleje na Starém Městě pražském. Rozhodli se připravit scénickou akci, v níž by byla co nejjednodušším tónem oslavena habsburská

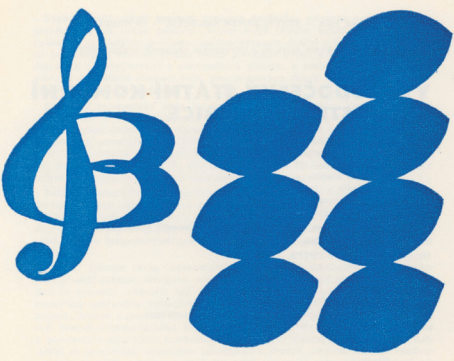
Obr. 19a, b: Program k provedení *Sub olea pacis* na festivalu Pražské jaro ve Dvořákové síni Rudolfiny dne 22. 5. 1984. CZ-Bm, sign. C 1709.

Obr. 20: Publikum a účinkující při provedení Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis* ve Sněmovním sále arcibiskupského zámku v Kroměříži dne 6. října 1984. Archiv Filharmonie Brno.

Obr. 21: Sólistky kroměřížského provedení (zleva): Anna Kratochvílová, Jarmila Hladíková a Anna Barová. Archiv Filharmonie Brno.

**XIX. MEZINÁRODNÍ
HUDEBNÍ FESTIVAL BRNO**

SMETANA – DVORÁK – JANÁČEK – MARTINŮ

pod záštitou ministerstva kultury
České socialistické republiky,
Jihomoravského krajského národního výboru
a Národního výboru města Brna

27

27. září – 7. října 1984

SOBOTA 6. ŘÍJNA 1984 — STÁTNÍ ZÁMEK KROMĚŘÍŽ — 10 HODIN

Ve spolupráci se Státním zámekem a Sdruženým závodním klubem ROH v Kroměříži

**VÝCHODOČESKÝ STÁTNÍ KOMORNÍ
ORCHESTR PARDUBICE**

Sólisté: Jarmila Hladíková — soprán
Anna Kratochvílová — soprán
Anna Barová — alt
Vladimír Krejčík — tenor
Jan Hladík — bas
Vladislav Kozderka — trubka
Zdeněk Pokorný — trubka

Spoluúčinkují: Vratislav Bělský — cembalo a Brněnský akademický sbor,
sbormistr: Petr Chromčák
Dirigent: PETR ALTRICHTER

Na pořadu:
Pavel Josef Vejvanovský (1640–1693)
Serenada in C (1670) pro dvě klariny, smyčce a continuo
Andante
Grave
Sarabanda
Presto
Conclusion
Offertur ad duas choras in A
Andante
Sarabanda
Allegro
Balletti per il carnevale (1668)
Intrada
Minuet
Gavotte
Arie
Ingressus

Přestávka
Jan Dismas Zelenka (1679–1745)
Sub olea pacis et palma virtutis
(Pod olivou míru a palmou ctnosti)

Pořádá MHFB PKO Brno

Obr. 22a, b: Program k provedení *Sub olea pacis* ve Sněmovním sále arcibiskupského zámku v Kroměříži dne 6. října 1984. Archiv Filharmonie Brno.

Bohuslava Martinů. Zejména jeho smyčce a cembalo tvoří disciplinované a kvalitními hráči vybavené těleso, které má smysl pro barokní interpretaci. Doplněno o prvotřídní pražské trumpetisty Miroslava Kejmara a Zdeňka Šedivého (i když snad někde až příliš sólově vynikající) tvořilo základ orchestrální složky. Jen hoboisté brněnského tělesa nebyli dobře vybaveni na podání obtížných a místy hluboko exponovaných Zelenkových partů. Z Brna si Lubomír Mátl přivedl i sólisty – a tady už jen se střídavým úspěchem. Nejlepší byly obě sopranistky – Jarmila Hladíková a Anna Kratochvílová. Obě zpívaly čistě a znamenitě technicky. [...] Znamenitě technicky zpívala i Anna Barová. [...] Vysloveným omylem byla volba tenoristy Vladimíra Krejčíka. Je to jistě velký hlas [...], pro barokní melodiku, pro fráze s legatem z drobných rytmických hodnot však není vůbec technicky vybaven. [...] Pro barokní koloraturu byl technicky lépe vybaven basista Jan Hladík. [...] Vynikající byl Pražský filharmonický sbor, jehož tři čísla ovšem byla vděčná a nepříliš obtížná. Lubomíra Mátle je nutno pochválit za nemalou práci a iniciativu, již vyvinul, aby bylo možno tuto mimořádnou událost uskutečnit. Škoda, že se nepodařilo výsledek dotáhnout na špičkovou úroveň – zůstala tu citelná manka jak dramaturgická, tak interpretační. [...] Stálo by za to provést dílo znovu – kompletně a ve vyrovnanější interpretaci.⁵⁸

Z recenze Jaroslava Smolky i ze starší „brněnské“ recenze Vladimíra Čecha je znát, jak málo byli tehdejší čeští interpreti špičkové úrovně obeznámeni s provozováním repertoáru starší hudby. Hudební školství v tomto směru zcela zaostávalo, literatura byla převážně zahraniční a tedy fakticky nedostupná a na českých překladech zásadních teoretických spisů Vratislav Bělský teprve pracoval...

K dalšímu provedení Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis* došlo opět na Moravě, a to na podzim roku 1984. Stalo se tak již v rámci následující koncertní sezóny, kterou v Brně otevíral Mezinárodní hudební festival založený roku 1966 Rudolfem Pečmanem. V jeho 19. ročníku byl vedle jubilujících českých klasiků Smetany, Dvořáka, Janáčka a Martinů zařazen na program také Zelenka. Hudba ke hře *Sub olea pacis* však tentokrát nezazněla v Brně, ale v Kroměříži, v prostorách Sněmovního sálu tehdy bývalého arcibiskupského (nyní opět arcibiskupského) zámku. Krátké průvodní slovo do programu napsal Jiří Beneš.

Také při tomto koncertě, či spíše hudebním matiné, vyplnila hudba k *Sub olea pacis* až jeho druhou půli. Ta první patřila tentokrát ryze instrumentální hudbě, a poprvé šlo o repertoár starší než Zelenkova hudba. V souladu s místem konání koncertu zvolili pořadatelé tři instrumentální díla kroměřížského biskupského trubače Pavla Josefa Vejvanovského (1639–1693).

V čele Brněnského akademického sboru již stál jeho nový dirigent Petr Chromčák, žák Lubomíra Mátle, který jej ve vedení tohoto tělesa vystřídal.⁵⁹ Také instrumentální těleso bylo jiné (Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, dirigent Petr Altrichter). Podstatný je z našeho hlediska fakt, že za cembalo usedl opět Vratislav Bělský.

58 SMOLKA, Jaroslav. Pražský filharmonický sbor. *Hudební rozhledy*, 1984, roč. 37, č. 4, s. 357–358.

59 K nástupu Petra Chromčáka do čela Brněnského akademického sboru viz RICHTER, Vladimír. Nová éra BAS. *Opus musicum*, 1984, roč. 16, č. 8, s. V–VI.

Brno 19.9.1980.

Vážená paní Zuckerová,

při návratu z dovolené jsem našel smlouvu na Zelenku, kterou jsem ruče podepsal a odeslal. Ještě téhož večera jsem z pusté zvědavosti nahlédl do libreta a mírně se zděsil. Na konci, kde jednotlivé kraje holdují mocnářům, je mezi prvými kraj mladoboleslavský a to je ovšem gól, který se dnes opakuje. Ale teď už vážně.

Budu mít zatím dost a dost práce s vlastní partiturou, kterou sice mám, ale musím celou notu od noty znovu projít a udělat všechny ty kejkle, které k edici patří. Už teď vidím, že to asi nepůjde bez návštěvy Drážďan. V moji kopii, je dobrá/jsou přece jen místa, o jejichž pravdě či nepravdě může říci poslední slovo jen rkp.

Rád bych zanal Váš názor jak začlenit text. Jsou dvě možnosti. Buď ho otisknout vcelku někde nazačátku, nebo prokládat partituru tak jak text pokračuje. Pro zápis to může také znamenat dvojí. Psát do not nebo přiložit prostě napsaný text.

A teď ještě otázku, kdo píše předmluvu. Je to Honza Trojan? Pokud by to bylo tak, mohli bychom se snadno na mnohém domluvit. Kdyby to byl někdo mimo Brno, bude domluva již značně komplikovanější.

Již krátce po napsání svoji partitury/1967/ jsem zjistil, že 3 čísla z Melodramatu použil Zelenka v jednom Te Deum z roku 1724, tedy rok po kompozici Melodrama. Tato partitura je velmi cenným doplňkem rukopisu Melodramatu. Samozřejmě k ní také řádně přihlédnu, už proto, že upřesňuje některé noty, které v opeře nelze přečíst, ale hlavně proto, že Te Deum je v generálbasu důsledně očíslováno. Jsou tu ovšem také instrumentační změny a v jednom případě dokonce bohatší závěr. Co půjde vyjádřit slovem vrazím do vad. zprávy. Dávám přitom na úvahu, zda by nebylo možné/sám zatím nevím bude-li to nutné/odlišné části partitury dát do nějakého dodatku..

Budu se těšit na Vaší zprávu a zatím pomalu popojedu.

Srdečně zdravím

Obr. 23: Dopis Vratislava Bělského Olze Zuckerové z 19. září 1980.
CZ-Bm, sign. G 8266.

Brno 27.5.1981.

Vážený pane doktore,

v loňském roce bylo rozhodnuto, že by se mohla vydat Zelenkova korunovační opera Sub olea pacis. Supraphon mi na to dokonce vystavil smlouvu, ačkoliv já sám jsem pesimista a nevěřím, že by to nakonec vyšlo. Věřme však a snad se to povede.

Při práci narážím stále na různé větší a menší drobnosti, avšak to nemusím Vám nijak zdůrazňovat. Vzhledem k tomu, že budu nucen napsat také nějaký úvod začínám se zajímat o prameny. Ve Vašem článku v Hudební vědě XVI/1979 mě na st. 306 upoutala zmínka, že Zelenka napsal již roku 1704 školskou hru Via laureata. Bohužel není uvedeno odkud údaj máte. Můžete mi jej sdělit? Velmi by se mi to do textu hodilo.

Ve zmíněném článku, ale i ve vydání faksimile Hipocondrie uvádíte, že orchestrální skladby Zelenkovy vydané v MAB č. 61 jsem spáchal já. Bohužel to není pravda, editorem je Camillo Schoenbaum. Ovšem ze zřejmě plánovaných dvou svazků vyšel pouze jeden a obě zbývající skladby, Suita F dur a Concerto G dur, vydal Schoenbaum v U.E. Měl jsem obě vydání před lety v ruce/jsou v N.M. v Praze/. Sám jsem se několik let pral s partiturou Concerta in G. V první větě je totiž uprostřed, někde kolem taktu 110/už si to přesně nepamatuji/menší hlavolam. Schoenbaum patrně nebral nijak vážně číslici 150, kterou Zelenka připojil na konec věty a vydal ji asi 2 až 2 a 1/2 taktů kratší. Před rokem 1979 chtěl ČHF vydat nějakého Zelenku a obrátili se na mě. Nabízel jsem Concerto, avšak bylo odmítnuto právě s poukazem, že vyšlo již v U.E.

Děkuji za Vaší zprávu na kterou se velmi těším

Obr. 24: Dopis Vratislava Bělského Jaroslavu Bužgovi z 27. května 1981.
CZ-Bm, sign. G 8268.

Recenzentem tohoto nadlouho posledního provedení hudby k *Sub olea pacis* byl Rudolf Pečman. Ten jako vůbec první z recenzentů vyjádřil uspokojení nad úrovní interpretace (ostatně interpreti provedli toto dílo již počtvrté během jednoho roku) a rovněž jako první vyzdvihl významný podíl Vratislava Bělského na provedení Zelenkova díla:

Zelenkovo školské drama o boji sv. Václava proti kouřimskému knížeti (*Sub olea pacis* [et] *palma virtutis*, Pod olivou míru a palmou ctnosti, 1723) zaznělo ve zkrácené verzi (v realizaci V. Bělského, jehož jméno nebylo uvedeno v programu, ač tu jde o velký rekonstrukční čin; partitura skladby vyjde brzy v Supraphonu). Interpreti přesvědčivě provedli technicky obtížné a umělecky jedinečné dílo, které znovu přesvědčuje o tom, že Zelenka, působící mj. ve Vídni a hlavně v Drážďanech, je prvořadým zjevem evropské hudby 18. století, který snese srovnání i s velkými komponisty jeho doby. [...] Naše století znovu objevuje jeho velikost.⁶⁰

Dalšího provedení se dílo dočkalo v roce 2000, tedy ještě za Bělského života. Tentokrát zaznělo celé a zároveň bylo nahráno. Pod vedením Marka Štrýncla jej provedly hned tři soubory zaměřené na historicky poučenou interpretaci staré hudby (*Musica Florea*, *Musica Aeterna* a *Ensemble Philidor*), vokální složku tvořili domácí i zahraniční sólisté a poprvé také chlapecký sbor (*Boni pueri* pod vedením sbormistra Pavla Horáka). Nahrávka z tohoto provedení byla vydána roku 2001. Vratislav Bělský k ní napsal průvodní text do bookletu.⁶¹ V reedici vyšla tato nahrávka až po Bělského smrti roku 2012 pod názvem *Melodrama de Sancto Wenceslao ZWV 175* s průvodním textem muzikologa Václava Kapsy a s digitalizovaným originálem latinského libreta k celé hře.⁶²

Příprava edice *Sub olea pacis* v zrcadle dochované Bělského korespondence z let 1980–1985

Vznik tištěné edice a práci na ní dokumentuje Bělského korespondence z let 1980 a 1981 – především s Olgou Zuckerovou, zaměstnankyní vydavatelství Supraphon zodpovídající za ediční řadu *Musica Antiqua Bohemica*, a též s muzikologem Jaroslavem Bužgou, který v té době sestavoval edici Zelenkova inventáře hudebnin uloženého v Drážďanech.⁶³ Z korespondence vyplývá, že Bělský v roce 1980 a 1981 sestavoval předmluvu k edici, neboť (jak jsme již zmínili výše) notový materiál měl od roku 1967 připravený podle Zelenkova autografu, získaného patrně z mikrofilmů přivezených z Drážďan roku 1955.⁶⁴ Až když jej

60 PEČMAN, Rudolf. Znovu objevování skladatelé. *Práce*. 10. 10. 1984, roč. 40, č. 240, s. 6.

61 ZELENK, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis ZWV 175*. Praha: Supraphon, 2001.

62 ZELENK, Jan Dismas. *Melodrama de Sancto Wenceslao ZWV 175*. Praha: Supraphon, 2012. Music from eighteenth-century Prague.

63 BUŽGA, Jaroslav. *Drážďanský inventář Jana Dismase Zelenky z roku 1726*. Praha: Státní knihovna ČSR, 1985. *Varia de musica*, 5.

64 Viz výše citovanou pasáž z knihy SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 280–283.

Jaroslav Bužga upozornil na partituru z roku 1938 v archivu Československého rozhlasu, začal podle ní zřejmě své materiály revidovat.⁶⁵

Nejstarší dochovanou částí této korespondence je nepodepsaná kopie dopisu Vratislava Bělského z 19. září 1980 adresovaného Olze Zuckerové do vydavatelství Supraphon. Bělský v něm uvádí, že právě uzavřel s tímto vydavatelstvím smlouvu na vydání *Sub olea pacis*. Právě v tomto dopise také mimochodem sděluje důležitou informaci o tom, že vlastní kopii Zelenkova autografu z Drážďan, z nějž již roku 1967 vytvořil partituru (viz obr. č. 23).

V následujících měsících zřejmě Bělský dále pracoval na předmluvě.

Na jaře roku 1981 se však u Bělského znenadání dostavila vážná zdravotní komplikace, a sice infarkt. Bělského pobyt v nemocnici v dubnu roku 1981 reflektuje Olga Zuckerová ve svém dopisu z 27. dubna toho roku:

Vážený pane profesore,

Co to probůh vyvádíte? Právě jsem obdržela Váš vlastnoručně psaný dopis; doufám, že tenhle dopis už dostanete domů a že se snad brzy uzdravíte!⁶⁶

Nevíme, na jak dlouho musel Bělský ze zdravotních důvodů přerušit práci na edici, jisté však je, že se k ní vrátil co nejdříve. Dokazuje to i pokračování výše citovaného dopisu Olgy Zuckerové. Reaguje na Bělského úvahu z 19. září 1980, jakým způsobem začlenit do edice kompletní text holdovací hry (viz výše). Z textu dopisu vyplývá, že ona i Vratislav Bělský počítali s případnou negativní reakcí nadřízených orgánů na uveřejnění latinského textu jezuitské provenience velebicího oficiálně zatracované Habsburky:

Co se týká Zelenky, myslím si také, že by to mělo být i s texty. Tedy: hudbu dopředu jakožto hud. edici, texty (příp. menším typem dozadu tak, aby byla patrna struktura celé hry). Ten hold mocnářství je při tom nutno risknout; v kultuře totiž neexistuje možnost (jako bylo dříve zvykem v souvislosti s HSTD, kam se dávaly rukopisy předem) apriorně něco schválit. Nadřízené úřady se postupem doby vzdaly veškeré odpovědnosti a rozhodování, protože je to pro ně pohodlnější. Censura je jen následná. Myslím ostatně, že jsme skrzevá ty Habsburky nějak zbytečně moc lechtiví – holdování je přece nedílnou součástí naší historie! – Dodnes mi připadá směšné, že se z Triumfální symfonie tutlají „závadné“ části, jako by o něco šlo. No, nepůjde to jinak, nežli to zkusit. Budu se snažit čelit případným námitkám argumenty typu „modernější pojetí historie“, které ve výtvarném umění panuje už desetiletí a nikomu to nevadí.⁶⁷

65 Jaroslav Bužga Vratislavu Bělskému v dopisu ze dne 2. června 1981 (faksimile dopisu viz níže) a poté v dopisu ze dne 4. srpna 1981, CZ-Bm, sign. G 8268.

66 Olga Zuckerová Vratislavu Bělskému, 27. dubna 1984, CZ-Bm, sign. G 8266. Všechny dopisy i citáty z nich jsou v tomto textu použity s laskavým svolením paní dr. Olgy Zuckerové.

67 Olga Zuckerová Vratislavu Bělskému, 27. dubna 1984, CZ-Bm, sign. G 8266.

Praha dne 2.6.1981.

Vážený pane profesore,

děkuji Vám za Váš dopis. Jsem rád, že se konečně také vydává "Sub olea pacis." Váš dotaz týkající se Zelenkovy hudby ke školské hře "Via laureata" se vztahuje ke článku V. Nováka, Hudební věda z r. 1967, "K počátkům hudebně-dramatické tvorby J. D. Zelenky." Novák popisuje jen synopsi k této hře, hudba se nezachovala. Synopse je uložena v konvolutu her v archivu min. vnitra v Praze, v článku najdete další popis. Sám jsem synopsi ještě neměl v ruce, protože jsem příliš zaneprázdněn dokončováním incipitového soupisu Zelenkových skladeb, na kterém pracuji v Drážďanech vždycky několik dnů v týdnu. Spím v Děčíně a denně jezdím vlakem do Drážďan a zpět. Jedině tak to bylo možno uskutečnit. Protože cesta do Děčína a nocleh (mi se) počítá za vnitrostátní cestu. Na jízdenku z Děčína a zpět do Drážďan jsem dostal příspěvek z Hud. fondu. Nicméně práce se již chýlí ke konci a doufám, že v dohledné době budu hotov.

Děkuji Vám za připomínky k vydání faksimile. Byl to menší průšvih, protože jsem nekorigoval ani svůj text, ani titulní list, kde je Zelenka psán Johann Dismas, v textu Jan, na titulním listě je napsáno "Nachwort von...", v textu "Vorrede" atd.

Lituji, že jste tehdy neposlal nějaký příspěvek o své vydavatelské praxi. Měl jsem na mysli celé zelenkovské číslo. Mám tu ještě i disertaci Dr. Köhlera o Zelenkových triových sonátách. Chtěl jsem také, aby se Zelenkovi věnovalo odpůldne na brněnském kolokviu s tím, že by se pozvali i nějakí bachovští specialisté, ale neuspěl jsem. Pak jsme si o něm v Zábřehu na muzikologických dnech povídali jenom v úzkém kroužku. Minulý rok jsem měl o něm přednášku na universitách ve Frankfurtu a v Kolíně n. R., kde jsem byl na příslib. Letos chystám nějaký článek do časopisu "Musica". V cizině je o Zelenku nesporně větší zájem než u nás.

Vaše potíže, o kterých se zmiňujete v "Concerto" chápu, je tam několik nejasných míst, stejně jako i v dalších instrumentálních skladbách. "Hypocondria" je skutečně velmi čistý rukopis.

K "Sub olea pacis" Vám ale mohu poradit, že v hud. archivu Čs. rozhlasu v Praze je celá partitura, ze které se dílo provozovalo v roce 1938 při barokní výstavě. Vzpomínám si ještě, že nám o tom kdysi vypravěl Očadlík. Nevím ovšem, zda je partitura skutečně úplná, podle rozsahu bych ale soudil, že případné škrty jsou nepatrné. Rozhodně je to pramen, který byste měl vzít v úvahu. Pokud se pamatují, tak autograf je poměrně velmi dobře zachovalý a s přepisem by neměly

x Partituru
jsem měl a ani
někdy v ruce.

být problémy. Že se mohou v různých jednotlivostech objevit, o tom nepochybuji. V rozhlasovém archivu v Praze teď pracuje Dr. Otmar Urban z Třebíče, kterého jistě dobře znáte. (Napsal dizertaci o Michnovi.) Myslím si, že nejhůdnější cesta by byla, kdybyste si to vypůjčil přes brněnský rozhlas.

Lituji, že Vám nemohu nabídnout bližší údaje o partituře k "Via laureata" zajímala by mně rovněž velice, ale myslím si, že to přece jenom asi nebylo tak zralé dílo.

Kdybyste měl nějaké další dotazy, napište mi, ale v červnu jsem velice zaměstnán a mohl bych Vám odpovědět až později.

S pozdravem

*)

Adresa

Čsl. rozhlas, Střední archiv
hudební

Vinohradské 12

120 00 Praha 2 - Vinohrady

Janlav Bužgy.

106.686

G 8. 268

Obr. 25a, b: Odpověď Jaroslava Bužgy na dopis Vratislava Bělského, 2. června 1981.
CZ-Bm, sign. G 8268.

Na co Olga Zuckerová naopak nereagovala, byl Bělského dotaz ohledně autora předmluvy k edici. V Bělského dopisu ze dne 19. září 1980 totiž padlo v této souvislosti jméno brněnského muzikologa Jana Trojana, který měl roku 1979 k hudební složce *Sub olea pacis* referát na muzikologickém sympoziu v Zábřehu na Moravě věnovanému Janu Dismasi Zelenkovi.⁶⁸ V citovaném dopise z 27. dubna 1981 však již o Janu Trojanovi není řeč a o podobě předmluvy se Olga Zuckerová radí výhradně s Bělským:

Naše pojetí předmluvy je přesně to, co chci! Hlavně hudba a realie – co nejmiň „slovníkového“. To si totiž může každý najít v MGG nebo Riemannovi. Je to změna, kterou zavádíme pro celou edici. A žádný „seznam literatury“ 50 let staré.⁶⁹

Nedlouho poté navázal Bělský písemný styk i s Jaroslavem Bužgou. Zachovala se kopie Bělského dopisu z 27. května 1981 s cennými informacemi o jeho předchozí ediční práci na Zelenkových instrumentálních skladbách včetně poukazu na Camilla Schoenbauma. Bělský se především ptá Jaroslava Bužgy na starší jezuitskou hru *Via laureata*, o které chtěl psát v předmluvě k edici *Sub olea pacis*.

Odpověď Jaroslava Bužgy ze dne 2. června 1981 je neméně zajímavá (viz obr. č. 25a, b).

Z dalšího dochovaného dopisu Jaroslava Bužgy Vratislavu Bělskému, ze dne 4. srpna 1981, vyplývá, že druhý jmenovaný se během prázdnin toho roku zabýval účinkujícími v *Sub olea pacis*. Bužga také znovu upozorňuje Bělského na provozovací materiál k provedení z roku 1938 a odkazuje jej na tehdejšího správce archivu Československého rozhlasu Otmara Urbana. Žádá Bělského, aby mu dal vědět, zda je rozhlasová partitura úplná, či zda jsou v ní škrtky.⁷⁰ Bělský této rady uposlechl již po obdržení Bužgova prvního dopisu v červnu 1981 a oslovil Otmara Urbana, který mu provozovací materiál z rozhlasu ochotně zapůjčil, a to přes hudební archiv brněnského rozhlasu, kam partituru zaslal.⁷¹

Ale mezitím se do pátrání po pramenech k *Sub olea pacis* s nadšením pustila také Olga Zuckerová. Opsala a Bělskému zaslala zprávu o provedení školské hry roku 1723 z *Pražských poštovských novin*, stejně tak úryvky z latinského libreta uloženého v Národní knihovně v Praze. Pátrala také po účinkujících jezuitských studentech (nejspíš na

Bělského výslovnou prosbu). To vše dělala, protože „má Zelenku moc ráda“, jak sama napsala v dopise ze dne 10. srpna 1981. Z tohoto dopisu mimochodem vyplývá, že s vydáním *Sub olea pacis* se počítalo již pro rok 1983:

[...] Mimochodem se nějak vyvrátilo, že tohle [tj. *Sub olea pacis*] je v EP [edičním plánu] 1983. Takže už vlastně začátkem příštího roku by to mělo být v redakci... (plánovala jsem Linkovu Missu pastoralis, ale když jsem šla urgovat dodání, jež mělo nastat v červnu t. r., sdělil mi pan Dr. Berkovec, že se nedovolal na autorku předmluvy, která má u sebe noty [...]).⁷²

Sub olea pacis si však mělo na své vydání ještě několik let počkat. Poté, co obdržel opis partitury z rozhlasového archivu, bylo Vratislavu Bělskému zřejmě jasné, že tomuto dílu bude muset věnovat ještě spoustu svého času a práce. Bral to nejspíš jako obvykle se svým osobitým humorem a stejně tak i Olga Zuckerová, která své dopisy Bělskému, psané na hlavičkovém papíře vydavatelství Supraphon, nositele Řádu práce, vždy okořenila vtipnými a šťavnatými komentáři.

V letech 1983 a 1984 došlo ke čtyřem provedením vybraných čísel ze *Sub olea pacis*, o kterých jsme pojednali výše.

K novému roku 1985 obdržel Vratislav Bělský od Olgy Zuckerové poetickou zelenkovskou novoročenku, kterou přetiskujeme:

Až roku 1987 spatřila konečně světlo světa první tištěná edice Zelenkovy hudby k *Sub olea pacis*.

Edice jezuitské holdovací hry *Sub olea pacis* Jana Dismase Zelenky od Vratislava Bělského

Název své edice *Sub olea pacis et palma virtutis* převzal Vratislav Bělský z latinského libreta jezuity Matouše Zilla. Podnázev edice *Melodrama de Sancto Wenceslao* je naproti tomu názvem Zelenkovy autografní partitury, pod níž je tato zapsána v dobových dražďanských inventářích.⁷³ Do názvu díla včlenil Bělský i vročení 1723. Co se týče začlenění mluveného textu hry, byl upřednostněn Bělského návrh číslo dvě z dopisu z 19. září 1980. Mluvené texty byly průběžně vloženy mezi hudební čísla tak, jak jdou v libretu po sobě. Zpívané texty jsou naproti tomu vloženy pouze do partitury. Jak zpívaným, tak mluveným textům však chybí český překlad – byly publikovány pouze v latinském originále.

V předmluvě se Vratislav Bělský zachoval podle přání Olgy Zuckerové (viz citát z dopisu z 27. dubna 1981) a vyvaroval se opisování slovníkových hesel. O Zelenkově životě a díle napsal v úvodu jen to podstatné. Případné zájemce o podrobnější informace odkázal na předmluvu k Schoenbaumově edici Zelenkových orchestrálních děl v ediční

⁷² Olga Zuckerová Vratislavu Bělskému, 10. července 1981, CZ-Bm, sign. G 8266.

⁷³ KAPSA, Václav. Pod olivou míru v Praze roku 1723, s. 25.

⁶⁸ Bělský na tento Trojanův referát odkazuje v předmluvě k vydání *Sub olea pacis* (ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis: Melodrama de sancto Wenceslao (1723): Partitura*, s. 12). Muzikologické sympozium věnované Zelenkovi, které se roku 1979 konalo v Zábřehu na Moravě, zde Bělský označuje názvem „Muzikologické dny“, spíše však neslo název „Muzikologické dialogy“ (viz též níže citovaný dopis Jaroslava Bužgy Vratislavu Bělskému ze dne 2. června 1981). Sympozii s tímto názvem se v sedmdesátých letech 20. století konalo Československu více. Sborník ze zelenkovského sympozia v roce 1979 však zřejmě nevyšel tiskem, proto neměla autorka článek Jana Trojana k dispozici.

⁶⁹ Dopis Olgy Zuckerové Vratislavu Bělskému, 27. dubna 1981, CZ-Bm, sign. G 8266.

⁷⁰ Dopis Jaroslava Bužgy Vratislavu Bělskému, 4. srpna 1981, CZ-Bm, sign. G 8268.

⁷¹ Srov. dopis Otmara Urbana Vratislavu Bělskému ze 17. června 1981, v němž dává na vědomí, že ještě v tomto týdnu partituru zašle (CZ-Bm, sign. G8267). Když se Bělský, zřejmě na popud Jaroslava Bužgy (dopis ze dne 4. srpna 1981), zeptal Urbana na původ této partitury, nebyl Urban schopen poskytnout uspokojivou odpověď – sdělil pouze, že „dílo přišlo do fondů rozhlasu v prosinci 1939 společně s kolekcí jiných děl staré hudby“. Srov. dopis Otmara Urbana Vratislavu Bělskému z 12. srpna 1981, CZ-Bm, sign. G8267.

SUPRAPHON • nositel Řádu práce

gramofonové desky a hudební vydavatelství, národní podnik
Palackého ul. č. 1, Praha 1 — Telefon 298141-9 — Dálnopis: Manu ústředna 02981 I. 020

V Praze dne 18.6.81

Vážený pane profesore,

nemůžu se Vás dovolat - buď máte poruchu či jste venku, ale doufám, že Vás tohle psaní nějak zastihne. Libreto "něm." je vskutku německé, před týdnem jsem je dala ophotografovat a tak do 14 dnů až 3 neděl (odtečka) byl mělo být hotovo, hned je pošlu.

V sobotních-auterních Pražských Posstowských nowinách z r. 1723 je jen 1 zpráva o provedení Sub olea - ~~jako~~ a to ve výtisku ze 14. září. Ve zprávě, datované "Z Prahy 11. září" se popisuje, jak c.k. pár se oučastnil všelijakých slavností na "jména P.M." - což je ovšem 12.9. (zpráva z 11. mohla být ale klidně ~~je~~ doplněna třeba 13. ráno - oni neměli termíny jako my) a je tam velice roztomilý a podrobný český - ne obsah - spíš ideová charakteristika. Když jsem to ve studovně rukopisů četla, musela jsem dávat pozor, abych nerušila, protože je těžký se nechechtat. Hlavně nad tou naprostou historickou nutností, která úplně logicky (dle pisatele) prostě nemůže vést jinam než do habsburského domu -- no, lahůdka. ~~Až~~ budu mít trochu času, tak Vám to opíšu.

Možná, že se někdo spletl ve dvou hrách - dvakrát byla totiž provozována Costanza e fortezza - a sice - ~~jeli~~ jsem správně rozuměla, tak 28.8.a 2.9. To byla asi ta pravá oficiální paráda (jsou tam popisovaný vodní stroje a podobný špumpnákle v duchu feudálního realismu), kdežto Sub olea byla spíš taková intelektuálně umělecky podaná holdovací záležitost dopr...lezecká. Ocenuji psychologický

Vyřizuje:

MTZ 8024/72 - 30.000

St 14-2345-71

tak patres jezovitů, že totiž c.k. Mti sledovaly hru na jejich domácí půdě a že se za nima nešlo. Zřejmě to bylo pro mnohem užší společnost než ten Fux.

Tak se zatím mějte hezky a příště snad už budou fotky.

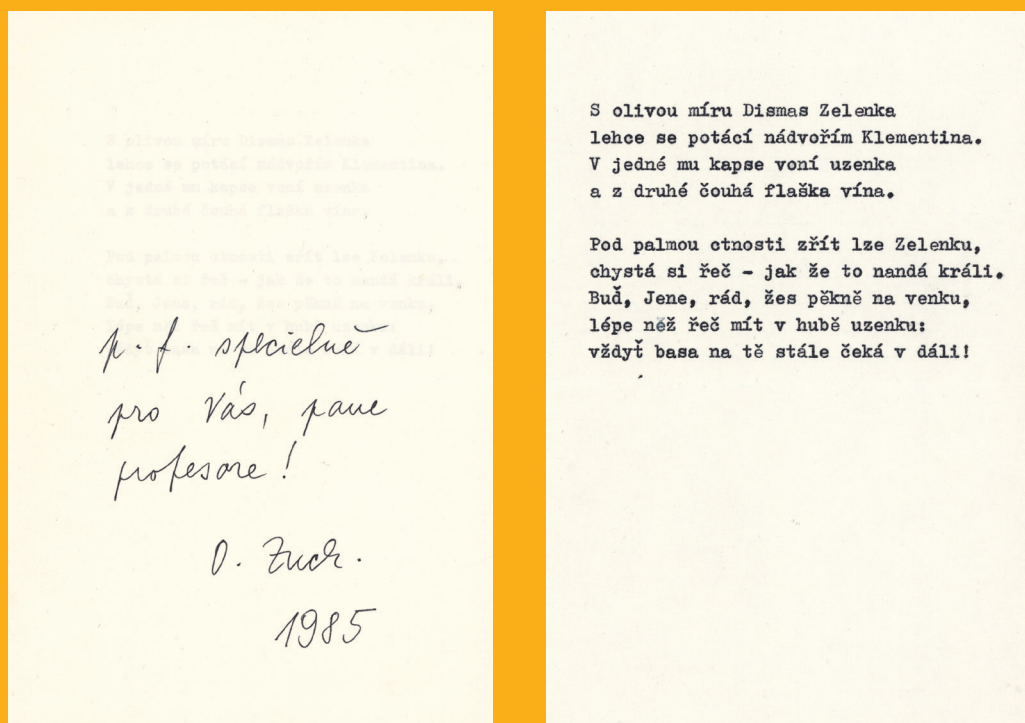
Kolem 5. července (spíš po něm) jedu na 14 dní ven, ale to snad už libreto ^{rukopis} bude; najdu-li chvíli času, opíšu Vám do té doby ten český obsah.

Srdečně Vás i Vaši paní zdraví

Olga Zuckrová
(knorin)

P.S. Když jste si chtěl nasel jobí duat
do hruenské rukopis, pak je v
Klementinu, odd. rukopisů,
sign. 54 A 76-1723.

Obr. 26a, b: Dopis Olgy Zuckrové Vratislavu Bělskému z 18. června 1981.
Bm, sign. G 8266.

Obr. 27a, b: Novoročenka, kterou Olga Zuckarová zaslala Vratislavu Bělskému. Bm, sign. G 8266.

řadě Musica Antiqua Bohemica č. 61 z roku 1963. Co však Bělský považoval za nutné popsat podrobněji, byl Zelenkův „druhý život“ v 19. a 20. století: Zelenka se nejprve stává téměř zapomenutým skladatelem, a to až do první poloviny 20. století, než nastane renesance jeho díla v mezinárodním měřítku podnícená dvěma německými nahrávkami Schoenbaumem vydaných sonát ZWV 181 v letech 1973 a 1977. Důsledkem tohoto znovuoživení Zelenkovy tvorby bylo zařazení 300. výročí narození mezi světová kulturní výročí roku 1979. Bělský připomněl, že se toho roku v Zábřehu na Moravě konalo zelenkovské sympozium, o kterém se ve výše citovaném dopise zmiňuje i Jaroslav Bužga.⁷⁴

Další a velmi podstatnou část Bělského předmluvy tvoří výklad věnovaný roli divadla v české školní výchově, zvláště pak na jezuitských gymnáziích, klíčové roli hudby v tomto školním divadle, a to až do zrušení jezuitského řádu, a také obecnému zákazu těchto her v roce 1774. Bělského výklad odpovídá tehdejšímu stavu poznání – zde musel chtít nechtě citovat i onu více než 50 let starou literaturu: díla Vladimíra Helferta a Emiliána Troldey.⁷⁵

Poté se Bělský zaměřil na strukturu libreta a na místo hudebních částí v něm. Velký prostor věnoval účinkujícím studentům, jejichž jména jsou uvedena na konci libreta. V poznámkách pod čarou uvádí údaje o těchto studentech. Za těmito odstavci tušíme mravenčí heuristickou práci Olgy Zuckarové.⁷⁶

Po zmínce o tanečních číslech, která nejsou v libretu vyznačena, a o členech orchestru, o nichž se předpokládá, že museli být českého původu stejně jako herci a zpěváci, přichází na řadu rozbor hudebních čísel. Zde se Bělský opírá o studii Jana Trojana, který již hudební stránku tohoto díla rozebral ve svém referátu na zmíněném muzikologickém sympoziu roku 1979.

Po hudebním rozboru se Bělský opět věnoval historickému kontextu provedení díla, a sice korunovačním slavnostem v Praze roku 1723. Odcitoval zprávu z Pražských poštovských novin, jejíž přepis mu Olga Zuckarová poslala v jednom ze svých dopisů. Zmínil také obnovenou premiéru díla v roce 1938, o níž mu ve svých dopisech psal Jaroslav Bužga. Neobyčejně cennou část předmluvy tvoří seznam pramenů a literatury. Bělský v nich nezapomněl na syntetizující a lexikografická díla z 19. století počínaje slovníkem Jana Bohumíra Dlabače a vyzdvihl práci Emiliána Troldey z let 1929–1932⁷⁷ i Camilla Schoenbauma. Dále uvedl zelenkovské studie svých současníků (především Jaroslava Bužgy) a nezapomněl ani na dobovou zahraniční literaturu týkající se Jana Dismase Zelenky.⁷⁸

Za předmluvou následuje rozsáhlá vydavatelská zpráva, postavená na analýze Zelenkovy rukopisné partitury a tištěného libreta. Bělský rozebírá každý z obou pramenů zvlášť (nejprve libreto, posléze partituru). Jako srovnávací pramen použil Bělský opis partitury z archivu Československého rozhlasu (za jejíž poskytnutí děkuje Otmaru Urbanovi). Právě díky tomuto opisu, pořízenému ještě před druhou světovou válkou, se Bělskému podařilo

74 Viz též VOLEK, Tomislav. Jubileum bez oslav.

75 ZELENKÁ, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis* ZWV 175, s. 3–5.

76 Tamtéž, s. 6–7.

77 Tamtéž, s. 8–9. TROLDA, Emilián. O skladbách J. D. Zelenkových, jmenovitě o jeho melodramatu de S. Venceslao.

78 ZELENKÁ, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis* ZWV 175, s. 11–12.

spolehlivě přepsat místa, která byla v autografu poškozená nebo nečitelná, jak sám píše.⁷⁹ Je velmi pravděpodobné, že teprve díky těmto Bělského opravám nečitelných pasáží podle partitury z rozhlasového archivu mohlo posléze dojít k prvním novodobým provedením díla v letech 1983 a 1984 a následně k jeho vydání tiskem.

Za edici *Sub oela pacis*, ale také za další edice děl Jana Dismase Zelenky sklídl Bělský pochvalu od zelenkovských odborníků,⁸⁰ sám se však nikdy nestal specialistou na život a dílo tohoto skladatele jako například Jaroslav Smolka, Jaroslav Bužga či Jana Vojtěšková. Také zahraniční badatelé, kteří v osmdesátých a devadesátých letech 20. století postupně objevovali a zkoumali Zelenkovo dílo, Bělského zásluhy reflektovali. Ještě za jeho života vyšla (v anglickém originále) kniha přední zelenkovské badatelky, Australanky Janice B. Stockigt, která při své analýze *Sub olea pacis* taktéž vycházela z Bělského edice a odkazovala na ni.⁸¹

Bělského tištěná edice Zelenkovy hudby k *Sub olea pacis* včetně předmluvy a vydavatelské zprávy zůstává dodnes jedním z nejvýznamnějších domácích edičních počinů 20. století v oblasti tzv. „staré hudby“. Její vznik znamenal ve své době velký krok vpřed na cestě ke zpřístupnění tohoto i jiných Zelenkových děl široké veřejnosti. Sám Vratislav Bělský si edicemi děl Jana Dismase Zelenky získal trvalé místo v odborné muzikologické literatuře věnované tomuto skladateli.

Poznámky Georga Muffata k interpretaci francouzské hudby v překladu Vratislava Bělského

Jana Franková

Vratislav Bělský hrál zcela zásadní roli v novodobém objevování zákonitostí interpretace staré hudby v tehdejší Československu, a to nejen jako aktivní hudebník, ale také jako pedagog a autor učebních textů. S jeho působením coby externího pedagoga od roku 1985 na Janáčkově akademii múzických umění v Brně souvisí vznik českých překladů hlavních hudebních traktátů 18. století a také syntetická práce o interpretaci hudby 17. a 18. století, jež však byla vydána až posmrtně.⁸² Ve svých překladech se Bělský zaměřil zejména na německojazyčný prostor. Ten byl ostatně zdrojem zásadních textů – učebnic hry na nástroje, které mají přesah do interpretačních zákonitostí barokní hudby v širším kontextu. Jedná se, v pořadí vydání jejich českých překladů, o učebnici hry na příčnou flétnu Johanna Joachima Quantze, učebnici hry na housle Leopolda Mozarta a učebnici hry na klávesové nástroje Carla Philippa Emanuela Bacha.⁸³ Ve svých překladech byl Vratislav Bělský velmi pečlivý a snažil se v maximální možné míře zachovat podobu originálního textu. Své překlady také doplnil obsáhlými předmluvami, které uvádějí díla do širšího kontextu.

Kromě zmíněných překladů hlavních německých spisů z poloviny 18. století přeložil Vratislav Bělský i výběr z úvodních textů ke dvěma tištěným sbírkám Georga Muffata (1653–1704): *Florilegium primum* (Augsburg, 1695) a *Florilegium secundum* (Passau, 1698).

79 Tamtéž, s. 12–19. K poškození autografů Zelenkových děl při spojeneckém náletu na Drážďany roku 1945 viz SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 262; též STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka: Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 348.

80 Smolka uvádí, že Bělský „vykonal obrovskou editorskou práci“. (SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*, s. 289.)

81 STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka: Český hudebník na drážďanském dvoře*, s. 171, pozn. 39, s. 175, pozn. 51, a s. 176, pozn. 54. Na další Bělského edice děl J. D. Zelenky odkazuje Stockigt tamtéž na s. 349, pozn. 94.

82 BĚLSKÝ, Vratislav. *Hudba baroka: Provozovací praxe hudby 17. a 18. století*. Brno: Janáčková akademie múzických umění v Brně, 2009. Skripta hudební fakulty. Velká řada; 2. vyd. Tamtéž, 2010. Přehled Bělského aktivit jako hudebníka, pedagoga, editora a překladatele přináší katalog výstavy: SÝKORA, Pavel, TICHÝ, Vlastimil, VESELÁ, Irena. *Vratislav Bělský: Varhaník, cembalista, pedagog: Katalog k výstavě z cyklu Oči Brna*. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2023. K překladům a učebnicím zejména viz kapitola SÝKORA, Pavel. *Teoretik a pedagog*, s. 29–82.

83 *Versuch einer Anweisung die Flöte traversiere zu spielen* Johanna Joachima Quantze (Berlin, 1752) v Bělského překladu jako QUANTZ, Johann Joachim. *Pokus o návod jak hrát na příčnou flétnu*. Praha: Supraphon, 1990; *Gründliche Violinschule* Leopolda Mozarta (1. vyd. Augsburg, 1756) – Bělského překlad 3., rozšířeného vydání (Augsburg, 1787) vyšel jako MOZART, Leopold. *Důkladná škola na housle se čtyřmi mědiřtinami a jednou tabulkou*. Praha: Classic, 2000; konečně *Versuch über die wahre Art das Clavier zu Spielen* Carla Philippa Emanuela Bacha (Berlin, 1. díl 1753, 2. díl 1762) v Bělského překladu jako BACH, Carl Philipp Emanuel. *Úvaha o správném způsobu hry na klavír: Díl první a druhý*. Brno: Paido, 2002. Edice pedagogické literatury.

Toto kompendium vyšlo již v roce 1992 v nakladatelství Janáčkovy akademie múzických umění a na rozdíl od výše zmíněných překladů neobsahuje předmluvu, tu nicméně částečně nahrazuje poměrně přehledný poznámkový aparát.⁸⁴ Výběr těchto textů k překladu byl vázán jistě různými okolnostmi. Jedná se o texty, které výjimečným způsobem dokumentují provozovací praxi francouzské hudby poslední třetiny 17. století, zejména tvorby Jeana-Baptisty Lullyho, představují ji však v německém kontextu. Texty navíc vyšly hned ve čtyřech jazykových mutacích zároveň – v latině, němčině, italštině a francouzštině. Obě Muffatovy sbírky byly také novodobě vydány v ediční řadě *Denkmäler der Tonkunst in Österreich*, a tedy dobře dostupné.⁸⁵ Návod k provozovací praxi francouzské hudby se tak k nám dostal zprostředkovaně přes německé země. Tak tomu ostatně bylo ve značné míře i za života Muffatova.

Georg Muffat byl velmi zcestovalý a mohl se osobně seznámit s různými národními hudebními styly, což se také odráží v jeho dochovaných komentářích k interpretaci, stejně jako v jeho kompozicích. Rod Georga Muffata pocházel ze Skotska a Anglie, na konci 16. století pak přesídlil s ohledem na katolickou víru na pevninu, do Savojska.⁸⁶ Georg byl pokřtěn 1. června 1653 ve městě Mégève a během jeho dětství žila rodina v alsaském Schlettstadtu, kde byl otec pravděpodobně ve službách císařské armády. Již v mládí, v letech 1663 až 1669 získal Muffat přelomové hudební vzdělání v Paříži. V předmluvě ke sbírce *Florilegium primum* sám píše: „Během jeho největšího rozkvětu za slavného pana J. Baptisty de Lully jsem se ho [francouzský styl] sám měl možnost důkladně naučit mezi dalším hudebním vzděláním, když jsem kdysi v Paříži šest let studoval.“⁸⁷ Vzhledem k tomu, že bylo Georgovi dle posledních výzkumů během pařížského pobytu 10 až 16 let, lze pochybovat o tom, že by byl přímo členem Lullyho orchestru

24 královských houslistů.⁸⁸ Je pravděpodobnější, že byl choralistou nějakého pařížského chrámu či přímo u dvora.⁸⁹ V předmluvě ke druhé sbírce *Florilegium secundum* ostatně sám zmiňuje, že nebyl profesionálním houslistou, když říká: „Zároveň přiznávám, že kdykoli by kromě perfektní znalosti tohoto způsobu interpretace byl navíc profesí houslistou (a je jich takových v naší zemi již více), by to jistě dokázal lépe než já.“⁹⁰ Z jeho dalšího působení lze odvodit nejen dataci pařížského pobytu, ale také skutečnost, že se v Paříži musel naučit hře na varhany.⁹¹

Další Muffatovy osudy byly opakovaně ovlivněny probíhajícími válečnými konflikty. Nejdříve se jednalo o francouzsko-nizozemskou válku,⁹² během níž Francie roku 1674 napadla i část Alsaska. To zřejmě přimělo Muffata k odchodu do bavorského Ingolstadtu, kde byl v listopadu 1674 zapsán ke studiu práv na tamní univerzitě. Z předmluvy k *Florilegiu primum* víme, že jeho další cesta vedla do Vídně. Žádné doklady o jeho působení u císařského dvora nicméně nebyly nalezeny.⁹³ Dalším dokladem Muffatových cest je až rukopis jeho prvního dochovaného díla – *Sonata Violino solo* –, jenž nese datum „G. Muffat / Pragae 2 July / 1677“.⁹⁴ V následujícím roce byl Muffat jmenován dvorním varhaníkem na arcibiskupském dvoře v Salcburku, kde tou dobou působil také Heinrich Ignaz Franz Biber. Téhož roku se mu také narodilo první z celkem devíti dětí, z nichž čtyři synové se stali dvorními hudebníky ve Vídni a v Mnichově.⁹⁵

Během svého působení u salcburského arcibiskupa Maxe Gandolfa hraběte z Kuenburgu podnikl Muffat na podzim roku 1681 studijní cestu do Říma, kde setrval

88 Tuto hypotézu zmiňuje STOLLBROCK, Ludwig. *Die Komponisten Georg und Gottlieb Muffat: Ein Beitrag zur Musikgeschichte des 17ten und 18ten Jahrhunderts* [Inaugural-Dissertation]. Rostock: Universitäts-Buchdruckerei von Adler's Erben, 1888, s. 7.

89 EBERHARDT, Markus. *Georg Muffat und seine Zeit*, s. 12.

90 „Will benebens aber auch gern bekennen, daß ein anderer, so der Geigen eigentliche Profession machete und besagter Manier darneben recht kundig wäre (wie es vil in disen Ländern auch schon gibt,) solches vil besser als ich hätte verrichten mögen.“ / „Avoüant ingenüment, qu'un autre, qui Scachant sans cela parfaitement cette methode feroit profession du Violon (comme nous en voyons dela plusieurs en ces Pays) s'en seroit pû acquitter beaucoup mieux, que moy.“ Citováno dle KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 48–49.

91 Od roku 1669 studoval na jezuitském gymnáziu v Schlettstadtu, od roku 1671 byl zapsán na jezuitském gymnáziu v Molsheimu a zastával zde také svůj první post varhaníka – v tamním jezuitském kostele. Viz EBERHARDT, Markus. *Georg Muffat und seine Zeit*. In: SCHMITZ, Heinz-Walter, s. 12–13.

92 Tento válečný konflikt probíhal v letech 1672–1678 a Ludvík XIV. se svými spojenci Anglií, Švédskem a několika německými knížectvími se v ní snažil výbojně získat území Španělského Nizozemí. To aliančně podporovali Španělsko, Dánsko, některé státy Svaté říše římské a Rakousko.

93 Neexistenci zápisu na Muffatovo jméno v dvorních účetních knihách zmiňuje EBERHARDT, Markus. *Georg Muffat und seine Zeit*, s. 15.

94 Tamtéž. Rukopis sonáty je uložen v CZ-KR, B IV 118 A 562. Edice faksimile v MUFFAT, Georg. *Sonata Violino solo*. Ed. Jiří Sehnal. Bad Reichenhall: Comes, 1992.

95 Ve vídeňské dvorní kapele působili: Franz Georg Gottfried Muffat (1681–1710), Johann Ernst Muffat (1686–1746) a Gottlieb Muffat (1690–1770). U dvora v Mnichově působil Sigmund Friedrich Muffat (1684–?). K nejslavnějším z nich, dvornímu varhaníkovi a skladateli Gottliebu Muffatovi, viz zejména DUNLOP, Alison J. *The Life and Works of Gottlieb Muffat (1690–1770)*. Wien: Hollitzer, 2013. ISBN 978-3-99012-084-2.

84 MUFFAT, Georg. *První poznámky o hraní francouzských baletů podle metody zesnulého pana de Lully*. Brno: Janáčkovy akademie múzických umění, 1992.

85 MUFFAT, Georg. *Florilegium primum*. Hrsg. von Heinrich Rietsch. DTÖ Bd. 2. Wien: Artaria & Co., 1894; MUFFAT, Georg. *Florilegium secundum*. Hrsg. von Heinrich Rietsch. DTÖ Bd. 4. Wien: Artaria & Co., 1895.

86 Muffatovi jsou věnována hesla v hlavních hudebních encyklopediích: FEDERHOFER, Hellmut. Georg Muffat. In: BLUME, Friedrich, ed. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Bd. 9. Kassel: Bärenreiter, 1961, sl. 915–919; RAMPE, Siegbert. Georg Muffat. In: FINSCHER, Ludwig, BLUME, Friedrich, eds. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Personenteil 12. Zweite, neubearbeitete Ausgabe. Kassel: Bärenreiter, 2004, sl. 769–775. ISBN 3-7618-1122-5; WOLLENBERG, Susan. Georg Muffat. In: SADIE, Stanley, TYRRELL, John, eds. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Volume 12. Second Edition. New York: Oxford University Press, 2002, s. 760–762. ISBN 0-333-60800-3. Velmi kompletní biografii přináší SCHMITZ, Heinz-Walter. *Passauer Musikgeschichte: Die Kirchenmusik zur Zeit der Fürstbischöfe und in den Klöstern St. Nikola, Vornbach und Fürstzell*. Passau: Verlag Karl Stutz, 1999, s. 157–211. ISBN 3-888-49036-7. Nejnověji viz také EBERHARDT, Markus. *Georg Muffat und seine Zeit*. In: SCHMITZ, Heinz-Walter, ed. *Georg Muffat: Ein reichfürstlicher Kapellmeister zwischen den Zeiten*. Passau: Verlag Karl Stutz, 2. Ausg. 2006, s. 7–69. ISBN 3-888-49310-2.

87 „Solcher, unter dem berühmten Johann Baptist Lully, damahls zu Pariß blüenden Art habe ich durch sechs Jahr, nebst andern Music-Studien embsig nachgetrachtet.“ / „Du quel en sa fleur sous le fameux Mr. J. Baptiste de Lully, entre mes autres applications a la Musique J'avois fait autre fois a Paris pendant six ans un assez grand Estude.“ Viz MUFFAT, Georg. Deß Authoris Vorred an den günstigen Liebhaber / Preface au Lecteur ou Amateur de Musique. In: *Florilegium primum*. Cit. z KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*. Strasbourg, Baden-Baden: Éditions P. H. Heitz, 1970, s. 30–31.

necelý rok⁹⁶ a kde se dle vlastních slov zdokonaloval ve hře na cembalo a varhany a ve hře bassa continua u Bernarda Pasquiniho a seznámil se také s Arcangelem Corellim a jeho tvorbou.⁹⁷ V roce 1682 pak v Salcburku vydal sbírku pěti komorních sonát inspirovaných Corellim *Armonico Tributo*, jež obsahuje stručnou předmluvu v italštině zejména o orchestraci a hraní repetice.⁹⁸

Muffatův odchod ze Salcburku bývá spojován s nástupem nového arcibiskupa v prosinci 1687.⁹⁹ V květnu 1687 zemřel Max Gandolf von Kuenburg a na pozici arcibiskupa byl jmenován Johann Ernst hrabě z Thunu, který údajně neměl v lásce nic francouzského.¹⁰⁰ V tomto smyslu lze interpretovat snad také zmínku o neúrodné půdě pro své květy v předmluvě *Florilegia prima*, viz překlad níže v dodatku tohoto textu. Dohady o možných sporech s Biberem, který byl roku 1684 jmenován kapelníkem v Salcburku, protože Muffat převzal post vicekapelníka, vyvrací dochované účty za opisy Biberových pěti partit, které nechal Muffat vyrobit pro biskupství v Pasově.¹⁰¹ Roku 2004 zveřejněný Muffatův dopis Ferdinandu Bonaventurovi hraběti z Harrachu pak ukazuje, že se Muffat ve skutečnosti snažil odejít ze služeb na salcburském dvoře mnohem dříve.¹⁰² Již v dubnu 1685 totiž žádal hraběte z Harrachu, jehož dceru krátce učil hře na cembalo, o přímluvu, aby získal místo v císařských službách. To se sice nestalo, ale je možné, že vazba na hraběte z Harrachu hrála roli v jeho pozdějším umístění coby kapelníka na dvoře biskupa v Pasově, jenž byl bratrem Harrachovy manželky.

Z roku 1690 máme ještě jeden doklad o Muffatově snaze dostat se do císařských služeb – císaři Leopoldu I. dedikoval svoji sbírku *Apparatus musico-organisticus* (Salzburg, 1690) a snad mu ji i osobně předal během korunovace jeho syna Josefa na římského krále v lednu 1690 v Augsburgu. Již v březnu téhož roku pak skladatele nacházíme v pozici kapelníka na knížecím biskupském dvoře v Pasově u Johanna Philippa z Lambergu.¹⁰³ Zde působil až do své smrti roku 1704 a vydal zde postupně tři sbírky instrumentálních

skladeb. Dvě sbírky francouzských tanečních suit inspirovaných lullyovskou tradicí – *Florilegium primum* (Augsburg, 1695) a *Florilegium secundum* (Passau, 1698) –, a sbírku dvanácti concerti grossi pod názvem *Auserlesene Instrumentalmusik* (Passau, 1701).¹⁰⁴ Všechny tyto sbírky obsahovaly více či méně obsáhlé předmluvy týkající se provozovací praxe, vždy ve čtyřjazyčné podobě: latinsky, německy, italsky a francouzsky. Z poznámky u obsahu posledního z tisků vyplývá, že měl Muffat v plánu vydat třetí „*florilegium*“, k tomu však již nedošlo. Je možné, že Muffatovo úmrtí 23. února 1704 nějak souviselo s obléháním Pasova vojskem bavorského kurfiřta Maxmiliána II. Emanuela, který se přidal na stranu Francie proti Rakousku během válek o španělské dědictví. Po celodenním bombardování se 11. ledna 1704 Pasov vydal bavorskému vojsku.

Svoji první sbírku ve službách knížete z Lambergu vydal Muffat roku 1695, tedy v době, kdy biskup započal rozsáhlé úpravy zahrad ve své letní rezidenci v Hacklbergu. V následujícím roce pak zahájil úpravy zahrad i v rezidenci v Pasově.¹⁰⁵ Názvy *Florilegium primum* a *Florilegium secundum* tedy pravděpodobně měly přímou vazbu na aktuální dění v biskupských rezidencích a na architekturu tamních zahrad. Svým určením měly doplnit repertoár skladeb pro výuku tance dvorních pářat, jak se dozvídáme z předmluvy ke druhé ze sbírek. Sbíрка *Auserlesene Instrumentalmusik* pak byla určena pouze pro potěšení, zábavu a slavnostní příležitosti vznešené společnosti a koncerty znalců a milovníků hudby. Protože obsahovala taneční věty ve francouzském stylu, nebyla vhodná k provozování v chrámu, věty v italském stylu zase bránily použití sbírky k tanci.

Každá z těchto tří sbírek obsahovala dedikační list a předmluvu rozšířenou o interpretační poznámky, vždy v již zmíněné čtyřjazyčné úpravě. Sbíрка *Florilegium primum* byla vytištěna v šesti hlasových knihách a autor v úvodu partu bassa continua, jenž měl komentáře v latině, upřesnil, že: „Název tohoto díla, dedikační dopis a předmluva se nalézají v překladu v němčině u partu houslí, v italštině u partů violy a tenorové violy (quinta parte) a ve francouzštině u partů violetty a violonu.“¹⁰⁶ Kromě dedikačního dopisu a předmluvy nalezneme v tisku také latinskou báseň *Ad Authorem* od Michaela Albera, vikáře pasovského biskupa, a dále německou báseň *An den Verfasser* od Christiana Leopolda Krünnera, pasovského knížecího komorníka a tanečního mistra. Jsou zde také dvě básně *Ad Zoilum*, tedy „kritikovi“, jedna v latině a jedna v němčině.¹⁰⁷ V závěru tisku je pak umístěn stručný

96 K dataci římské cesty viz EBERHARDT, Georg *Muffat une seine Zeit*, s. 21.

97 Skutečnost, že v Římě složil první skladby ve stylu Corelliho a osobně je s ním u něj doma konzultoval, zmiňuje Muffat v předmluvě ke sbírce *Auserlesene Instrumental-Music* (Passau, 1701). Český překlad předmluvy na základě anglického překladu vydal BOHADLO, Stanislav. *Materiály k dějinám hudby, sociologie a estetiky. III – Období baroka*. Učební texty vysokých škol. Pedagogická fakulta Hradec Králové, 1988, s. 93–97.

98 Úvodní dedikaci a předmluvu sbírky vydal ve faksimile a s německým překladem KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 6–13.

99 Například KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 15.

100 WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: The texts from Florilegium primum, Florilegium secundum and Auserlesene Instrumentalmusik: a new translation with commentary*. Bloomington: Indiana University Press, 2001, s. 5. ISBN 0-253-21397-5.

101 Viz EBERHARDT, Markus. *Georg Muffat une seine Zeit*, s. 25.

102 A-Wava, sign. FA Harrach Fam. in spec 286.22. Viz SEIFERT, Herbert. Biographisches zu Georg Muffat. In: *Oesterreichische Musikzeitschrift*, 2004, roč. 59, č. 3–4, s. 19–21. ISSN 2307-2970. Seifertova stručná zpráva obsahuje kromě komentáře dopisu a jeho shrnutí v němčině také přepis francouzského originálu a ukázkou faksimile poslední strany dopisu s Muffatovým podpisem.

103 SEIFERT, Herbert. *Biographisches zu Georg Muffat*, s. 21.

104 Sbíрка *Auserlesene Instrumentalmusik* byla také novodobě vydána, viz MUFFAT, Georg. *Auserlesene mit Ernst und Lust gemengte Instrumental-Music. 1701*. Erster Teil. Hrsg. von Erwin Luntz. DTÖ Bd. 23. Wien: Artaria & Co., 1904. Jak bylo v Muffatově době zvykem, titulní listy obsahovaly velmi dlouhý a výstižný název, který jsme pro usnadnění citování zkrátili na všeobecně užívané názvy. Překlady kompletních názvů prvních dvou sbírek se nacházejí v dodatku tohoto textu.

105 DELPECH, Louis. *Ouvertures à la française: migrations musicales dans l'espace germanique, 1660–1730*. Thurnhout: Brepols, 2021, s. 119. ISBN 978-2-503-58858-2.

106 „Dieses Werks Titul, Zuschrift und Vorred können bey dem Violino in das Teutsche, bey beyden Alt und Tenor Violen (Viola und Quinta Parte) in das Welsch, und bey der Violetta und Violon im Französisch übersetzter gefunden werden.“ Cit. dle KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 21.

107 Německou verzi básně spolu s básní *An den Verfasser* přeložil do angličtiny WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from 'Florilegium primum', 'Florilegium secundum' and Auserlesene Instrumentalmusik': a new translation with commentary*, s. 19–20.

doslov opět ve čtyřech jazykových variantách. Sbíрка *Florilegium secundum* byla také vytištěna v šesti hlasových knihách a v úvodu partů violy, tenorové violy (quinta parte) a bassa continua, které mají komentáře v latině, je opět čtyřjazyčně upřesněno, že titulní list, dedikační dopis a předmluva s poznámkami k provozování se nacházejí v překladu do němčiny u partu houslí, do italštiny v partu violetty a do francouzštiny u partu violonu. I zde se po dedikačním dopise a předmluvě s interpretačními poznámkami nachází báseň *Ad Authorem* od Christiana Leopolda Krünnera, tentokrát v latině, a dále opět pouze v latině báseň *Ad Zoilum*, tedy „kritikovi“. V tisku se nachází celkem 62 skladeb rozdělených dle tónin do osmi suit. V závěru je uveden ve čtyřech jazykových variantách rejstřík jednotlivých suit s upřesněním data jejich kompozice a každý svazek uzavírá přehled autorových vytištěných sbírek s dovětkem o plánovaných publikacích. Poslední ze zde zmiňovaných Muffatových sbírek, *Auserlesene Instrumentalmusik*, byla vydána v celkem osmi hlasových knihách (Violino I concertino, Violino II concertino, Basso continuo e violoncino concertino, Violino I concerto grosso, Violino II concerto grosso, viola I concerto grosso, viola II concerto grosso a violone e cembalo concerto grosso) a kromě latinského titulního listu obsahovala u partu Violino I concertino jeho německý překlad, u partu Violino II concertino jeho italský překlad a konečně u partu violone e cembalo concerto grosso francouzský překlad titulního listu. Po titulním listu následovala rytina podobizny dedikanta Maximiliana Ernsta von Scherffenberg. Dedikační list, předmluva a závěrečný souhrn v tisku obsažených skladeb a soupis autorových již vydaných děl se stručným doslovem byly opět čtyřjazyčné: latinsky, německy, italsky a francouzsky.

Pro svoji obsáhlou a šíři záběru jsou Muffatovy předmluvy ke zmíněným tiskům považovány za stěžejní prameny pro studium provozovací praxe zejména francouzské hudby 17. století. V tomto ohledu byly také předmětem několika samostatných edic a překladů. Kromě již zmíněného vydání včetně notového materiálu v rámci ediční řady *Denkmäler der Tonkunst in Österreich*, které ostatně umožnilo další studium jinak velmi těžce dostupného pramene, vznikly edice pouze textových částí daných sbírek.¹⁰⁸ Ve Francii vydal roku 1912 Jacques-Gabriel Prod'homme v rámci kompendia různých textů hudebníků francouzskou verzi první části předmluvy (tedy po začátek poznámek k interpretaci) spolu s dedikačním dopisem k *Florilegiu primu* a pouze úvod předmluvy k *Florilegiu secundu*, opět bez poznámek k interpretaci.¹⁰⁹ Kromě předmluvy k *Florilegiu primu* vydal nakladatel Fuzeau v ediční řadě pramenů ke hře na housle německou a francouzskou předmluvu k *Auserlesene Instrumentalmusik*.¹¹⁰ V německojazyčném prostoru vyšly Muffatovy texty s komentářem Waltera Kolneder.¹¹¹ Toto kompendium některé dedikační listy cituje jen

108 Vzhledem k tomu, že se tento text zabývá především Bělského překladem Muffatových poznámek k interpretaci, neuvádíme zde přehled všech muzikologických a didaktických prací, které se jimi zabývají z obsahového hlediska.

109 PROD'HOMME, Jacques-Gabriel. *Écrits de musiciens (XVe–XVIIe siècles)*. 2. éd. Paris: Mercure de France, 1912.

110 RAMPE, Siegbert, SACKMANN, Dominik. *Violon: traités, méthodes, ouvrages généraux. Volume 1*. Courlay: Fuzeau, 2007, s. 166–194 a s. 205–221. ISMN M-230-66370-0.

111 KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*.

částečně a komentuje, v případě neněmeckých textů přináší vlastní či převzaté překlady předmluv do němčiny, v případě čtyřjazyčných textů pak uvádí všechny jazykové varianty v paralelních sloupcích. Obsahuje Muffatovy texty ke sbírkám *Armonico tributo* (Salcburk, 1682), *Apparatus musico-organisticus* (Salcburk, 1690), *Florilegium primum*, *Florilegium secundum* a *Auserlesene Instrumentalmusik*. V původních jazykových verzích přináší přepis titulního listu, dedikačního dopisu a předmluvy k *Florilegiu primu*, stejně jako edici notových příkladů k *Florilegiu secundu* webový portál projektu ženevské konzervatoře.¹¹² Zde lze také nalézt přepis Muffatova německého, v rukopise dochovaného, traktátu o bassu continuu, *Regulae Concentuum Partiturae Authore Georgio Muffat: Anno 1699*, s doplněným francouzským a anglickým překladem.¹¹³ Potřeba dostupnosti Muffatových textů v anglickém jazyce vedla k několika pokusům o překlad. V roce 1950 byl vydán překlad výběru textů z předmluv obou *florilegií* a z *Auserlesene Instrumentalmusik*,¹¹⁴ další překlad, tentokrát pouze poznámek k interpretaci z *Florilegia secunda*, vyšel roku 1967.¹¹⁵ Kompletní anglický překlad všech textů k *florilegiím* a k *Auserlesene Instrumentalmusik* ve velmi čtivé podobě a s poznámkami k provozovací praxi vydal až v roce 2001 David K. Wilson.¹¹⁶

Mezi částečné překlady Muffatových komentářů můžeme zařadit i překlad Vratislava Bělského. Ten umně vytvořil syntézu z poznámek k interpretaci z obou *florilegií* a tu přeložil do češtiny. Výsledný text tak budí dojem původního kompletního pojednání. Svůj postup Bělský stručně komentuje v první poznámce poznámkového aparátu sestávajícího z celkem 23 poznámek, který je zároveň jedinou doprovodnou textovou částí překladu.¹¹⁷ K překladu je přiložena samostatná složka notových příkladů. Bělského překlad je čtivý,

112 Jedná se o online edici Bernharda Langa: MUFFAT, Georg. *Florilegium 1*, 1695. In: *Bassus Generalis* [online]. Genève: Haute école de musique de Genève-Neuchâtel, 6. 2. 2007 [cit. 22. 7. 2024]. Dostupné z: <http://bassus-generalis.org/muffat-florilegium-1/florilegium-1.html>

MUFFAT, Georg. *Florilegium 2*, 1698. In: *Bassus Generalis* [online]. Genève: Haute école de musique de Genève-Neuchâtel, 17. 2. 2007 [cit. 22. 7. 2024]. Dostupné z: <http://bassus-generalis.org/muffat-florilegium-2/florilegium-2.html>

113 Tento spis vydal na základě rukopisu z hudební sbírky minoritského kláštera ve Vídni (sig. 1 B 7) Hellmut Federhofer: MUFFAT, Georg. *An Essay on thoroughbass*. Edited with an introduction by Hellmut Federhofer. Tübingen: American institute of Musicology, 1961. Zabýval se jím také WAGNER, Karl Friedrich. *Die Regulae Concentuum Partiturae von Georg Muffat im Kontext der Generalbass-Traktate des 17. Jahrhundert*. In: SCHMITZ, Heinz-Walter, ed. *Georg Muffat. Ein reichfürstlicher Kapellmeister zwischen den Zeiten*. Passau: Verlag Karl Stutz, 2. Ausg. 2008, s. 81–170. Nejnověji jej rozebrala ve své bakalářské práci KNÁPKOVÁ, Elena. *Generálbasová škola Georga Muffata* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkůva akademie múzických umění, 2016.

114 STRUNK, Oliver. *Georg Muffat – Florilegia and Auserlesene Instrumentalmusik – forewords*. In: *Source readings in music history*. New York: W. W. Norton & Company, 1950, s. 442–452.

115 COOPER, Kenneth, ZSAKO, Julius, MUFFAT, Georg. *Georg Muffat's Observations on the Lully Style of Performance. The Musical Quarterly*, 1967, roč. 53, č. 2, s. 220–245.

116 WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from 'Florilegium primum', 'Florilegium secundum' and Auserlesene Instrumentalmusik': a new translation with commentary*,

117 Přehlednost vydaných poznámek ztěžuje chyba v tisku, kdy jsou obsahy stran 16 a 17 prohozeny, číslování je však průběžné.

přesný a terminologicky správný. Jeho ediční poznámky stručným a jasným způsobem komentují některé překládané výrazy, smyky či ozdoby, obsáhleji se rozepisuje o použití taktových označení a z nich vycházejících temp ve francouzské hudbě a o hraní not *inégales*. Z poznámky č. 16 pak vyplývá, že pro překlad použil jako zdrojový text francouzskou verzi předmluv. Jelikož publikace neobsahuje žádnou ediční zprávu, není jasné, zda jeho výběr zdrojového textu vycházel z vlastních jazykových preferencí, z obsahového porovnání verzí či z nějakých dalších čistě materiálních okolností.

Přestože byl Bělského postup při výrobě syntetického pojednání z Muffatových předmluv logický a praktický pro použití, mohl u čtenářů vést k mylné domněnce o původní podobě textu. Protože považujeme za důležité vztahovat Muffatovy předmluvy zejména ke sbírkám, k nimž byly původně připojeny, a nevytrhovat je z tohoto kontextu jako absolutní popis lullyovské provozovací praxe,¹¹⁸ připojujeme v dodatku tohoto textu dosud do češtiny nepřeložené části předmluv.

V předmluvě k *Florilegiu primu* se Muffat věnuje pouze dvěma aspektům provozovací praxe, a to je hraní repetice včetně *petite reprise* a vysvětlení vztahu taktových označení a temp ve francouzské hudbě. Na tyto poznámky později Muffat odkazuje v předmluvě *Florilegia secunda*, a to v kapitole III. *Tempus* s ohledem na taktová označení a tempa, a v kapitole IV. *Mos* v odstavci 6 ohledně repetice. Bělský dané texty zařadil plynule do předmluvy *Florilegia secunda*, a to tímto způsobem: po prvním odstavci kapitoly III. *Tempus* vynechal Muffatův odkaz na předmluvu *Florilegia prima*¹¹⁹ a pokračoval následujícím Muffatovým textem vysvětlujícím použití taktového označení 2 u lullyovců, a to jako nový odstavec; za tento odstavec pak Bělský vložil jako bod I. překlad textu o taktových označeních pocházejícího z *Florilegia prima*. Bělský upřesňuje začátek vloženého textu pomocí poznámky pod čarou. Oproti originální předmluvě *Florilegia secunda* se tak v českém překladu objevuje i vizuálně jeden odstavec navíc. V případě vložení textu o hraní repetice ke vzniku žádného dalšího odstavce, jenž by mohl znepřehlednit porovnání zdrojového textu s překladem, nedošlo. V kapitole IV. *Mos* pouze Bělský u bodu VI. vynechal

první větu odkazující na předmluvu *Florilegia prima*¹²⁰ a nahradil ji odtamtud převzatým vysvětlujícím textem k hraní repetice. V původním Muffatově odstavci pak plynule pokračoval textem z *Florilegia secunda*. Na začátek a konec vloženého textu opět upozorňují odkazy na poznámky. Obsahu těchto Muffatových interpretačních pokynů se Bělský věnuje i v rámci poznámkového aparátu. Detailně rozebírá zejména vztah taktových označení a temp ve francouzském repertoáru v rámci obsáhlé poznámky č. 9.

Bělský dále přeložil detailní poznámky k interpretaci, které uzavírají předmluvu *Florilegia secunda*. Muffat zde v rámci pěti kapitol rozebírá hlavní složky „správné“ interpretace hudby ve francouzském stylu, kterou obsahuje jeho sbírka. Po stručné zmínce o důležitosti čisté intonace se obsáhle věnuje smykům, protože právě jednotné smyky v ansámblu, jež zároveň přesně odpovídají charakteru tanců, představují hlavní devízu francouzského stylu hry. Z rozsahu a detailnosti Muffatova přístupu, přestože sám nebyl profesionálním houslistou, jak zmiňuje v úvodu předmluvy *Florilegia secunda* (viz výše), je zřejmé, že právě tento aspekt hry byl v německých zemích nejméně známý či dodržovaný. Jak ovšem upozorňuje Wilson v komentáři svého překladu a po něm také Thormahlen, Muffatovy návody ke smykům nejsou zcela kompletní a nelze je ani bezhlavě aplikovat na repertoár Lullyho děl.¹²¹ V následující kapitole Muffat zmiňuje nutnost dodržovat správné tempo skladby po celé její trvání, zjevně v kontextu tanečního repertoáru a také v kontrastu k repertoáru jeho současníků, jenž měl často fantazijní či improvizací charakter. Zde zmiňuje také praxi hraní not *inégales*, kterou blíže rozvádí v rámci poznámky ve svém překladu Bělský.

Muffatova čtvrtá kapitola zahrnuje více aspektů provozovací praxe, které si zaslouží krátký komentář. Bělský její název překládá jako „IV. Mos. O některých dalších zvycích lullystů, které mohou našemu výkladu posloužit“. Muffat zde zmiňuje potřebu ladění nástrojů v rámci orchestru, tedy ne individuálně, což byla zřejmě praxe v jeho okolí. Zároveň pak mělo ladění probíhat maximálně diskrétně, aby nenarušilo efekt z následující hudební produkce. I zde můžeme vidět kontrast disciplíny francouzského lullyovského orchestru se zřejmě méně uhlazeným hudebním provozem v německých zemích. V rámci třetí podkapitoly zmiňuje Muffat otázku výše ladění, tedy výše komorního *a*. Na základě disertační práce Bruce Haynese¹²² vypočítává Wilson v komentáři ke svému

118 Na potřebu nevytrhovat Muffatovy komentáře z kontextu jeho vlastních kompozic upozorňuje v recenzi na Wilsonův překlad Thormahlen, viz THORMAHLEN, Wiebke. Georg Muffat: A Document for the French Manner? *Early Music*, 2003, roč. 31, č. 1, s. 110–111 a s. 113–115. ISSN 0306-1078.

119 Muffat odkazuje následovně: „První bod se týká taktových označení a tempa skladeb, které mají být hrány pomaleji a které rychleji. Zmíním to již v předmluvě prvního Florilegia, neboli Sbírky mých tanečních skladeb vydané v Augsburgu v roce 1695, na niž čtenáře odkazují. Toto první z mých děl pro smyčce [nástroje houslové rodiny] lze nalézt u knihkupce Wilhelma Pannekera ve zmíněném městě.“ / „Das Erste belangend, was nemlich für Zeit-Zeichen und Stuck langsamb, und welche geschwind gespihet sollen werden, hab ich in der Vorrede meines ersten Florilegij (so Anno 1695, zu Augspurg gedruckt worden) gemeldet, wohin ich den günstigen Leser Kürtze halber weise, welcher selbiges mein erstes Ballet-Werck bey Wilhelm Pannecker Buchführer allda wird zukauffen bekommen. / Quant au premier point J'ay déjà marqué dans la preface du premier Florilege, ou Recueil de mes airs de Balets Imprimé à Augspourg en 1695, lesquels veulent une mesure plus lente, ou plus vite: ou Je renvoye le Lecteur qui pourra trouver le dit premier de mes Oeuvres pour les Violons chez Guillaume Pannecker Libraire en la ditte Ville.“ Viz KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 68–69. Po tomto úvodu pokračuje Muffat plynule bez nového odstavce zmínkou o častém používání taktového označení 2 u lullyovců.

120 Muffatova úvodní věta zní takto: „Co je třeba dodržet ohledně repetice a opakování, jsem vysvětlil v předmluvě svého prvního Florilegia neboli Sbírce tanečních skladeb, kde si to může čtenář přečíst.“ / „Was bey dene Repetitionen zu beobachten, habe ich in der Vorrede meines ersten Florilegij gelehrt, welches der günstige Liebhaber besehen kan. / J'ay enseigné dans la preface de mon premier Florilege ou Recueil d'airs de Balets, ce qui se doit observer aux repetitions, ou reprises, ce que le Lecteur pourra consulter.“ Viz KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 74–77.

121 Pro detailnější rozbor této problematiky odkazujeme na již zmíněné publikace: WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from 'Florilegium primum', 'Florilegium secundum' and Auserlesene Instrumentalmusik: a new translation with commentary*, s. 103–109; THORMAHLEN, Wiebke. *Georg Muffat: A Document for the French Manner?*, s. 114.

122 HAYNES, Bruce. *Pitch Standards in the Baroque and Classical Periods* [Ph.D. Dissertation]. Montréal: Université de Montréal, 1995.

překlady jednotlivé výšky ladění následovně:¹²³ Běžné francouzské ladění (*ton de chambre*) odpovídá přibližně $a' = 404$ Hz a ve Francii se používalo v letech 1680 až 1800. V opeře, tedy Pařížské opeře (*ton d'Opéra*), se používalo ladění nižší, tedy přibližně $a' = 393$ Hz, a to téměř po sto let od cca roku 1660 do roku 1750. Německý *chórový tón*, jak jej překládá Bělský, v německém i francouzském originále jako *Cornett-Thon* / [ton] *du Cornet*, odpovídá $a' = 460$ – 470 Hz a používal se v Německu v 17. století pro světskou hudbu, byly v něm obvykle laděny i varhany a v 18. století se v severním Německu nazýval *Chorton*. Jelikož Bělský ve svém překladu vychází z francouzské verze předmluvy, překládá Muffatovu závěrečnou preferenci ladění následovně: „Pokud jde o mne, a kdybych si směl vybrat a nebránily by mi žádné ohledy, dal bych (s poněkud silnějšími strunami) přednost prvnímu tónu, který se v Německu jmenuje starý chórový tón a jemuž nechybí živost, ani jemnost.“¹²⁴ V německé verzi se poněkud zavádějící výraz „první tón“, který může čtenáře vést k domněnce, že Muffat mluví o prvním zmíněném ladění, tedy o francouzském komorním tónu, nikde nevyskytuje.¹²⁵ Muffatovu preferenci tak musíme chápat jako *starý chórový tón* (*Chor-Thon*), jenž odpovídá přibližně $a' = 416$ Hz. V 18. století s expanzí francouzských dechových nástrojů (hoboj, fagot, traverso), které v něm byly laděny, se mu v severním Německu začalo říkat *Cammerton*. Naopak *Cornett-Thon*, v němž byly laděny varhany, byl také nazýván *Chorton*. V prostředí jižního Německa a Rakouska, kde působil Muffat, se naopak označení *Chor-Thon* pro $a' =$ ca 416 Hz udrželo déle do 18. století.

Následující dvě podkapitoly (IV. a V.) čtvrté kapitoly se věnují nástrojovému obsazení Muffatových sbírek. Je zajímavé, že poznámky k orchestraci uvádí Muffat až u druhé sbírky florilegií. Důvodem mohla být i pro něj neuspokojivá provozovací praxe jeho děl, na niž tímto způsobem reaguje. Otázka instrumentace byla pro Muffata zjevně palčivou, protože v poslední sbírce *Auserlesene Instrumentalmusik* ji řeší v rámci předmluvy jako první, až následně se věnuje poznámkám k provozovací praxi. V rámci předmluvy *Florilegia secunda* Muffat nejdříve zmiňuje důležitost obsadit jednotlivé hlasy vyrovnaně, co do počtu i kvality hudebníků, aby byla zřetelná celá harmonie a nejen první hlas. Potřebu obsazovat dobrými hudebníky i střední hlasy zmiňuje ostatně i později v předmluvě k *Auserlesene Instrumentalmusik*. Muffat se zde zjevně vymezuje vůči provozovací praxi, v níž byly krajní hlasy obsazovány větším počtem hudebníků než hlasy střední. Tuto tendenci nalézáme koncem 17. a zejména v počátku 18. století ve Francii, kdy vede k odklonu od pětihlasé sazby směrem k čtyřhlasé.¹²⁶ O praxi zvýrazňující krajní hlasy mluví s ohledem na recepci lullyovského stylu v německém prostoru v Muffatově době

Michael Robertson.¹²⁷ Pokud jde o nástrojové obsazení, zmiňuje Muffat v následující podkapitole, že hlas *haute-contre* má hrát raději menší viola než housle. Odkazuje tedy na rodinu houslových nástrojů různých velikostí, které byly hrány v Lullyho orchestru, tedy praxi hraní tří středních hlasů nástroji stejného ladění, ale různé velikosti. Z Muffatovy poznámky zároveň vyplývá, že zcela nevylučuje hraní hlasu *haute-contre* na housle. Tomu ostatně odpovídá sazba ve sbírce uvedených skladeb, kde tento hlas nepřekračuje rozsah houslí, a tedy umožňuje interpretaci na dvoje housle, dvě violy a bas.¹²⁸ Co se týče výběru nástroje pro basovou linku, uvádí Muffat, že je pro zachování vyvážené harmonie nutné použít malý francouzský bas, nazývaný v Itálii *violoncino*. Jedná se o nástroj houslové rodiny nazývaný ve Francii *basse de violon*, který byl robustnější než violoncello a byl laděný o sekundu níže.¹²⁹ Zapojení harmonického bassa continua je na titulním listě uvedeno *ad libitum* a Muffat se mu nikde blíže nevěnuje. Vzhledem k tomu, že tuto otázku rozebírá detailně v rámci orchestrace své poslední sbírky *Auserlesene Instrumentalmusik*, lze předpokládat, že pro *Florilegia* se zapojením bassa continua nepočítal. To by ostatně odpovídalo i francouzské praxi, kdy hrálo harmonické basso continuo pouze k doprovodu zpěvu v opeře, ale ne u orchestrálních čísel, tedy tanců.¹³⁰

Poslední kapitolu své předmluvy k *Florilegiu secundu* věnuje Muffat otázce zdobení. Zdobení ostatně bývá k francouzské barokní hudbě přiřazováno jako jedna z důležitých složek interpretační praxe. Právě ve Francii se setkáváme s jasným určením zdobení přímo od skladatelů, a to nejčastěji v rámci klávesové literatury a skladeb pro violu da gamba. Snad nejobsáhlejší je v tomto směru sbírka cembalových skladeb Jeana-Henryho d'Angleberta *Pièces de clavecin* (Paris, 1689), jíž se inspiroval i Johann Sebastian Bach. Ta obsahuje celkem dvacet devět příkladů zdobení. Žádný podobný ekvivalent nenalezneme v repertoáru komorní a orchestrální hudby – jedinou výjimku tvoří právě Muffatova předmluva k *Florilegiu secundu*, jak podotýká Robertson.¹³¹ I zde je však zřetelná inspirace francouzskou klávesovou literaturou a je otázkou, do jaké míry je aplikovatelná na jiný repertoár. Muffat sám ve svých skladbách používá znaky pro trylky, stejně jak to v mnohem menší míře dělal Lully, nikde však nekomentuje, že by tím myslel rafinovanější ozdoby. Thormahlen takové použití navrhuje aplikací Muffatových poznámek z druhé části kapitoly o umístění vhodné ozdoby s ohledem na hudební kontext a s využitím znalosti ozdob z první části kapitoly, a to přímo na Muffatovy skladby.¹³² Faktem nicméně zůstává, že je obecná aplikace Muffatových poznámek o zdobení na repertoár jiných autorů rozporuplná.

123 Výpočty frekvencí jednotlivých komorních a a komentáře jejich terminologie a použití jsou převzaty z: WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from 'Florilegium primum', 'Florilegium secundum' and Auserlesene Instrumentalmusik': a new translation with commentary*, s. 99–100.

124 MUFFAT, Georg. *První poznámky o hraní francouzských baletů podle metody zesnulého pana de Lully*, s. 9.

125 „Wann mir frey wäre bey keinem entgegenstehenden Respect, so wurde ich den sogenanten Chor-Thon wegen gnugsammer der Liebligheit eingemengter Lebhaftigkeit mit wenig stärckern Seiten vor andern erkiesen.“ Viz KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*, s. 73–74.

126 Specifikum francouzského lullyovského smyčcového orchestru, známého pod označením 24 *violons du roy*, se detailně věnuje obsáhlá publikace DURON, Jean, GÉTREAU, Florence, eds. *L'Orchestre à cordes sous Louis XIV.: Instruments, répertoires, singularités*. Paris: Vrin, 2015. ISBN 978-2-7116-2619-9.

127 ROBERTSON, Michael. *The Courtly Consort Suite in German-Speaking Europe, 1650–1706*. 2. ed. London, New York: Routledge, 2016, s. 20–21. ISBN 978-1-1382-5148-9.

128 Viz také WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from 'Florilegium primum', 'Florilegium secundum' and Auserlesene Instrumentalmusik': a new translation with commentary*, s. 86 a 89.

129 Další možné varianty obsazení basové linky navrhuje WILSON, David K. *Op. cit.*, s. 90–92.

130 K tomu detailně SADLER, Graham. The role of the keyboard continuo in French opera 1673–1776. *Early Music*, 1980, roč. 8, č. 2, s. 148–157.

131 ROBERTSON, Michael. *The Courtly Consort Suite in German-Speaking Europe, 1650–1706*, s. 27–28.

132 Viz THORMAHLEN, Wiebke. *Georg Muffat: A Document for the French Manner?*, s. 113–114.

Georg Muffat se považoval za prvního hudebníka, který přinesl francouzský styl hry do německojazyčného prostoru. To je jistě přehnaný výrok s ohledem na širokou recepci francouzské hudby, včetně děl Jeana-Baptisty Lullyho, mezi jeho předchůdci a současníky.¹³³ Co se týče recepce Muffatova díla a Lullyho tvorby ve středoevropském prostoru, se však hodí zmínit dvě zajímavé okolnosti. Kompletní tisky Muffatových obou *Florilegií* a *Auserlesene Instrumentalmusik* se dochovaly, v případě *Florilegia secunda* a *Auserlesene Instrumentalmusik* unikátně, ve sbírkách knížat z Lobkowicz,¹³⁴ a to s exlibris Ferdinanda Philippa z Lobkowicz (1724–1784). Lobkowiczská knihovna je známá svými výjimečnými prameny francouzské orchestrální hudby, jsou zde dochovány dobové opisy Lullyho baleťů, ale také dva soubory hlasových knih (čtyřhlasé a pětihlasé sazby) orchestrálních suit ze scénických děl J.-B. Lullyho a jeho následovníků.¹³⁵ Tyto prameny jsou však zřejmě spjatý se zájmem o francouzskou hudbu staršího člena rodu, Philippa Hyacintha z Lobkowicz (1680–1737). Nějakou vazbu na Muffatovo působení v Pasově mohou mít i další nedávno identifikované prameny Lullyho děl ve středoevropském prostoru. Jedná se o torzo hlasových knih (pětihlasá sazba) orchestrálních suit z Lullyho scénických děl, které se dochovaly v hudební sbírce Harrachů, zde snad ve vazbě na výše zmíněného Ferdinanda Bonaventuru z Harrachu.¹³⁶ Ať již je Muffatovo postavení v recepci francouzské hudby ve středoevropském prostoru jakékoli, z dochovaných pramenů se zdá, že orchestrální suity z Lullyho děl, jež byly jedním z hlavních pilířů znalosti francouzského repertoáru mimo Francii, proudily do této oblasti zprostředkovaně právě přes německé země.

Bělského překlad Muffatových poznámek k interpretaci jeho orchestrálních suit byl od svého vydání jistě užitečným průvodcem studentů poučené provozovací praxe staré hudby. Přestože překladatel vytvořil novou podobu textu spojením pasáží z předmluv dvou sbírek, což mohlo u méně pozorných čtenářů vést k mylným závěrům o podobě originálního textu, jeho překlad je přesný, čtivý a historicky poučený. Dokumentuje také Bělského zájem o francouzský repertoár a jeho znalost dalších tamních autorů a teoretiků. Jako interpret se ostatně francouzské hudbě věnoval poměrně často.¹³⁷ Detailnější rozbor Muffatových poznámek nicméně ukazuje, že je nelze brát jako obecně platný návod ke hře Lullyho hudby, ale že spíše komentují dobovou interpretační praxi v německých zemích. S vědomím jejich určení jako předmluv Muffatových sbírek, a tedy jako vysvětlujícího textu k jejich interpretaci, však zůstávají velmi cenným a v mnoha ohledech jedinečným pramenem, který si zaslouží svoji pozornost u současných interpretů.

133 K tomu detailně ROBERTSON, Michael. *The Courtly Consort Suite in German-Speaking Europe, 1650-1706*. A také nejnověji DELPECH, Louis. *Ouvertures a la française: migrations musicales dans l'espace germanique, 1660-1730*.

134 CZ-Nlob, sign. II Lb 34.

135 Těmto pramenům se detailně věnují studie Herberta Schneidera a Jany Frankové v připravované kolektivní monografii: FRANKOVÁ, Jana, NESTOLA, Barbara, eds. *La France et les Pays tchèques aux XVIIe et XVIIIe siècles: réseaux, transferts et influences dans la vie musicale*. Paris: Classiques Garnier, v přípravě.

136 Těmto rukopisům se detailně věnuji ve výše uvedené publikaci.

137 Viz soupis Bělského koncertní činnosti, s. 91–161.

Příloha

Překlady titulních listů a předmluv Muffatových sbírek: *Florilegium primum* a *Florilegium secundum* doplňují Bělským přeložené Muffatovy poznámky k interpretaci. Pro překlad byla jako hlavní použita francouzská verze textů s přihlédnutím k německé verzi, tedy pravděpodobně podobný postup, jaký používal Bělský.

Florilegium primum (Augsburg, 1695)

[Titulní strana:]

První kytice instrumentálních tanečních skladeb ve sladké harmonii, obsahující padesát vybraných skladeb, speciálně vytvořených dle současného tanečního stylu a rozdělených dle tónin do sedmi různých fasciklů či kytic a umně zaranžovaných pro čtyři až pět smyčcových hlasů, spolu s bassem continuem, pokud si přejete. Poníženě věnovaná nejvznešenějšímu a nejslavnějšímu knížeti Johannu Philippu z Lambergu, biskupovi pasovskému, s neupřímnějším přáním pokračujícího úspěchu jeho vlády, od Georga Muffata, kapelníka a guvernera pážat jeho Nejjasnější Milosti. [název hlasu]. Vytisknuto Jacobem Koppmayrem, 1695. Na prodej u Wilhelma Pannekera, knihkupce tamtéž.

[Následuje dedikační list Johannu Philippovi z Lambergu.]

[Předmluva:]

Předmluva pro čtenáře či milovníka hudby.

Zde jsou, milý čtenáři, taneční skladby, které jsem složil převážně ve francouzském stylu ještě v Salcburku, než jsem přesídlil do Pasova. Předkládám vám je k posouzení a zábavě. Rozhodl jsem se na prosbu svých přátel a s uznáním několika vynikajících hudebníků z Německa a Itálie vydat tiskem tyto skladby, jež měly tu čest líbit se několika vznešeným lidem a být oceněny mnohými slavnými osobnostmi. Pustil jsem se do toho s o to větším zanícením, když jsem viděl, že se tento styl dostává u nás v Německu do módy. Během jeho největšího rozkvětu za slavného pana J. Baptisty de Lullyho jsem se ho sám měl možnost důkladně naučit mezi dalším hudebním vzděláním, když jsem kdysi v Paříži šest let studoval. Když jsem se z Francie vrátil do Alsaska, byl jsem zřejmě první, kdo o tomto stylu přinesl lákavé povědomí zdejším hudebníkům s dobrým vkusem. Následně mě válka vyhnala do Vídně v Rakousku, do Prahy a nakonec také do Salcburku a do Pasova. Tyto skladby pana Baptisty či jeho stylu se podobající, jež mají přirozenou a snadno proudící melodii, na hony vzdálenou přehnaným vyumělkovanostem, extravagantním diminucím a příliš častým a prudkým skokům, se nicméně zpočátku nelíbily mnohým našim hudebníkům; zejména těm, které víc zajímá vyumělkovanost či nezvyklé nápady namísto jemnosti. Proto, když jsem chtěl tyto skladby někdy nechat hrát lidmi, jimž byl francouzský styl neznámý, či přímo žárlili na cizí umění a byli mu proto nepřátelští, byly skladby hrány ve špatném tempu a chyběly jim náležitě ozdoby. Jakmile však byly provedeny s větší přesností několika zahraničními hudebníky ve Vídni a krátce nato

také v největší dokonalosti v Bavorsku hudebníky jeho kurfiřtské jasnosti, získaly si větší přízeň. Mnozí si na ně navykli a začali je posuzovat příznivěji a zajímali se také o jejich krásu, aby se přizpůsobili velkým pánům a knížatům, již v nich viděli zalíbení. A dozajista si s ohledem na tento styl všimli, co jsem se měl tu čest dozvědět od jednoho knížete s vynikajícím úsudkem, tedy že bylo mnohem náročnější a obtížnější, co se dříve učili, než to, čemu se bývali mohli naučit pro potěchu sluchu. A protože jsem viděl, že pohrdání a nechť, jež k tomuto tanečnímu stylu někteří měli, postupně opadají, usoudil jsem, že mohu s jistotou předložit publiku své skladby, jež potřebují um a pochopení hudebníků, protože jim přijdou snadné. Není nutné, abych vysvětloval názvy, jež jsem dal jednotlivým fasciklům [suitám], jelikož tomu tak bylo jen pro jejich vzájemné odlišení. Jména jsem odvodil od jejich původu či jejich účinku a někdy také z běhu věcí, které se mi udály, či podle nálady, v níž jsem se nacházel.

[Následuje odstavec o hraní repetice a vysvětlení taktových označení ve vazbě na tempa.]¹³⁸

Jakmile jsi to vše pochopil, žádám Tě, milý čtenáři a milovníku hudby, abys přijal tuto moji první sbírku a omluvil případné chyby, jež jsme v ní já nebo tiskář přehlédli. A abys očekával, co v závěru tohoto svazku slibuji.

Žij blaze a buď nakloněn tomu, kdo se Ti chce zalíbit.

[Doslov:]

Věřil jsem, milý čtenáři, že se Ti neznelíbím, když ke svým skladbám připojím několik poznámek, jež jsem učinil o způsobu, jak je nejlépe hrát, a to pro usnadnění a také větší slávu našeho Německa s ohledem na dokonalost v hudbě. Ve své sbírce varhanních skladeb *Apparatus Musico-Organisticus*, již jsem měl tu čest dedikovat a do vlastních rukou předat Jeho Císařské Jasnosti našemu Nejjasnějšímu císaři Leopoldu I. při korunovaci římským králem před pěti lety, jsem slíbil připojit ke každému dílu, jež vydám, nějaké malé teoretické pojednání. Nedostatek času, který mi zbývá a jenž mě nutí dokončit vydání tohoto díla, mi však neumožňuje řádně seřadit své poznámky. Musím je tedy ponechat do své druhé sbírky tanečních skladeb podobného stylu, jež bude pod názvem *Suavioris Harmoniae Instrumentalis Florilegium secundum* následovat, uvidím-li, že byla první sbírka dobře přijata. Ve druhé sbírce Vám přinesu ty nejnovější skladby, jež jsem zkomponoval v Pasově a které byly s úspěchem hrány k přijetí několika nejvznešenějších hostů a posloužily také pro výuku tance nejjasnější mládeže, jež se zde nachází. Vězte také, že se v Pasově nyní připravuje k vydání další mé dílo pro tytéž nástroje, avšak v méně známém a vybranějším stylu.

Florilegium secundum (Passau, 1698)

[Titulní strana:]

Druhá kytice instrumentálních tanečních skladeb ve sladké harmonii pro smyčce, obsahující šedesát dva skladeb, speciálně vytvořených dle současného tanečního stylu, jenž čím dál více vzkvétá, a s velkým úspěchem provedených při nejslavnějších událostech na pasovském dvoře, při přijetí vládců a dalších vznešených osob a pro taneční průpravu vznešené mládeže. Mohou být provozovány pro čtyři nebo pět hlasů, spolu s bassem continuum, pokud si přejete, a jsou rozděleny dle tónin do osmi různých fasciklů či kytic. Jsou doplněny předmluvou ve čtyřech jazycích, jejíž obsah je nezbytný ke správnému pochopení a osvojení si opravdu elegantního provedení těchto skladeb, tak aby si každý mohl prohloubit znalost tohoto vznešeného hudebního umění, s nímž je tento styl spjat. Zkomponovaná Georgem Muffatem, kapelníkem gubernantem pážat a choralistů nejvznešenější Milosti biskupa pasovského. V Pasově, u autora, vytištěno Georgem Adamem Höllerem, 1698.

[Následuje dedikační list bratrům Johannu a Liebgottovi von Kufstein.]

[Předmluva:]

Všiml jsem si, milý čtenáři, že má první sbírka tanečních skladeb vytištěná v Augsburgu, již jsem zveřejnil na počátku roku 1695 coby předchůdce mnoha dalších, byla nejen vřele přijata milovníky hudby, zejména pak těmi, již si cení přirozeného a plynulého stylu, jimž byla především určena. Navíc podnítila velké přání spatřit brzy nějaké další výplody mého skromného ducha. Cítil jsem tak povinnost nabídnout pro Vaše ctěné potěšení a ke spravedlivému posouzení tuto druhou sbírku, jež je oproti předešlé bohatší co do počtu skladeb a také rozmanitější v jejich složení a, jak doufám, vhodnější k doporučení díky praktickým poučkám, jež jsem k ní připojil. Obsahuje velké množství nových skladeb, které jsem složil v Pasově a jež zde byly hrány k poslechu i tanci s velkými ovacemi. Posloužily již při různých příležitostech při poslechu v komnatách, jako hudba ke stolování nebo také jako serenáda k večernímu poslechu. Za svůj vznik vděčí bdělému dohledu Jeho Nejvyšší Jasnosti, mému pánu, nad výchovou vznešené mládeže, stejně jako mé touze zalichotit mými koncerty sluchu.

Jelikož Jeho Jasnost ráčila projevit zájem o pokrok ve vzdělání a šlechtických cvičeních Jeho vznešených synovců a dvorních pážat a určila den pro zhlédnutí jejich tanečního umění, byl jsem požádán panem Christianem Leopoldem Krünnerem, tanečním mistrem a komorníkem Jeho Nejuctívanější Jasnosti, abych složil nové skladby na témata, jež důmyslně vybral, aby tito mladí šlechtici ukázali svůj taneční um také v komických [/divadelních] kostýmech a za použití divadelních strojů. Snažil jsem se vyhovět nejjasnější žádosti dle svých skromných schopností a Její Jasnost nás poctila, když zhlédla svým jasným zrakem výsledek naší společné práce. Nařídila nám nejen pokračovat v takových ukázkách našeho talentu, každý dle svého zaměření, za účelem nácviku tance, ba co víc, využila je jako představení u příležitosti přijetí několika slavných hostů, již různě navštívili tento dvůr. A pokaždé, když jsme představení provedli, je ráčila kladně přijmout.

138 MUFFAT, Georg. První poznámky o hraní francouzských baletů podle metody zesnulého pana de Lully, s. 7–10.

AC

ET

NEC NON

Nobilissimúmque Musicæ Artis studium circa hoc harmoniæ genus,
suam ad perfectionem propius cvehendum,

A U T H O R E

Celsissimi ac Reverendissimi S. R. J. Principis, & Episcopi
Passaviensis Capellæ - Magistro, & Ephæborum
Præfecto.

PASSAVII.

Apud AUTHOREM,
Typis GEORGIJ ADAMI HÖLLER,
M. DC. XCVIII.

Bud'te zdrávi.

88

[Následují *První poznámky autora o hraní baletů podle metody zesnulého pana de Lully.*]

[V závěru sbírky uvádí Muffat seznam zde vydaných skladeb a dále seznam svých již vydaných děl, který zakončuje následovně:]

Prosím Vás ostatně, milý čtenáři, abyste přijal tato má díla, dokud Vám v krátkém čase, tedy v řádu několika měsíců, nedám dílo, jež jsem slíbil již ve své první sbírce tanečních skladeb. Toto dílo je velmi nákladné a je ve vzácném a rafinovanějším stylu než vše, co jsem dosud vydal pro instrumentální ansámbl, a je před dokončením tisku. V latině se bude nazývat takto *Exquisitioris Harmoniae Instrumentalis Gravi-Jucundae Selectus Primus*, tedy ve francouzštině: *První výkvět nejvybranější instrumentální souhry, obsahující veselé i vážné kousky*. Bude obsahovat nejen sladkost a veselost skladeb podobných stylu zesnulého pana Baptisty de Lullyho, ale také místa vážná a plná italského patosu, vše umně smícháno a doplněno v předmluvách několika nezbytnými poznámkami týkajícími se tohoto nového způsobu souhry. Žijte blaze a vězte, že Vaše kladné přijetí mých nicotných výtvorů podpoří moji múzu k větším výkonům.

KONEC

Přehled koncertní činnosti Vratislava Bělského a souborů Collegium musicum brunense a Čeští komorní sólisté v letech 1947–1992

Vlastimil Tichý

Koncertní činnost Vratislava Bělského i dvou souborů, u jejichž vzniku stál, byla velmi rozsáhlá. Předkládaný soupis usiluje na základě dostupných pramenů a literatury o co nejúplnější přehled koncertů, na nichž tito interpreti účinkovali, s vědomím, že se vzhledem k mimořádně šíři Bělského koncertních aktivit nemůže jednat o soupis kompletní ani definitivní. Přehled je ohraničen roky 1947, kdy se konala první veřejná vystoupení souboru Collegium musicum brunense,¹³⁹ a 1992, kdy Bělský ze zdravotních důvodů zřejmě upustil od intenzivnější koncertní činnosti.¹⁴⁰ Soupis uvádí také koncerty, u nichž účinkování Vratislava Bělského není přímo zaznamenáno v pramenech, ale lze jej předpokládat. To se týká koncertů ansámbľů, jichž byl Bělský kmenovým hráčem (Collegium musicum brunense, Čeští komorní sólisté, Camerata moravica, částečně Komorní orchestr Bohuslava Martinů), a pokud to repertoár koncertu vyžadoval, zpravidla na něm účinkoval. Soupis zahrnuje také koncerty souborů Collegium musicum brunense a Čeští komorní sólisté, jichž se Bělský jako interpret zřejmě neúčastnil (podbarveny šedě). Pokud není uvedeno jiné město, koncert se konal v Brně.

139 KOŠŤÁLOVÁ, Kristýna. Koncertní činnost souboru Collegium musicum brunense. In: KNECHT, Petr, ed. *Výzkum aktuálních problémů pedagogiky a oborových didaktik (v disertačních pracích studentů doktorských studijních programů): Sborník z konference konané dne 30. listopadu 2006 na Pedagogické fakultě MU v Brně*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 239. ISBN 80-210-4163-3.

140 Po roce 1992 nebyl zjištěn žádný koncert, na němž by Vratislav Bělský účinkoval.

Obr. 29: Čeští komorní sólisté s Vratislavem Bělským.
Archiv Filharmonie Brno.

Použité zkratky

Archiv PJ	Archiv [online]. In: <i>Pražské jaro</i> . [Praha]: Pražské jaro, 2024 [cit. 16. 7. 2024]. Dostupné z: https://festival.cz/o-nas/archiv/
CMB	Collegium musicum brunense
CZ-Bu	Moravská zemská knihovna
CZ-Bm	Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea
ČSR	Česká socialistická republika
ČsRo	Československý rozhlas
FOK	Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK
FRŇKOVÁ	FRŇKOVÁ, Erika. <i>Ve službách královského nástroje: varhaník Josef Pukl</i> . Rosice u Brna: Gloria, 2001. ISBN 80-86200-39-6.
HM	Hudební mládež
HRo	Hudební rozhledy
JANÁČKOVÁ	JANÁČKOVÁ, Libuše. <i>Malé divadlo hudby a poezie v Brně 1962–1995</i> [disertační práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2018.
JAMU	Janáčkova akademie múzických umění
KARAFIÁT	KARAFIÁT, Jan. <i>Brněnský koncertní život v 60. letech 20. století: Analýza repertoáru</i> [bakalářská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2009.
katalog KPH 1986	PEČMAN, Rudolf. <i>Poezie a hudba: Průhledy k věčnému tématu</i> . Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1986.
katalog MHFB 1967	PEČMAN, Rudolf, ed. <i>Festival Musica Antiqua: 2. Mezinárodní hudební festival v Brně</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1967.
katalog MHFB 1969	PEČMAN, Rudolf, ed. <i>Festival Musica vocalis: 4. Mezinárodní hudební festival v Brně</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1969.
katalog MHFB 1979	VRAŠTILOVÁ, Tamara, ed. <i>Instrumentální hudba = Musica instrumentalis: 14. Mezinárodní hudební festival v Brně</i> . Brno: Blok, 1979.
katalog MHFB 1984	BALÁČOVÁ, Jana, ed. <i>19. Mezinárodní hudební festival Brno: Smetana-Dvořák-Janáček-Martinů: Programový katalog</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1984.
katalog MHFB 1986	NĚMCOVÁ, Alena. <i>21. Mezinárodní hudební festival Brno: Hudba a svět dramatu (1. bienále soudobé hudby): Programový katalog</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1986.
katalog MHFB 1989	DRLÍKOVÁ, Eva. <i>Renesance, klasicismus, neoklasicismus</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1989.
katalog MHFB 1990	BALÁČOVÁ, Jana, ed. <i>25. Mezinárodní hudební festival Brno: Bohuslav Martinů: 3. bienále soudobé hudby: 27. září – 7. října 1990: Programový katalog</i> . Brno: Mezinárodní hudební festival, 1990.

KOŠTÁLOVÁ	KOŠTÁLOVÁ, Kristýna. Koncertní činnost souboru Collegium musicum brunense. In: KNECHT, Petr, ed. <i>Výzkum aktuálních problémů pedagogiky a oborových didaktik (v disertačních pracích studentů doktorských studijních programů): Sborník z konference konané dne 30. listopadu 2006 na Pedagogické fakultě MU v Brně</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 239–246. ISBN 80-210-4163-3.
KPH	Kruh přátel hudby
KUČEROVÁ	KUČEROVÁ, Judita. <i>Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2023. ISBN 978-80-280-0454-5.
MHFB	Mezinárodní hudební festival Brno
MM	Moravské muzeum
op.	opus
OPUS	Obec přátel umění sborového
POSPÍCHALOVÁ	POSPÍCHALOVÁ, Barbora. <i>Provozování staré hudby v Brně mezi lety 1970–1990</i> [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2012.
sborník HM 1978	HÁJKOVÁ, Hana, HAID, Jaroslav, eds. <i>20 let Hudební mládeže v Brně: Úvahy, vzpomínky a soupis koncertů</i> . Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1978.
sborník Konzervatoře	PETRŽELKA, Ivan, MAJER, Jiří, eds. <i>Konzervatoř Brno: Sborník k padesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy</i> . Brno: Blok, 1969.
sborník KPH 1978	TELEC, Vladimír, ed. <i>20 let Kruhu přátel hudby v Brně</i> . II, Soupis koncertů. Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1978.
sborník KPH 1998	PEČMAN, Rudolf, ZAPLETALOVÁ, Jaroslava, eds. <i>Čtvrté desetiletí Kruhu přátel hudby v Brně</i> . Brno: Kulturní a informační centrum města Brna, 1998.
SFB	Státní filharmonie Brno
ŠÍLOVÁ	ŠÍLOVÁ, Tereza. <i>Působení a dramaturgie Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK v letech 1965–76</i> [magisterská diplomová práce]. Praha: Univerzita Karlova, 2008.
ND	Národní divadlo
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně
UK	Univerzitní knihovna v Brně

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
1947	první koncerty CMB	Brno	?	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 239
14. 3. 1948		Hudebněhistorické oddělení MM	G. P. Pergolesi ad.	Collegium musicum brunense (Jiří Trávníček, Miroslav Matyáš, Jiří Kratochvíl, Karel Kraška – smyčcové kvarteto, Vratislav Bělský – varhany), řídí Jaroslav Pohanka	KOŠTÁLOVÁ, s. 239–240
1. 12. 1948	Večer triových sonát	Hudebněhistorické oddělení MM?	H. Purcell, F. I. Tüma, Stamic ad.	Collegium musicum brunense (bez Vratislava Bělského?), Alena Veselá – cembalo	KOŠTÁLOVÁ, s. 240
19. 12. 1948	Večer české vánoční poesie a hudby	Hudebněhistorické oddělení MM	J. S. Bach: Choral na česko-bratrskou píseň, dva vánoční dvojhlasy zpěvy z Polického kancionálu, tříhlasy motet z Franusova kancionálu, J. Trojan Turnovský: pětihlasy motet z Benešovského kancionálu, J. Campanus Vodňanský: vánoční dvojsborová óda z 2. knihy, A. V. Michna: čtyři vánoční čtyřhlasy sbory s continuum ze Svatoborských muzik, V. K. Holan Rovenský: koleda z kancionálu Kaple královská pro tenor s průvodem, kantiléna z téhož kancionálu pro šestihlasý sbor s continuum, A. V. Michna: 4. mše ze sbírky Sacra et Litaniae pro soprán, smíšený sbor, instrumentální soubor a varhany, J. Seger: Pastorální preludium	Věra Střelcová a Miroslav Pokorný – zpěv, Maria Jana Dokulilová a Vratislav Bělský – varhany, pěvecký a instrumentální soubor Collegia musica [brunense], řídí Jaroslav Pohanka	program (CZ-Bm)
4. 7. 1949		sněmovní sál (Kroměříž)	H. I. F. Biber: Baletti lamentabili, P. J. Vejvanovský: Sonáta bemollis pro trubku smyčce a continuo	Collegium musicum brunense, Alena Veselá – cembalo	KOŠTÁLOVÁ, s. 240

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
12. 9. 1949		Hudebněhistorické oddělení MM	H. I. F. Biber: Baletti lamentabili, P. J. Vejvanovský: Sonáta bemollis pro trubku smyčce a continuo	Collegium musicum brunense, Alena Veselá – cembalo	KOŠŤÁLOVÁ, s. 240
25. 2. 1950		sál konzervatoře	francouzská varhanní hudba	Antonín Cenek, Vratislav Bělský, Karel Pokora, Alena Veselá, Josef Pukl – varhany	FRŇKOVÁ, s. 25
13. 4. 1952		kostel sv. Jakuba	F. Liszt: Missa solemnis	Běla [Syková]-Dejmková, Helena Burianová, Burja Burian, Václav Halíř, smíšený chrámový sbor posluchačů varhanního kursu, Vratislav Bělský – varhany, symfonický orchestr, Karel Hradil	program (CZ-Bm)
6. 6. 1953	absolventský varhanní koncert Vratislava Bělského (JAMU)	Stadion	J. S. Bach, M. Reger, J. Blatný, F. Michálek, B. A. Wiedermann	Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm)
15. 8. 1953	Oživená hudební minulost 1. Serenády a kasace	nádvoří MM	P. J. Vejvanovský: Intrada, J. K. Tolar: Baletti, H. I. F. Biber: Serenáda, P. J. Vejvanovský: Serenáda, A. Kammel: Serenáda, Popelka: Divertimento, J. K. Vanhal: Kasace, F. A. Rosetti: Nocturno	Eduard Hruběš – zpěv, členové Symfonického orchestru brněnského rozhlasu (Hynek Kašík – flétna, Josef Žvachta – hoboje, Jaroslav Vémola a Karel Dospiva – lesní rohy, Josef Jakubec – fagot), Janáčkově kvarteto (Jiří Trávníček, Adolf Sýkora – housle, Jiří Kratochvíl – viola, Karel Kraška – violoncello), členové Symfonického orchestru Kraje brněnského (Vlastimil Petrovský, Rudolf Havran – trubky), Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
31. 8. 1953	Oživená hudební minulost 4. Neznámé české koncerty	nádvoří MM	J. Mysliveček: Koncert pro cembalo, K. Stamice: Koncert pro violu d'amour, V. Pichl: Koncert pro fagot C dur, K. Stamice: Koncert pro klarinet	Jaroslav Horák – viola d'amour, Josef Jakubec – fagot, Bohumil Opat – klarinet, Vratislav Bělský – cembalo, členové Symfonického orchestru brněnského rozhlasu, řídí Otakar Thlík	program (CZ-Bm)

17. 9. 1953	Oživená hudební minulost 6. Umklíč hudební nástroje	nádvoří MM	Pražské tance z r. 1396 (zobcová flétna, bubínky), lidové písně z 15. století (niněra d'amour), Muteto kokodáč (soubor zobcových fléten), Suita pro gambu asi z r. 1630, V. Otto: Intrada a Branles Isabella z r. 1611 (smyčcový kvintet), J. A. Losy: Ouvertura pro loutnu, České a moravské tance 17. století, Český tanec pro loutnu z r. 1619, Tanec panny Kláry (kvintu, cembalo), Hanácké tance pro klavíř, Villana Hanatica (smyčcový kvartet, cembalo), Sonáta pro zobcovou flétnu s cembalem (18. století), J. Haydn: Divertimento pro baryton, J. Krumlovský: Partita pro violu d'amour a cembalo, K. Kohout: Koncert pro loutnu, 2 housle, violu a violoncello	Vilém Prokop Mlejnek – zobcová flétna, niněra d'amour, loutna, gamba, baryton, František Slavík – viola d'amour, členové Janáčkovy kvarteta, Alena Veselá, Vratislav Bělský, Jaroslav Pohanka, Vincenc Straka, baletní skupina Elmarity Divíškové	program (CZ-Bm)
15. 12. 1953	9. abonentní koncert konzervatoře	Stadion	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 7 B dur HWV 325, F. X. Brixi: Koncert pro varhany a orchestr č. 1 F dur, A. Dvořák: Symfonie d moll, op. 70, č. 7	Vratislav Bělský – varhany, Helfertovo orchestrační sdružení a orchestr posluchačů Státní konzervatoře v Brně, řídí Radomil Eliška (Händel, Brixi) a Bohumír Liška (Dvořák)	program (CZ-Bm)
23. 1. 1954	1. hudební večer na výstavě J. S. Bach a jeho doba	přednášková síň MM	J. S. Bach: Anglická suita č. 2 a moll, BWV 208, áie z Kávové kantáty BWV 211 pro soprán, flétnu a cembalo, Suita pro violoncello č. 1 G dur BWV 1007, Sonáta pro flétnu a cembalo č. 2 Es dur BWV 1031	Collegium musicum brunense (Běla [Syková]-Dejmková – zpěv, Oldřich Slaviček – flétna, Karel Kraška – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm)
13. 2. 1954	2. hudební večer na výstavě J. S. Bach a jeho doba	přednášková síň MM	J. S. Bach: Amore traditore BWV 203: kantáta pro bas s průvodem cembala, duet z Vánočního oratoria BWV 248 pro soprán a bas s průvodem hoboje a cembala, Stínu chlad ať v dáli zmizí BWV 202: kantáta pro soprán, s průvodem smyčců, hoboje a cembala	Collegium musicum brunense (Běla [Syková]-Dejmková a Eduard Hruběš – zpěv, Oldřich Slaviček – flétna, Josef Žvachta a Jan Stríž – hoboje, Jiří Trávníček, Adolf Sýkora – housle, Jiří Kratochvíl – viola, Karel Kraška – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
20. 2. 1954	3. hudební večer na výstavě J. S. Bach a jeho doba	přednášková síň MM	J. S. Bach: Trio c moll pro soprán, flétnu a cembalo, duet z Vánočního oratoria BWV 248 pro soprán a bas s průvodem hoboju a cembala, Suita h moll č. 2 pro flétnu, smýčce a cembalo BWV 1067	Collegium musicum brunense (Běla [Sýková]-Dejmková a Eduard Hrubeš – zpěv, Josef Žvachta a Jan Stríž – hobojo Janáčkovu kvarteto Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-BM)
29. 3. 1954	4. hudební večer na výstavě J. S. Bach a jeho doba	přednášková síň MM	J. Christoph Bach: Choralová předehra (portativ), Aria Eberliniana (cembalo), J. S. Bach: Preludium, Gavotta a Alemanda BWV 995 (loutna), Malá preludia BWV 933–938 (klavichord), W. F. Bach: Polonaisa (cembalo), C. Ph. E. Bach: Duchovní písně na Gellertovy texty, Sonáta (cembalo), J. C. F. Bach: Sonáta (violoncello, cembalo)	Collegium musicum brunense (Běla [Sýková]-Dejmková – zpěv, Jiří Křížák – loutna, Karel Krafka – violoncello, Vratislav Bělský – klavichord, cembalo, [portativ])	program (CZ-BM)
22. 4. 1954	otevření expozice Rembrandtových kreseb a grafik (MM)	obrazárna MM	holandská a italská barokní hudba	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	<i>Rovnosť</i> , 21. dubna 1956, roč. 71, č. 32, s. 5
6. 5. 1954	abonentní koncert JAMU	?	D. Buxtehude, J. S. Bach, B. A. Wiedermann	[Vratislav] Bělský, [Miloslav] Buček, [Jan?] Novák – varhany	<i>HRo</i> , 1954, roč. 7, č. 11–12, s. 532
29. 6. 1954	Oživená hudební minulost (1.) Po stopách českého hudebního klasicismu	nádvoří MM	F. X. Richter: Smyčcový kvartet, K. Stamitz: Sonáta pro violu d'amour a cembalo, F. X. Dušek: Trio, J. A. Štěpán: Divertimento, F. Kramář: Kvartet	Janáčkovu kvarteto, František Slavík – viola d'amour, Josef Žvachta – hobojo, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-BM)

26. 1. 1955	Hudební večer na výstavě Moravská knižní malba 11.–16. století: Večer staré české hudby	Umělecko-průmyslové muzeum	tři taneční skladby z 15. století (fidula, chrotta, trumšajt, zobcová flétna, bubínek a střmen), Mariánský planktus (zpěv), S. L. Jacobides: Passamezzo ex fa ut (loutna), Preambulum (loutna), Caldý, valdy: tanec ze 14. století (flétna, trumšajt a bubínek), Dvě taneční skladby (zobcové flétny), Otep myrthy (zpěv a loutna), Andělčku rozkochaný (zpěv a loutna), lidové písně z 15. a 16. století – Proč kali v struze stojíš (zpěv, fidula a chrotta), Dobru noc (zpěv a dvě zobcové flétny), Panno, vrtkavost tvá (zpěv a loutna), Chceš se mi vdáti (zpěv a loutna), Omnis nunc microcosmus – tříhlásé moteto (fidula a dvě zobcové flétny), Muteta kokodáč vel ut-re-mi-fa et converso (čtyři zobcové flétny)	Běla [Sýková]-Dejmková – zpěv, Miloslav Šafránek – fidula, Jiří Křížák – loutna a trumšajt, Vlasta Bělská, Oldřich Kučera, Jaroslav Pohanka a Vratislav Bělský – zobcové flétny a chrotta	program (CZ-BM)
27. 1. 1955	5. abonentní koncert Čs, rozhlasu Brno	Stadion	J. S. Bach: Braniborský koncert č. 4 G dur BWV 1049, G. Mahler: Symfonie č. 5 cis moll	Josef Doležal – housle, Hynek Kašík a Radomír Pivoda – flétna, Vratislav Bělský – cembalo, Symfonický orchestr brněnského rozhlasu, řídí Karel Ančerl	program (CZ-BM)
31. 1. 1955	Hudební večer na výstavě Moravská knižní malba 11.–16. století: Večer husitské poezie a zpěvu	Umělecko-průmyslové muzeum	tři písně z listebnického kancionálu – Buoh všemohúci (zpěv a zobcové flétny), Ježíš náš spasitel (zpěv a dvě zobcové flétny), Dietky staré i mladé (zpěv a dvě zobcové flétny), čtyři písně – Dietky v hromadu se senděme, Slyšte, rytíři boží, Povstaň, povstaň veliké město pražské, Ktož jsú boží bojovníci (sbor)	Pěvecký sbor OPUS, sbormistr Zdeněk Zouhar, Běla [Sýková]-Dejmková – zpěv, Jaroslav Pohanka a Vratislav Bělský – zobcové flétny	program (CZ-BM)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 2. 1955	Hudební večery na výstavě Moravská knižní malba 11.-16. století: Večer staročeské milostné lyriky	Umělecko-průmyslové muzeum	Dřevo se listem odievá (recitace a zpěv), Andělíku rozkochaný (recitace a zpěv), Přečkaj vše zlé stráž (recitace), Noci milá, pročs tak dluhá? (recitace a zpěv), Stratilat jsem milého (recitace), V Strachotině hájku (recitace, zpěv a dvě zobcové flétny), Šla dva tovariše (recitace), Otep myrhy (recitace a zpěv), Pieseň od pana Šemberka (recitace), Biskup zvěděv tvú štědroti (recitace, zpěv a dvě zobcové flétny, Závěšova píseň): Jižž mně vše radost ostává (recitace a zpěv)	Běla [Syková]-Dejmková, František Kunz – zpěv, Jaroslav Pohanka a Vratislav Bělský – zobcové flétny, posluchači JAMU – recitace	program (CZ-Bm)
duben 1955	Bachův večer	Dům osvěty (Olomouc)	J. S. Bach	Josefa Hloušková – klavír, František Baran – housle, Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1955, roč. 8, č. 11, s. 585
podzim 1955	Česká hudba 18. století (3 koncerty)	Husův sbor na Botanické	Benda, J. Zach, F. I. Tůma, Stamic	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jiří Hanousek	KOŠTÁLOVÁ, s. 240
12. 10. 1955	Koncert staré české hudby od doby husitské k základům klasicismu	Husův sbor na Botanické	tři středověké taneční skladby (soubor středověkých nástrojů), husitské písně - Buoh všemohuči, Ježíš náš Spasitel, Dietky mladé i staré, Dietky v hromadu se senděme (zpěv a dvě zobcové flétny), S. L. Jacobides: Preambulum, Passamezzo ex fa ut (loutna), dva satirické popěvky – Sed vem přišel mistr Ipokras, Vzal dábel babu na plece, lidové písně z 15. a 16. století - Proč kali v struze stojíš, Když jasná denice vzhodí, Nepodobné pazdění, Ktož se tůlá neb šůlá, Hej, nejezd' Marku, utoneš	Collegium musicum brunense (Vlasta Bělská – zobcová flétna, střmen, Běla [Syková]-Dejmková – zpěv, Vratislav Bělský – zobcová flétna, cembalo, Vojtěch Tukač – loutna a trumšajt, Jaroslav Pohanka – zobcová flétna, niněra, František Slavík – viola d'amour), Miroslav Šafránek – fidula, taneční soubor ZK-GZKP, choreografie Vlasta Lyková-Poláčková	program (CZ-Bm)

			(zpěv, fidula, trumšajt, dvojpištala a niněra), Píseň kutnohorských havířů z ro. 1550, Muteta kokodač vel ut-re-mi-fa et converso (čtyři zobcové flétny), lidové středověké tance – V Strachotině hájku, Caldý, valdy (tanec za doprovodu zpěvu, zobcových fléten a niněry), J. A. Losy: Partia (loutna), J. A. Benda Rozmarné písničky (zpěv a cembalo), K. Stamic: IV. sonáta (viola d'amour a cembalo), Hanácké tance ze 17. století (tanec za doprovodu cembala)		
2. 11. 1955	Česká hudba 18. století	Husův sbor na Botanické		Arnošt Jíra a Václav Řehák – housle, Ludvík Výdouch – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo, Collegium musicum brunense (komorní orchestr), řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm)
12. 11. 1955	Varhanní a pěvecký koncert	českobratrský kostel v Židenicích	J. S. Bach, G. F. Händel, M. Reger, H. Wolf, F. Michálek	Běla [Syková]-Dejmková – zpěv, Vratislav Bělský – varhany	Rovnost, 12. 11. 1955, č. 273, s. 5,
29. 2. 1956	Český génius v Mozartově století	Husův sbor na Botanické	J. K. Vaňhal: Kasace pro flétnu, housle a violoncello, J. T. Held: Písně (Sbohem buď, Výměna srdcí), J. V. Stamic: Kvartet pro violu d'amour, housle, violu a violoncello, V. J. Tomášek: Písně (Přádelna, Májová, Lovcová večerní píseň, Rybář), F. A. Rosetti: Notturmo pro flétnu, 2 lesní rohy, housle, violu a violoncello	Collegium musicum brunense (Běla Syková-Dejmková – zpěv, František Slavík – viola d'amour, Miroslav Matyáš – housle, Oto Mazurek – viola, Josef Moučka – violoncello, Arnošt Bourek – flétna, Jaroslav Vémola a Karel Dospiva – lesní rohy, Jiří Křížák – kytara, Vratislav Bělský – klavír)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 240
29. 4. 1956	Oslavy W. A. Mozarta	Besední dům	F. X. Dušek: Parthia in F, J. Mysliveček: Árie z opery La Calliope, J. A. Benda: Koncert f moll pro cembalo a smyčcový orchestr, W. A. Mozart: Symfonie G dur KV Anh. 221, Exultate, jubilate K. 165: moteto pro soprán a orchestr	Collegium musicum brunense, Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Vratislav Bělský – cembalo, řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 240

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
13. 5. 1956		Moravská Třebová	?	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠŤÁLOVÁ, s. 240
2. 6. 1956		Havlíčkův Brod	?	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠŤÁLOVÁ, s. 240
15. 9. 1956	Čeští skladatelé před Mozartem	Brno	Benda, Štěpán, Dušek	Collegium musicum brunense (sóla: Běla Syková-Dejmková – soprán, František Slavík – viola d'amour, Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš – housle)	KOŠŤÁLOVÁ, s. 240
29. 9. 1956	Mozart a čeští klasikové (MM)	přednášková síň MM	L. Mozart, W. A. Mozart, J. Mysliveček, L. Koželuh, K. Stamc	Collegium musicum brunense (Běla Syková – zpěv, Miroslav Matyáš – housle, Hannah Šimková[-Šlapetová] a Vratislav Bělský – cembalo, František Slavík – viola d'amour)	program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 240
5. 1. 1957	Pastorální hudba v 17. a 18. století (MM)	přednášková síň MM	Anonym: Pastorele pro 2 housle a violoncello, Vánoční zpěvy z litomyšlského a poličského kancionálu (sbor), A. V. Michna: Vánoční pozdravení (Chťíc, aby spal) (sbor), J. A. Sehlíng: Pastorela pro soprán, housle a continuo, V. K. Holan Rovenský: Zpívejte andělové (soprán, 2 housle violoncello, continuo), Cantilena (sbor a orchestr), J. I. Linek: Tříkrálová koleda (sbor), J. S. Bach: Dvě části z Pastorele pro varhany BWV 590, P. Locatelli: Sonata a tre pro 2 housle, violoncello a cembalo, D. Buxtehude: Vánoční kantáta pro soprán, 2 housle, violoncello a continuo	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Miroslav Matyáš a Květoslav Wachtl /na plakátech původně ohlášen Bohdan Warchal/ – housle, Vratislav Lukáš – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo a varhany), malý vokální soubor řídí Vladimír Telec	program (CZ-Bm)
25. 1. 1957	Varhanní a pěvecký koncert	Hustvův sbor na Botanické	J. S. Bach: Preludium a fuga h moll BWV 544, Sonáta č. 5 C dur BWV 529, Preludium a fuga D dur BWV 532, sopránové árie z kantát	Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Vratislav Bělský – varhany	<i>Rovnost</i> , 29. 1. 1957, roč. 72, č. 25, s. 4

9. 3. 1957	Tři koncerty k výročí Jana Václava Stamice a Josefa Myslivečka I.	dvoranka varhannické školy	J. H. Voříšek: 6 impromptus pro klavír, op. 7, J. A. Štěpán: Concertino D dur pro cembalo, housle a violoncello, F. I. A. Tůma: Auditui meo dabis gaudium: árie z kantáty Miserere pro soprán, hoboje, 2 housle a continuo, F. Kramář-Krommer: Kvartet B dur pro klarinet, housle, violu a violoncello, P. Vranický: Trio Es dur pro klavír, housle a violoncello	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Božena Kalábová-Němcová – klavír, Vratislav Bělský – cembalo, Josef Žvachta – hoboje, Bohumil Opat – klarinet, Miroslav Matyáš, Květoslav Wachtl – housle, Ferdinand Rušák – viola, Josef Moučka – violoncello)	program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 241
16. 3. 1957	Tři koncerty k výročí Jana Václava Stamice a Josefa Myslivečka II.	dvoranka varhannické školy	J. V. Stamc: Sonáta G dur, op. 6a pro housle a cembalo, Allegro a Larghetto pro violu d'amour, violu da gamba a cembalo, Sextet pro 2 lesní rohy, housle, 2 violy, violoncello, J. Mysliveček: Sonáta D dur pro cembalo, Sonáta, op. 1, č. 3 pro 2 housle a violoncello, Smyčcový kvintet Es dur pro 2 housle, 2 violy, violoncello	Collegium musicum brunense (František Slavík – viola d'amour, Oldřich Duchoslav – viola da gamba, Vratislav Bělský – cembalo, Jaroslav Vémola a Karel Dospiva – lesní rohy – hoboje, Miroslav Matyáš a Květoslav Wachtl – housle, Ferdinand Rušák a Jiří Beněš – violy, Vratislav Lukáš – violoncello)	program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 241
23. 3. 1957	Tři koncerty k výročí Jana Václava Stamice a Josefa Myslivečka III.	univerzitní knihovna	J. Mysliveček: Předehra k opeře Artaxerxes, árie z oratoria Il Tobia, Koncert F dur pro cembalo, J. V. Stamc: Sinfonia pastorale F dur, op. 4 č. 2, Orchestrální trio, op. 1 č. 2, Sinfonia Es dur pro smyčce, dva hoboje a dva lesní rohy	Collegium musicum brunense (komorní orchestr: Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Květoslav Wachtl – 1. housle, Dušan Karpíšek, Alois Ohera, Rudolf Tomica – 2. housle, Vladimír Rozporka, Ferdinand Rušák, Jiří Beněš – viola, Josef Moučka, Vratislav Lukáš – violoncello, Karel Kopriva – kontrabas, Josef Žvachta, Vít Paulas – hoboje, Jaroslav Vémola, Karel Dospiva – lesní rohy), Vratislav Bělský – cembalo, Běla Syková[-Dejmková] – soprán)	program (CZ-Bu), KOŠŤÁLOVÁ, s. 241
7. 4. 1957	Nedělní varhanní matiné	Obecní dům (Praha)	J. K. Kuchař: Fantazie d moll pro varhany, D. Buxtehude: Ciacona e moll, J. Brahms: Preludium a fuga g moll, J. S. Bach: Preludium a fuga h moll BWV 544, C. Franck: Chorál E dur, F. A. Rössler -Rosetti: Koncert pro lesní roh (2. věta), C. Saint-Saëns: Romance, J. V. Stich-Punto	Vratislav Bělský – varhany, Miroslav Štefek – lesní roh	program (CZ-Bu)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
27. 4. 1957	Večer J. S. Bacha a G. F. Haendla	dvoranka varhanické školy	J. S. Bach: 6 malých preludií pro cembalo BWV 933–938, duchovní písně pro soprán a cembalo, recitativ a arie z Pašiové kantáty pro soprán, housle a cembalo, Sonáta pro housle a cembalo č. 1 h moll BWV 1014, G. F. Händel: Sonáta pro housle a cembalo č. 4 D dur [HWV 371?], Německých árie č. 2, 4, 7 a 9 HWV 203, 205, 208, 210	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241
12. 6. 1957	Čeští klasikové – jubilanti (cyklus tří koncertů) I.	nádvoří Domu pánů z Kunštátu	V. Pichl: Pastorale pro 2 housle a violoncello, B. M. Černohorský: Regina coeli pro soprán, violoncello, cembalo, J. D. Zelenka: Árie z opery Sub olea pacis ZWV 175, F. X. Dušek: Trio D dur pro housle, violoncello a cembalo, J. V. Stamice: Sonáta pro housle a cembalo, J. Mysliveček: Caro mio ben, J. A. Štěpán: Variace na českou lidovou píseň „Můj milý Janku“, J. Benda: Triová sonáta pro 2 housle a cembalo	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš a Květoslav Wachtl – housle, Vratislav Lukáš – violoncello)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241
19. 6. 1957	Čeští klasikové – jubilanti (cyklus tří koncertů) II.	Brno	J. Mysliveček: Kasace pro 2 hoboje, 2 lesní rohy a fagot, L. Koželuh: Italské ariety, F. X. Bixi, Partita pro cembalo, Serenata in G pro hoboje, 2 lesní rohy a fagot, J. A. Benda: Rozmarné písničky, F. X. Dušek: Partita pro 2 hoboje, 2 lesní rohy a fagot	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Josef Žvachta, Vít Paulas – hoboje, Jaroslav Vémola, Karel Dospiva – lesní rohy, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241
(21. 6. 1957)	Le congrès des Otolaryngologistes Tchecoslovaques	zámek Židlochovice	F. X. Dušek: Partita pro 2 hoboje, 2 lesní rohy a fagot, J. Mysliveček: Trio G dur pro 2 housle a violoncello, J. V. Stamice: Sextet Es dur pro 2 lesní rohy, housle, 2 violy a violoncello, J. Mysliveček: Kasace pro 2 hoboje, 2 lesní rohy a fagot	Collegium musicum brunense (bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bu)

(26. 6. 1957)	Čeští klasikové – jubilanti (cyklus tří koncertů) III.	Brno	J. Mysliveček: Trio G dur pro 2 housle a violoncello, Koncertní arie pro soprán, Kvintet Es dur pro 2 housle, 2 violy a violoncello, F. X. Bixi: Arie de tempore pro soprán, J. V. Stamice: Sextet Es dur pro 2 lesní rohy, housle, 2 violy a violoncello	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Miroslav Matyáš, Květoslav Wachtl – housle, Ferdinand Rušák, Jiří Beneš – violy, Vratislav Lukáš – violoncello, Jaroslav Vémola, Karel Dospiva – lesní rohy, bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241
16. 10. 1957	1. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	H. Purcell: Suita Abdelazar aneb Mouřenínova pomsta pro smyčcový orchestr, A. Vivaldi: Koncert pro violu d'amour, G. F. Händel: Concerto grosso op. 6, č. 12 h moll HWV 330, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 3 G dur BWV 1048	František Slavík – viola d'mour, Collegium musicum brunense (komorní orchestr: Miroslav Matyáš, Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Květoslav Wachtl – 1. housle, Dušan Karpíšek, Rudolf Tomica, Miloslav Sedláč, Zdeněk Sehnal – 2. housle, Vladimír Rozporka, Ferdinand Rušák, Jiří Beneš – viola, Vratislav Lukáš, Josef Moučka, Vladimír Jubánek – violoncello, Karel Kopriva – kontrabas, Vratislav Bělský – cembalo), řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241
20. 10. 1957		chrám sv. Kříže (Kosmonosy)	J. K. Kuchař: Fantazie d moll pro varhany, B. M. Černohorský: Fuga a moll, F. X. Bixi: Benedictus z Pastorální mše pro soprán sólo a sbor, J. I. Linek: Preambulum, Andante z Koncertu pro varhany, F. X. Bixi: Preludium a fuga a moll, Agnus z Pastorální mše pro soprán sólo, J. Seger: Toccata a fuga, J. I. Linek: Tantum ergo pro sbor	Vratislav Bělský – varhany, Naďa Hačecká a Vladimír Svatoň – zpěv, sbor Osvětové besedy, řídí Jaroslav Pejša	program (CZ-Bm)
20. a 21. 11. 1957	2. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	G. Frescobaldi: Canzona, A. Scarlatti: Kantáta, F. Veracini: Sonáta e moll, J. M. Leclair: Sonáta D dur, J. P. Rameau: Kantáta	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Lukáš – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 241

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
11. 12. 1957	3. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	F. V. Míča: 2 intermezza z opery O původu Jaroměřic, J. Mysliveček: Montezuma	Cecílie Strádalová – Bumbalka, Václav Halíř – Hajdalák, Běla Syková [-Dejmková] – Quacozinga, Jaroslav Ulrych – Montezuma, Cortez, Brněnský komorní orchestr, Collegium musicum brunense (komorní orchestr, Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 241
4. 1. 1958	Vánoční koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	F. X. Bixi: Opera pastoralis (předehra), Puer nobis (vánoční píseň z 15. století), J. S. Bach: Puer natus BWV 603, Veselý den nám nastal (vánoční píseň z 15. století), J. S. Bach: Veselý den nám nastal BWV 629 (chorálová předehra), Š. Bixi: Vesele zpívejme, J. I. Linek: Pre-ambulum, V. K. Holan Rovenský: Zpívejte andělé, H. Haura: Applausus pastoricus, [J. A.] Lamb: Pastorella, [F. X.] Bixi: Cunabula Jesuli, [A.] Alexi: Děťátko kolibejme, D. A. F. Milčinský: Pastorella a 3	Brněnský dětský sbor, řídí František Lýsek, Collegium musicum brunense (Běla Syková [-Dejmková]) – soprán, Dagmar Hencová – alt, Miroslav Zavřel – tenor, Adolf Pospíšil, Josef Těšík – housle, Vladimír Rozporka – viola, Josef Moučka – violoncello, Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm)
22. a 23. 1. 1958	4. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	J. S. Bach: Hudební oběť BWV 1079	Collegium musicum brunense (Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš a Miloslav Sedlák – housle, Vladimír Rozporka – viola, Josef Moučka a Vladimír Juhánek – violoncello, Karel Kopriva – kontrabas)	program (CZ-Bm)
26. 1. 1958	Viola (UK)	Univerzitní knihovna	P. Vranický: Kasace pro 5 viol, G. P. Telemann: Koncert pro violu s průvodem smyčcového kvarteta a cembala TWV 51-G9, J. B. Foerster: 2 písně s violou a klavírem, R. Kozderka: Písníčka děťátka s průvodem 4 viol, Z. Zouhar: Mamince: 3 zpěvy pro baryton a violu	Cecílie Strádalová – soprán, Eduard Hrubeš – baryton, Richard Kozderka, Jiří Beneš, Ferdinand Rušák, Vladimír Rozporka, Zdenka Vokáčová – viola, Vratislav Bělský – cembalo, klavír, Kvarteto Richarda Zilky	plakát (CZ-Bu)

19. a 22. 2. 1958	5. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	J. Vorličný: Blahoslavený ten člověk (tříhlásý žalm z roku 1572), anonym: Naš milý, svatý Václave (tříhlásý motet z 1. poloviny 16. stol.), Fuga trium vocum – Veselme se křesťané (tříhlásý motet z r. 1599), Vzhůru Čechové (jindřichohradecký zlomek z poloviny 16. stol.), J. Campanus- Vodňanský: Ades, o ades anima (čtyřhlásý óda), Jehova fortis arx mea (čtyřhlásý žalm), J. Handl-Gallus: Ecce quomodo moritur [iustus] (čtyřhlásý motet), J. Trojan Turnovský: Kyrie eleison na cantus firmus lidové písně Dunaj, voda hluboká, J. Sixt z Lerchenfelsu: Magnificat, F. I. Tůma: Miserere (tři části z kantáty – Miserere, Auditui meo, Sacrificium)	Běla Syková [-Dejmková], Komorní sbor a instrumentální soubor Collegia musica brunense (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?), řídí Vladimír Telec	program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 242
26. 2. 1958		Dům osvěty (Svitavy)	F. X. Bixi, Benda, J. Zach, G. F. Händel	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?), Arnošt Bourek – flétna, František Svoboda – fagot, Collegium musicum brunense (komorní orchestr: Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Miloslav Sedlák, Květoslav Wachtl – 1. housle, Gernot Košík, Rudolf Tomica, Zdeněk Sehnal – 2. housle, Vladimír Rozporka, Oto Mazurek, Ferdinand Rušák – viola, Vratislav Lukáš, Josef Moučka – violoncello, Jiří Bortlíček – kontrabas, Josef Žvachta, Vít Paulas – hoboje, Jiří Michek, Karel Dospiva – lesní rohy), řídí Miroslav Matyáš, bez Vratislava Bělského),	KOŠŤÁLOVÁ, s. 242
(20. 3. 1958)	6. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	J. Mysliveček: Předehra k opeře La Calliope, V. Pichl: Koncert C dur pro fagot, A. Fils: Koncert D dur pro flétnu, J. A. Benda: Symfonie A dur		program (CZ-Bm), KOŠŤÁLOVÁ, s. 242

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
9. 4. 1958)	Hudební středá (Klub SČS)	Besední dům	V. Petrželka: Serenáda, Gustav Křivinka: Concerto grosso pro klavír a smyčce, P. Hindemith: 8 kánonů, John Ireland: Concertino pastorale, Arthur Honegger: Preludium, arioso a fughetta na jméno BACH	Vlastimil Lejsek – klavír, Collegium musicum brunense (bez Vratislava Bělského), řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm)
5. 5. 1958	29. abonentní koncert JAMU: absolventský koncert Jiřího Beneše		R. Schumann: Obrazky z pohádek: suita pro klavír a violu, op. 113, K. Stamiz: Koncert D dur pro violu s klavírem, P. Hindemith: Sonáta pro sólovou violu, Smuteční hudba pro violu a smyčce, G. Ph. Telemann: Koncert G dur pro violu a smyčce s generálbasem TWV 51:G9	Jiří Benec – viola, Milan Klíčník – klavír, Collegium musicum brunensis (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm)
20. 6. 1958	koncert před zájezdem do zahraničí	Dům pánů z Kunštátu	H. Purcell: Suita z hudby k dramatu (Abdelazar aneb) Pomsta mouřenínova, F. I. Tuma: Parthia d moll, A. Vivaldi: Jaro z cyklu Čtyro ročních dob RV 269, J. Mysliveček: Kvintet č. 2 Es dur	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?), Miroslav Matyáš – housle, řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bm)
18. 10. 1958	zahájení výstavy Janáček na světových scénách	Umělecko-průmyslové muzeum	L. Janáček: Suita pro smyčce	Collegium musicum brunense	KOŠTÁLOVÁ, s. 242
24. 5. 1958	Pražské jaro	Šternberský palác (Praha)	P. J. Vejvanovský: Sonáta a 4 Be mollis, J. D. Zelenka: Hypocondria – ouvertura ZWV 187, F. I. Tuma: Parthia, J. Mysliveček: Koncert F dur pro cembalo, F. A. Míča: Sinfonia in Dis	Collegium musicum brunense, Vratislav Bělský – cembalo, řídí Jiří Hanousek	Archiv PJ, program (CZ-Bm)
26. 6. 1958	III. Serenade	zámek Gohlis (NDR)	H. Purcell: Suita Abdelazer, F. I. Tuma: Partita d moll, A. Vivaldi: Jaro RV 269, J. Mysliveček: Kvintet č. 2 Es dur, L. Janáček: Suita pro smyčce	Collegium musicum brunense: Vratislav Bělský – cembalo?, Miroslav Matyáš – housle, řídí Jiří Hanousek	program (CZ-Bu), KOŠTÁLOVÁ, s. 242

12. a 15. 9. 1958	1. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	J. Kohout: Triová sonáta pro housle, violoncello a cembalo, F. Benda: Sonáta G dur pro housle a cembalo, F. A. Rössler-Rosetti: Notturmo in D pro flétnu, housle, violu, violoncello a dva lesní rohy, G. F. Händel: Německé árie pro soprán, housle, violoncello a cembalo HWV 202-210, J. Haydn: Divertimento in D pro 2 flétny, 2 lesní rohy, 2 housle a violoncello [Hob. II:8 ?]	Collegium musicum brunense: Blanka Sommerová – soprán, Arnošt Bourek a Miroslav Ondráček – flétna, Jaroslav Kotulan a Jiří Michek – lesní rohy, Miroslav Matyáš a Miloslav Sedlák – housle, Vladimír Rozporka – viola, Vladimír Jubánek – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
3. a 6. 12. 1958	2. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	J. D. Zelenka: Triová sonáta [ZWV 181/1?], F. L. Gassmann: Trio pro klarinet, lesní roh a fagot, F. Benda: Sonáta G dur pro housle a cembalo, K. Stamiz: Kvartet pro dechové nástroje, V. Čejka: Kvartet Es dur pro dechové nástroje a klavír	Collegium musicum brunense: Miroslav Matyáš – housle, Miroslav Ondráček – flétna, Josef Žvachta – hoboje, Bohumil Opat – klarinet, Otto Kopecký a Jiří Michek – lesní rohy, František Svoboda – fagot, Božena Kaláblová[-Němcová] – klavír, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
14. 1. 1959	3. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso B dur [HWV 313?], J. S. Bach: Svatební kantáta [BWV 202?], G. Ph. Telemann: Hudba k hostině	Cecílie Strádalová – soprán, Collegium musicum brunense (komorní orchestr: Miroslav Matyáš, Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Miloslav Sedlák, Leopold Liska, Rudolf Tomica, Gernot Kosík, Jan Duda – housle, Oto Mazurek, Vladimír Rozporka, Ferdinand Rušák – violy, Vladimír Jubánek, Alois Souček, Rostislav Karlík – violoncello, Karel Kopriva – kontrabas, Josef Žvachta, Vít Paulas – hoboje, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm)
1. 2. 1959	Slavnostní zahájení výstavy Drážďanská galerie	dům umění	F. M. Veracini: Sonáta e moll, G. F. Händel: Largo ze Sonáty č. 4 [HWV 371?], J. S. Bach: Árie ze Svatební kantáty [BWV 202?]	Cecílie Strádalová – soprán, Collegium musicum brunense (Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – klavír)	program (CZ-Bu)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
(11. a 14. 2. 1959)	4. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	(F. A. Míča: Smyčcový kvartet G dur, J. Mysliveček: Smyčcový kvintet Es dur, W. A. Mozart: Smyčcový kvintet g moll KV 516)	Collegium musicum brunense: Miroslav Matyáš a Josef Těšík – housle, Vladimír Rozporka a Oto Mazurek – viola, Vladimír Jubánek – violoncello (bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bm)
1. 4. 1959	5. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	K. Kohout: Sinfonia f moll, P. J. Vejvanovský: Harmonia romana, F. I. Tůma: Partita d moll, J. Mysliveček: Koncert F dur pro cembalo, J. A. F. Míča: Sinfonia Es dur	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo, komorní orchestr: Miroslav Matyáš, Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Miloslav Sedlák, Leopold Líska, Rudolf Tomica, Gernot Kosík, Jan Duda – housle, Oto Mazurek, Vladimír Rozporka, Ferdinand Rušák – violy, Vladimír Jubánek, Alois Souček, Rostislav Karlík – violoncello, Karel Kopriva – kontrabas, Josef Žvachta, Vít Paulas – hoboje)	program (CZ-Bm)
27. 4. 1959	24. abonentní koncert JAMU Koncert ze skladeb G. F. Händla k 200. výročí úmrtí	Besední dům	G. F. Händel: Chaconne G dur pro klavír [HWV 325?], Sonáta pro hoboj a klavír, op. 1 č. 6 HWV 364a, Trio pro flétnu, housle a klavír, op. 2 č. 4 F dur HWV 389, árie z opery Xerxes HWV 40, árie z opery Rinaldo HWV 7, Violový koncert h moll (úprava Henri Casadesus), árie z opery Tamerlan HWV 18, Concerto grosso, op. 3 č. 2 B dur HWV 313	Petr Růžicka (Xerxes), Naděžda Vilémová (Rinaldo), Marie Burešová (Tamerlan) – zpěv, Jaroslav Janků – hoboje, Oldřiška Varharto- vá – flétna, Jindřich Hovorka – viola, Dana Křístková (Chaconne), Božena Němcová -Kalábová (Sonáta), Branko Čuberka (Trio), Emila Tomášková (Xerxes, Rinaldo) – klavír, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?) (Koncert, Tamerlan, Concerto grosso)	program (CZ-Bm)
(2. 5. 1959)	Koncert ze skladeb G. F. Händla (MM)	dvoranka varhanické školy	G. F. Händel	Collegium musicum brunense (Marie Burešová a Čeněk Mlčák – zpěv, Hannah Šimková-Šlapetová – cembalo, bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bm)

15. 9. 1959	Slavnostní koncert k 200. výročí G. F. Händla	Stadion	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6 č. 12 h moll HWV 330, árie z oratoria Mesiáš HWV 56 (Náš pastýř dobrý střeží svá stáda), recitativ a árie z oratoria Alexandrova slavnost HWV 76 (Zpěv můj je truchlivý), recitativ a árie Atalanty z opery Xerxes HWV 40 (Když z očí obdiv září), Varhanní koncert op. 4, č. 2 B dur HWV 290 (transkripce pro varhany sólo), Koncert pro hoboj a orchestr, op. 3 g moll HWV 287, Vodní hudba [HWV 348–350?]	Běla Syková [-Dejmková] – soprán, František Hanták – hoboje, Vladimír Hawlík – varhany, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm)
28. 10. 1959	Koncert ke Dni znárodnění	Besední dům	J. Z. Bartoš: Vzhůru pionýři, O. Halma: Lopenické vršky, Z. Kaňák: Až ta trubská dědinečka, Až ty pudeš k nám, O. Chlubna: Ta tuřanská mája, Ej pode mlynem, A. Banchieri: Contrapunto bestiale alla mente, V. Kalinikov: Skřivánek, A. Dvořák: Napadaly písně. Večerní les, Výběhla bříza bělčicka, Z. Kaňák: Mám rád hvězdy, J. Blatný: Na paloučku, Z. Mrkos: Uspávanka, V. Kálík: Trpaslík, V. Rebíkov: Gornyje veršiny, A. Ostrovskij: Budme odvážní, V. Novák: Primula veris, Velebná noc, J. B. Foerster: Pražské zvony, Kukačka volá, Česká píseň	Šlapanický pionýrský dětský sbor (Bartoš, Halma, Kaňák, Chlubna, Banchieri, Blatný, Mrkos, Kálík, Rebíkov, Ostrovskij), Vysokoškolské pěvecké sdružení (Banchieri, Kalinikov, Dvořák, Novák, Foerster), Jiřina Kolmanová a Vratislav Bělský – klavír, řídí Ivan Sedláček a Libor Coufalík	program (CZ-Bm)
5. 11. 1959	1. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	C. Ph. E. Bach: Sinfonia č. 2 B dur, A. Vivaldi: Podzim RV 293, W. A. Mozart: Malá noční hudba KV 525, A. Dvořák: Nokturno H dur, op. 40, J. Suk: Serenáda Es dur, op. 6	Miroslav Matyáš – housle, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠŤALOVÁ, s. 243

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
14. 12. 1959	12. abonentní koncert (JAMU) – absolventský koncert Františka Svobody	Besední dům	G. Rossini: Kvartet pro flétnu, klarinet, fagot a lesní roh, F. Suchý: Sonáta pro fagot a klavír, op. 42, J. A. Koželuh: Koncert pro fagot s doprovodem klavíru, K. Ditters von Dittersdorf: Koncertantní symfonie pro violu a kontrabas, J. S. Bach: Koncert pro dvoje housle d moll BWV 1043	František Svoboda – fagot, Olga Petráňová-Petrová – klavír, Dušan Karpíšek, Rudolf Štátný – housle, Vladimír Rozporka – viola, Jiří Bortlíček – kontrabas, Julius Kessner – flétna, Bohumil Opat – klarinet, Jaroslav Kotulan – lesní roh, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm)
16. a 19. 12. 1959	2. abonentní koncert k 200. výročí úmrtí G. F. Händla a k 150. výročí úmrtí J. Haydna (CMB)	dvoranka varhanické školy	G. F. Händel [J. M. Leffloth?]: Sonáta pro violoncello a cembalo C dur, Sonáta D dur pro housle a cembalo [HWV 371?], Triová sonáta, op. 2, č. 5 G dur HWV 390, J. Haydn: Duo pro dvoje housle E dur Hob.VI:Anh.2, Trio pro housle, violoncello a cembalo D dur	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš a Josef Těšík – housle, Vladimír Jubánek – violoncello)	program (CZ-Bm)
26. 12. 1959	Vánoční koncert k 200. výročí G. F. Händla	Dům umělců (Praha)	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 12 h moll HWV 330, árie z oratoria Mesiáš HWV 56 (Náš pastýř dobrý střeží svá stáda), recitativ a árie z oratoria Alexandrova slavnost (Zpěv můj je truchlivý), recitativ a árie Atalanty z opery Xerxes HWV 40 (Když z očí obdiv září), Varhanní koncert B dur, op. 4, č. 2 HWV 290 (transkripce pro varhany sólo), Koncert pro hoboje a orchestr g moll, op. 3 HWV 287, Vodní hudba [HWV 348–350?]	Běla Syková [-Dejmková] – soprán, František Hanták – hoboje, Vratislav Bělský – varhany, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 242
27. 12. 1959	koncert k výročí G. F. Händla	Hlinsko	G. F. Händel: Vodní hudba [HWV 348–350?]	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 242

20. 1. 1960	3. abonentní koncert (CMB)	Besední dům	Alessandro Scarlatti: Sinfonia č. 5 d moll (původně ohlášena P. J. Vejvanovský: Sonáta b mollis), G. F. Händel: Koncert pro harfu, op. 4, č. 6 B dur HWV 294, D. Cimarosa: Koncert pro hoboje (původně ohlášeno J. A. Hasse: Koncert D dur pro flétnu), V. Řehák: Elegie na paměť B. Martinů (původně ohlášeny Čtyři essaye pro komorní orchestr), L. Janáček: Suita pro smyčce	Milena [Konicarová]-Šperlová – harfa, František Hanták – hoboje, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-BM), KOŠTÁLOVÁ, s. 243
17. a 20. 2. 1960	4. abonentní koncert (CMB)	dvoranka varhanické školy	K. Stamitz: Menuet a čtyři variace, árie pro violu d'amour a cembalo, L. Koželuh Italské arietty pro soprán a cembalo, J. Novák: Tři ritornelly pro violu d'amour a cembalo, J. H. Vofříšek: Tři Improptusy, op. 7 pro klavír, L. van Beethoven: Sonáta F-dur, op. 17 pro lesní roh a klavír	Collegium musicum brunense (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Božena Kalábová -Němcová – klavír, František Slavík – viola d'amour, Jaroslav Kotulan – lesní roh, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm)
13. 3. 1960	matiné pro Krajské koncertní jednatelství	?	J. S. Bach, J. Mysliveček, H. Purcell, J. Suk: [Serenáda Es dur, op. 6]	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
30. 3. 1960	5. abonentní (Slavnostní) koncert k výročí 275. výročí narození s 210. výročí úmrtí J. S. Bacha (CMB)	Besední dům	J. S. Bach: Ricercar z Hudební obětiny BWV 1079, Braniborský koncert č. 6 B dur BWV 1051, Koncert a moll pro housle a orchestr BWV 1041, Braniborský koncert č. 5 D dur BWV 1050 a č. 3 G dur BWV 1048	Nora Grumlíková – housle (sólo houslový koncert), Collegium musicum brunense (komorní orchestr: Vratislav Bělský – cembalo, Radomír Pivoda – flétna, Miroslav Matyáš (sólo Braniborský koncert č. 5), Adolf Pospíšil, Josef Těšík, Miloslav Sedláček, Leopold Láška, Rudolf Tomica, Sáva Smažek, Gernot Kosík – housle, Oto Mazurek, Vladimír Rozporka, Ferdinand Rušák – violy, Vladimír Jubánek, Alois Souček, Rostislav Karlík – violoncello, Karel Kopřiva – kontrabas)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 243

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
12. 5. 1960	Brněnský hudební máj	Besední dům	P. J. Vejvanovský: Sonáta b mollis pro trubku, smyčce, cembalo, F. I. Tůma: Partita d moll pro smyčce a cembalo, B. Martinů: Divertimento (Serenáda č. 4) H 215, A. Dvořák: Serenáda E dur, op. 22	Rudolf Dvořák – trubka, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), KOŠTÁLOVÁ, s. 243
18. 5. 1960		Nitra	J. S. Bach, G. F. Händel, W. A. Mozart, J. Suk: [Serenáda Es dur, op. 6]	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
2. 7. 1960		Městská knihovna (Praha)	H. I. F. Biber: Ponocný, W. A. Mozart, B. Martinů, A. Dvořák: Serenáda E dur	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
8. 7. 1960		nádvoří Staré radnice (Bratislava)	H. Purcell, G. H. Händel, W. A. Mozart, A. Dvořák	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
9. 7. 1960	Žďárské kulturní léto	nádvoří zámku (Žďár nad Sázavou)	?	solisté ND Brno, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo continuo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
září 1960		Bystřice pod Hostýnem, Ivančice u Brna	?	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
12. 9. 1960	Kroměřížské hudební léto	sněmovní sál zámku (Kroměříž)	P. J. Vejvanovský, J. S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček: [Suita pro smyčce]	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠTÁLOVÁ, s. 243
25. 10. 1960	Collegium musicum (PKO)	Besední dům	J. Haydn: Symfonie D dur č. 1 Lukavická Hob.I:1, Koncert D dur pro violoncello a orchestr, op. 101, G. F. Händel: Vodní hudba (výběr)	František Kopečný – violoncello, Collegium musicum [brunense] (komorní orchestr, Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 43, KOŠTÁLOVÁ, s. 243
16. a 19. 11. 1960	1. abonentní koncert Moravského musea	dvoranka varhanické školy	F. X. Brix: Partita pro cembalo; K. Stam: Sonáta B-dur pro violu a cembalo, V. Šebalín: Sonáta pro housle a violu, A. Dvořák: Tercet C dur, op. 74, pro dvoje housle a violu	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš, Josef Těšík – housle, Oto Mazurek – viola)	program (CZ-BM), KARAFIÁT, s. 44

11. 12. 1960	2. abonentní koncert Moravského musea	Besední dům	J. Ch. Pepusch: Triová sonáta pro altovou zobcovou flétnu, violu da gamba a continuo d moll, E. Ch. Hesse: Duo pro violu da gamba a theorbu D dur, G. F. Händel: Sonáta pro altovou zobcovou flétnu a continuo F dur [HWV 369?], J. S. Bach: Sonáta pro violu da gamba a cembalo č. 1 G dur BWV 1027, G. Ph. Telemann: Triová sonáta pro altovou zobcovou flétnu, cembalo a continuo B dur [TWV 42:B4?], J. B. Loeillet: Sonáta pro altovou zobcovou flétnu a continuo a moll, M. Marais: Suita pro violu da gamba a theorbu A dur, A. Vivaldi: Sonáta pro loutnu a cembalo g moll [RV 85?], J. Fiala: Sonáta pro tenorovou zobcovou flétnu, violu da gamba, loutnu a cembalo G dur	Thekla Waldbaur – zobcová flétna, Kurt Janetzky – loutna a theorba, Peter Klug – viola da gamba, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-BM), KARAFIÁT, s. 47
15. 1. 1961	Varhanní koncert	Stadion	J. K. Vaňhal: Fantasie g moll, D. Buxtehude: Ciaccona e moll, G. F. Händel: Koncert pro varhany a orchestr, op. 4, č. 2 B dur HWV 290, J. S. Bach: Toccata, Adagio a fuga C dur BWV 564, J. Haydn: Koncert F dur pro varhany a orchestr, J. Seger: Preludium a fuga c moll, P. Eben: Moto ostinato, J. Zimmer: Fantasie a toccata, op. 32	Vratislav Bělský – varhany, Collegium musicum (komorní orchestr)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 49
(30. 1. 1961)	absolventský koncert Jiřího Bortlíčka	Brno	F. Hertz: Koncert pro kontrabas g moll, P. Hindemith: Sonáta pro kontrabas a klavír, S. Kusevickij: Koncert pro pro kontrabas fis moll, J. K. Vaňhal: Koncert pro kontrabas E dur	Jiří Bortlíček – kontrabas, Olga Petráňová-Petrová – klavír, Collegium musicum brunense (bez Vratislava Bělského) (Vaňhal)	HRO, 1961, roč. 14, č. 4, s. 168

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
1. 2. 1961	3. abonentní koncert MM	Besední dům	J. Mysliveček: Sinfonia C dur, Kvintet C dur, J. A. Štěpán: Concert D dur pro dvě cembala, W. A. Mozart: Salcburská symfonie (divertimento) D dur, KV 136, P. Hindemith: Smuteční hudba pro violu a smyčce, A. Roussel: Symfonietta	Oto Mazurek – viola, Vratislav Bělský, Alena Veselá – cembalo Collegium musicum, komorní orchestr bez dirigenta,	HRo, 1961, roč. 14, č. 4, s. 168, KARAFIÁT, s. 48–49, KOŠŤÁLOVÁ, s. 243
jaro 1961		Uherský Brod, Jihlava, Tábor	?	Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠŤÁLOVÁ, s. 243
20. 3. 1961	absolventský koncert Vladimíra Rozporky	Besední dům	G. Ph. Telemann: Sonáta pro violu, cembalo a basso continuo a moll [TWV 41:a6?], J. B. Foerster: Zbirožská suita, op. 167, B. Martinů: Sonáta pro violu a klavír H 355, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 6 B dur BWV 1051, A. Stamiz: Koncert B dur pro violu a orchestr	Vladimír Rozporka – viola, Olga Petráňová-Petrová – klavír, Collegium musicum [brunense] (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 51
22. a 25. 3. 1961	5. abonentní koncert MM	dvoranka varhanické školy	W. A. Mozart: Sonáta pro housle a klavír B dur KV 454, B. Martinů: Sonáta pro violoncello a klavír č. 3 H 340, A. Dvořák: Malíčkosti pro 2 housle, violoncello a harmonium, op. 47	Božena Kalábová-Němcová – klavír, Miroslav Matyáš, Josef Těšík – housle, Vladimír Jubánek – violoncello, Vratislav Bělský – harmonium	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 51
duben 1961	Sborový festival Brno		A. Ostrovskij: Budně odvážní, J. Z. Bartoš: Vzhůru pionýři, V. Kálík: Trpaslík, Smíšek, J. B. Foerster: Očišek, Datle a fiky, G. P. da Palestrina: Ahi, che quest' acchi miei, A. Banchieri: Tre villanelle, O. Chlubna: Dva mravenci, Z. Blažek: Jablíčko a kos, Koza a kůzlátko, Z. Mrkos: Vrbová píšťalka, V. Sommer: Co říká mateřidouska dětem, Z. Kaňák: Buď republiko, zdráva! T. Morley:	Šlapanický pionýrský dětský sbor (Ostrovskij, Bartoš, Kálík, Foerster, Palestrina, Banchieri, Chlubna, Blažek, Mrkos, Sommer, Kaňák), řídí Ivan Sedláček, Vratislav Bělský – varhany, Lubomír Mátl – klavír, Soubor Radost (Morley, Dvořák, Blatný, Spilka, Steinman, Svoboda, Kříčka, Muradeli, Aim), řídí Dalibor Spilka, Josef Pančík	program (CZ-Bm)

			Když květen rozjasní se, A. Dvořák: Místo klekání, Nepovím, P. Blatný: Tři miniatury, D. Spilka: Píseň pro dva, V. Steinman: Pasla dívka lebedí, J. Svoboda: Tmavá noc, J. Kříčka: Zavazali cigánovi oči, V. Muradeli: Rudá Presha, V. B. Aim: Nástup		
7. 4. 1961	koncert komorního orchestru Collegium musicum (PKO)	Besední dům	A. Honegger: Letní pastore, P. Blatný: Malé variace na klasické téma, J. S. Bach: Koncert pro hoboje, housle a smyčcový orchestr d moll BWV 1060, W. A. Mozart: Hudební žert/Dorfmusikanten KV 522, L. Mozart: Bauernsymfonie	František Hanták – hoboje, Miroslav Matyáš – housle, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 53, KOŠŤÁLOVÁ, s. 243
28. 5. 1961	Pražské jaro	Rudolfinum (Praha)	H. I. F. Biber: Ponocný, G. F. Haendel: Concerto grosso, op. 6, č. 12 h moll HWV 330, W. A. Mozart: Koncertní árie pro bas a smyčce, Salcburská symfonie (divertimento) D dur KV 136, B. Martinů: Divertimento (Serenáda č. 4) H 215, A. Honegger: Letní pastore, L. Janáček: Suita pro smyčce	Zdeněk Kroupa – zpěv, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	Archiv PJ
léto 1961	poslední koncert sezóny	Besední dům	H. I. F. Biber: Serenáda „Ponocný“, W. A. Mozart: Malá noční hudba KV 525, J. Suk: Serenáda Es dur, op. 6	Zdeněk Kroupa – zpěv, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	KOŠŤÁLOVÁ, s. 244
26. 9. 1961	1. abonentní koncert KPH	Besední dům	A. Dvořák: Serenáda E dur, op. 22, J. S. Bach: Koncert pro housle a orchestr E dur BWV 1042, J. Suk: Serenáda Es-dur, op. 6	Collegium musicum, komorní orchestr (Vratislav Bělský – cembalo?), Jiří Trávníček – housle,	KARAFIÁT, s. 56, KOŠŤÁLOVÁ, s. 244
29. 11. 1961	2. abonentní koncert MM	Besední dům	K. Kohout: Sinfonia in F, J. Haydn: Koncert pro klavír D dur, W. A. Mozart: Andante a rondo pro flétnu a orchestr KV 315 a Anh. 184, Symfonie č. 29 A dur KV 201	Viktorie Švihlíková – klavír, Milan Muncin-ger – flétna, Collegium musicum brunense (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 59

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
13. 12. 1961	3. abonentní koncert HM Hudba našeho století	Besední dům	A. Roussel: Symfonietta, op. 52, P. Hindemith: Smuteční hudba pro violu a orchestr, J. Feld: Suita pro komorní smyčcový orchestr, B. Martinů: Divertimento [H 215?], J. Ireland: Concertino pastorale	Collegium musicum brunense, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT, s. 122, Sborník HM 1978
17. a 20. 1. 1962	3. abonentní koncert MM	dvoranka varhanické školy	J. S. Bach: Partita pro housle sólo č. 3 E dur BWV 1006, J. S. Bach: Sonáta pro violu da gamba a cembalo č. 1 G dur BWV 1027, G. F. Händel: Suita pro cembalo č. 7 g moll HWV 432, G. F. Händel: Čtyři koncertní arie pro soprán, housle, violoncello a cembalo	Blanka Sommerová – zpěv, Jan Kupský – housle, Vladimír Jubánek – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo	KARAFIÁT, s. 61
16. 10. 1962	Výroční členská beseda KPH	?	L. Janáček: Suita pro smyčce ad.	Jaroslav Ulrych, Václav Halíř – zpěv, Pavel Kuchař – klavír, Collegium musicum brunense (bez Vratislava Bělského)	KARAFIÁT, s. 67
19. 10. 1962	Zaniklé hudební nástroje (Malé divadlo hudby a poezie)	dvoranka (sál) varhanické školy	?	Vlasta Bělská – zobcová flétna, Alena Veselá – klavichord a portativ, Vratislav Bělský – cembalo	JANÁČKOVÁ s. 76
17. 12. 1962	Varhanní matiné	Novoměstská radnice (Praha)	G. Frescobaldi, N. Clérambault, J. G. Walther: Koncert h moll, J. S. Bach: Fantazie G dur BWV 572, Fuga h moll BWV 579	Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1962, roč. 15, č. 2, s. 77
18. 1. 1963	Komorní orchestr Bohuslava Martinů	Besední dům	B. Marcello: Concerto grosso, F. Benda: Flétnový koncert e-moll, V. Řehák: Malá suita pro smyčcový orchestr a klavír, B. Martinů: Serenáda č. 2 pro dvoje housle a violu H 216, B. Britten: Simple symphony	Milan Munclinger – flétna, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 71

3. 3. 1963	Závěrečný koncert cyklu Stylová varhanní matiné (PKO)	Stadion	G. Böhm: Preludium a fuga C-dur, J. G. Walther: Partita, J. Pachelbel: Preludium, fuga a ciaconna d-moll, G. Muffat: Toccata undecima, D. Buxtehude: Preludium a fuga fis-moll, J. S. Bach: Preludium a fuga G dur, J. S. Bach: Sonáta č. 4 e moll BWV 528, J. S. Bach: Toccata F-dur BWV 540	Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 74
29. 4. 1963	Večer barokní hudby (MM)	Dům umění	F. Benda, G. Ph. Telemann, F. X. Richter, J. S. Bach	Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský – cembalo	plakát (CZ-Bm)
19. 5. 1963	Komorní koncert	Besední dům	J. V. Stam: Sinfonia G-dur, A. Corelli: Concerto grosso c-moll, op. 6, J. S. Bach: Koncert pro housle a smyčcový orchestr E dur BWV 1042, B. Řehoř: Komorní koncert pro flétnu a smyčce, Igor Stravinskij: Koncert D dur pro smyčcový orchestr	Josef Suk – housle, Arnošt Bourek – flétna, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 164
12. 11. 1963	1. abonentní koncert KPH	Besední dům	W. A. Mozart: Divertimento D dur KV 136, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 3 G-dur BWV 1048, B. Martinů: Partita H 212, L. Janáček: Suita pro smyčce	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 79–80, Sborník KPH 1978
26. 12. 1963	Vánoční koncert	Dům umění (Gottwaldov)	J. S. Bach: Preludium a fuga Es dur BWV 552, P. Hindemith: Sonáta pro varhany, Z. Pololánik: Preludii dodící pro dva klavíry a varhany, B. Britten: Elegická mazurka – Introdukce a rondo, J. S. Bach: Preludium a fuga g moll BWV 535, I. Hurník: Tre esercizi, P. Eben: Finale z Nedělní hudby, Čtyři vánoční písně pro dětský sbor	Vratislav Bělský (Hindemith, Bach g moll), Miloslav Buček (Pololánik, Hurník), Alena Veselá (Bach Es dur, Eben) – varhany, Věra a Vlastimil Lejskovi – klavír, Pionýrský sbor Filharmonie pracujících, řídí Jaroslav Opěla	KARAFIÁT, s. 81, KUČEROVÁ, s. 43.
29. 1. a 15. 2. 1964		Dům umění	J. S. Bach: Hudební oběť BWV 1079	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	KOŠTÁLOVÁ, s. 244

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 3. 1964	Concerti grossi (MM)	Besední dům	A. Corelli: Concerto grosso c-moll, op. 6, č. 3, A. Vivaldi: Concerto grosso d moll [RV 565?], Zima ze Čvera ročních období RV 297, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 1 G dur HWV 319, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 5 D dur BWV 1050	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT s. 86, KOŠTÁLOVÁ, s. 244
24. 9. 1964	Koncert varhanních novinek	obecní dům	?	Vratislav Bělský, Milan Šlechta, Alena Veselá, Jiří Reinberger – varhany	KUČEROVÁ, s. 44.
29. 10. 1964	1. abonentní koncert HM	Besední dům	B. Marcello: Concerto grosso F dur, A. Corelli: Concerto grosso c moll, op. 6, A. Vivaldi: Koncert pro housle a moll [RV 522?], G. B. Pergolesi: Concertino pro smyčce Es dur, F. Geminiani: Concerto grosso g moll, op. 3, č. 2, A. Vivaldi: Concerto grosso d moll [RV 565?]	Jiří Trávniček – housle, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 89, Sborník HM, 1978
23. 3. 1965	4. abonentní koncert cyklu J. S. Bach (PKO): Varhanní koncert	Besední dům	J. S. Bach: Preludium a fuga c moll BWV 549, Tři chorálové předehry BWV 645, 646, 648, Preludium a fuga a-moll BWV 543, Jauchzet gott in allen landen BWV 51, Preludium a fuga h-moll BWV 544, Chorálová předehra BWV 654, Preludium a fuga D-dur BWV 532	Emil Drápela – trubka, Vratislav Bělský – varhany, Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 97
13. 4. 1965	Varhanní koncert konzervatoře k 50. narozeninám Josefa Černockého	Stadion	B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f-moll, J. Blatný: Sonáta pro varhany, F. Michálek: Partita, Z. Pololáník: Sonáta gaudia (druhá), Osvald Chlubna: Allegro feroce, P. Eben: Finale	Karel Pokora (Wiedermann), Vratislav Bělský (Blatný), Petr Sovadina (Michálek), Jaroslava Krámská (Pololáník), Miroslav Buček (Chlubna, Eben) – varhany	KARAFIÁT, s. 98

13. 5. 1965	Komorní koncert	Besední dům	J. A. Benda: Sinfonie B-dur, K. Stamitz: 4. orchestrální kvartet, W. A. Mozart: Divertimento F dur, KV 138, G. Krivinka: Concerto grosso II, pro smyčcové kvarteto a smyčcový orchestr, op. 40, B. Bartók: Divertimento pro smyčce	Janáčkově kvarteto, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 167
25. 5. 1965	Koncert profesorů JAMU	Besední dům	T. Schaefer, C. Kohoutek, J. Z. Bartoš, A. Piňos, J. Kapr, A. Dvořák	Vlasta Linhartová – zpěv, Vratislav Bělský, Alena Veselá – varhany, Jaroslav Posadovský, Karel Jandera, Jan Erml – klavír, Antonín Moravec – housle, Antonín Hykša, Jiří Kratochvíl – viola, Karel Krafka – violoncello, Jaroslav Kotulan – lesní roh	KARAFIÁT, s. 168
20. 10. 1965		Brno	J. Trojan Turnovský, J. Arcadelt, O. di Lasso, W. Byrd, T. L. de Victoria, C. Monteverdi, B. M. Černohorský: Preludium, fuga a ciaconna, B. Martinů, J. Klusák, P. Eben	Komorní polyfonní sdružení, řídí Jiří Šafářik, Vratislav Bělský – varhany	Hro, 1965, roč. 18, č. 21, s. 912
24. 10. 1965		Bratislava	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, J. S. Bach: Koncert d moll pro dvoje housle BWV 1043, B. Martinů: Sextet pro dvoje housle, dvě violy a dvě violoncella H 224, A. Roussel: Symfonietta pro smyčce, op. 52	Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), v Bachově koncertu pro technickou nezpůsobilost cembalo nehrálo)	Hro, 1965, roč. 18, č. 21, s. 917
30. 10. 1965	Večer k jubileu Bohumira Štědrone	dvoranka (sál) varhannické školy	V. Štědroň, J. A. Benda, L. Janáček: [Suita pro smyčcový orchestr]	Branko Čuberka – klavír, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Janáčkově kvarteto	KARAFIÁT, s. 100
2. 11. 1965	1. abonentní koncert HM Stará hudba a dnešek (PKO)	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, J. S. Bach: Koncert pro dvoje housle, smyčce a cembalo d moll BWV 1043, B. Martinů: Smyčcový sextet H 224, A. Roussel: Sinfonietta pro smyčce, op. 52	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT, s. 122, Sborník HM 1978

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
4. a 5. 11. 1965	4. abonentní koncert SFB	Stadion	G. F. Händel: Mesiáš HWV 56	Annelies Hückl (4. 11.), Althea Bridges (5. 11.) – soprán, Pari Samar – alt, Robert Behan (4. 11.), Heribert Ronge (5. 11.) – tenor, Engelbert Domig – bas, Státní filharmonie Brno, Wiener Akademie Kammerchor, Josef Pukl – varhany, Vratislav Bělský – cembalo, řídí Xaver Meyer	KARAFIÁT, s. 101
11. 12. 1965	Večer předklasických sonát	Univerzitní knihovna	F. Benda: Sonáta G dur pro housle a cembalo, J. Mysliveček: Sonáta D dur pro cembalo, A. Corelli: Sonáta A dur pro housle a cembalo, G. F. Händel: Čtyři fughetty pro cembalo, Sonáta pro cembalo D dur	Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo	plakát (CZ-Bu)
26. 12. 1965	Vánoční koncert (MM)	Besední dům	J. S. Bach: Pastorale pro varhany BWV 590, A. V. Michna: Tři písně z Loutny české, J. D. Zelenka: Triová sonáta pro flétnu, housle, cembalo a violoncello F dur [ZWV 181/5?], B. Martinů: Vigilie pro varhany H 382, Jindřich Feld: Trio pro flétnu, housle a violoncello, G. F. Händel: Německé árie č. 2, 4, 7 pro soprán, cembalo, housle a violoncello HWV 203, 205, 208	Čeští komorní sólisté (Běla Syková[-Dejmková] – soprán, Vratislav Bělský – cembalo a varhany, Radomír Pivoda – flétna, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Lukáš – violoncello)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 103
(19. 1. 1966)	Collegium musicum Brunense (MM)	Besední dům	F. Durante: Koncert A dur pro smyčce, L. Boccherini: Violoncellový koncert B dur, W. Lutoslawski: Smuteční hudba na paměť B. Bartoka, L. Janáček: Suita pro smyčce	Čeští komorní sólisté (Miroslav Matyáš, Dušan Karpíšek, Josef Bělik, Josef Jakubec, Lubomír Bogušovský, Lubomír Čermák – housle, Josef Příbáň, Karel Procházka – viola, Vratislav Lukáš, Jan Hališka – violoncello, Pavel Horák – kontrabas, bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 104

22. 2. 1966	4. abonentní koncert KPH	Besední dům	K. Kohout: Sinfonia in f, A. Corelli: Concerto grosso c moll, op. 6, B. Britten: Variace na téma F. Bridge, op. 10, A. Schönberg: Zjasněná noc, op. 4, sextet pro smyčce (autorova revize z r. 1943)	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Jiří Trávníček	KARAFIÁT, s. 105
(16. 3. 1966)	Collegium musicum Brunense	dům umění	B. Martinů: Sonáta pro violu a klavír H 355, A. Dvořák: Tercet C dur pro 2 housle a violu, op. 74, W. A. Mozart: Kvintet A dur pro klarinet, 2 housle, violu a violoncello KV 581	Josef Příbáň – viola, Božena Kalábová[-Němcová] – klavír, Miroslav Matyáš, Dušan Karpíšek – housle, Josef Příbáň – viola, Bohumil Opat – klarinet, Miroslav Matyáš, Vratislav Lukáš – violoncello	KARAFIÁT, s. 106
15. 4. 1966	8. přehlídka čs. koncertního umění	Dům umělců (Praha)	M. Kabeláč: Fantazie, R. Týnský: Toccata frygica, O. Chlubna: Pasaccaglia, V. Hawlík: Scherzo, Z. Pololáník: Sonáta, J. Zimmer: Koncert pro sólo varhany, B. A. Wiedermann: Toccata a fuga d moll, improvizace	Vratislav Bělský (Kabeláč, Týnský), Vladimír Hawlík (Chlubna, Hawlík), Josef Pukl (Pololáník), Ferdinand Klinda (Zimmer), Jiří Ropek (Wiedermann), Jaroslav Vodrážka (improvizace) – varhany	HRo, 1962, roč. 15, č. 5, s. 178
17. 5. 1966	Komorní koncert SFB	Brno	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 11 d moll RV 565, A. Rejcha: Dechový kvintet Es dur, op. 88, L. van Beethoven: Smyčcový kvartet Es dur, op. 74 Harfový	Dušan Karpíšek, Lubomír Čermák – housle, (Händel), Miroslav Matyáš, Josef Jakubec – housle (Vivaldi) Vratislav Lukáš – violoncello, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), Brněnské dechové kvinteto, Janáčkovo kvarteto	KARAFIÁT, s. 108–109
12. 7. 1966	Letní koncert	nádvoří Domu pánů z Kun štátu	skladby českých, švédských a vídeňských mistrů 18. století	Hakon Edlén – flétna, Moravské kvarteto (Rudolf Štastný, Ludvík Borýsek, Jiří Beněš, Bedřich Havlík), Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
(17. 9. 1966)	Koncert VSMU v rámci Brněnského výstavního veletrhu	Dům umění	B. Smetana: Tři ženské sbory, B. Martinů: Petrklíč H 348, Z. Zouhar: Tři ženské sbory, B. Martinů: Staročeská říkadla H 209 (č. 4–6), Otvírání studánek H 354	Richard Novák – bas, Ladislav Lakomý – recitace, Vachův sbor moravských učitelů (sóla: Jarmila Baxantová, Jarmila Dvořáková, Drahoslava Mazurková, Irena Synková, Hana Škodová), Čeští komorní sólisté (bez Vratislava Bělského), Miroslav Matyáš – housle, umělecký vedoucí, řídí Alois Veselý	program (CZ-Bm)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
(7. 10. 1966)	Komorní koncert (MHF)	Besední dům	B. Martinů: Smyčcový kvintet pro 2 housle, 2 violy a violoncello H 164, Dvě polky [H 308?], Tři české tance H 154, Duo pro housle a violoncello č. 1 H 157, Smyčcový sextet H 224	Milan Máša – klavír, Josef Doležal – housle, Miloš Sádlo – violoncello, Čestí komorní sólisté (bez Vratislava Bělského), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT, s. 171
2. 11. 1966		Brno	A. Soler: Concerto pro varhany a cembalo č. 1 a 3, J. A. Štěpán: Divertimento G dur pro dvě cembala (varhany a cembalo), C. Ph. E. Bach: Sonáta pro varhany č. 1, J. Stanley: Voluntary D dur pro varhany, F. Couperin: Les Folies Françaises ou Les Dominos de Couperin pro cembalo	Franz Haselböck – varhany, Vratislav Bělský – cembalo	Hro, 1966, roč. 19, č. 23–24, s. 743
28. 12. 1966	3. abonentní koncert KPH	Besední dům	A. Corelli: Concerto grosso c-moll, op. 6, č. 3, B. Marcello: Concerto grosso F-dur, A. Vivaldi: Koncert pro violoncello D dur [RV 403?], J. C. Bach: Koncert pro violoncello c moll, C. Ph. E. Bach: Koncert pro violoncello A dur, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 3 G dur BWV 1048	Miloš Sádlo – violoncello, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Jiří Trávniček	KARAFIÁT, s. 114, Sborník KPH 1978
30. 3. 1967	Stylové večery	velký sál Žofina (Praha)	K. Kohout: Sinfonia in f, A. Vivaldi: Concerto grosso d moll [RV 565?], W. A. Mozart Divertimento F dur KV 138, B. Martinů: Partita H 212, B. Bartók: Divertimento	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Jiří Trávniček	Hro, 1967, roč. 20, č. 9, s. 277
14. 4. 1967	Brněnský vysokoškolský sbor	Besední dům	O. di Laso: Audite nova, Ich weiß mir ein maidlein, Liebesbeteuerung, Petite folle, Gallans qui par terre, bon jour mon coer, Annelein, O la, o che bon eccho, Matona mia cara, Z. Pololánek: Rumor letalis, P. Řezníček: Dies irae:	Vladimír Weber – trubka, Bohumil Zoubek – corna, Michael Galovec – pozoun, Vratislav Bělský – varhany, Brněnský vysokoškolský sbor, řídí Lubomír Mátl	program (CZ-Bm)

			komorní kantáta pro smíšený sbor, trubku, cornu a pozoun, J. S. Bach: Chorál Es dur pro varhany, Chorál Schmücke dich, o liebe seele BWV 654, moteto č. 6 Lobet den Herrn, alle Heiden BWV 230		
1. 10. 1967?	MHFB 1967	divadlo Reduta	D. Cimarosa: Tajné manželství	Komorní opera Brno, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jan Štych, režie Jana Košíková, scéna a kostýmy Josef Adolf Šálek	katalog MHFB 1967, KARAFIÁT, s. 172
8. 10. 1967	MHFB 1967	foyer Janáčkova divadla	J. Rosenmüller: Eine Studentenmusik c moll, C. F. Abel: Sonata in C, G. Ph. Telemann: Concerto à tre in F [TWV 42:F14?], J. D. Heinichen: Triosonate in c, J. Ph. Rameau: Piece de clavecin en concert, E. Ch. Hesse: Duo Paysan in F, Benda: Sonata in C, K. Stamitz: Quintetto in D	Pro arte antiqua lipsiensis (Claus Schönert – příčná flétna, Axel Schmidt, hoboje, oboe d'amore, oboe da caccia, Günther Angerhöfer – fagot, „Quartfagott“, Siegfried Gizycki – lesní roh, Peter Klug, Heini Vogler – viola da gamba – Kurt Janetzky – loutna, umělecký vedoucí Kurt Janetzky), Vratislav Bělský – cembalo	katalog MHFB 1967, KARAFIÁT, s. 174
(26. 11. 1967)	Komorní koncert (9. Přehlídka nové tvorby)	Besední dům	S. Novák: Tři věty pro smyčcové trio, F. Suchý: Jeseň. Tři písně pro tenor a smyčcový kvartet, op. 53, na slova M. Floriany, P. Blatný: Tři věty pro flétnu, basklarinet a klavír, A. Piňos: Komorní koncert pro housle a smyčcový orchestr, J. Poděšva: Symfonie č. 4 – komorní (Hudba Soláně)	Josef Horák – basklarinet, Emma Kovárnová – klavír, Jan Stanovský – housle, Miroslav Švejd – tenor, Radomír Pivoda – flétna, Moravské kvarteto, Čestí komorní sólisté (bez Vratislava Bělského), řídí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT, s. 121
24. 12. 1967	Koncert vánoční hudby	Palác šlechticů	barokní instrumentální a vokálně instrumentální díla, G. Křivinka: Vánoční madrigaly na lidovou poezii pro ženský komorní sbor s doprovodem zobcových fléten, fagotu, violoncella a portativu	Vlasta Bělská – zobcová flétna, Libor Nykodým – zobcová flétna, Vratislav Lukáš – violoncello, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský – portativ, Komorní sbor UJEP – sborníkem Miloslav Buček	KUČEROVÁ, s. 79.

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
28. 12. 1967	2. abonentní koncert KPH	Besední dům	J. A. Štěpán: Variace na českou lidovou píseň Můj milý Janku, L. Koželuh: Čtyři italské arietty na texty P. Metastasia, F. Couperin: Les folies francaises ou les dominos, G. F. Händel: árie z oratoria Mesiáš HWV 56, Suita č. 8 (7) g moll HWV 432, J. S. Bach: Ricercar z Hudební obětiny, BWV 1079; Dvě árie z Knižky pro A. M. Bachovou; Anglická suita č. 2 a-moll BWV 807	Vratislav Bělský – cembalo, Jarmila Hladíková – soprán	KARAFIÁT, s. 122, Sborník KPH 1978
21. 2. 1968	2 slavnostní koncerty k 20. výročí činnosti Collegium musicum Brunense / 1. koncert (MM)	Besední dům	J. A. Benda: Sinfonie B dur pro smýčce, F. Benda: Koncert e moll pro flétnu, smýčce a cembalo, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 8 a moll RV 522, Zima ze Čtvero ročních dob, Concerto grosso d moll, op. 3, č. 11	Hakon Edlén – flétna, Čeští komorní sólisté (Miroslav Matyáš /sólo Vivaldi/, Josef Běllík, Lubomír Čermák /sólo Vivaldi, op. 3, č. 8/, Josef Jakubec (sólo Vivaldi, op. 3 č. 11), Lubomír Bogušovský, Bohumil Slaný – housle, Josef Příbáň, Jaroslav Hruža – violy, Vratislav Lukáš, Miroslav Šmerda – violoncello, Pavel Horák – kontrabas, Vratislav Bělský – cembalo), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 124
27. 2. 1968	2 slavnostní koncerty k 20. výročí činnosti Collegium musicum Brunense / 2. koncert (MM)	Besední dům	H. Purcell: Suita Abdelazer pro smýčce, G. Ph. Telemann: Koncert G dur pro violu, smýčce a cembalo TWV 51:G9, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 12 h moll HWV 330, W. A. Mozart: Tři sonáty pro varhany a smýčce, Divertimento F dur KV 138	Čeští komorní sólisté (Miroslav Matyáš, Josef Běllík, Lubomír Čermák, Josef Jakubec, Lubomír Bogušovský, Bohumil Slaný – housle, Josef Příbáň /sólo Telemann/, Jaroslav Hruža – violy, Vratislav Lukáš, Miroslav Šmerda – violoncello, Pavel Horák – kontrabas, Vratislav Bělský – cembalo a varhany /sólo Mozart/), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 124–125
3. 5. 1968	Jarní varhanní cyklus (FOK)	kostel sv. Jakuba (Praha)	J. S. Bach: Fuga h moll BWV 579, G. Muffat, J. Zimmer: Fantazie a toccata	Vratislav Bělský – varhany (místo původně ohlášeného Jaroslava Vodrážky)	HRo, 1968, roč. 21, č. 11–12, s. 353

27. 5. 1968	Kroměřížské hudební léto (Zahajovací koncert k 275. výročí úmrtí Pavla Josefa Vejvanovského)	sněmovní sál zámku (Kroměříž)	P. J. Vejvanovský: Sonáta Be mollis à 4 pro trubku, smýčce a cembalo, G. Ph. Telemann: Koncert pro violu, smýčce a cembalo G dur TWV 51:G9, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 12 h moll HWV 330, J. A. Benda: Sinfonie B-dur pro smýčce, A. Vivaldi: Koncert pro 2 trubky, smýčce a cembalo [RV 537?], W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138	Emil Drápela (Vejvanovský, Vivaldi) a Jan Slabák (Vivaldi) – trubky, Miroslav Matyáš, Josef Jakubec – housle (Händel), Josef Příbáň – viola (Telemann), Vratislav Lukáš – violoncello (Händel), Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm)
3. 6. 1968	Kroměřížské hudební léto	kostel sv. Jana (Kroměříž)	Š. Brixl - Preludium pro varhany, T. L. de Victoria: O quam gloriosum est regnum, J. Galus: Ecce quomodo moritur justus, T. L. de Victoria: Magnum mysterium, D. Buxtehude: Ciacona, G. Allegri: Miserere, K. Harant z Polžic: Pětilhasá mše, Qui confidunt, J. S. Bach: Choral F dur Schmücke dich, o liebe Seele BWV 654, moteto č. 6 Lobet den Herrn, alle Heiden BWV 230	Josef Škrobánek – tenor, Brněnský vysokošolský sbor, řídí Lubomír Mátl, Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm)
18. 6. 1968	Letní koncert k připomínce 725. výročí udělení privilegií městu Brnu (PKO, ČsRo)	Nová radnice	B. L. Benda: Předehra k operě Lazebník sevilský, F. Benda: Koncert pro flétnu a orchestr G dur, Sinfonia in C, J. A. Benda: Scherzi notturni, Koncertní árie, Andante g moll, Sinfonia G dur	Václav Žilka – flétna, Marta Boháčová – zpěv, Vratislav Bělský – cembalo, Komorní orchestr Československého rozhlasu, řídí Hans von Benda	KARAFIÁT, s. 129
4. 12. 1968	Hudební středa v rámci Roku české hudby (nová tvorba brněnských skladatelů)	foyer Janáčkova divadla	J. Barta: Konfrontace II pro kontrabas a klavír, A. Piños: Dicta antiquorum assa voce decantanti pro basbaryton sólo, Theodor Schaefer: Romantické skladby pro klavír, Jaromír Podešva: Sonáta pro soprán a klavír s verši Františka Halase), Gustav Křivinka: Vánoční madrigaly na lidovou poezii pro ženský komorní sbor s doprovodem zobcových fléten, fagotu, violoncella a portativu	Magda Šneiderová – klavír, Pavel Horák – kontrabas, Richard Novák – zpěv, Jaroslav Posadovský – klavír, Jarmila Krátká – soprán, Karel Jandera – klavír, Vlasta Bělská – zobcová flétna, Libor Nykodým – zobcová flétna, Vratislav Lukáš – violoncello, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský – portativ, Komorní sbor UJEP, sbormistr Miloslav Buček	KARAFIÁT, s. 132–133

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
15. 1. 1969	Hudební středa (Rok české hudby)	sál konzervatoře	J. Duchan: Hudba pro 2 flétny a smyčce, A. Piňos: Dvojkoncert na jméno BACH, Z. Pololáník: Concerto grosso	Arnošt Bourek – flétna, Jan Čížek – flétna, Rudolf Štastný – housle, Josef Jakubec – housle, Vratislav Lukáš – violoncello, Due Boerni, Emil Hladký – kytara, Vratislav Bělský – cembalo, Čeští komorní sólisté, řídí Miroslav Matyáš	KARAFIÁT, s. 134–135
10. 2. 1969	Koncert k 75. narozeninám Jana Šlaisa	Besední dům	A. Vivaldi: Čtyřero ročních dob RV 269, 315, 293 a 297, N. Paganini: Houslový koncert D dur, L. Fišer: Ruce. Sonáta pro housle a klavír, B. Martini: Smyčcový kvartet č. 7	Rudolf Štastný (Vivaldi), Jan Stanovský (Paganini), Josef Bělík (Fišer) – housle, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (Vivaldi), Vlastimil Lejsek (Paganini), Jiřina Kolmanová (Fišer) – klavír, Moravské kvarteto (Martini)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 136
10. 6. 1969	9. jubilejní koncert Konzervatoře Brno (varhanní)	Stadion	F. Musil: Sonata solemnis, J. Blatný: Toccata, op. 38, R. Týnský: Toccata, E. Tregler: Sonáta c moll, V. Hawlík: Preambulum a chaconna, F. Michálek: Partita, S. Novák: Musica solistica per organo, M. Sokol: Toccata, L. Janáček: Postludium z Glagolské mše	Vratislav Bělský, Vladimír Hawlík, Josef Pukl – varhany	Sborník Konzervatoře, s. 96
2. 7. 1969	Čeští komorní sólisté (MM)	kostel J. A. Komenského (Červený kostel)	J. Mysliveček: Sinfonia in Es pro smyčce, J. A. Benda: Koncert f moll pro cembalo a smyčce, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, G. Ph. Telemann: Koncert pro violu, smyčce a cembalo G dur TWV 51:G9, W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138	Čeští komorní sólisté (sóla: Vratislav Bělský – cembalo, Josef Přibáň – viola), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 143
(9. 9. 1969)	11. jubilejní koncert konzervatoře	sál konzervatoře	A. Piňos: Komorní koncert pro housle a smyčcový orchestr, J. Poděšva: 4. symfonie – komorní (Hudba Soláně), L. Janáček: Suita pro smyčce	Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, umělecký vedoucí Jiří Trávniček (Janáček)	program (CZ-Bm), KARAFIÁT, s. 143, Sborník Konzervatoře, s. 96

28. 9. 1969	IV. Mezinárodní hudební festival Musica vocalis	Mahenovo divadlo	G. F. Händel: Coronation Anthems HWV 258–261, J. D. Zelenka: Lamentatio 2da pro die veneris sancto ZWV 53/6, M. A. Charpentier: Te Deum	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?), Wiener Kammerchor – dirigent Theodor Guschlbauer, Cecilie Strádalová, Anna Kratochvílová, Bohuslava Jelínková, Josef Škrobánek, Jaromír Vavruška – zpěv	KARAFIÁT, s. 177
1. 10. 1969	IV. Mezinárodní hudební festival Musica vocalis	chrám sv. Michala	H. Purcell: O sing unto The Lord, A. Scarlatti: Messa di S. Cecilia	The Deller Consort (Suzanne Green, Christiana Clark – soprán, Alfred Deller – kontratenor, John Buttrey – tenor, Maurice Bevan – baryton), Brněnský vysokoškolský sbor (sbormistr Lubomír Mátl), Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – varhany?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, řídí Lubomír Mátl	katalog MHFB 1969, KARAFIÁT, s. 177
18. 11. 1969	1. abonentní koncert Varhanního cyklu KPH	Besední dům	J. S. Bach: Fantazie G dur, BWV 572, Chorálové přehledy z Varhanní knižky, Toccata, Adagio a Fuga C dur BWV 564, Sei gegrüßet, Jesu gütig, BWV 768, Preludium a fuga a moll BWV 543	Vratislav Bělský – varhany	KARAFIÁT, s. 122, Sborník KPH 1978
2. 12. 1969	2. abonentní koncert HM Musica viva historica (PKO)	Besední dům	A. Scarlatti: Sinfonia č. 4 e moll, Sinfonia č. 1 F dur, A. Vivaldi: Concerto in re minore, pro sólo housle, varhany a smyčcový orchestr [RV 541?], G. Carissimi: Potopa světa	Cecilie Strádalová, Jaroslava Janská, Anna Kratochvílová – soprán, Bohuslava Jelínková – alt, Josef Škrobánek – tenor, Jan Hladík – bas, Brněnský vysokoškolský sbor, dirigent Lubomír Mátl, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, Bohumil Smejkal – housle, Vratislav Bělský – varhany, Alena Veselá – cembalo	sborník HM 1978, KARAFIÁT, s. 146

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
17. 2. 1970	4. abonentní koncert HM Musica viva historica (PKO)	Besední dům	G. G. Gastoldi: Viver lieto voglio, T. Morley: Now is the month of maying, H. L. Hassler: Tanzen und springen, P. Passereau: Il est bel et bon, G. P. da Palestrina: Tota pulchra est, M. Cardoso: Tristis est anima mea, T. L. de Victoria: O vos omnes; O magnum mysterium, B. M. Černohorský: Peccatus est Moyses, A. Bruckner: Os iusti, I. Stravinskij: Ave Maria, B. Martinů: Pět madrigalů, Čtyři madrigaly, P. Eben: Starodávné čarování milému, G. Carissimi Interfecto Sisara	Cecilie Strádalová a Danuše Drápalová – soprán, Anna Pernicová a Helena Gajdošová – mezosoprán, Eva Havlíčková a Marta Strnadová – alt, Vladimír Krejčík – tenor, Milan Šindler – bas, Moravští madrigalisté, řídí Jiří Šafařík, komorní instrumentální soubor opery Státního divadla v Brně, Vratislav Bělský – varhany	sborník HM 1978, KARAFIÁT, s. 149–150, Sborník KPH, 1978
17. 3. 1970	5. abonentní koncert HM Musica viva historica (PKO)	Besední dům	F. V. Míča: Zpívaná rozjímání, F. X. Brixl: Koncert pro varhany a orchestr C dur	Outrpnost – Anna Barová (alt), Duše – Cecílie Strádalová (soprán), Hříšník – Vladimír Krejčík (tenor), Kristus – Richard Novák (bas), Vratislav Bělský – varhany, Komorní orchestr opery Státního divadla v Brně, řídí Zdeněk Bílek	program (CZ-Bm), sborník HM, KARAFIÁT, s. 151
21. 4. 1970	6. abonentní koncert HM Musica viva historica	Besední dům	E. de Cavalieri: Dvě sinfonie a sborová scéna z kantáty Rappresentazione di Anima e di Corpo, J. S. Bach: Koncert pro pro cembalo a smyčcový orchestr A dur BWV 1055, J. A. Plánický: Opella ecclesiastica (1. Opella quarta – 2. Opella quinta), Adam Václav Michna z Otradovic: Missa in D pro baryton, smíšený sbor, orchestr a continuo	Cecílie Strádalová – soprán, Pavel Stejskal – baryton, Richard Novák – bas, Brněnský akademický sbor, Čeští komorní solisté a Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Lubomír Matl,	sborník HM 1978, KARAFIÁT, s. 153

20. 5. 1970	Přehlídka nové komorní tvorby k 25. výročí osvobození ČSSR	Besední dům	S. Novák: Suita inquieta per organo, V. Werner: Sonáta pro hoboje a harfu, L. Faltus: Hudba pro varhany, J. Berg: Ó Corinno! Skladba pro soprán, alt, tenor, bas, recitaci, kontrabas, trubku, smyčcové a dechové nástroje (škrtnuto), J. Bárta: Progressioni per quartetto d'archi, O. Chlubna: Studie pro cembalo solo a komorní smyčcový orchestr, op. 118, G. Křivinka: Cesta člověka: skladba pro sólový bas, violoncello a komorní soubor	Miloslav Buček – varhany (Novák, Faltus), Vítězslav Hanus – hoboje, Milena [Konicarová–]Šperlová – harfa (Werner), Jarmila Hladíková, Anna Barová, Vladimír Krejčík, Richard Novák – zpěv, Josef Husník – recitace, Jiří Bortlíček – kontrabas, Otto Kopecký, Rudolf Štastný, Jiří Beneš – viola, Bedřich Havlík, Bohumil Opat – klarinet, František Svoboda – fagot, Ludvík Borýšek – housle, Jan Slabák – trubka, řídí Jiří Hanousek, Moravské kvarteto, Vratislav Bělský – cembalo, Čeští komorní solisté-řídí Miroslav Matyáš, Václav Halíř – bas, Bedřich Havlík – violoncello, Komorní soubor, řídí Evžen Holíš	KARAFIÁT, s. 155
23. 5. 1970	koncert pořádaný Státním divadlem Brno	foyer Janáčkova divadla	J. S. Bach: Umění fugy BWV 1080	Komorní orchestr Bohuslava Martinů dirigent Václav Nosek (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 232
9. 6. 1970	Premiový koncert pro KPH Italské concerto grosso	Stadion / nádvoří Domu pánů z Kunštátu (?)	A. Corelli: Concerto grosso, op. 6, č. 8 g moll, F. Manfredini: Concerto grosso, op. 3, č. 12 C dur, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 8 a moll RV 522, F. Geminiani: Concerto grosso, op. 3, č. 4 d moll, P. A. Locatelli: Concerto grosso, op. 7, č. 12 F dur	Čeští komorní solisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (Vratislav Bělský – cembalo?)	KARAFIÁT, s. 157, POSPÍCHALOVÁ, s. 166
16. 6. 1970	Koncert pro KPH Italské concerto grosso	nádvoří Domu pánů z Kunštátu	A. Corelli: Concerto grosso, op. 6, č. 8 g moll, F. Manfredini: Concerto grosso, op. 3, č. 12 C dur, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 8 a moll RV 522, F. Geminiani: Concerto grosso, op. 3, č. 4 d moll, P. A. Locatelli: Concerto grosso, op. 7, č. 12 F dur	Čeští komorní solisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 221

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
30. 6. 1970		kostel sv. Mikuláše na Malé straně (Praha)	Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave, J. Trojan Turnovský, G. P. Palestrina, M. Cardoso, T. L. de Victoria, A. Bruckner, G. Frescobaldi, S. Aguilera de Heredia, J. S. Bach: Preludium a fuga h moll BWV 544, P. Elben: Moto ostinato	Moravští madrigalisté, sbormistr Jiří Šafařík, Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1970, roč. 23, č. 9, s. 387
27. 9. 1970	MHFB Musica bohemica et europaea	dóm na Petrově	J. D. Zelenka: Sinfonia in D, Magnificat, P. J. Vejvanovský: Missa Martialis	Cecílie Strádalová – soprán, Jarmila Ševčíková-Hladíková – soprán, Vlasta Linhartová – alt, Vilém Příbyl – tenor, Josef Klán – bas, Brněnský akademický sbor, Čeští komorní sólisté a Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Lubomír Mátl	POSPÍCHALOVÁ, s. 196
4. 10. 1970	MHFB Musica bohemica et europaea	Mahenovo divadlo	F. Benda: Triová sonáta in C, F. X. Richter: Sonata in D, J. D. Zelenka: Sonata č. 5 in F ZWV 181/5, J. A. Benda: Medea	Helena Kružilková, Josef Husník, Helena Trýbová – recitace, Freiburger Barocksolisten, umělecký vedoucí, Günter Theis, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Jan Štych (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jan Štych	POSPÍCHALOVÁ, s. 196
3. 11. 1970	Cyklus SFB Komorní koncerty	Besední dům	V. Petrželka: Divertimento pro dechové kvinteto, op. 39, A. Rejcha: Dechový kvintet D dur, op. 91, K. Kohout: Sinfonia f moll, P. Locatelli: Concerto grosso F dur, op. 7 č. 12 pro 4 sólové housle, smyčce a cembalo, W. A. Mozart: Divertimento D dur KV 136	Miroslav Matyáš, Lubomír Čermák – housle, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm)
15. 1. 1971	Koncert SFB	Studio Dukla na Stadioně	J. S. Bach: Dvojkonzert pro dvoje housle d moll BWV 1043	Miroslav Matyáš, Lubomír Čermák – housle, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 221
18. 1. 1971	abonentní koncert	Besední dům	L. Mozart: Selská svatba, K. Stamici: Koncertantní symfonie C dur, Bartók: Sonáta pro dva klavíry a bicí nástroje, Janáček: Říkadla	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jan Štych	POSPÍCHALOVÁ, s. 184

16. 2. 1971	abonentní koncert	Besední dům	A. Parsch, E. Zámečník, E. V. Denisov, J. A. Benda: Philon a Theone, J. D. Zelenka: De profundis	Hana a Magda Krejčí – soprán, Vlasta Linhartová – alt, Vladimír Krejčík – tenor, Jaroslav Majtnet, Jan Řezníček, Jiří Holeňa – baryton, Brněnský akademický sbor, Bohumil Smejkal – housle, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?), řídí Lubomír Mátl	POSPÍCHALOVÁ, s. 184
9. 3. 1971	Collegium musicum brunense	Besední dům	P. Hindemith: Pět kusů pro smyčce, op. 44, S. Vorlová: Koncert pro kontrabas a smyčce, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 6 B dur BWV 1051 a č. 3 G dur BWV 1048	Pavel Horák – kontrabas, Josef Příbáň, Karel Procházka – viola, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 221
(24. 3. 1971)	5. abonentní koncert	Besední dům	český anonym: Buresca per carnevale, P. Blatný: Per orchestra, M. Štědroň: Free Landino Jazz, J. Hnilička: Noli tangere circulos meos	Jarmila Hladíková – soprán, Anna Barová – alt, Vladimír Krejčík – tenor, Jaroslav Souček – baryton, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, Orchester Gustava Broma, řídí Jan Štych a Gustav Brom (bez Vratislava Bělského)	sborník HM 1978
25. 3. 1971	Slavnostní koncert (BAS)	Besední dům	V. Kalous: Affectus erga Christum in sepulcro, P. J. Vejvanovský: Offertur, J. D. Zelenka: De profundis, G. P. Palestrina, O. di Lasso, M. Haase, E. Zámečník, A. Parsch	Brněnský akademický sbor, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – varhany/cembalo?), řídí Lubomír Mátl a Petr Škarohlíd	POSPÍCHALOVÁ, s. 221, 253
13. 7. 1971		Týnský chrám (Praha)	J. Handl-Gallus: Sepulto Domino, Peccantem me, Adolescentulus sum ego, O. di Lasso: Missa quinti toni, P. Řezníček: Magnificat, Mikolaj z Krakowa: Preambulum in F, Hayducki, Ave Jerarchia, J. P. Sweelinck: Toccata in a, G. Frescobaldi: Aria detto Baletto, J. Seger: Preludium a fuga D dur	Magda Krejčí – soprán (Řezníček), Brněnští madrigalisté, sbormistr Josef Pančík, Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1971, roč. 24, č. 9, s. 389–390

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
25. 9. 1971	Koncert k zahájení výstavy Moravské barokní varhany (MHFB)	Palác šlechticů	G. Frescobaldi: Aria detta Balletto	Vratislav Bělský – varhanní portativ	POSPÍCHALOVÁ, s. 196
(30. 11. 1971)	Komorní koncert Abonentní cyklus Mozart-Dvořák	Besední dům	A. Dvořák: Smyčcový sextet A dur, op. 48, W. A. Mozart: Tři salcburské symfonie (divertimenta) KV 136–138	Čeští komorní sólisté	plakát (CZ-Bm)
15. 12. 1971		Palác šlechticů	Tomás de Santa María, anonym z 16. století, M. Jean de Castro, J. A. Losy, J. J. Froberger, B. Lupacchino, R. de Visée, G. Ph. Telemann, F. X. Bixi	Vlasta Bělská a Libor Nykodým – flétna, Vratislav Bělský – cembalo, Jiří Křižák – loutna	POSPÍCHALOVÁ, s. 235
29. 2. 1972	Cyklus J. S. Bach-G. F. Händel (KPH)	Besední dům	G. F. Händel: Acis a Galatea HWV 49	Anna Kratochvílová, Jindra Pokorná, Beno Blachut, Václav Halíř – zpěv, Brněnský akademický sbor, Komorní orchestr Bohuslava Martinů řídil Lubomír Mátl (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 167
1972 duben	Jarní varhanní cyklus (FOK)	kostel sv. Jakuba (Praha)	?	Vratislav Bělský – varhany	ŠÍLOVÁ, s. 71
25. 4. 1972	Cyklus J. S. Bach – G. F. Händel (KPH)	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, Concerto grosso, op. 6, č. 5 D dur HWV 323, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 4 G dur BWV 1049 a č. 5 D dur BWV 1050	Arnošt Bourek a Jan Čížek – flétny, Lubomír Čermák – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	POSPÍCHALOVÁ, s. 167, 222
18. 5. 1972	Cyklus čtyř stylových varhanních minikoncertů (PKO)	obřadní síň Nové radnice	Večer německého a francouzského romantismu a baroka (N. de Grigny, C. Franck, J. S. Bach, M. Reger)	Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 216

20. 11. 1972	Zahajovací koncert cyklu koncertů staré a folklorní hudby	Palác šlechticů	J. Podbielski, Jan z Lublina, J. A. Losy, L. R. de Ribayaz, J. S. Bach, R. de Visée	Arnošt Bourek – flétna, František Slavík – viola d'amour, Jiří Křižák – loutna, Vratislav Bělský – portativ	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
4. 12. 1972	Barokní hudba pro flétnu a varhany	Palác šlechticů	J. Čart, F. X. Bixi, J. K. Kuchař, F. Benda, J. B. Loeillet, F. Couperin, G. F. Händel	Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – varhany	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
18. 12. 1972		Palác šlechticů	J. F. Dandrieu, A. Michna z Otradovic, J. Čart, O. A. Kozlovskij, J. S. Bach, G. F. Händel [G. Ph. Telemann]: Pastorella, vagha bella TWV 20:62	Anna Kratochvílová – zpěv, Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
17. 1. 1973	Vernisáž výstavy Antický portrét	Palác šlechticů	C. Monteverdi: Árie Oktávie z Korunovace Poppey	Jana Hrubá – zpěv, Vratislav Bělský – varhanní portativ	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
17. 1. 1973	Abonentní koncert HM	Besední dům	P. J. Vejvanovský: Sonáta Be mollis à 4 pro trubku, smyčce a varhany, T. Albinoni: Concerto à 5 g moll pro smyčce a basso continuo, op. 2 č. 6, F. X. Richter: Sinfonia da camera pro smyčce a basso continuo, H. Purcell: Sonáta pro trubku a smyčce D dur, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 11 d moll RV 565, A. Corelli: Sonáta D dur pro trubku, smyčce a varhany, J. Haydn: Divertimento Es dur pro smyčce	Jan Slabák – trubka, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo, varhany), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	sborník HM 1978, POSPÍCHALOVÁ, s. 185, 222
23. 1. 1973	3. abonentní koncert cyklu KPH Čechy konzervatoř Evropy	Besední dům	J. A. Benda: Sinfonia in B, Jan Benda: Houslový koncert G dur, F. Benda: Sinfonia in C, Jiří Benda: Klavírní koncert G dur, J. A. Benda: Pygmalion	Jan Stanovský – housle, Emila Vévodová – klavír, Ladislav Lakomý – recitace, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Jiří Trávniček	POSPÍCHALOVÁ, s. 167

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
16. 4. 1973	Komorní koncert pro Národopisné museum	Palác šlechticů	J. S. Bach, F. Couperin, D. Scarlatti, G. F. Händel: Německé árie HWV 202–210, F. Benda: Houslová sonáta G dur, J. Haydn: Skotské a waleské árie	Běla Syková – zpěv, Šárka Štolfová a Vratislav Bělský – cembalo, Miroslav Matyáš – housle, Miroslav Šmerda – violoncello	POSPÍCHALOVÁ, s. 222
5. 9. 1973		nádvorní MM	J. Čart: Triová sonáta, G. Ph. Telemann: Kvartet d moll [TWV 43:d1?], J. D. Zelenka: Sonáta VI ZWV 181/6, J. S. Bach: Triová sonáta z Hudební obětiny BWV 1079	Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 222
podzim 1973	Podzimní varhanní cyklus (FOK)	kostel sv. Jakuba (Praha)	J. Seger: Preludium a fuga c moll, N. de Grigny: Livre d'orgue (výběr), J. S. Bach: 4 chorálové předehry z 3. dílu Clavierübung, F. Mendelssohn-Bartholdy: Sonáta d moll, R. Tynský: Toccata frygica	Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1974, roč. 27, č. 1, s. 14, ŠÍLOVÁ, s. 71
6. 10. 1973	Den Hudební mládeže ČSR	Rudolfinum (Praha)	G. Dufay, H. Isaac, C. Janequin, V. Werner: Milostné madrigaly, P. Řezníček: Dies irae: komorní kantáta pro smíšený sbor, trubku, cornu a pozoun, M. Štědroň Jazz trium vocum, Musica sopra una canzona dal Orfeo, E. Zámečník: Improptus I	Mária Turňová, Anna Kratochvílová – soprán, Bohuslava Jelínková – alt, Josef Abel – tenor, Klemens Slowiczek – bas, Brněnský akademický sbor, dirigent Lubomír Matl, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, Jan Slabák – trubka, Otto Kopecký – lesní roh, Lubomír Klučar – pozoun (Řezníček), Bohumil Šfourač – trubka, Oldřich Kořínek a Jaroslav Humpolík – saxofon, Pavel Šumpík – bicí, Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1973, roč. 26, č. 12, s. 51–52

24. 10. 1973	Koncert k 25. výročí Collegia musica brunense a k 1. výročí Českých komorních sólistů	Besední dům	T. Albinoni: Concerto à 5 g moll, op. 2 č. 6, G. Ph. Telemann: Suita a moll pro flétnu, smyčce a cembalo [TWV 55:a2?], S. Vorlová: Komorní koncert pro kontrabas a smyčce, op. 74, B. Martinů: Serenáda č. 2 H 216, W. A. Mozart: Fantazie f moll KV 608 pro smyčce (instrumentace V. Bělský)	Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, sólisté: Arnošt Bourek – flétna, Pavel Horák – kontrabas	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 222
26. 11. 1973	Večery pro přítele	Palác šlechticů	český anonym, žakovské písně, Dřevo se listem odieva, J. G. Walther, G. Costeley, C. Monteverdi, H. L. Hassler, L. Lechner, G. Frescobaldi	Dětský sbor Mladost, Vratislav Bělský – varhany	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
5. 12. 1973	Komorní koncert pro Národopisné museum	Palác šlechticů	J. Čart: Triová sonáta, G. Ph. Telemann: Kvartet d moll [TWV 43:d1?], J. S. Bach: Triová sonáta z Hudební obětiny BWV 1079	Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 223
10. 12. 1973	Večer z díla J. S. Bacha	Palác šlechticů	J. S. Bach: Sonáty pro flétnu, cembalo a violoncello BWV 1030–1035	Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello	POSPÍCHALOVÁ, s. 236
24. 1. 1974	Koncert pro SFB	Besední dům	A. Corelli: Concerto grosso, op. 6, č. 3 c moll, A. Vivaldi: Concerto grosso, op. 3, č. 2 g moll RV 578, G. B. Pergolesi: Stabat mater	ženský sbor FSBB, sbormistr Jan Řezníček, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 143, 223
19. 4. 1974	Komorní cyklus Národní hudební kultury – Anglická hudba	Brno	Purcell: Suita in D	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Josef Těšík	POSPÍCHALOVÁ, s. 143, 223
21. 4. 1974	4. nedělní matiné (SFB)	Besední dům	J. S. Bach: Hudební obětiny BWV 1079	Čeští komorní sólisté (Miroslav Matyáš, Josef Jakubec, Josef Přibán – viola, Vratislav Lukáš – violoncello, Pavel Horák – kontrabas, Arnošt Bourek – flétna, Vít Paulas – anglický roh, František Svoboda – fagot, Vratislav Bělský – cembalo)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 223

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
4. 9. 1974	2. letní koncert na nádvoří	nádvoří MM	F. I. Tůma: Partita a moll, J. Čart: Sonáta D dur pro flétnu, violoncello a cembalo, J. A. Benda: Triová sonáta E dur, G. Ph. Telemann: Triová sonáta c moll [TWV 42:c1?], G. F. Händel: Sonáta, op. 5, č. 6 F dur HWV 401	Čeští komorní sólisti (Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello)	POSPÍCHALOVÁ, s. 223
20. 10. 1974	Brněnská šestnáctka	radnice (není uvedeno, zda Nová, nebo Stará)	Triové sonáty F. I. Tůmy a J. A. Bendy	Čeští komorní sólisti (Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello)	POSPÍCHALOVÁ, s. 223
23. 10. 1974	Collegium musicum brunense	Besední dům	B. Martinů: Serenáda č. 2 H 216, P. Hindemith: Smuteční hudba pro violu a smýčce, E. Zámečník: Musica concertante pro 11 smýčců, A. Vivaldi: Concerto g moll [RV 578?], Concerto grosso, op. 3, č. 11 d moll RV 565, Concerto d moll pro housle a cembalo, Concerto grosso, op. 3, č. 8 a moll RV 522	Josef Příbáh – viola, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 223–224
24. 10. 1974	komorní koncert pro Symposium traumatologium	dvorana Janáčkova musea	F. I. Tůma: Partita a moll, J. Čart: Sonáta D dur pro flétnu, violoncello a cembalo, J. A. Benda: Triová sonáta E dur, G. Ph. Telemann: Triová sonáta c moll, G. F. Händel: Sonáta č. 6, op. 5 F dur HWV 401	Čeští komorní sólisté (Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello)	POSPÍCHALOVÁ, s. 224
19. 12. 1974	3. abonentní koncert cyklu Česká komorní hudba – Starí čeští mistři (SFB)	Besední dům	F. I. Tůma: Sinfonia A dur pro smýčce a cembalo, J. D. Zelenka: Lamentace č. 1 pro bas, 2 hoboje, smýčce a cembalo ZWV 53/1, F. Benda: Koncert G dur pro flétnu, smýčce a cembalo, J. Mysliveček: Sinfonia B dur	Richard Novák – bas, Arnošt Bourek, flétna, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	POSPÍCHALOVÁ, s. 143

13. 2. 1975	Koncert cyklu SFB Česká hudba	Besední dům	F. I. Tůma: Sinfonia A dur, J. D. Zelenka: Lamentace pro bas, 2 hoboje, smýčce a varhany (cembalo) [ZWV 53/1?], F. Benda: Flétnový koncert G dur, J. Mysliveček: Sinfonia B dur	Arnošt Bourek – flétna, Richard Novák – bas, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 224
16. 2. 1975	3. abonentní koncert z cyklu Nedělní koncertní matiné (SFB) Varhanní recitál	Besední dům	J. K. Kuchař: Fantazie g moll, L. N. Clérambault: Suita v 2. tónu, J. G. Walther: Concerto in h, J. S. Bach: Fantazie G dur 572, P. Eben: Nedělní hudba	Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm)
19. a 20. 2. 1975	4. abonentní koncert Malého symfonického cyklu (FSB)	Stadion	J. S. Bach: Braniborský koncert č. 2 F dur BWV 1047 a č. 5 D dur BWV 1050, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 5 a 6 HWV 323–324	Miroslav Kejmar – trubka, Vratislav Bělský – cembalo, členové Státní filharmonie Brno, řídí Karl Richter	program (CZ-Bm)
6. 3. 1975	Česká komorní hudba	Besední dům	K. Stamic: Orchestrální kvartet F-dur, Karel Kohout: Kontrabasový koncert D dur, B. Martinů, J. Mysliveček: Nokturna, K. B. Kopřiva: Aria in D, Aria in dis, J. Lokaj: Motetto pastorale in D	Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Josef Tešlák (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 143
19. 10. 1975	Nedělní koncertní matiné – Matiné komorního orchestru	Besední dům	Z. Blažek: Divertimento pro smýčcový orchestr, op. 108, A. Corelli: Concerto grosso c-moll, J. S. Bach: Koncert pro housle a orchestr E-dur, L. Janáček: Suita pro smýčce	Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Josef Tešlák (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 143
22. 10. 1975	Collegium musicum brunense	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, B. Řehoř: Čtyři obrazy pro flétnu a smýčce, P. Hindemith: Pět kusů pro smýčce, L. Hedwall: Hudba č. 3 pro smýčce), J. Mysliveček: Sinfonia C dur č. 3	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, sólisté: Miroslav Matyáš, Eduard Krivý – housle, Vratislav Lukáš – violoncello (Händel), Arnošt Bourek – flétna (Řehoř)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 224

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
(5. 11. 1975)	Vítězslav Nezval a hudební tvorba: komorní koncert z děl brněnských skladatelů	sál konzervatoře	V. Nezval: Šanzony, J. Svoboda: Manon, cyklus písní pro mezzosoprán a klavír, op. 21, K. Horký: Vokální suita pro střední hlas a smyčce, V. Petrželka: Přírodní snímky, cyklus písní pro zpěv a klavír, op. 30, V. Kaprálová: Sbohem a šáteček	Vlasta Linhartová, Jarmila Hladíková, Tamara Šuškevičová, Miroslav Bozděch – zpěv, Jaroslav Klepáč – kytara, Božena Kalábová[-Němcová] – klavír a Čeští komorní sólisti, řídí Miroslav Matyáš	plakát (CZ-Bm)
10. 11. 1975	Večery pro přátele	Palác šlechticů	W. A. Mozart: 6 sonát pro flétnu a cembalo KV 10–15	Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
11. 12. 1975	3. abonentní koncert Komorního cyklu (FSB)	Besední dům	J. Čart: Triová sonáta pro dvě flétny a continuo, A. Rejcha: Dechový kvintet D dur, L. Prigožin: Smyčcový kvartet, P. I. Čajkovskij: Smyčcový kvartet D dur, op. 11	Brněnské dechové kvinteto (Arnošt Bourek, Sláva Kůs, Alois Veselý, Vavřinec Špaček, František Pšota), Věra [Křivá]-Lišková – flétna, Vratislav Bělský – cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello, Moravské kvarteto (Rudolf Štátný, Ludvík Borýšek, Jiří Beněš, Bedřich Havlík)	program (CZ-Bm)
22. 12. 1975	Večery pro přátele	Palác šlechticů	J. Ph. Rameau: Pět koncertů	Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Lukáš – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 237
22. 1. 1976	4. abonentní koncert Komorního cyklu (FSB)	Besední dům	B. Martinů: Divertimento (Serenáda č. 4) H 215, L. Železný: Koncert pro flétnu, smyčce a klavír, G. F. Händel: Árie z opery Xerxes HWV 40, dvě árie z oratoria Mesiáš HWV 56, Koncert pro orchestr č. 25 Vodní hudba HWV 348–350	Arnošt Bourek – flétna, Ivana Stanovská – klavír, Libuše Márová – alt, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 144 (Archiv FB), POSPÍCHALOVÁ, s. 225
19. a 20. 2. 1976	Malý symfonický cyklus – tematické večery: 4. večer Hudební baroko	Besední dům	J. S. Bach: Braniborské koncerty č. 2 F dur a č. 5 D dur, G. F. Händel: Concerti grossa, op. 6, č. 5 a 6 HWV 323–324	Čeští komorní sólisté? (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 144

1. 3. 1976 (původně ohlášeno 24. 2. 1976)	Cyklus A: Hudba staré Itálie – Výběrový cyklus hudby starých italských mistrů (KPH)	Besední dům	G. Frescobaldi: Toccata, Versetto e Canzona pro varhany, C. Monteverdi: Zpěv Seneky z opery L'Incoronazione di Poppea, Prolog z opery Il Ritorno d'Ulisse in patria, G. Caccini: Tu ch'hai le penne, amore, Queste lagrime amare, L. Rossi: A te, mio core, a te, B. Pasquini: Introduzione a pastorale, G. B. Bassani: Seguite a piangere (árie z kantáty L'amante placcate), F. Gasparini: Angella vago e canoro, M. Rossi: Toccata in Do, S. Rossi: Chiaccio e foco nell'amato, D. Zipoli: Elevazione - offerorio, A. Scarlatti: Son tutto duolo, Igrato quanto sei (árie z kantáty Cruda Irene), G. Aldovrandini: Pastorale, G. Paisiello: Chi vuol zingarella, B. Marcello: Conserva me, Domine, Ecco il petto	Anna Barová – alt, Richard Novák – bas, Vratislav Bělský – varhany, cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello continuo	plakát (CZ-Bm), sborník KPH 1978, POSPÍCHALOVÁ, s. 168
11. 5. 1976	Premiový koncert HM	Besední dům	J. Campanus Vodňanský: Dvě ódy, J. Regnart: Dvě villanelly, J. Handl-Gallus: Dii Tibi, J. Blatný: Stromy Z. Zouhar: Zahradka, V. Felix: Země živá, op. 38, C. Monteverdi: Combattimento di Tancredi e Clorinda	Jarmila Hladíková, Jaroslava Janská, Anna Kratochvílová a Markéta Fussová – soprán, Anna Barová – alt, Jan Hladík – bas, Brněnský akademický sbor, Vratislav Bělský – cembalo, Komorní soubor zobcových fléten, umělecká vedoucí Vlasta Bělská, a komorní instrumentální soubor, řídí Lubomír Mátl (2. dirigent Petr Altrichter),	sborník HM 1978, POSPÍCHALOVÁ, s. 188
16. 11. 1976	1. abonentní koncert cyklu KPH Metamorfózy české hudby	Besední dům	J. Mysliveček: Sinfonia in B, č. 6, E. Zámečník: Musica concertante, F. X. Richter: Koncert D dur pro klarinu a smyčce, L. Janáček: Suita pro smyčce	Vladislav Kozderka – klarina, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 170

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
6. 12. 1976	Komorní koncert pro Národopisné museum	Palác šlechticů	H. Eccles: Sonáta pro violoncello a cembalo, F. Benda: Sonáta pro housle a cembalo G dur, J. K. Vaňhal: Sonáta pro flétnu a cembalo, G. F. Händel: Triová sonáta, op. 5, č. 6 F dur HWV 401, J. S. Bach: Triová sonáta G dur	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 225
18. 1. 1977	Cyklus koncertů KPH Haydn a Mozart – Malé hudební drahokamy	Besední dům	J. Haydn: Skladby pro hrací hodiny, W. A. Mozart: Sonáta pro cembalo a flétnu A Dur KV 12, J. Haydn: Skotské a waleské písně, W. A. Mozart: Sonáta pro cembalo a flétnu B Dur KV 15, Recitativ a árie Exsultate, jubilate KV 165, J. Haydn: Trio pro klavír (cembalo), flétnu a violoncello D dur Hob. XV:16	Cecílie Strádalová – soprán, Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – varhany, cembalo, Vratislav Lukáš – violoncello,	sborník KPH 1978
13. 2. 1977	Matiné komorních sólistů v cyklu koncertů Nedělní koncertní matiné (SFB)	Besední dům	H. Purcell: Suita d moll Abdelazer pro smyčce, J. S. Bach: Suita č. 2 pro flétnu, smyčce a cembalo h moll BWV 1067, A. Corelli: Concerto grosso c moll pro smyčce, op. 6, č. 3, A. Vivaldi: Concerto pro dvoje housle, smyčce a cembalo, op. 3, č. 8 a moll RV 522, W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), sóla: Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš, Eduard Křivý – housle, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 144, 226
(11. 5. 1977)	Koncert Českých komorních sólistů	Besední dům	M. Slimáček: Partita pro smyčcový orchestr, L. Koželuha: Sny na dlani pro střední hlas a komorní orchestr, E. Zámečník: Kontaktonia I, V. Werner: Concerto da camera pro fagot a smyčce, L. Železný: Koncertní hudba pro violu, smyčce a klavír	Anna Barová – zpěv, Jiří Kratochvíl – viola, František Svoboda – fagot, Václav Kunt – flétna, Jaroslav Smýkal – klavír, Eduard Křivý – housle, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm)

(7. a 8. 4. 1977)	6. abonentní koncert Malého symfonického cyklu (SFB)	Stadion	L. van Beethoven: Sonáta Es dur, op. 7, Sonáta B dur, op. 22, J. Mysliveček: Symfonie č. 3 C dur, W. A. Mozart: Koncert pro klavír č. 12 A dur KV 414	Paul Badura-Skoda – klavír, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (bez Vratislava Bělského)	program (CZ-Bm)
4. 12. 1977	1. abonentní koncert cyklu Nedělních koncertních matiné	Besední dům	L. Janáček: Idyla pro smyčce, A. Vivaldi: Koncert pro kytaru a smyčce D dur [RV 93?], J. S. Bach: Koncert pro housle a smyčce d moll BWV 1052, W. A. Mozart: Divertimento B dur KV 137	Milan Zelenka – kytara, Eduard Křivý – housle, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	POSPÍCHALOVÁ, s. 145, 225
12. 5. 1977	6. abonentní koncert Komorního cyklu (SFB) 30 let Janáčkova kvarteta	Besední dům	E. Zámečník: Meditace: Památce Jiřího Trávnicka, D. Šostakovič: Klavírní kvintet, op. 57, A. Vivaldi: Concerto grosso pro 2 housle a violoncello s cembalem, op. 3, č. 2 g moll RV 578, G. Křivinka: Concerto grosso pro smyčcové kvarteto a smyčcový orchestr	Janáčkovo kvarteto, Jaroslav Smýkal – klavír, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, umělecký vedoucí Josef Těšík (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Jan Štych	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 144
16. 6. 1977	Večery pro přátele – Večer triových sonát (MM)	Palác šlechticů	G. F. Händel: Sonáta pro housle a cembalo [HWV 371?], J. S. Bach: Ciaccona pro housle sólo BWV 1004, B. Martinů: Sonáta pro cembalo, E. Ysaÿe: Sonáta č. 3 Balada	Věra Nováková – housle, Jitka Mědílková, Vratislav Bělský – cembalo	program (CZ-Bm)
27. 2. 1978	Večery pro přátele – Večer triových sonát (MM)	Palác šlechticů	F. I. Tůma: Partita A dur, G. J. Werner: Sonata G dur, A. Vivaldi: Trio g moll, G. Ph. Telemann: Sonáta a moll [TWV 55:a2?],	Čeští komorní sólisté (Arnošt Bourek – flétna, Miroslav Matyáš – housle, Vratislav Lukáš – violoncello, Vratislav Bělský – cembalo)	POSPÍCHALOVÁ, s. 226, 237
(7. 3. 1978)	Hudební večer	Brno	H. Purcell: Suita Abdelazar (výběr), Suita Princezna perská (výběr), J. S. Bach: Air, K. Kohout: Symfonie f moll: Finale Furioso, F. I. A. Tůma: Partita d moll: Arieta, Andante, F. Durante: Concerto A dur: Finale. Allegro molto, W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138: Andante, Malá noční hudba KV 525: Menuet, Divertimento B dur: Allegro molto	Smyčcové kvarteto Českých komorních sólistů (Miroslav Matyáš, Radoslav Havlát, Josef Příbáň, Zdeňka Drnovská)	program (CZ-Bm)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
1978 duben	Jarní varhanní cyklus (FOK)	kostel sv. Jakuba (Praha)	F. X. Brixi: Preludium a fuga C dur, G. Ph. Telemann: Fagotová sonáta e moll [TWV 41:e5?], J. S. Bach: Trio d moll, O. Kvěch: Impromptu pro fagot a varhany, F. Mendelssohn-Bartholdy: Sonáta d moll, A. Hába: Suita pro fagot sólo (výběr), P. Eben: Nedělní hudba II. Fantazie	Vratislav Bělský – varhany, Svatopluk Čech – fagot	HRo, 1978, roč. 31, č. 6, s. 261–262
20. 4. 1978	Mimořádný koncert k 15. výročí založení souboru Českí komorní sólisté a 30. výročí umělecké činnosti M. Matyáše (SFB)	Besední dům	J. S. Bach: Koncert d moll pro dvoje housle a smyčce, Koncert E dur pro housle a smyčce, Braniborský koncert č. 4 G dur BWV 1049	Miroslav Matyáš a Ivan Matyáš – housle, Věra Křivá[-Lišková] a Václav Kunt – flétny, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 226
21. 8. 1978	Setkání s renesancí	nádvoří Domu pánů z Kunštátu	C. Janequin, O. di Lasso, H. L. Hassler, J. z Lublina, W. Dlugoraj, C. Gervaise, L. Marenzio, J. Handl-Gallus, M. Praetorius, C. Monteverdi	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), Brněnští madrigalisté, řídí Josef Pančík	POSPÍCHALOVÁ, s. 247
23. 8. 1978	Koncert na nádvoří Moravského musea	nádvoří MM	J. Mysliveček: Sinfonia č. 6 B dur, G. Ph. Telemann: Suita pro flétnu a moll [TWV 55:a2?], A. Vivaldi: Concerto alla rustica RV 151, Concerto pro dvoje housle a moll [RV 522?], W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138	Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 226

20. 11. 1978	Koncert k semináři o renesanci literárněvědné společnosti (FF UJEP)	aula FF UJEP	Tabulatury Jana z Lublina, P. Peuerl, C. Gervaise, J. Dowland, loutnový anonym, 3 tance z poloviny 16. století, žánrovská poezie	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 247
28. 11. 1978	Koncert pro KPH v cyklu S kyticí v ruce	Besední dům	J. K. Vaňhal: Sinfonie C dur pro smyčce, J. D. Zelenka: Concerto in G pro 4 sóla a orchestr ZWV 186, C. Kohoutek: Miniatury pro smyčce, J. Matys: Psáno smutkem do ticha), J. Mysliveček: Sinfonia- kvintet č. 5 F dur	Anna Barová – zpěv, Eduard Křivý – housle, Josef Bartoník – hoboje, František Svoboda – fagot, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	POSPÍCHALOVÁ, s. 226
14. 1. 1979	2. abonentní koncert cyklu Nedělní koncertní matiné (SFB) – Sborové matiné	Besední dům	N. de Grigny: Suita pro varhany, B. Britten: Preludium a fuga na Victoriovo téma, F. Musil: Sonata solemnis, A. Dvořák: Tři sbory pro mužský sbor s klavírem, V přírodě (původně ohlášeno H. Purcell: Uvítací óda pro smíšený sbor, smyčce a continuo v úpravě B. Brittena)	Vratislav Bělský – varhany, Jirina Kolmanová – klavír, Brněnský filharmonický sbor – FSBB, řídí Jan Řezníček, (původně ohlášeni Čeští komorní sólisté)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 145
7. 2. 1979	Večer k zahájení výstav a cyklu přednášek Umění antické-ho světa slovem i obrazem	Palác šlechticů	J. M. Hotteterre, G. Ph. Telemann, Ch. W. Gluck	Jana Matyášová – zpěv, Arnošt Bourek – flétna, Vratislav Bělský – cembalo	POSPÍCHALOVÁ, s. 237
15. 2. 1979	Cyklos komorních koncertů	Besední dům	G. Rossini: Sonata a quattro, G. F. Händel: Concerto grosso h moll [HWV 330?], J. Suk: Serenada Es dur pro smyčce	Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Josef Těšík (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 145
7. 3. 1979	doprovodná hudba k tanečnímu vystoupení (JAMU)	koncertní sál JAMU	P. Peuerl, C. Gervaise, skotský tanec s dudy, anonymové	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 247

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
22. 4. 1979	Nedělní koncertní matiné (SFB)	Besední dům	H. Purcell: Suita z hudby ke hře Princezna perská, J. M. Leclair: Koncert C dur pro flétnu, smyčce a basso continuo, W. A. Mozart: Divertimento D dur KV 136, F. Mendelssohn-Bartholdy: Symfonie č. 3, D dur pro smyčce	Václav Kunt – flétna, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 145–146, 226–227
(25. 4. 1979)	Hudební středa (SČSKU)	Besední dům	Z. Blažek: O věčném tichu, P. Fiala: Dám vykvést růžím, J. Kollert: Komorní koncert, V. Werner: Concerto da camera pro fagot a orchestr, A. Piños: Koncert pro harfu a smyčce	Anna Kratochvílová – soprán, Božena Kalábová [- Němcová] – klavír, Milena Konicarová Šperlová – harfa, Čeští komorní sólisté, řídí Jiří Pinkas	program (CZ-Bm)
11. 5. 1979		Vysokoškolský klub SSM	C. Monteverdi, C. Gervaise, Codex Vietoris, M. Praetorius, Jan z Lublina, Josquin des Prez	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 247
30. 9. 1979	MHFB Instrumentální hudba	Besední dům	P. J. Vejvanovský: Sonáta à 5 pro trubku, trombon, 2 housle, violu a basso continuo, J. Mysliveček: Kvintet Es dur pro smyčcové nástroje, F. X. Richter: Koncert pro trubku a smyčcový orchestr D dur, G. Ph. Telemann: Koncert pro hoboje a orchestr e moll [TWV 51:e1?], G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320	Burkhard Glaetzer – hoboje, Vladislav Kozderka – trubka, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	katalog MHFB 1979, POSPÍCHALOVÁ, s. 201–202, 227
9. 1. 1980	Písně a tance 14.–16. století (PKO)	Ernův sál	Codex Vietoris, J. H. Schein, Jan z Lublina, anonymové, Levočský sborník	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 247
29. 2. 1980		KD Černá Pole	Lidové písně a tance renesance a baroka	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), Brněnští Gajdoši	POSPÍCHALOVÁ, s. 248

2. 3. 1980	mimořádný koncert	Besední dům	F. Geminiani: Concerto grosso g moll, A. Vivaldi: Koncert pro dvoje housle Echo RV 552, B. Martini: Partita H 212, B. Britten: Simple symphony	Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Josef Tešík, sólisté: Bohumil Smejkal – housle, Pavel Kyncl – housle	POSPÍCHALOVÁ, s. 146
26. 3. 1980	Tvůrčí dílna Vratislava Bělského a Josefa Pukla	Nová radnice	J. S. Bach: Preludium a fuga f moll, D. Spilka: Reminiscence, C. Franck: Pièce héroïque, J. S. Bach: Preludium a fuga e moll, Z. Pololáník: Toccata ze Sonáty Laetitiaie, J. Jongen: Sonata eroica	Vratislav Bělský (Bach f moll, Spilka, Franck), Josef Pukl (Bach e moll, Pololáník, Jongen) – varhany	program (CZ-Bm)
10. 4. 1980	Cyklus komorních koncertů (SFB) Souborné provedení Braniborských koncertů pro SFB (1. večer)	Besední dům	J. S. Bach: Braniborský koncert č. 1 F dur, č. 2 F dur, č. 3 G dur, č. 4 G dur BWV 1046–1049	Václav Kunt a Věra Křivá Lišková – flétny, Milan Kaňák, Jiří Chlebičík a Vít Paulas – hoboje, František Svoboda – fagot, Zdeněk Tyšar a Zdeněk Divoký – lesní rohy, Vladislav Kozderka – trubka, Eduard Křivý a Ivan Matyáš – housle, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 227
11. 4. 1980	Cyklus komorních koncertů (SFB) Souborné provedení Braniborských koncertů pro SFB (2. večer)	Besední dům	J. S. Bach: Braniborský koncert č. 5 D dur BWV 1050 a č. 6 B dur BWV 1051, Suita č. 2 h moll BWV 1067	Věra Křivá-Lišková a Václav Kunt – flétny, Eduard Křivý – housle, Josef Příbáh a Karel Procházka – violy, Eva Podafiřlová – cembalo, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 227
9. 12. 1980	I. abonentní koncert cyklu Svět klávesových nástrojů (HM)	Besední dům	F. Benda: Sinfonia B dur pro smyčce, J. K. Vaňhal: Koncert C dur pro varhany a orchestr, J. Mysliveček: Sinfonia-kvintet č. 3 C dur pro smyčce, A. Vivaldi: Concerto pro 4 housle, op. 3, č. 10 h moll RV 580, A. Corelli: Concerto grosso g moll, op. 6 č. 8 Vánoční, G. F. Händel: Koncert pro varhany a orchestr g moll [HWV 289?]	Zdeněk Nováček – varhany, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 190–191, 227

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
12. 4. 1981	Cyklos komorních koncertů, koncert 4. – Matiné komorního orchestru	Besední dům	F. I. Tůma: Partita d moll, J. K. Krumpholz: Koncert pro harfu a orchestr č. 5, A. Roussel: Sinfonietta, C. Nielsen: Suita	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 147
31. 5. 1981		Besední dům	G. P. da Palestrina, K. Harant z Polžic, J. Handl-Gallus: Moralia, C. Debussy, K. Slavický, M. Štědroň, P. Bořkovec, P. Hindemith, B. Martinů	Brněnský akademický sbor, Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), řídí Lubomír Mátl, Petr Altrichter a Petr Chromčák	POSPÍCHALOVÁ, s. 248
25. 8. 1981	Písně pod hvězdami (ROH 1. brněnské strojírny)	nádvoří Nové radnice	Codex Vietoris, Cirkone, J. Dowland, J. H. Schein, J. O. Rosetter, L. Marenzio, C. Gesualdo da Venosa, C. Monteverdi, písně z Levočského sborníku	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), Brněnský madrigalisté, řídí Josef Pančík	POSPÍCHALOVÁ, s. 248
19. 11. 1981	Cyklos komorních koncertů	Besední dům	W. A. Mozart: Adagio a fuga c moll KV 546, J. S. Bach: Sinfonia h moll, J. A. Benda: Koncert po klavír C dur, O. Flosman: Fuga, B. Bartók: Divertimento	Ivana Stanovská – klavír, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), řídí Josef Těšák	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 147–148
6. 12. 1981	Nedělní koncertní matiné	Besední dům	F. X. Brix: Sinfonia in D, C. M. Weber: Koncert pro fagot F dur, A. Honegger: Letní pastorele, W. A. Mozart: Symfonie č. 39 Es dur KV 546	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 142
18. 1. 1982	II. abonentní koncert cyklu Hudební kaleidoskop (HM)	Besední dům	Anonym, C. Gervaise, Tance z tabulatury Jan z Lublina, J. Dowland, J. H. Schein, M. Praetorius, J. O. Rosetter, A. V. Michna z Otradovic: Loutna česká (výběr)	Blanka Morávková a Václav Kovařík – zpěv, Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), řídí Miloš Štědroň a Vratislav Bělský	POSPÍCHALOVÁ, s. 192

21. 1. 1982	3. abonentní koncert komorního cyklu (SFB)	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso op. 6, č. 5 D dur HWV 323, J. Haydn: Koncert pro klavír C dur Hob. XVIII:5, J. Feld: Serenáda pro smyčcový komorní orchestr; E. Zámečník: Elegie pro housle a smyčce, J. S. Bach: Braniborský koncert č. 2 F dur BWV 1047	Eva Podarčilová – klavír, Milan Kaňák – hoboje, Miroslav Kejmar – trubka, Eduard Křivý a Ivan Matyáš – housle, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 148, 227–228
21. 5. 1982	spoluúčast na koncertě pro JAMU	aula JAMU	J. S. Bach: Dvojkonzert pro dvoje housle d moll BWV 1043	Jevgenij Fjodorov – hoboje, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 228
podzim 1982	Podzimní varhanní cyklus (FOK)	kostel sv. Mikuláše na Malé straně (Praha)	F. Couperin: Livre d'orgue (výběr), J. S. Bach: Fantazie G dur 572, D. Zipoli, O. Máchal: Smuteční toccata, D. Spilka: Reminiscence, F. Mendelssohn-Bartholdy: Sonáta č. 6 d moll	Vratislav Bělský – varhany	HRo, 1982, roč. 36, č. 2, s. 59
14. 11. 1982	Prémiový koncert pro KPH	Stadion	C. Monteverdi: Il ritorno d'Ulisse in patria (průřez operou)	Brněnský komorní orchestr, umělecký vedoucí Jiří Motl, Camerata moravica (Vlasta Bělská?), umělecký vedoucí Miloš Štědroň, Brněnský akademický sbor, umělecký vedoucí Lubomír Mátl, Moravské kvarteto, Markéta Ungrová, Anna Barová, Vladimír Krejčík, Vladimír Kýas, Richard Novák – zpěv, Aleš Karpíšek – kontrabas, Šárka Štolfová, František Sonek – cembalo, Vratislav Bělský – elektrické varhany, Dalibor Mašek, František Vítha, Jan Přehnal – pozoun, Jarmila Muzikářová – harfa, Oldřich Pomkla – tympany, řídí Lubomír Mátl	POSPÍCHALOVÁ, s. 174
12. 12. 1982	Nedělní varhanní matiné	Besední dům	F. Couperin: Livre d'orgue, O. Máchal: Smuteční toccata, J. K. Vaňhal: Koncert F dur pro varhany, dvoje housle a violoncello, D. Spilka: Reminiscence, P. Eben: Chorální partita, J. S. Bach: 4 chorální předehry	Vratislav Bělský – varhany, Moravské kvarteto	plakát (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 148

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
(17. 12. 1982)	Předvánoční koncert BDS	Besední dům	(přípravné oddělení:) L. Němec: Znělka, Sněhulák, O. Mách: Dva mrazíci, P. Eben: Sníh, Písníčka, Veselá sanice (z cyklu Zelená se snítka), M. Raichl: Brusič mráz, (hlavní sbor:) L. Marenzio: Zimní píseň, G. P. da Palestrina: O, Domine, Lamentatio Jeremiae, Pueri Haerororum, P. Eben: Gigue (z cyklu Katanova mudrosloví), V. Nejedlý: Kolečky pro dětský sbor a dva klarinet, J. Hanuš: Zima (z cyklu Český rok pro dětský sbor a komorní orchestr, op. 24)	Brněnský dětský sbor, řídí Hana Bukovská, Aleš Podaril a Hubert Sindelka, Eva Podarilová – klavír, Josef Hejtmánek, Alois Veselý – klarinet, Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš (bez Vratislava Bělského)	plakát a program (CZ-Bm)
17. 2. 1983	4. abonentní koncert komorního cyklu Italská koncerta	Besední dům	A. Corelli: Concerto grosso D dur, B. Marcello: Concerto pro hoboj, smyčce a continuo c moll, P. A. Locatelli: Concerto pro 4 housle, smyčce a continuo F dur, A. Vivaldi: Concerto pro 2 housle, smyčce a continuo c moll, Concerto pro hoboj, smyčce a continuo F dur, Concerto pro 4 housle, smyčce a continuo h moll [RV 580?]	Milan Kaňák – hoboj, Eduard Křivý – housle, Ivan Matyáš – housle, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 149, 228
19. 5. 1983	Pořad k Mezinárodnímu dni muzeí Pozvání do obrazu (Malé divadlo hudby)	dvoranka (sál) varhanické školy	verše brněnských básníků Z. Zábranské, Z. Novákové, J. Kalabisové, J. Suchého, I. Odehnala, J. Uhra, Z. Řezníčka, V. Slívky, K. Blažka a J. Souchopa	recitují herci brněnských divadel, spolupůčinkuje Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	JANÁČKOVÁ, s. 238
25. 8. 1983	Navštívení krásy	nádvoří Staré radnice	renesanční hudba	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), Brněnští madrigalisté	POSPÍCHALOVÁ, s. 248

19. 10. 1983	Francouzská ars nova: Guillaume de Machaut (abonentní cyklus Malého divadla hudby Od gotiky k renesanci)	dvoranka (sál) varhanické školy	G. de Machaut	živé ukázky Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	JANÁČKOVÁ, s. 239
16. 11. 1983	Hudba italského trecenta (abonentní cyklus Malého divadla hudby Od gotiky k renesanci)	dvoranka (sál) varhanické školy	velcí představitelé hudební Itálie 14. století.	živé ukázky Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 251, JANÁČKOVÁ, s. 239
6. 12. 1983	Vánoce v zámku a podzámčí	Besední dům	A. Michna z Otradovic, anonym z 15. století, T. N. Koutník, J. Lokaj, Kopřiva	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), řídí Vratislav Bělský a Miloš Štědroň, Brněnští madrigalisté, sbormistr Josef Pančík, Jarmila Hladíková, Jarmila Bařínková, Jan Hladík, Vladimír Krejčík, Richard Novák – zpěv, Brněnský komorní orchestr, řídí Josef Pančík	POSPÍCHALOVÁ, s. 248, Hro, roč. 37, 1984, č. 4, s. 167
17. 12. 1983	2. abonentní koncert cyklu KPH Od gotiky po Smetanu	Besední dům	J. D. Zelenka: Sub olea pacis et palma virtutis ZWV 175 (výběr), J. J. Ryba: Česká mše vánoční	Jarmila Hladíková, Anna Kratochvílová, Anna Barová, Vladimír Krejčík, Jan Hladík – zpěv, Brněnský akademický sbor, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, Vratislav Bělský – cembalo, Miloslav Buček – varhany, řídí Lubomír Mátl	POSPÍCHALOVÁ, s. 175, KUCEROVÁ, s. 49.
18. 12. 1983	Matiné na počest C. Strádalové a J. Ulrycha	foyer Janáčkova divadla	Jan z Lublina, C. Monteverdi, J. H. Schein, A. Scarlatti, M. Praetorius, skladby z Levočského sborníku, Hostinského sbírka 36 nářevů světských písní lidu českého	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?) a Brněnští madrigalisté, řídí Vratislav Bělský, Miloš Štědroň	POSPÍCHALOVÁ, s. 248

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 12. 1983	2. abonentní koncert cyklu HM Rok české hudby	Besední dům	F. X. Brixi: Missa pastoralis, J. D. Zelenka: Sub olea pacis et palma virtutis ZWV 175	Anna Kratochvílová, Jarmila Hladíková, Anna Barová, Vladimír Krejčík, Richard Novák, Jan Hladík – zpěv, Brněnský akademický sbor, dechová sekce Státní filharmonie Brno, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, Vratislav Bělský – cembalo, Zdeněk Špatka – varhany, řídí Petr Chromčák a Lubomír Mátl,	POSPÍCHALOVÁ, s. 193
15. 3. 1984	Cyklus komorních koncertů	Besední dům	J. V. Stamiz: Sinfonia C-dur, K. Kohout: Sinfonia f moll, E. Zámečník: Musica giocosa, B. Martinů: Serenáda č. 2 H 216, L. Janáček: Suita pro smyčce	Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Josef Těškl (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 151
7. 5. 1984	Prémiový koncert KPH k 20. výročí ČKS	Besední dům	F. I. Tůma: Partita d moll, J. A. Benda: Cembalový koncert h moll, J. Matys: Hudba pro smyčce, L. Janáček: Suita	Eva Podářilová – cembalo, Čeští komorní solisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 228
22. 5. 1984		?	J. B. Foerster: Vzhůru, spáčil, op. 112, J. Křička: Záblesky, op. 26, J. D. Zelenka: Sub olea pacis et palma virtutis ZWV 175	Jarmila Hladíková, Anna Kratochvílová – soprán, Anna Barová – alt, Vladimír Krejčík – tenor, Jan Hladík – bas, Pražský filharmonický sbor, Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), dirigent: Lubomír Mátl	archiv PJ
23. 5. 1984	Koncert souboru Camerata moravica (abonentní cyklus Malého divadla hudby Od gotiky k renesanci)	dvoranka (sál) varhanické školy	ukázky z evropské tvorby 14.–17. století	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělský?), umělecký vedoucí Miloš Štědroň	JANÁČKOVÁ, s. 245

2. 10. 1984	Bohuslav Matěj Černohorský a česká varhanění tvorba 18. století (MHF)	Besední dům	Anonym: Preludium a fuga D dur, J. Seger: Fuga f moll, Preludium a fuga C dur, J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. X. Brixi: Concerto F dur pro varhany a orchestr, B. M. Černohorský: Fuga D dur, c moll, gis moll; Regina coeli (arie pro soprán, sólo, violoncello a continuo); Laudetur Jesus Christus (moteto); Quare Domine irascere – offertorium pro smíšený sbor, smyčcový orchestr a varhany	Vratislav Bělský, Jaroslav Tůma, Kamila Klugarová – varhany, Jarmila Hladíková – soprán, Brněnský madrigalisté, Čeští komorní solisté, umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	katalog MHFB 1984, POSPÍCHALOVÁ, s. 209, 228
6. 10. 1984	MHFB	zámek Kroměříž	P. J. Vejvanovský: Serenada in C, Offertur ad duos choros in A, Baletti per il carnevale, J. D. Zelenka: Sub olea pacis et palma virtutis ZWV 175	Jarmila Hladíková, Anna Kratochvílová – soprán, Anna Barová – alt, Vladimír Krejčík – tenor, Jan Hladík – bas, Brněnský akademický sbor, sbormistr Petr Chromčák, Vratislav Bělský – cembalo, Vladislav Kozderka – trubka, Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, řídí Petr Altrichter	katalog MHFB 1984, POSPÍCHALOVÁ, s. 209–210
19. a 23. 12. 1984	Vánoční koncert Závodního klubu ROH Dopravního podniku města Brna	Brno	pastorely F. X. Brixliho, J. J. Ryby, J. Blatného a Z. Kaňáka, J. J. Ryba: Česká mše vánoční	Jarmila Hladíková, Anna Barová, Pavel Kamas, Jan Hladík – zpěv Komorní sbor UJEP, Brněnské pěvecké sdružení Foerster, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, řídí Miloslav Buček a Petr Fiala (Vratislav Bělský – varhany)	POSPÍCHALOVÁ, s. 256
10. a 11. 1. 1985	4. abonentní koncert SFB	Besední dům	N. L. Slonimskij: Symfonický motet, A. Chačaturjan: Koncert pro klavír Des dur, J. S. Bach: Magnificat BWV 243	Brněnský filharmonický sbor, Státní filharmonie Brno, Petr Vronský (Vratislav Bělský – cembalo/varhany?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 152

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
3. 3. 1985	Nedělní varhanní matiné	Besední dům	J. S. Bach: Preludium a fuga h moll BWV 544, H. Tomasi: Concert champêtre pro dechové trio, J. S. Bach: Trio d moll, B. Řehoř: Hudba z javoru pro 4 fagoty, S. S. Prokofjev: Scherzo pro 4 fagoty, W. A. Mozart: Divertimento B dur pro dechové trio KV Anh. 229, J. S. Bach: Chorální předehra BWV 622, J. S. Bach: Toccata a fuga d moll dórická BWV 538	Vratislav Bělský – varhany, Filharmonické dechové trio (Hana Bartoníková, Emil Drápela, Vavřinec Špaček), Fagotti Brunenses (František Svoboda, Vavřinec Špaček, Jindřich Tioka, Jiří Nykodým)	plakát (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 152–153
7. 3. 1985	5. abonentní koncert Komorního cyklu	Besední dům	G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 2 F dur HWV 320, J. S. Bach: Suita č. 2 pro flétnu a smyčce h moll BWV 1067, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 6, č. 5 D dur HWV 323, J. S. Bach: Brani-borský koncert č. 5 D dur BWV 1050	Eduard Křivý – housle, Arnošt Bourek (Leoš Svárovský na plakátech) – flétna, Eva Podatřilová – cembalo, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	plakát (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 153, 228–229
28. a 29. 3. 1985	7. abonentní koncert Velkého symfonického cyklu Hudba jako poselství míru (SFB)	Janáčkovo divadlo	G. F. Händel: Acis a Galatea HWV 49	Andrea Ihle a Karin Börngen – soprán, Nils Giesecke – tenor, Herman-Christian Polster – bas, Brněnský filharmonický sbor – FSSB, sbormistr Jan Řezníček, Státní filharmonie Brno, Vratislav Bělský – cembalo continuo, řídí Christian Kluttig	plakát (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 153, HRo, 1985, roč. 38, č. 7, s. 301–302
20. 4. 1985	festival Dny Hudební mládeže ČSR 1985 I. koncert festivalu	Brno	L. Marenzio: Dolorosi martyř, fieri toermenti, K. Harant z Polžic a Bezruč: Misa quinis vocibus super Dolorosi martyř, A. Parsch: Žízeň	Brněnský akademický sbor, spoluúčinkuje Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?), řídí Petr Chromčák	POSPÍCHALOVÁ, s. 194
9. 7. 1985	Letní koncert	Brno	G. F. Händel: Concerto grosso F dur, op. 6, č. 2 HWV 320, J. V. Stamici: Hobojový koncert C dur, J. Feldi: Serenáda pro smyčce, F. I. Tůma: Partita d moll	Milan Kaňák – hoboje, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 229

26. 10. 1985	11. seminář organologické sekce MVS	kostel sv. Petra a Pavla (Nová Říše)	varhanní skladby italských, jihoněmeckých a českých skladatelů, G. F. Händel: Houslová sonáta F dur [HWV 370?]	Vratislav Bělský, Kamila Klugarová, František Kolavík – varhany, Dagmar Valešová – housle	HRo, 1986, roč. 38, č. 1, s. 78
2. 12. 1985	Varhanní koncert k 90. výročí narození F. Michálka a k 90. výročí narození J. Černockého (JAMU)	Besední dům	J. S. Bach: Dvě chorálové předehry, Preludium a fuga Es dur BWV 552, Bedřich A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, Max Reger: Fantasie a fuga na jméno B-A-C-H, František Michálek: Tři chorálové předehry, Partita pro varhany	Alena Veselá (Bach), Drahomíra Horáková Černocká (Wiedermann), Josef Pukl (Reger), Vratislav Bělský (Michálek předehry), Miloslav Buček (Michálek Partita) – varhany	program (CZ-Bm)
3. 3. 1986	Camerata moravica a Musica aurea (Malé divadlo hudby)	dvoranka (sál) varhannické školy	francouzská, německá a italská hudba 14.–17. století	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?) a Musica aurea	POSPÍCHALOVÁ, s. 252, JANÁČKOVÁ, s. 256
8. 4. 1986	5. abonentní koncert Cyklu KPH „Hudba pro dechy“	Besední dům	H. Purcell: Suita z hudby k Princezně perské, G. F. Händel: Concerto grosso, op. 3, č. 6 D dur HWV 317, G. Ph. Telemann: Suita pro 2 hony a orchestr F dur [TWV 44:7?], Concerto pro 2 lesní rohy, A. Vivaldi: Concerto pro 2 lesní rohy, W. A. Mozart: Divertimento F dur KV 138	Zdeněk a Bedřich Tyllšarovi – lesní roh, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 179, 229
15. 4. 1986	Koncert cyklu Hudba 6x jinak (HM)	Besední dům	Josquin des Prez, C. Monteverdi, D. Šostakovič, J. D. Zelenka, P. Eben	Brněnský sbor Hudební mládeže, Brněnský akademický sbor, spoluúčinkuje Komorní orchestr Bohuslava Martinů sólisté Magda Kloboučková, Jitka Zerhauová, Vratislav Bělský, dirigují Petr Chromčák, Jan Rozehnal, Petr Šumník	POSPÍCHALOVÁ, s. 194

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
4. 10. 1986		zámek Boskovice	F. Benda: Sonata a moll, Caprice č. 32 pro sólové housle, Sonata G dur, J. A. Benda: Ariadna na Naxu	Lubomíra Sonková, Vladimír Krátký – recitace, Kýnclovo kvarteto (Pavel Kýnc, Eduard Křivý – housle, Miroslav Stehlík – viola, Václav Horák – violoncello), Vratislav Bělský – cembalo	katalog MHFB 1986
25. 10. 1986	12. seminář organologické sekce MVS	kostel sv. Jakuba (Telč)	G. Muffat, A. Gabrieli, G. Gabrieli, G. Carissimi: Balthasar (zkrácená verze), Jephtha	Vratislav Bělský – varhany (Muffat, Gabrieli), Cantata Pragensis, řídí Robet Hugo (Carissimi)	VVM, 1987, roč. 39, č. 2, s. 87–88
3. 11. 1986	Houslová skordatura v sonátách 17. století	dvoranka (sál) varhanické školy	J. I. Vojta, J. H. Schmelzer, M. Faber a H. I. Biber	Jiří Květon – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Libor Kučera – viola da gamba	POSPÍCHALOVÁ, s. 252, JANÁČKOVÁ, s. 259
26. 11. 1986	Hudba českých pramenů 14.–17. století v evropském kontextu (abonentní cyklus Malého divadla hudby Hudba minulosti promlouvá k dnešku)	dvoranka (sál) varhanické školy	?	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?) a hosté	POSPÍCHALOVÁ, s. 252, JANÁČKOVÁ, s. 260
20. 1. 1987	2. abonentní koncert cyklu KPH Poezie a hudba	Besední dům	A. Gabrieli: Cyklus Giustiniane, T. L. de Victoria: Tenebrae factae sunt, G. Croce: Cantate Domino, J. Handl-Gallus: Stetit Jesus, M. Štědroň: Venite, videte, valet, P. Fiala: Capriccio II, B. Smetana: Věno, Modlitba, Píseň na moři, J. B. Foerster: Píseň jarní, Velké, širé rodné lány, Polní cestou, Skřivánkovi, Píseň bratra Slunce	Pavel Kamas – baryton, Brněnské pěvecké sdružení Foerster, řídí Petr Fiala, Vratislav Bělský – varhany	katalog KPH 1986, POSPÍCHALOVÁ, s. 180

10. 2. 1987	3. abonentní koncert cyklu KPH Poezie a hudba	Besední dům	anonym: Sonata con duobus violinis, F. V. Míča: Memento homo, T. Merula: Canzona pro dvoje housle a basso continuo, J. L. V. Dukát: Kantáta „De beata Virginiae Maria“, C. Monteverdi: Il ballo delle Ingrate	Anna Barová, Anna Kratochvílová, Richard Novák, Jarmila Bařínková – zpěv, Brněňští madrigalisté, Vratislav Bělský – cembalo, Vladimír Sobotka – varhany, Olga Kulajtová – loutna, Musica aurea, umělecká vedoucí Dagmar Valešová, řídí František Sonek, Mimi Fortunae (soubor historického tance)	POSPÍCHALOVÁ, s. 180
30. 3. 1987	Houslové sonáty 17. století z Kroměříže (Malé divadlo hudby)	dvoranka (sál) varhanické školy	H. Döbel, G. Muffat, H. I. Biber a anonymové	Jiří Květon – housle, Vratislav Bělský – cembalo, Libor Kučera – viola gamba	POSPÍCHALOVÁ, s. 252, JANÁČKOVÁ, s. 263
15. 4. 1987	Abonentní cyklus Malého divadla hudby Hudba minulosti promlouvá k dnešku	dvoranka (sál) varhanické školy	lidová hudba 15.–17. století	Camerata moravica (Vlasta a Vratislav Bělští?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 252, JANÁČKOVÁ, s. 263
16. 4. 1987	Cyklus komorních koncertů	Besední dům	F. Geminiani: Concerto grosso e moll, op. 3, č. 3, C. Ditters von Dittersdorf: Koncert G dur pro housle a smyčce, J. Mysliveček: Kvintet č. 2, E. Grieg: Z časů Holbergových svita ve starém stylu, op. 40	Bohumil Kotmel – housle, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 157
22. 9. 1987	Koncert ke 30. výročí KPH Brno	Ernův sál	A. Corelli: Concerto grosso D dur, op. 6, č. 4, A. Vivaldi: Podzim ze Čtyř ročních období RV 293, Concerto grosso, op. 3, č. 11 d moll RV 565, W. A. Mozart: Divertimento D dur KV 136, L. Janáček: Suita pro smyčce	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 229

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
17. 12. 1987	2. koncert Cyklu komorních koncertů (FB)	Besední dům	S. V. Rachmaninov: Noční bdění, J. S. Bach: moteto, J. B. Lully: Te Deum	Brněnský filharmonický sbor – FSBB, Brněnský sbor Hudební mládeže, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo, varhany?), řídí Jan Rozehnal	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 157–158, 194, 229
19. 12. 1987	2. abonentní koncert cyklu Francouzská hudba v minulosti a přítomnosti (HM)	Besední dům	B. Britten: Te Deum, J. B. Lully: Te Deum	Brněnský filharmonický sbor, Brněnský sbor Hudební mládeže, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo, varhany?), řídí Jan Rozehnal	POSPÍCHALOVÁ, s. 157–158, 194, 229
23. 2. 1988	Koncert pro KPH	Besední dům	Vivaldi: Concerto grosso, op. 3 č. 11 d moll RV 565, Concerto, op. 3, č. 8 a moll RV 522, Echo concerto A dur RV 552, Hindemith: Smuteční hudba, B. Britten: Simple Symphony, B. Bartók: Rumunské tance	Ivan Matyáš – housle, Jiří Novotný – housle, Petr Pilát – viola, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 229–230
30. 5. 1988	Janáčkův máj	Ostrava	Z. Kodály: Žalm 116, L. Janáček: Otčenáš, B. Bartók: Čtyři slovenské lidové písně, M. Štědroň: Pavana a gagliarda, V. Kalabis: Canticum canticorum	Drahomíra Drobková, Tomáš Krejčířík – zpěv, Ostravský komorní sbor, sborníř Petr Chromčák, Vratislav Bělský – klavír, Ada Balová – harfa, Komorní orchestr Leoše Janáčka, umělecký vedoucí Zdeněk Dejmek, členové Janáčkovy filharmonie Ostrava	HRo, 1988, roč. 41, č. 10, s. 450
9. 2. 1989	Cyklos komorních koncertů, koncert k 25. výročí činnosti souboru Čeští komorní sólisté	Besední dům	A. Corelli: Concerto grosso D dur, J. S. Bach: Koncert pro housle, smyčce a continuo E dur BWV 1042, E. Zámečník: Musica concertante pro 11 smyčcových nástrojů, B. Martinů: Sextet pro smyčce H 224	Jiří Novotný – housle, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 160, 230

1. 10. 1989	MHFB Renesance, klasicismus a neoklasicis- mus 1989	Besední dům	Mysliveček: Kvintet Es dur č. 2 pro smyčce, F. X. Richter: Koncert D dur pro trubku, F. Benda: Sinfonia C dur pro smyčce, J. K. Vaňhal: Koncert C dur pro violu	William Forman – trubka, Lubomír Malý – viola, Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – cembalo?),	katalog MHFB 1989, POSPÍCHALOVÁ, s. 214
18. 10. 1989	Koncert brněnského pěveckého sdružení Foerster (MO ČSL Slavkov)	Slavkov	A. Lotti: Messe in B dur, T. L. da Victoria: Una hora, Tenebrae factae sunt, J. Handl-Gallus: Ecce quomodo moritur justus, Stetit Jesus, Ascendit Deus, O beata trinitas, O magnum mysterium, F. Poulenc: Quatre petites prières de saint François d'Assise, J. B. Foerster: Oráč, Z osudu rukou, Píseň bratra Slunce	Vladimír Chmelo – baryton, Brněnské pěvecké sdružení Foerster, sborníř Petr Fiala, Vratislav Bělský – varhany	program (CZ-Bm)
30. 1. 1990		Dům stavbařů	J. B. Lully: Suite „Le triomphe de l'amour“, G. F. Händel: Varhanní koncert, op. 4, č. 1 g moll HWV 289, Richter: Adagio a Fuga g moll, Vaňhal: Varhanní koncert F dur	Jaroslav Tůma – varhany, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 230
(1. 4. 1990)	5. koncert cyklu Nedělní varhanní matiné (FB)	Besední dům	D. Buxtehude: Preludium a fuga d moll, Passacaglia d moll, J. S. Bach Preludium a fuga D dur BWV 532, C. Franck: Finale, G. F. Händel: Koncert F dur pro varhany a smyčce [HWV 293?], F. X. Bixi: Koncert F dur pro varhany a smyčce	Vladimír Sobotka – varhany, Čeští komorní sólisté (bez Vratislav Bělského)	program (CZ-Bm)
10. 5. 1990		Blahoslavův dům	Vivaldi: Concerto alla rustica G dur RV 151, C. M. Weber: Kvintet pro klarinet a smyčce, F. Benda: Sinfonia C dur, L. Janáček: Suita pro smyčce	Drápela – klarinet, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?)	program (CZ-Bm), POSPÍCHALOVÁ, s. 230

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
21. 5. 1990	Varhanní recitál (OKVS Brno I)	kostel sv. Augustina	česká varhanní tvorba 17.–20. století	Vratislav Bělský – varhany	POSPÍCHALOVÁ, s. 259
29. 9. 1990	MHFB Bohuslav Martinů	kostel Blahoslavené Panny Marie (Kroměříž)	P. J. Vejvanovský: Sonata vespertina pro 2 trumpety, 3 trombóny, smyčce a basso continuo, M. F. Faber: Threnon musicum pro 2 soprány, alt, tenor, bas a basso continuo, A. Michna z Otradovic: Litanie de Ss. Nomine Jesu ze Sacra et Litanie, anonym (17. století): Suite A dur pro smyčce (z kroměřížského záměckého archivu, sign. XII 87/A), P. J. Vejvanovský: Missa Florida	Blanka Morávková – soprán, Anna Barová, Jarmila Janičková – alt, Josef Škrobánek, Vladimír Richter – tenor, Jan Hladík – bas, Brněnští madrigalisté, sbormistr Josef Pančík, Vratislav Bělský – varhany, Brněnský komorní orchestr, umělecký vedoucí Jiří Mottl, řídí Jiří Mottl a Josef Pančík	katalog MHFB 1990
22. 1. 1992		sál Břetislava Bakaly	F. I. Tůma: Partita in d, W. A. Mozart: Adagio a fuga c moll, KV 546, B. Martinů: Divertimento (Serenáda č. 4) H 215, A. Dvořák: Serenáda E dur	Komorní orchestr Bohuslava Martinů (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Lubomír Čermák	POSPÍCHALOVÁ, s. 163
(4. 2. 1992)	2. abonentní koncert KPH	sál Břetislava Bakaly	F. X. Richter: Sinfonia a quattro c moll, J. S. Bach: Koncert pro cembalo f moll BWV 1056, J. Mysliveček: Koncert B dur pro cembalo, M. Štědroň: Smích a smutky, L. Janáček: Idyla	Jaroslav Tůma – cembalo, Čeští komorní sólisté (bez Vratislava Bělského), umělecký vedoucí Miroslav Matyáš	sborník KPH 1998, POSPÍCHALOVÁ, s. 230
14. 2. 1992		kostel sv. Tomáše	Vejvanovský: Sonáta Be mollis, Richter: Sinfonia a quattro, J. Mysliveček: Kvintet A dur č. 4, W. A. Mozart: Missa brevis D dur KV 194	Čeští komorní sólisté (Vratislav Bělský – varhany continuo?)	POSPÍCHALOVÁ, s. 230

13. 5. 1992	Komorní koncert (KPH)	sál Břetislava Bakaly	J. Mysliveček: Kvintet pro smyčce A dur, č. 4, A. Vivaldi: Concerto pro housle, smyčce a cembalo F dur, La tempesta di mare, RV 433, G. Bottesini: Grand duo concertant pro housle a kontrabas, W. A. Mozart: Kvintet pro klarinet a smyčce A dur, KV 581, A. Roussel: Symphonietta pro smyčce, op. 52	Jiří Novotný, František Novotný – housle, Miloslav Jelínek – kontrabas, Emil Drápela – klarinet, Čeští komorní sólisté, (Vratislav Bělský – cembalo?), umělecký vedoucí Ivan Matyáš	sborník KPH 1998
16. 12. 1992	Vánoční koncert	kostel sv. Václava (Tišnov)	A. V. Michna, anonym, G. Muffat, G. Aldovrandini, G. B. Mazzaferata, J. Brentner, J. Zach, J. A. Plánický	Collegium musicum Brno: Jarmila Janičková – alt (původně ohlášena Magdalena Kožená – soprán), Kateřina Štruncová, Jiří Květon – housle, Vratislav Bělský – varhany	Tišnovské noviny, 1992, roč. 2, č. 21, s. 2; 1993, roč. 3, č. 1, s. 7.

**VRATISLAV BĚLSKÝ
VE VZPOMÍNKÁCH
RODINY, KOLEGŮ A ŽÁKŮ**

Z rodinného alba

Jana Bělská – Vratislav Bělský ml.

Seznámení

Jana Bělská

S Aťou, starším synem pana profesora Bělského, jsme byli spolužáci od páté třídy základní školy. Jen pro vysvětlení, otec i starší syn Bělských byli Vratislavové. Bylo dobré je nějak rozlišit a kromě toho v rodině byly přezdívky běžné, tak se tátovi říkalo Vraťa a synovi Aťa.

Po letech od skončení základní školy jsme se s Aťou znovu potkali na setkání abiturientů a v roce 1996 mne Bělští přijali do rodiny. Stala jsem se snachou pana profesora Bělského.

Zahloubán

Jana Bělská

Bydlela jsem dost daleko od školy, až na Grohově. Intenzivně jsem sportovala, tak jsem se aktivit školní party příliš nezúčastňovala. Když jsem jednou za Aťou zašla domů, po zazvonění mi přišel otevřít pan profesor Bělský. Pod jeho přísným pohledem jsem dokázala jen vykoktat: „Můžu mluvit s Aťou, prosím?“ – „Ano, podívám se, jestli je doma,“ odpověděl mi zamyšleně. Tehdy jsem absolutně nechápala, jak je možné, že neví, kdo je doma, když mají jen dvoupokojový byt.

Až po letech jsem pochopila, že býval naprosto zabraný do práce a nevnímal, co se děje kolem něj.

Vratislav Bělský ml.

Pod naším bytem byla v suterénu zámečnická dílna. Jednou potřebovali udělat něco ve stropě. Stěny starého domu byly sice skoro metrové, ale stropy již tak masivní nebyly. Probourali se skrz naši podlahu až k tátovým nohám. Tou dírou na něho volali, avšak táta nereagoval. Cvičil na harmonium. Když mamka přišla domů, řemeslníci jí říkali: „My jsme se probourali k vám. Volali jsme vašeho manžela, ale on nás neslyšel, tak jsme aspoň odsunuli ty tašky, co ležely na zemi.“

Obr. 30: Jana Bělská a Vratislav Bělský mladší na koncertě k počtě Vratislava Bělského a Arnošta Bourka v brněnském Besedním domě, 2013. Archiv rodiny Bělských.

Obr. 31: Vratislav Bělský se synem spravují kolo, Cvikov 1964. Archiv rodiny Bělských.

Kuličky

Vratislav Bělský ml.

Když táta pracoval na nějaké partituře, odcházel do vedlejšího pokoje, kde byl klavír, aby si ji přehrál. Notám říkával kuličky. „Tam je teda kuliček,“ hodnotil rychlé pasáže skladeb.

Měl velkou černou skříň, která byla plná not, rukopisů a dalších pokladů. Jeho úsloví bylo: „Co nenajdete nikde, hledejte u nás.“ V černé skříni byly cenné zápisky, co si opisoval v různých archivech u nás i v zahraničí. Tehdy nebyly žádné xeroxy, tak všechny informace bylo nutné zapsat ručně.

Tátu zajímala historie. My jsme se od něj dozvídali věci, které nás ve škole nikdo nemohl naučit. Měl neuvěřitelnou, encyklopedickou paměť. Když dělal překlady Quantze a dalších podobných děl, čerpal ze všech možných pramenů. Táta mluvil výborně německy a celkem obstojně uměl číst francouzsky. Jednou studoval nějakou anglickou hudební literaturu. Já jsem se ho zeptal: „Tati, jak tomu můžeš rozumět, vždyť to je anglicky.“ – „No, já to čtu jako francouzštinu, je to vlastně stejný.“

Jana Bělská

Často jsme se u Bělských stavovali. Bydleli jsme s Aťou nějakou dobu také na Dřevařské, naproti přes ulici. Maminka Vlastenka mi pomáhala s domácností, abych se mohla plně věnovat své časově náročné práci architektky.

Bělstí nevysedávali u televize, téměř po celý den u nich hrála vážná hudba z rádia, z magnetofonu nebo gramofonu. Měli velkou sbírku desek, bylo z čeho vybírat. Avšak populární muzice říkali „hudba k vysavači“, vůbec je nezajímala.

Táta měl u okna velký pracovní stůl, většinu dne tam seděl a pracoval, maloval si ty svoje kuličky. Odcházíval od práce jen na chvíli na jídlo, když přišla nějaká návštěva nebo my na kafičko. Muzika, to byl jeho život.

Vztah k dětem

Vratislav Bělský ml.

My jsme jako děti měli z táty, jak on říkával, špundus. Ne že bychom se ho báli, ale když něco řekl, tak to platilo.

K tomu mám krásnou vzpomínku. Jednou u nás byla, jako děčko ještě předškolní, sestřenice Monika (už bohužel nežije). Mamka musela do školy, kde učila, a tak nám dětem a tátovi nachystala k obědu kynuté knedlíky. Monika byla holčička, co skoro nejedla. Když pak mamka přišla ze školy, zeptala se táty: „Tak co Monika, snědla aspoň něco?“ – „No, já jsem jí dal dva knedlíky. Ona je snědla. Zeptal jsem se jí, jestli chce přidat. Neodporovala, tak jsem jí dal ještě jeden, a ten zblajzla taky.“ Mamka jen nevěřicně koukala. A Nina, maminka Moniky, pak dávala k lepšímu, že Monču tatka naučil jíst.

Táta si s námi nikdy moc nehrál. Byl z jiného těsta, já jsem v tom trošku po něm. Měl nás rád, ale jeho práce ho plně pohlcovala, měl jí plnou hlavu. Když učil ve Šlapanicích, jezdili jsme tam na koupaliště tramvají a dál trolejbusem až z Dřevařské, kde jsme bydleli. My jsme

s mladším bráškou nesnášeli tu šíleně dlouhou, sluncem rozpálenou cestu od trolejbusu na koupaliště. Ale na rožku, u zastávky trolejbusu, byla cukrárna. Tam nás rodiče upláceli zmrzlinou, abychom tak dalekou cestu ušli. Táta nám pak na koupališti pro rozveselení předváděl svůj speciální skok do vody, „žabáka“, a my jsme z toho mívali strašnou jundu.

Když jsem byl starší a už jsem se trochu vyznal v elektrice, naši nám pořídili elektrické vláčky. Tátu bavilo se mnou vyrábět z papírové hmoty různé kopce, tunely a drobné stavbičky. V našem bytě však bylo na tak velkou věc málo místa, kolejiště mělo 2,5 × 1,5 metru. Tak jsme vymysleli zlepšovák. Udělali jsme ho výklopné a zavěsili jsme ho na zeď.

Táta nebyl zrovna manuálně zručný, ale hrozně rád se zúčastňoval při různých stavebních a zkrášlovacích akcích. Měli jsme doma spoustu obrazů. Dědeček, tátův tatínek, byl akademický malíř. Když bylo třeba pověsit nový obraz, zhostil se můj táta úkolu s vervou sobě vlastní. Vyrobil dřevěný špalík a do zdi vysekal díru, velkou jako pěst. Pak špalík se skobičkou zasádroval. Na zdi vždy zůstal veliký flek, ale ten na štěstí většinou zůstal skryt pod obrazem. Takové práce dělal rád, ale třeba spravit auto nebo nějaký domácí spotřebič neuměl a ani se do takových dobrodružství nepouštěl.

Jana Bělská

Nevybavuji si pana profesora Bělského jako přísného pána z dob našeho mládí. Mám ho v paměti již jako svého druhého tátu, laskavého, srdečného a rozšafného člověka. Míval v očích takovou malou jiskřičku čertoviny, nezkazil nikdy žádnou legraci.

Rodina maminky

Vratislav Bělský ml.

Moje maminka byla z pěti dětí. Děda Vik byl původně mlynář, nebo přesněji správce mlýna v Brně-Husovicích. Nevím, kde přesně u Svitavy ten mlýn stával, protože už za mého mládí neexistoval. Někdy během války se přesunul s rodinou do Příbora, kde byl také správcem mlýna. V Příboře se narodily jeho poslední dvě děti. Po válce byla rodina odsunuta do pohraničí, do Cvikova. Tam prý děda dlouho nemohl najít práci. Nakonec se stal účetním u lesní správy.

Skoro všechny děti v mamčině rodině měly nějakou přezdívku. Všichni měli iniciály VV. Děda byl Vítězslav Vik, babička byla Vlasta Viková, moje maminka byla Vlasta, její mladší sourozenci se jmenovali Věra, Vladislava, Vlastimil a Vítězslava Vikovi. Moje mamka měla přezdívku Vlavla, ale celý život ji všichni oslovovali Vlastenko. Věrka, pokud vím, přezdívku neměla. Vladislava byla Nina, Vlastimil byl Miki a Vítězslavě se říkalo Lála, Lálinka (v nářečí panenka). Miki byl podle Mickey Mouse a u Niny ani nevím, z čeho přezdívka vznikla.

Na dědu mám krásné vzpomínky. Když se táta připravoval na mezinárodní varhanní soutěž do Gentu, v roce 1958, přijel k nám děda, aby nám vařil. Uměl to skvěle, byl kuchařem na lodi za první světové války. Táta celé hodiny hrál a děda ho chodil se lžičkou krmit.

S dědou jsem v jídelně u vyklápečího sekretáře dělal domácí úlohy. A taky jsme tam kouřili a kouř jsme foukali do sekretáře.

Táta se vrátil z Gentu s čestným uznáním ze soutěže. Velmi si ho považoval, měl ho pověšené až do své smrti nad psacím stolem. Vyprávěl nám, jak si v Gentu kupovali to nej-lacinější jídlo, které si tam mohli dovolit, a to banány a čokoládu. My děti jsme mu to hrozně záviděli. Pro nás byly banány nedostižná pochoutka. V ČSR to byla podpultovka, stály se na ně fronty a přednostně je v tu dobu prodávali maminkám na potvrzení pro nemocné děti.

Prázdniny jsme s rodiči a dalšími rodinami mamčiných sourozenců trávili u babičky ve Cvikově. V jednu chvíli se nás tam mohlo sejít i dvacet dospělých a dětí.

Babiččin dům byl patrový, měl část zděnou a část dřevěnou, roubenou. Tu roubenku babička přes rok nepoužívala, byla rodinou využívána jen přes léto.

Táta jezdíval ze Cvikova cvičit na varhany do kostela ve Sloupu v Čechách. Jednou, když jsem tam byl s ním, se z varhan ozývalo pípání. Zkoumali jsme, co je to za zvuk, a objevili jsme rorýsa, který spadl do píšťaly. Při jeho záchraně jsem byl poprvé ve vnitřku varhan. Rorýs přežil.

Koncerty a mše

Vratislav Bělský ml.

Táta byl bez vyznání, ale jako varhaník hrával na koncertech i v kostelech a příležitostně i při mších. Když jsem byl děčko, jezdívali jsme někdy na Štědrý den po večeri do kostela Nejsvětější Trojice do Králova Pole, kde táta hrál „Rybovku“.

Ještě za mlada pořádal táta jednou za rok matiné na Stadioně (na dnešní Kounicově ulici), aby se o něm vědělo aspoň v Brně. To si však musel platit ze svého. Šetřili na to s mámou vždy celý rok. Na plakáty a pozvánky nebyly peníze. Před koncertem pak mamka neprodané lístky rozdávala.

Často hrával také v Brně v Blahoslavově domě a v kapli v Paláci šlechticů. Ač nebyl kostelním varhaníkem, jeho koncertů jsem v kostelích zažil dost. Chodil jsem mu občas obracet. Hrával jsem na violoncello, takže jsem se v notách orientoval. Ale i kdybych neuměl noty, nebo bych se ztratil, tak by nebyl problém. Táta měl systém. Vždycky popotáhl nosem, aby se otočilo.

Některé koncerty v kostele zahrnovaly i celou mši. Varhaníci se neměnili. Tak to bylo i na jednom z jeho posledních koncertů, na který jsem ho vezl někam do Východního Německa. Koncert se konal už poté, co oznámil, že nebude veřejně hrát. První půlka byl koncert a druhá půlka mše. I tam ještě obě části hrál sám.

Zobcová flétna

Vratislav Bělský ml.

Jednou jsme s tátou jeli na pár dní do Východního Německa k manželům Kurtovi a Helmě Janetzky a také k Thekle Waldbaur. Táta tam něco hledal v archivu. Z podnětu těchto lipských hudebníků se máma začala učit hrát na zobcovou flétnu. Manželé Janetzky měli ansámbl hrající na historické nástroje. Kurt hrál na loutnu a jeho žena Helma, a také

Obr. 32: BĚLSKÝ, František V. *Krajina pod Bezdězem*, olej na překližce, 50.–60. léta.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 33: Helma Janetzky a Vratislav Bělský.
Archiv rodiny Bělských.

Thekla Waldbaur, hrály na zobcové flétny. To u nás v té době bylo málo známé. Když se s mými rodiči spřátelili, mamka od nich získala flétnovou literaturu i nějaké zkušenosti. Byla snad první tady v Brně, a možná i v republice, kdo začal na hudební škole učit hru na zobcovou flétnu.

Když jsme tenkrát za nimi jeli, zajeli jsme se podívat i do Karl May Musea v Radebeulu u Drážďan. S sebou jsem měl zamykací kufr. Před odjezdem z Brna jsem kufr pečlivě zamknul, leč po cestě jsem klíček ztratil. Potřeboval jsem se do kufru dostat, tak jsem ho vypáčil, a pak jsem měl celou cestu kufr omotaný špagátem, aby se mi nerozpadl.

Jana Bělská

Když jsem byla malá holka, na zobcovou flétnu se pohlíželo spíš jako na dětskou hračku. Netušila jsem, jak úžasný je to nástroj.

V roce 1998 jsem prodělala těžkou operaci a musela jsem ležet delší dobu v nemocnici. Ať mi přinesl na diktafonu nahrané dvojhlasé flétnové skladby, které hrála též jeho maminka. Poslouchala jsem to úchvatné prolínání hlasů stále dokola. Připadalo mi, že je to andělská hudba a zatoužila jsem také tak umět hrát.

Když jsem se vrátila z nemocnice, manželova maminka mne začala učit. Hrála jsem jako malá holka na klavír, noty pro mne nebyly problém. Brzy jsme začaly hrát s mamkou dvouhlasně. Táta nám rozepisoval jednoduché skladbičky do dvojhlasů a my si tu společnou hru užívaly. Sedával vedle nás u svého stolu a pracoval. Maloval si ty svoje kuličky, nebo něco studoval. Vypadal, že nás ani neslyší. Jednou jsem to nevydržela a zeptala se ho: „Poslouchals, jak hrajeme? Je to dobré?“ Odpověděl mi s úsměvem: „Kdyby nebylo, tak bych to řekl.“ Jenomže posléze maminka začala mít problém s pohyblivostí prstů a naše společné hraní skončilo.

Po letech jsem však měla štěstí. Masarykova univerzita v Brně vypsala s Hudební školou Yamaha kurzy flétny v rámci U3V (univerzity třetího věku). Hrajeme již řadu let ve skupině 6–8 flétnistek. Dřív jsme mívaly i malé koncertíky. Nyní už nevystupujeme pod hlavičkou MU, tak si tu muziku při společném, někdy i čtyřhlasém či pětihlasém hraní, jen užíváme. Je to nádherné a mámě „tam nahoru“ nepřestávám děkovat, že mne ke flétně přivedla.

Můj vztah k hudbě

Vratislav Bělský ml.

Od dětství jsem hrál na violoncello. Hrával jsem i v kvartetu s Liborem Nykodým a s mamkou, ti hráli na zobcové flétny. Už si nepamatuju, kdo hrál na housle. Dokonce jsem měl možnost jít na konzervatoř. Brali jen jednoho. My jsme byli v Brně dva, ale mne už to hraní tolik netěšilo. Táta byl známý muzikant, nechtěl jsem mít protekci. Když jsem jednou vyskočil ze šaliny, povedlo se mi violoncello rozsednout. A bylo rozhodnuto. Zvolil jsem si matematiku, ta mne bavila víc. Vybral jsem si elektrotechnickou průmyslovku a bylo to určitě dobře. Nevím už, jak se jmenoval ten druhý kluk, slyšel jsem, že byl výborný. A já jsem se ve svém oboru taky našel.

Byt na Dřevařské ulici

Vratislav Bělský ml.

Táta se potkal s mojí mamkou na konzervatoři. Byla to vlastně náhoda, protože chtěl jít na konzervatoř do Prahy. Tam ho nevzali, šel tedy do Brna. Mamka bydlela po dobu studia na Veveří v klášteře sester dominikánek. Vůbec netuším, kde bydlel táta.

Anička, sestra maminčina táty (dědeček byl z devíti sourozenců), měla na Dřevařské 18 byt a naši se po svatbě nastěhovali k ní. Byt byl v klasickém výstavném činžáku z konce 19. století. Dům měl vysoké stropy, silné stěny a působil velmi majestátně. Ale náš byt již tak reprezentativní nebyl. Vznikl rozdělením původního bytu majitele na třípokojový byt s koupelnou a se vším vybavením, ten však byl sousedů a ten horší zbytek byl byt náš.

Byl v přízemí, hned u vstupních dveří z průjezdu. Sestával ze tří průchozích místností. Neměl samostatnou koupelnu, záchod byl na druhé straně domu, přístupný pouze ze vstupní chodby domu. Přes chodbu byl i malý pokojík pro služku a spízní skříň. Když se naši přistěhovali, teta se zabydlela v tomto pokojíku a byt přenechala našim.

Vstupovalo se bez předsíně přímo do místnosti, rozdělené dřevěným paravánem na jídelnu a kuchyň, v jejímž rohu stála plechová vana a umyvadlo. Když se zatáhl závěs, kuchyň se proměnila v prostornou lázeň. Kuchyň ani neměla denní světlo, jen větrací okénko do chodby domu. Na ni navazoval veliký obývací pokoj cca 6,5 × 6,5 metrů. Přes něj se procházelo do úzkého pokojíku, který vznikl rozdělením velkého pokoje původního bytu. Druhá část místnosti už byla součástí sousedního bytu. Později se rodiče domluvili se sousedy, co neměli děti, aby jim přenechali druhou část rozděleného pokoje. To však trvalo jen do doby, než jsme s bratrem odešli z domova. Sousedi si tu svou část pak zas vzali zpět.

V kuchyni byla z počátku kachlová kamna. Tehdy se jimi vytápěl celý byt a v prádelním hrnci se na nich ohřívala voda do vany. Dokonce se po předčasném narození mého mladšího bratříčka stala na čas i inkubátorem. Když se později kachláky zrušily, naši si pořídili do obýváku kamna naftová. Až o mnoho let později se udělaly „wafky“, ovšem opět jen v obýváku. Jinde se netopilo.

Zase na druhou stranu takový byt měl velkou výhodu. Rodiče mohli mít doma harmonium i klavír, což by v paneláku dost dobře nešlo. Tam, v bytě čtvrté kategorie, naši spokojeně bydleli až do stáří. Táta do své smrti a maminka do odchodu do Domova pro seniory na Vinohradech.

Jana Bělská

Když jsem poprvé přišla k Bělským, překvapilo mne, že se vstupuje přímo do jídelny.

Navazující obývací pokoj byl zároveň hudební salón i pracovna pana profesora. Mezi okny trůnilo přes velkou část pokoje obrovské harmonium – dvoumanuál s pedálem. Pod pravým oknem stály „wafky“ a pracovní stůl.

Rozkládací jídelní stůl, stojící poblíž vstupních dveří do obývacího pokoje, byl určen pro slavnostnější stolování. U stěny obýváku, sousedící s ložnicí manželů Bělských, byla hnědá sedačka s křesly a konferenčním stolem. V ložnici stál proti dveřím i klavír, na který hrály též děti, které paní Bělská učila.

Obr. 34: Vlasta Bělská se syny u domácího harmonia, listopad 1956.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 35: Manželé Bělští na večírku s Josefem Černockým a varhaníkem Antonínem Kavkou (vlevo).
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Jak jsem poznala posléze, obývací pokoj byl centrem veškerého společenského dění u Bělských. Scházeli se tam studenti z JAMU a konzervatoře i již hotoví muzikanti, přátelé a rodina. Paní Bělská byla skvělá hostitelka.

Návštěvy

Vratislav Bělský ml.

Mamka měla takové úsloví, když někdo nečekaně přišel: „Přilej vody, hosti jdou.“ Oběd pro čtyři dokázala obratem ruky proměnit v pohoštění třeba i pro šest, pro osm osob.

Vzpomínám si třeba na Petra a Helenu Šanderovy, na Pepíka Kšicu, který je od roku 1999 ředitelem kůru v katedrále sv. Víta, na Martina Jakubíčka a další. Ti všichni k nám chodili. U nás bývalo často plno studentů. Když někdo přijel z daleka, že v Brně má třeba koncert, mamka prostě řekla: „Tak tady přespí.“

Jana Bělská

Do obýváku u Bělských se vešla hromada lidí. Když nestačily židle, gauč a křesla, posedalo se na zem.

K Bělským však nechodili jen muzikanti za tátou. Pořádaly se u nich pravidelně i malé koncertíky pro rodiče dětí, které maminka učila hrát na flétnu a na klavír. Obývací pokoj se při takové příležitosti stal koncertním sálem. Otevřely se velké, dvoukřídle dveře, vedoucí do sousední ložnice. Tam uprostřed stál klavír, na nějž se hrálo. Všichni byli slavnostně oblečení. Paní Bělská, vždy elegantní a krásně upravená, koncert uváděla. Otevřenými dveřmi pak vcházeli právě představení malí umělci, aby předvedli svým rodičům a blízkým, co se za ten rok naučili. Děti si mnohdy poprvé zažívaly atmosféru skutečného veřejného vystoupení.

U Bělských bývalo dobře. Nikomu nevadilo, že mají byt, nad kterým by kdekdo ohrnul nos, byl však vždy plný laskavosti a pohody.

Vratislav Bělský ml.

Jednou jel táta z Prahy autobusem. Asi bylo otevřené okno, nachladil si lícní nerv a spadl mu koutek. Dlouho vůbec nemohl jíst. Mamka ho krmila lžičkou, i tak mu to teklo ven. Dlouho doktoři nevěděli, co s tím. Zkoušeli všechno možné. Nakonec mu pomohla akupunktura, aspoň natolik, že mohl obstojně jíst a pít.

Zajímavé je, že přestože měl táta problém se spadlým koutkem a bylo mu těžko rozumět, chodilo za ním mnoho mladých lidí, studentů JAMU i konzervatoře, na konzultace. Povídali mu o svých radostech, o úspěších i strastech. Nikomu to nevadilo.

Snacha

Jana Bělská

Jak jsem již pověděla na začátku, potkali jsme se s Aťou znovu po 29 letech na srazu spolužáků ze základky. Ten večer jsme se nehnuli od sebe, celou dobu jsme si povídali.

Byli jsme oba rozvedení. Já již několik let a on právě v ten den. Byli jsme rádi, že se zase po letech vidíme. Začali jsme se častěji vídat. A pak jednou jsme byli pozváni jeho maminkou na oběd.

Když jsme vešli do jídelny, čekal nás krásně prostřený stůl. Pod stolem si hověl velkánský hafík. Byla to Rita, fenka bernského salašnického psa. Během chvilky se pomalu přesouvala ke mně a položila si hlavu na mou nohu. Když jsme se po obědě loučili, paní Bělská prohodila jako mimochodem: „Jsi naše, Ritě se líbíš.“

A po nějaké době jsem se přivdala do rodiny Bělských. Získala jsem novou, úžasnou rodinu. Sama jsem již léta tátou neměla. Pan profesor se stal mým laskavým novým tátou a paní Bělská mi byla úžasnou druhou mámou. Netajila jsem se tím, že mám tu nejlepší tchýni na světě. Moje maminka na ni občas dost žárlila. Byla jsem šťastná, že mne rodina Bělských tak krásně přijala.

Táta, pan profesor Bělský, měl takovou zajímavou vlastnost. Nechtěl jíst jídla od nikoho cizího, jen od manželky, a pak ode mne. Tím jsem byla velmi poctěna.

Měl ještě jednu kouzelnou schopnost. Dokázal se v okamžiku proměnit z velmi seriózně vypadajícího člověka ve šprýmaře. Byl nesmírně vzdělaný. Nenapovídal toho zbytečně moc, ale když něco řekl, tak to sedělo. Milovala jsem ho. A myslím, že nejen já.

S vděčností vzpomínám na naše vášnivé debaty o hudbě a o architektuře. Dozvídala jsem se od něho tolik zajímavých informací. Ukazoval mi, co mají architektura a hudba společného. Debatovali jsme o kompozici, rytmu, akcentu i o harmonii. Takové věci jsem se na fakultě architektury nikdy nedozvěděla. Bylo to úžasné. Přiznám se, že tyto debaty mi velice chybí.

Alexej

Vratislav Bělský ml.

Táta chodil hodně v čepici. Měl totiž na jednom uchu nějaký problém, takže ho to ucho často bolívalo. Té své pokrývce hlavy říkal Alexej, podle Alexeje Čepičky. Alexeje nosil, co si ho pamatuju, i v létě.

Jaroslav Pohanka

Vratislav Bělský ml.

Jak se táta dostal k tomu, že posbíral kousky hudebních pramenů a udělal z nich partituru?

To prý vzniklo na konzervatoři, když spolu s Jaroslavem Pohankou nesli v podpaždí hromadu papírů a not. Nějaký profesor, asi Michálek, se jich zeptal: „Co to nesete?“ Honem si vymysleli: „No, budeme z toho dělat partituru.“ – „Výborně!“ A už ji museli udělat, když už to řekli.

Táta se s Jaroslavem Pohankou poznal, myslím, na konzervatoři. Bydlel v rodinném domku někde na trase z Brna ven směrem na Šlapanice. Byl kaktusář. Měl v domě dvojité okna a mezi nimi mraky kaktusů, byli jsme u něj jako děti několikrát na návštěvě.

Přátelé Matyášovi a Zavřelovi

Vratislav Bělský ml.

Spolu s Miroslavem Matyášem táta hrál v obnoveném Collegiu musicum brunense. S Mirkem Zavřelem se přátelili. Mirek chodíval k nám a s tátou vedli dlouhé debaty o muzice. S Matyášovými jsme občas chodívali na procházky. Jejich děti byly podobně staré jako já s bratrem.

Jana Bělská

Dalšími blízkými přáteli Bělských z muzikantské branže byli Zavřelovi. Byli to přátelé i naší rodiny Kučerových. Oni byli takový náš spojovací prvek. Alena Zavřelová učila rytmiku a balet a Mirek Zavřel zpíval v opeře ve sboru. Všechny děti jsme byly přibližně stejně staré. Nadělaly jsme se společně pěkných lotrovin, když nás rodiče odložili do kuchyně, aby se mohli trochu bavit sami. Dost často někdo z nás skončil s rozbitou hlavou nebo jiným drobným zraněním. Pak většinou následoval výprask „padni komu padní“.

V padesátých letech, v době našeho dětství, bývalo v domácnostech maximálně rádio. Televize u nás ještě nebyla, tak jsme si zábavu dělali sami. Všichni, i děti, jsme hrávali na nějaký hudební nástroj. Moje maminka hrávala na klavír, tatínek na housle. Rodiny se scházely pravidelně, snad každý týden, často u nás. Měli jsme poměrně velký pokoj s klavírem, na kterém jsme se střídali. My děti jsme vždy napřed musely ukázat, co jsme v týdně nacvičily v hudbě, zpěvu i v tanci. Bývala to příjemná setkání plná veselí. Je zvláštní, že se ani nepil tolik alkohol, jako je tomu dnes.

Lidé stejné „krevní skupiny“ se často znali a vzájemně se i navštěvovali. Například u Zavřelů na Čápkově či u nás na Grohově bývaly společenské sešlosti. Tehdy jsme žili v prvorepublikových bytech, ty to svou velikostí umožňovaly. Moje maminka byla v tu dobu v domácnosti, byla i výborná hostitelka.

Jiří Sehnal

Vratislav Bělský ml.

Pan profesor Sehnal mi jednou, když už táta zemřel, napsal v dopise jednu vzpomínku. Když se tenkrát přestěhoval do Brna, tak neměl kde bydlet. A táta mu řekl: „Tak co, pojď k nám a budeš bydlet u nás.“ On to sice nakonec nechal, ale já věřím dodneška tomu, že to táta myslel vážně.

Jana Bělská

Moje máma, Alice Kučerová, byla velmi dobrá klavíristka. Toužila studovat na konzervatoři, ale protože byla první dcerou řezníka, musela dělat řezničinu. Učila se však i nadále hře na klavír a hrála až skoro do svých 90 let. Jednou ve vlaku se mi pan profesor Sehnal svěřil, že jako mladík v Přerově chodíval poslouchat pod její okno, když hrávala.

Nějakou dobu jsme měli možnost se s panem profesorem Sehnalem potkávat častěji. Pracovala jsem na Památkovém ústavu v Brně a on v tu dobu též pracoval pro Památkový ústav, jako organolog brněnské diecéze. Mimo jiné byli s tátou Vraťou přáteli.

Obr. 36: Vratislav Bělský se svou snachou Janou na svatbě, 21. června 1996.
Archiv rodiny Bělských.

Obr. 37: Manželé Bělští na chalupě bratra Vlasty Bělské v Piheli, 1999.
Archiv rodiny Bělských.

Procházky, výlety a dovolené

Vratislav Bělský ml.

Táta moc nechodil. Jen když jsme měli psa, šel ho někdy venčit. Ale o víkendu se za mého dětství chodívalo na procházky. Třeba z Dřevařské se šlo pěšky do Medlánků na letiště. Tam jsme s tátou, tehdy to ještě šlo, pekli brambory. Nasbírali jsme bramborovou nať a brambory, co na poli zbyly, a opékali jsme si je na ohníčku.

Jana Bělská

Táta v posledních letech chodil jen minimálně. Ušel jen pár metrů kolem domu, nebo k autu. Dokud to šlo, vozili jsme Aťovy rodiče i moji mámu autem na koncerty a do divadla. Měli jsme společně předplatné. Jednou, to bylo v roce 2001, s námi jel táta dokonce i na mou první výstavu *Hračky infantilní babičky* do Dačic. S láskou vzpomínám, jak mi maminka Vlastenka na mé vernisáži výstav vždy pekla skvělé, všemi oblíbené pletýnečky.

Vozívali jsme mamku s tátou také do Pihele v severních Čechách k Mikimu, bratrovi maminky. Tam, dokud ještě mohli, trávili prázdniny. Bylo tam nádherně. Miki s Jiřinkou bydleli ve staré patrové roubence.

Bylo to jen pár roztroušených domků o samotě, uprostřed polí, velká zahrada a spousta domácích zvířátek. Za plotem se pásly ovečky. Říkali jim „holky“, jinak by je pak nemohli sníst. V chlívků bývala koza a králíci. Ti se titulovali, ze stejných důvodů jako ovečky, „soudruzi“. Slepíčky v ohradě poctivě dojídaly zbytky, takže se vše využilo do posledního drobce. Byla tam idylka. Část rodiny z maminy strany dosud bydlí v Novém Boru a v jeho okolí. U Mikina v Piheli se do konce jeho života scházeli. Moc ráda vzpomínám na ten čas, kdy jsme tam s nimi se všemi mohli každé léto pár dní pobýt. Bývala tam pohoda a hodně veselo.

Táta byl taková „zmrzlina“, mohl být v saku i v létě. Ale občas se i vysvlékl a vyšel na zápraží. To bývala jeho jediná procházka. Vyhříval se na sluníčku ve svých šarmantních hóznách, velikých trenkách, ze kterých mu čouhaly jen štíhlounké nožky. Měl je už zesláblé, jak málo chodil. Pak se zase klidným krokem vrátil do pokoje, posadil se a pracoval.

Vratislav Bělský ml.

Ještě když táta učil na JAMU, chodil tam z Dřevařské pěšky. Chodíval do „Jámy“, jak říkával. Jednou, to byla jeho poslední cesta, prošel průchodem na Hoppově a tam ho začala bolet noha. Vrátil se domů, už do „Jámy“ nedošel, a odtud ho odvezli do nemocnice. Měl ucpanou cévu v noze. Pár dní ho připravovali na operaci. Bylo mu to v nemocnici dlouhé, prosil nás, abychom mu donesli nějaké věci ke studiu. Byli jsme za ním s Janou ve čtvrtek odpoledne. Měl dobrou náladu a už se těšil, jak zase bude pracovat. V pátek ho operovali. Zemřel po operaci, v noci na sobotu 26. dubna 2003.¹⁴¹

¹⁴¹ Děkujeme všem pracovníkům MZK, že nás vyzvali společně zavzpomínat na tátu, pana profesora Bělského. Děkujeme, že jsme díky Vám mohli opět prožít krásné chvíle s tátou a mámou, rodinou i přáteli. Třeba si naše vzpomínky přečtou někdy i naše děti. Snad to nenastane až ve chvíli, kdy už se nebude koho zeptat, jako se to stalo nám.

Vratislav Bělský v mých vzpomínkách

Jiří Sehnal

Poznali jsme se v létě roku 1952 v Brně, kde jsem si během studia odbýval předepsanou brigádu v hudebním oddělení Moravského muzea, které tehdy bylo umístěno ještě na Zelném trhu. Cítil jsem se tam jako v ráji, obklopen starými rukopisy a lidmi, kteří měli starou muziku rádi (dr. Theodora Straková, Jaroslav Pohanka, Vratislav Bělský), což mi v Olomouci chybělo. Trvale mi v paměti utkvěla vzpomínka, jak jsme s Bělským seděli u hracího stolu varhan v Králově Poli. Ačkoliv jsem hrál na varhany již asi 10 let, nikdo mne dosud nepoučil, co znamenají ta číslka s čárkou (stopové délky píšťal), až Vratěk Bělský. Byl o šest let starší než já, ale hned jsme si začali tykat.

Pak jsme se téměř 10 let nesetkali, až teprve na jaře 1963 mi Vratěk napsal, že bude mít koncert v Redutě v Olomouci a že by byl rád, kdybychom se setkali. Potěšilo mne to, protože jako knihovník Výzkumného ústavu zelinářského jsem s hudebním světem téměř ztratil kontakt. Narušilo mi to sice nedělní odpočinek, protože jsem měl denního cestování z Přerova do Olomouce za celý týden dost, ale čekal mne nezapomenutelný zážitek. Měl jsem příležitost diskutovat dvě hodiny o staré hudbě s někým, kdo byl zapálený pro starou hudbu stejně jako já a v praktických znalostech mne předčil. Nepamatuji si, o čem všem jsme hovořili, ale poznal jsem, že v lásce k staré hudbě nejsem sám a že se za tento zájem nemusím stydět. Vždyť v letech socialistického budování se i Bachovo jméno vyskytlo na programech koncertů jen výjimečně a duchovní hudba byla z ideových důvodů prakticky zakázána.

V písemném styku jsem byl s Jaroslavem Pohankou, kterému jsem mimo jiné poskytl svůj přepis tříhlase písne z 16. století *Nali piva starého* pro jeho *Dějiny české hudby v příkladech*. Jaroslav Pohanka, který byl v té době hlavním editorem edice *Musica Antiqua Bohemica* (dále jen MAB), na jaře roku 1964 náhle zemřel. Zúčastnil jsem se jeho pohřbu v Brně, kde mne vedoucí hudebního oddělení dr. Theodora Straková překvapila otázkou, zda bych měl zájem nastoupit na jeho místo. Dosud si vzpomínám na duševní zmatek, do kterého mne její nabídka uvedla. Pracoval jsem totiž 9 let mimo svůj obor a byl jsem smířený s myšlenkou, že celý svůj život strávím ve Výzkumném ústavu zelinářském v Olomouci. Váhal jsem, ale moje žena mi radila, abych nabídku dr. Strakové neodmítl, protože jsem jinak neměl naději pracovat ve svém oboru. Nebylo to pro ni snadné, protože

si dobře uvědomovala, že zůstane v Přerově sama a že se pak budeme vídat jen v sobotu a v neděli. Tak tomu pak bylo celé tři roky. Až později jsem se dověděl, že mne dr. Strakové na místo po Pohankovi doporučil Vratislav Bělský.

V roce 1964 v důsledku mírného politického uvolnění začala vycházet vokální řada edice MAB. Jako první titul byla vybrána *Missa sancti Wenceslai* od Adama Michny. Normálně by toto dílo asi vydával Pohanka. Když zemřel, byla práce svěřena mně. Bylo to zcela nečekané, protože jsem se s hlavním redaktorem prof. Rackem neznal, ale myslím si, že mne navrhl na editora Bělský. Pochopitelně jsem si této důvěry vážil a partituru s úvodní studií jsem v termínu dodal. Neměl jsem v té době s vydáváním žádné zkušenosti, řídil jsem se jen obecnými pravidly MAB. Když jsem byl hotov, vzal jsem si den dovolené, abych v Brně konzultoval své vypracování generálního basu s Bělským. Byl u toho přítomen i prof. Racek, který byl s mou úvodní studií spokojen a změnil jen jednu formulaci.

Práce na *Svatováclavské mši* (vyšla v roce 1966) utvrdila v Brně důvěru k mým odborným kvalitám a nepochybně také přispěla k mému přijetí do Moravského muzea, kde jsem nastoupil v listopadu 1964. V den mého nástupu, byl pátek, nastal problém, kde budu bydlet. Dr. Svatava Přibáňová se mnou obešla několik adres svých známých s negativním výsledkem. Byl jsem dost skleslý, protože dojíždět denně z Přerova do Brna by bylo opravdu kruté. Před mým odjezdem domů se v muzeu zastavil Vratěk a řekl: „Když nic neseženeš, budeš bydlet u nás.“ A myslel to zcela vážně. Tuto velkorysost mu nikdy nezapomenu, protože, jak jsem poznal později, Bělští měli velmi skromný byt. Nakonec jsem jeho nabídku nemusel využít, protože ubytování pro mne našla teta mojí ženy u starých manželů v osamoceném domku daleko v poli za Bystřicí.

Myslím, že někdy v roce 1970 nabídl znalec Františka Xavera Brixiho Ing. Vladimír Novák partituru tří mší tohoto skladatele k vydání v řadě MAB. Tehdy už komunisté utahovali šrouby ve svých vlastních řadách, ale edici MAB ještě nechávali na pokoji. Brixiho jméno jako Mozartova českého současníka bylo velmi žádoucí, protože jeho *Missa pastoralis*, vydaná v roce 1947 ve Vyšehradu Emiliánem Troidou, sklízela velké úspěchy. Předpokládalo se, že tomu tak bude s většinou Brixiho duchovních skladeb. Prof. Racek pověřil Vratka a mne, abychom vybrali ze spartací Ing. Nováka jednu mši, která by byla pro edici nejvhodnější. Tehdy jsem se poprvé přesvědčil, že ani proslulý plodný skladatel, jako byl F. X. Brix, nebyl dokonalý génius. Po dlouhém uvažování a přehrávání jsme dospěli k závěru, že by bylo nejlepší ze tří předložených mší poskládat jednu samostatnou mši, protože originalita a kvalita jednotlivých částí je v různých mších nestejná. Autor, jako byl Brix, tvořil zřejmě snadno a rychle, ale ne vždy se mu podařilo zachovat ve všech částech mešního cyklu stejnou úroveň. Po dlouhém uvažování jsme nakonec doporučili vydat *Missu integra*, která skutečně v roce 1971 vyšla. Tehdy jsem poznal, že v hodnocení staré hudby, kterou jsem miloval, musím být kritický.

V roce 1971 jsem byl pověřen připravit výstavu na téma moravské barokní varhany. Nikdy předtím jsem výstavu nedělal a neměl jsem výstavy o hudbě rád, protože jsem zastával názor, že hudba se má poslouchat, a ne vystavovat. V případě varhan to bylo o něco snazší, protože varhany jsou zajímavý objekt po stránce technické a výtvarné. Přál jsem si, aby výstava vzbudila zájem hlavně o staré varhany, které jsem tehdy začal na Brněnsku

objevovat. S pomocí Vratka mi v Československém rozhlasu natočili můj odborný výklad o historických varhanách na Moravě, do kterého zařadili Bělského nahrávky varhan v Doubravníku, v Dubu a ještě někde. Jinak byla pro mne výstava hrou na nervy. Neměl jsem s výstavami zkušenosti a výstavní oddělení Moravského muzea, které mělo výstavy zajišťovat, mi dávalo najevo, že se ho akce netýká, ale výstava podle plánu musela být.

Ani malé varhany se nedají snadno přestěhovat, nehledě na to, že sálky v národopisném oddělení byly sice útulné, ale malé. Vyřešil jsem to velkými fotografiemi varhan, které mi dal zhotovit u památkářů můj dávný přítel dr. Jaroslav Petrů. Chtěl jsem vytvořit vlivné, kulturní prostředí, a proto jsem požádal Moravskou galerii o zapůjčení nějaké gotické sochy. Doporučili mi jednu pozdně gotickou hlavu Panny Marie. Dosud si vzpomínám, jak jsem ji nesl přes náměstí Svobody, zabalenou do jakési látky, aby se nepoznalo, co to je. Vždyť by za krádež stála. Jindy jsem celou cestu ve vlaku z Velkého Meziříčí opatrně držel velkou zdobenou píšťalu C z čtyřstopého principálu, aby se nepoškodila. S grafikou mi nejvíce pomohl fotograf z národopisu. Jsem mu za to dosud vděčný. Varhanářské „nástroje“ – hoblík, pilku a nevím co ještě (varhany jsou z velké části ze dřeva) – mi půjčil ochotný muzejní stolař. V originálu jsme vystavili 4 pozitivy, které muzeum vlastnilo. Jakou váhu mají, jsem se osobně přesvědčil, když jsme je stěhovali zpět a musel jsem je vynášet s řidičem po schodech do prvního patra na Smetanově ulici.

Vernisáž výstavy proběhla v době brněnského festivalu velmi úspěšně, protože na ni přišlo mnoho zahraničních muzikologů. Zvláštní výklad jsem musel mít pro tříčlennou sovětskou delegaci, díky níž jsem se dostal dokonce na stránky *Rudého práva*. Největší radost jsem měl z toho, že se zahájení mohla zúčastnit i moje maminka, která krátce potom zemřela. Vratěk ještě při přípravách navrhl uspořádat během výstavy tři večery s krátkou přednáškou a koncertem na historických pozitivěch. Mluvil jsem já a hráli Bělský, Stanislav Kostka Vrbka a Vratkův rakouský přítel Hans Haselböck. Pozitivy bylo samozřejmě potřeba naladit, což byl velký problém. Shodou okolností tehdy pracovali v Brně někteří zaměstnanci závodu Varhany z Krnova a podařilo se přemluvit intonéra Jana Kosteru, aby práci „na černo“ v noci provedl. Jak a kdo ho zaplatil, nevím, ale pamatuji si, že Koster se vyjádřil, že takové píšťalky ještě v ruce neměl. Nedivím se, protože v té době se o staré varhany ještě nikdo nezajímal a píšťalky pozitivů byly z velké části z olova a byly velmi křehké.

Když byla výstava na nátlak všemi obávaného muzeologa dr. Zbyňka Zbyslava Stránského předčasně ukončena, přišel za mnou Vratěk s nápadem: „Poslyš, bylo by škoda nechat plavat lidi, kteří sem chodili na koncerty. Bylo by dobré dát je dohromady, aby se pro varhany něco udělalo.“ Jenže v té době bylo politicky nemyslitelné založit nějaký spolek varhaníků. Kdysi jsem se o tom zmínil předsedovi Muzejní a vlastivědné společnosti dr. Vladimíru Nekudovi, kterého napadlo, že bychom mohli založit při uznané a tolerované společnosti zájmovou sekci nebo kroužek zájemců o varhany. Tak jsem se nechtě stal vedoucím sekce a vedl jsem ji přes třicet let, což byla samostatná kapitola mého života. Vratěk se kupodivu žádného z našich pravidelných zájezdů a seminářů nezúčastnil, což mne mrzelo, ale konkrétní spolupráci nikdy neodmítl. Přednášku měl asi dvakrát, a když byly v Besedním domě postaveny nové varhany, vybavené potřebnými jazýčkovými hlasy, provedl tam pro naši sekci Couperinovu *Messe pour les couvents*.

Obr. 38: Vratislav Bělský a Jiří Sehnal spolu s varhaníkem Karlem Pokorou a varhanářem Pavlem Doubkem (zprava), 1993. Archiv Jiřího Sehnala.

Mši jsme provedli *alternatim*, přičemž příslušné chorální části zpívala Svatomichalská schola vedená dr. Josefem Gerbrichem. Myslím, že to bylo první provedení tohoto díla ve stylu *alternatim* v Česku, navíc v době normalizace.

V souvislosti s kolaudací nebo nějakou opravou varhan v Besedním domě někdy v sedmdesátých letech jsem byl památkáři přizván do komise. Po přezkoušení nástroje se na balkoně formuloval protokol. Kromě Ing. Plánského a pár lidí z krnovského závodu tam byla také prof. Alena Veselá, Bělský a snad i prof. Pokora za varhaníky. Několik lidí jsem neznal. Vratěk tehdy upozornil, že by bylo dobré před prospektové píšťaly pozitivu dát nějakou zábranu, třeba z plexiskla, protože členové filharmonie mají ve zvyku do píšťal odklepávat popel z cigaret a vhadzovat různé odpadky. Já jsem k tomu podotkl, že je zvláštní, že v kostelích tento zlořád neexistuje. Z jakýchsi důvodů jsem odešel ještě před skončením. Prof. Veselá mi později vyprávěla, že nějaký muž, zřejmě ostražitý straník, kterého neznala, se velice zajímal o to, kdo se zmínil o kostelních varhanách. Ona pochopitelně řekla, že mne nezná. Dík jí za to.

Když mne biskupství pověřilo péčí o varhany v diecézi, brávil jsem na cesty k varhanám Vratka, který byl už v důchodu a nebyl zcela zdravý. Víím, že se na jízdu se mnou vždycky těšil a čekal mne na Lidické, abych nemusel komplikovaně zajíždět na Dřevařskou. Když jsme přišli k varhanám, chtěl jsem, aby je předvedl. Vždycky kategoricky odmítl: „Ne, běž hrát ty.“ Nedovedl jsem to pochopit, až teď, když je mi devadesát. On si uvědomoval, že už technicky není na výši, měl bolesti v nohách, bylo mu to líto a styděl se to přiznat.

Po tom, co se podařilo v roce 1988 vydat Michnovu Českou mariánskou muziku, rozhodlo se nakladatelství Supraphon vydat souborné Michnovo dílo. Když se mi podařilo získat z Klosterneuburgu chybějící hlasy *Officia Vespertina*, „vypůjčené“ z Kroměříže, Vratěk je spartoval snad za týden, jak byl nadšený. Pak připravil všechny další svazky ze *Sacra et litaniae*, ke kterým jsem psal jen úvody. Dříve, než nastala renesance Jana Dismase Zelenky, obstaral si prostřednictvím známého kolegy z NDR mikrofilmy Zelenkových skladeb a systematicky je spartovával. Bohužel absurdní boj proti edici MAB kvůli pár nešťastným svazkům, se kterými Bělský neměl nic společného, a chaos, který nastal v Supraphonu po roce 1990, mu již neumožnil je vydat. Ostatně od osmdesátých let nás ve vydávání Zelenky předběhli Němci. Posledním velkým edičním svazkem Bělského v MAB bylo Zelenkovo *Sub olea pacis et palma virtutis* (1987).

Bělský se živil především jako hudební pedagog na konzervatoři a později také na JAMU. Víím, že ho žáci milovali. Když byla kolaudace varhan v Předklášteří, byl tam pozván ke koncertu svatovítský varhaník z Prahy Josef Kšica, bývalý žák Bělského. Vratěk o tom nevěděl, a než jsme zasedli k obligátní hostině po svěcení varhan, objevil se Kšica. Bělský měl ohromnou radost, objal Kšicu jako svého syna a oba byli upřímně dojatí. Snad i nějaká slza ukápla. Byl jsem tím překvapen, protože jsem ještě takový projev lásky žáka ke starému učiteli nezažil. Při předávání nových varhan u klarisek v Soběšicích se mne představená otázala, zda bych mohl jednu sestru učit hře na varhany. Odmítl jsem, protože pedagogickou kvalifikaci nemám, ale napadlo mne, že se zeptám Vratka. K mému překvapení rád souhlasil a dojížděl pak několik let učit hrát sestru Benedictu. Jeho paní zase učila jiné sestry hře na zobcovou flétnu, pochopitelně zadarmo. Sestra Benedicta, jinak absolventka muzikologie v Praze, na něho dosud s úctou a vděčností vzpomíná.

Vratěk nebyl vystudovaný muzikolog, ale byl vyzbrojený dokonalou znalostí němčiny a obrovskou pílí, měl rozsáhlý přehled o historické teoretické literatuře, který jsem obdivoval. Vedle edic pracoval Bělský současně na českém překladu významných teoretických děl Johanna Joachima Quantze, Georga Muffata, Carla Philippa Emanuela Bacha a Leopolda Mozarta. Zvláště s Bachem a Mozartem narážel na nepochopení hudební veřejnosti a na obtíže při tisku notových příkladů. Mám dojem, že tyto práce dosud nedošly náležitého uznání. Dnes patří k dobrému tónu ohánět se autentickou interpretací, ale studovat prameny k ní se málokdo namáhá. Protože učebnice se obvykle považují za samozřejmost, zapomíná se, že Vratislav Bělský je od doby Františka Skuherského autorem stále znovu vydávané učebnice *Nauka o varhanách*. Někdo se o ní vyjádřil, že je to odvar z knihy Wolfganga Adelunga. Přijde na to, jak se na věc díváme. Ostatně zatím nikdo nic jiného lepšího nenapsal, ale především jak jinak lze takovou učebnici pojmut, když téma zní stejně? Bělský napsal ještě další příručky pro posluchače Janáčkovy akademie, které však nebyly dostupné v běžném prodeji.

Když odcházel naposledy do nemocnice, telefonoval mi. Já jsem nevěděl, s jakou nemocí tam jde ani co mu budou dělat. Tak jsem se snažil ho povzbudit, aby si to nebral, jak to v takových případech děláme. Teprve když jsem se dověděl o jeho smrti, uvědomil jsem si, že už tušil, že se z nemocnice nevrátí. Snad právě proto mi volal. Zemřel 26. dubna 2003. Vratislav Bělský naplnil 79 let svého života prací ve prospěch poznání české a světové barokní hudby. Je smutné, že se mu nedostalo alespoň morálního uznání, jaké by si za to zasloužil. To je pro českou společnost asi charakteristické. Ostatně Bělskému nikdy nešlo ani o peníze, ani o pocty. On pracoval proto, že ho to bavilo, a věřil, že jeho práce má smysl. Pro mne byl Vratěk především hodný člověk, nezištný přítel a rádce.

Vzpomínka na Vratislava Bělského

Jan Hora

S Vratislavem Bělským jsem se blíž seznámil při Mezinárodní bachovské soutěži v belgickém Gentu v roce 1958, které jsme se spolu s Jánem Valachem jako reprezentanti tehdejšího Československa zúčastnili. Bydleli jsme dva týdny ve stejném hotelu a snažili se uspět v soutěžním klání. Já jsem tehdy byl na začátku studia na pražské AMU, on už byl absolventem brněnské JAMU, ženatý a otcem dvou synů. Už tehdy jsem si v rozhovorech všiml jeho velkých znalostí barokní hudby. Byl celoživotně skromný a nenápadný. Nedával své vědomosti nijak okázale najevo a kořenil své poznámky typickým suchým humorem. Od soutěže v Gentu jsme byli ve stálém kontaktu. Pozdější profesor konzervatoře v Brně Bělský se vypracoval ve velkého odborníka na starou varhanní a cembalovou hudbu, což prokázal pozoruhodnými edicemi děl Adama Michny z Otradovic a Jana Dismase Zelenky, a především jako renomovaný překladatel tří rozsáhlých pedagogických prací Carla Philippa Emanuela Bacha, Johanna Joachima Quantze a Leopolda Mozarta, vydaných po roce 1750. Tyto tři objemné svazky jsou jen v menší míře učebnicemi nástrojové hry; jsou to především traktáty, jak provozovat hudbu tehdejší doby. Vratislav Bělský bystře odhadl potřebnost této literatury pro vzdělání českých hudebníků a neváhal věnovat čas a veškerý svůj um překladům z obtížné a květnaté němčiny 18. století. K nim ještě připojil texty Georga Muffata a Johanna Matthesona. Vídali jsme se pravidelně při varhanní soutěži ve slezské Opavě, kde jsme zasedali v porotě, i při mých návštěvách v Brně. Rád vzpomínám na debaty v bytě v Dřevařské ulici, kde žil v harmonickém manželství se ženou Vlastou. Mnoho jsem od něj získal jako začínající pedagog i v pozdější době a budu na něj a jeho přátelství vždy s velkou vděčností vzpomínat.

Zámek plný hudebníků

Petr Šandera

Od roku 1959 jsem studoval na brněnské konzervatoři hru na varhany ve třídě profesora Josefa Černockého. Když v roce 1961 pan profesor onemocněl, učil za něj půl roku Vratislav Bělský. Pan profesor Bělský byl přímý a zároveň velmi lidský. Byl vynikající muzikant a poctivou práci vyžadoval i po svých žácích. Zároveň se však zajímal o jejich osobní život, rád vykládal vtipy a nezkazil žádnou studentskou švandu. Sám vždycky, když se něco dělo, prohlašoval, že je pro každou špatnost. Měl velký záběr v oblastech hudby, kterými se zabýval, ať to byla koncertní a pedagogická činnost, překlady knih a učebnic z německého jazyka, nebo výzkumná a vydavatelská práce v oblasti staré české hudby. Na starou hudbu se ostatně specializoval, napsal učebnici *Nauka o varhanách*. Při tom všem si ještě našel čas na osobní rozhovory se svými žáky a neváhal jim umožnit do své práce nahlédnout. Zkrátka jeho komplexní přístup ke studentům byl obdivuhodný. Jeho přátelský přístup ke mně a mé manželce Heleně, také absolventce varhan, navíc postupem času přerostl ve skutečné přátelství obou našich rodin.

Paní Vlasta Bělská byla vystudovaná varhanice, vyučovala na hudebních školách hru na klavír a později, jako první v Brně, také hru na zobcovou flétnu. Vzhledem k tomu, že pan profesor se zcela ponořil do hudby a své práce, byla praktickou hlavou rodiny, do které ale neváhala přibrat i nás: žáka svého manžela a studentku konzervatoře, která žákyní manžela ani nebyla. Tak se stalo, že v soukromí jsme mohli pana profesora oslovovat „Vrato“, jeho manželce jsme říkali „naše mamina“ a paní Vlasta svému manželovi říkala „náš tatíček“. Nevím, jak je to možné, ale padli jsme si doslova do oka. U Bělských jsme našli druhou rodinu, na kterou jsme se mohli obrátit v jakékoliv životní situaci, ať už související se studiem hudby, nebo v osobní rovině.

Je známo, že pan profesor dával přednost červenému vínu. Takže když byl čas a dobrá nálada, koupili jsme lahvinku, tenkrát letěl vavříneček nebo maďarská býčí krev, a šli jsme večer k nim. Paní Bělská udělala něco na zub a pan profesor vykládal a vykládal nejen o hudbě, varhanách a své práci, ale o všem možném, o životě a svých studiích. A také rád vzpomínám na to, jak nám pouštěl nahrávky. Velmi populární byly hry Voskovce a Wericha. On měl v jejich podání záznamy všech forbín z představení, která hráli v divadle v Praze. Vycházelo to tenkrát na deskách. Dodnes si například pamatují,

co pronesl pan Werich, když se ho pan Horníček zeptal: „A kdo to byl Shakespeare?“ A on krásně odpověděl: „Zámek plný spisovatelů!“ Byly to krásné večery, vlastně nejen večery, protože se diskuse mnohdy protáhla dlouho do noci, a pak jsme šli ztichlým Brnem, hlavu plnou dojmů, a po cestě jsme si to všechno pomalu dávali dohromady. Ona to vlastně byla velmi intenzivní výuka múzických umění, protože za ten jeden večer jsme se toho naučili možná víc než za měsíc ve škole. Pan profesor nám totiž dovolil nahlédnout do všeho, co dělal. V té době měl přeloženého z němčiny celého Kellera. Byla to tenkrát, nevím, jak je to dnes, bible interpretace Bacha, což bylo pro nás neocenitelné, jelikož jsme německy ještě moc neuměli.

Kromě odborných diskusí, které s námi pan profesor vedl, nám také s humorem sobě vlastním vykládal i perličky ze svého života s hudbou. Vzpomínám rád na jeho vyprávění o strastech českého muzikanta v zahraničí. Například příhodu s Honzou Horou, dnes tedy s panem profesorem Horou, kdy měli možnost se zúčastnit varhanní soutěže v Gentu. Jako typičtí cestovatelé z našich končin měli málo devizových prostředků, aby se mohli stravovat v restauracích. Proto řešili jídlo nákupem levné červené tlačanky v blízkém uzenářství. Jedli a jedli, a když už si ji kupovali asi potřetí, nebo počtvrté, tak se jich pan řezník doborosrdčně zeptal: „Chutná pejskovi, chutná?“ No, tlačanka pro psy musela být evidentně velice kvalitní, když jim z toho nic nebylo, a naopak na soutěži jim šlo hraní jedna radost.

Pan profesor také často hrával s „čoklíkama“, to byli Čeští komorní sólisté pod vedením pana Matyáše, ale on jim tenkrát jinak neřekl. Byl to vynikající hudební soubor zaměřený hlavně na hudbu starých mistrů. Jednou byl s nimi na zájezdě v USA, a myslím, že i v Kanadě. Neumím to tak barvitě vylíčit jako pan profesor, ale každý si asi umí představit, jaké to je se celý čas žít smaženými kuřecími křidélky, mňam. Pro reálnou představu: pro většinu z nás, včetně mě, byl tento zážitek dostupný až po revoluci, kdy k nám dorazil fast food.

V dnešní době mají fanoušci tendenci své superstar zbožšťovat, ale právě ti největší hudebníci, které jsem měl možnost poznat já, se nikdy nebáli ukázat svou obyčejnou lidskou stránku a ještě se od srdce sami sobě zasmát. Myslím, že pan profesor Bělský by se nezlobil, že si dovoluji uvést některé střípky z jeho života, které nám se smíchem líčil. Ruku v ruce s hudebníkem kráčí vždy tréma, se kterou se i ti nejnadanější musí poprat před koncertem, takže nikoho nepřekvapí, že příhody muzikantů, ať už vyprávěné, nebo prožité, se často točí kolem tohoto tématu. O panu profesoru Bělském bylo známo, že před vystoupením vtipkoval, byl veselý a říkával, že vůbec necvičil, protože na cvičení nebyl čas. No a jednou se přihodilo, že s „čoklíkama“ měl hrát *Braniborský koncert* č. 5. Pan profesor tenkrát přišel nadmíru vážný, řekl bych až pobledlý, což jsme ještě do té doby nezažili, takže jsme všichni zpozorněli a čekali, co se bude dít, protože velké cembalové sólo je velké cembalové sólo. Ale pan profesor s grácií, jak se říká, přišel, viděl a zvítězil. Zahrál úchvatně a po koncertě už bylo zase veselo, šlo se do Besedního domu na kus řeči a něco dobrého k zakousnutí. Inu předkoncertní nervozita se nevyhýbá nikomu (sám bych mohl vyprávět).

Jak moc se ale muzikant zhostí svého úkolu na profesionální úrovni, se ukáže většinou až v nestandardních situacích. Vzpomínám si, jak jsme jednou slavili na JAMU konec školního roku před tím, než se rozjedeme domů na prázdniny. Varhanní oddělení

je umístěno ve zvýšeném přízemí v levém rohu (viděno z místa před vchodem čelem k budově). Byli jsme tam tenkrát všichni varhaníci i většina profesorů, například pan profesor Buček, vynikající varhaník a improvizátor, naše paní profesorka Veselá tenkrát chyběla, myslím, že byla v zahraničí. Samozřejmě byl pozván i pan profesor Bělský. Objevil se až pozdě večer, notně hladový, protože přijel rovnou ze Šlapanic, kde celý den učil, ale v dobré náladě a hned chlapcům sděloval: „Víte hoši, dnes žádné velké popíjení, zítra mám dopoledne natáčení.“ Rybka s Vrbkou, velcí švandisti, okamžitě zvěřili příležitost a po celý večírek se nenápadně starali, aby sklenice pana profesora nikdy nevyschla. Když jsme pak chtěli jít už domů, mohlo být tak půl jedenácté nebo jedenáct, a přišli jsme ke vchodovým dveřím na fakultu, zjistili jsme, že už je zamčeno. Akademie byla zavřena. Alarmy tenkrát nebyly, takže jsme vzali za vděk prvním, co se nabízelo, a to oknem ve zvýšeném přízemí. Chlapci vyskákali, děvčata jsme přenesli přes parapet a i pan profesor se nějak spustil za vydatné pomoci všech zúčastněných bezpečně na pevnou zem. Naštěstí pro nás to uniklo bdělým strážcům zákona. Pana profesora jsme dovedli domů a na prahu předali přímo do rukou paní Bělské. No a pak už jsme jen čekali, co bude. Když druhý den přišel, jako by se nechumelilo, ptali jsme se, jak proběhlo natáčení, a on jakoby nic odvětil: „Tak jako vždycky. Natočili jsme to na první dobrou a šli jsme.“ Inu, co k tomu dodat. Profesionál v každé situaci.

Přátelství s rodinou Bělských přetrvalo i po skončení studií. Dlouhou dobu jsme si dopisovali a telefonovali, dodnes si pamatuji jejich tehdejší telefonní číslo. Takže když moje nejstarší dcera Monika absolvovala v brněnském kostele sv. Augustina (studovala dálkově konzervatoř ve třídě pana profesora Zdeňka Nováčka), kde jinde jsme to měli pořádně oslavit než u Bělských doma. A bylo na co po těch letech vzpomínat a o čem vyprávět.

Zapálený služebník hudby

Josef Kšica

Byl jsem studentem a jsem absolventem varhanní třídy profesora Bělského na brněnské konzervatoři. Bylo to v letech 1970–1976. Od svých osmi let jsem byl fascinován zvukem varhan, s nimiž jsem se poprvé setkal u svého strýce, katolického faráře Františka Kšici, v kostele sv. Vavřince v Olešnici na Moravě. Touha hrát na varhany mě od té doby nikdy neopustila. Byl jsem normální, zdravé dítě, doma se muzicírovalo, chodil jsem do klavíru. Učila mě například paní učitelka Bémová a spolu jsme přehrávali čtyřručně všechny hymny světa – carskou, císařskou, americkou, sovětskou a další. V roce 1967 jsem začal studovat v Bystřici nad Pernštejnem na Střední všeobecně vzdělávací škole. Můj tatínek se rozhodl na „nátlak“ mé maminky, že moje hudební vzdělání musí dostat profesionální základy (vystudoval příčnou flétnu u prof. Severy a Bourka), chci-li studovat varhany. Rozjel se do Brna a domluvil mi studium klavíru u prof. Doležela a později jsme na doporučení skladatele Miloslava Ištvana navštívili paní prof. Alenu Veselou. Byli s mým otcem od studentských let kamarádi, hráli spolu v duu – flétna a klavír. Já byl tehdy samouk a prof. Veselá, když slyšela můj výkon, tak rozumně rozhodla, že nejlepším učitelem pro mne bude pan prof. Bělský.

Začal jsem tedy každou sobotu jezdit na hodiny klavírní hry na konzervatoř a do Dřevařské ulice k panu prof. Bělskému na hodiny varhanní hry. Vyučoval na pedálovém dvoumanuálovém harmoniu, ve kterém občas zůstal viset nějaký tón, a pan profesor v klidu pravil: „Toho si nevšímej, to tě bude potkávat celý život.“ Samozřejmě měl pravdu. Vzal moji výuku, jak se říká, „od podlahy“. Byl důsledný, nic neodpustil, a když bylo potřeba, vyučoval hodiny navíc. Učil podle Kellerovy *Die Kunst des Orgelspiels*, Bachovy *Orgelbüchlein* BWV 599–644 a *Osmi malých preludií a fug* BWV 553–560. Říká se o tomto díle, že Bachovo autorství je sporné, možná je to dílo jeho žáka Krebse, ale to nebylo podstatné, my jsme hlavně hráli. To mě velmi bavilo, denně jsem cvičil pravidelně při studiu střední školy dvě hodiny, někdy i více. Sobota, to byl můj den, na který jsem se vždycky těšil. To byly cesty do Brna – rok 1968, 1969, 1970. Vycházela tehdy krásná literatura, varhanní noty byly levné...

V roce 1970 jsem úspěšně absolvoval zkoušky na konzervatoř. Ale o prázdninách jsem si na brigádě málem amputoval poslední článek prostředníčku levé ruky.

Obr. 39: Manželé Bělští s Josefem Kšicou po jeho koncertě v Předklášteří, 2000.
Archiv Jiřího Sehnala.

V nemocnici mě operoval MUDr. Tecl a 5 neděl jsem měl na ruce sádku. To bylo dost náročné, ale i tak jsem cvičil u strýce v kostele na varhany. Přijel jsem do Brna a 1. září 1970 jsem se setkal se svým profesorem. Z prstu mi ještě trčely „štychy“ ze šlachy, profesor nic neříkal a já byl vděčný, že nemusím nic vysvětlovat. Cítil jsem, že veškerá práce bude na mně, že mi nepomůže sebelítost. Hned od prvního dne jsem zjistil, že se na konzervatoři uklízí v 5 hodin ráno. Tak jsem vstával dva roky od pondělí do pátku ráno ve 4.20 hodin a v pět jsem už cvičil. Studenti z Brna rádi pospávali a já už měl v 9 hodin čtyři hodiny odcvičeno. Někdy jsem cvičil na nástroje až 12 hodin denně. Na podzim 1970 jsem začal varhانيčit v kostele sv. Tomáše, kde byl ředitelem kůru prof. Josef Slimáček, rodák z Kelče (jako Jaroslav Křička), výborný improvizátor. V tomto kostele jsem hrával až do konce svých konzervatorních studií. Byla to výborná praxe.

Jaký byl pan profesor? Přátelský, vlídný, s velkým smyslem pro humor. Jeho paní Vlasta, též vystudovaná varhanice, se o něj pečlivě starala. Byla pohostinná, přátelská, měla velké srdce. Výborně vařila. Měli dva syny. Studenti pana profesora byli jako její další děti. Pan profesor byl velmi vzdělaný, pracovitý, dokonale ovládal němčinu a z tohoto jazyka přeložil většinu teoretických knih období baroka a klasicismu – J. J. Quantze, C. Ph. E. Bacha, L. Mozarta a další. Je autorem *Nauky o varhanách* pro studenty varhanní hry, která vyšla v několika vydáních. Stal se mým vzorem. Vydával v prepisech, realizacích pro MAB (Musica Antiqua Bohemica) starou českou hudbu z klášterních a zámeckých fondů. Jeho vypracované generálbasys byly logické a dobře hratelné. Vyučoval i generálbas, interpretaci barokní hudby, cembalo. Osobně jsem byl svědkem jeho hry v *Braniborském koncertu* č. 5 D dur v Besedním domě, kde v 1. rychlé větě – Allegru – hrál virtuózně cembalové sólo. Byl skvělý, byl jsem jím fascinován. Byl to zkušený a vyhledávaný komorní hráč. V Paláci šlechticů v Brně – tehdy Etnografickém muzeu na dnešní Kobližné ulici – se konaly koncerty. Zakladatelem tohoto ústavu byl docent Ludvík Kunz, sám na konzervatoři vystudovaný kontrabasista, charismatický, osvícený člověk. V tomto ústavu inicioval ve druhé polovině sedmdesátých let koncerty flétnových sonát s cembalem nebo varhanním pozitivem, které se konaly v barokní kapli Očišťování Panny Marie. Tahal jsem tehdy panu profesorovi měchy na pozitivu varhanáře Výmoly. Doprovázel flétnistu Arnošta Bourka při souborném provedení Bachových a Mozartových flétnových sonát. To byl v Brně velký počin. Možná není ještě dnes muzikologicky v úplnosti popsán a zhodnocen. Také jsem rád panu profesorovi na jeho koncertech otáčel noty a registroval. Interpretoval báječně jak barokní českou hudbu (například Josefa Segera, jehož dílo též vydal), tak i „staré Francouze“. J. S. Bach byl základem jeho osobní interpretace a zároveň i jeho pedagogické výuky. Říkal, že je levák a že se mu tria hrají moc dobře. Též některé Bachovy triové sonáty natočil pro brněnský rozhlas. Hrál skvěle i varhanní romantiku, například *Choral E-dur* Césara Francka, *Sonátu* č. 6 d-moll „Vater unser“ Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, *Chorální fantazii* „Ein feste Burg ist unser Gott“, op. 27, Maxe Regera. Měl v repertoáru Ebenovu *Nedělní hudbu*, ale i skladby brněnského skladatele Vladimíra Wernera. Popsal stohy notového papíru. Kopírovací stroje na začátku sedmdesátých let nebyly, možná na nějakém ministerstvu. Tak se vše opisovalo. Opsal si Regerovu varhanní *Sonátu d-moll*, op. 60. Já jsem s ní absolvoval v roce 1976 brněnskou konzervatoř a měl

jsem ji též opsanou od svého profesora. V průběhu studia jsem se seznámil, díky svým přátelům, s paní hraběnkou Belcredi. Ta, ve svých sedmdesáti letech, musela uklízet kanceláře v Zetoru Brno, aby měla nárok na důchod. Ovládala několik cizích jazyků. Napsala mi do nakladatelství Leuckart v Německu a oni mně Regerovu sonátu poslali. Byl to od nich dar, dodnes jsem za to vděčný paní hraběnce a vydavatelství Leuckart.

S vděčností vzpomínám na léta strávená na studiích u pana profesora a velmi často si vybavuji jeho vyprávění, jak dělal topiče za druhé světové války v České Třebové a po válce studoval u prof. Josefa Černockého (1945–1948) na konzervatoři v Brně a v letech 1948–1953 u prof. Františka Michálka na brněnské JAMU. Slavné byly naše studentské výlety po varhanách s profesory Bělským a Puklem na konci každého školního roku. Jeden rok jsme navštěvovali olomoucké varhany, další rok přišlo na řadu Znojmo nebo hrad Pernštejn, Doubravník, Žďár nad Sázavou a další. Dne 5. května 1999 slavil pan profesor pětasedmdesátiny, při kterých jsem koncertoval na oslavě 2. května ve farním sboru Českobratrské církve evangelické, v Blahoslavově domě v Lidické ulici v Brně. V tomto roce jsem na podzim nastoupil do katedrály sv. Víta v Praze. To už byly další životní kapitoly...

Na závěr mohu říci, že pan prof. Bělský byl v tom nejlepším slova smyslu „zapálený služebník na poli hudby“ a jeho obrovské dílo by si zasloužilo ocenění alespoň *in memoriam*.

Vzpomínky na Vraťu

Martin Jakubíček

Moje vzpomínky na profesora Bělského, alias Vraťu neboli Vratika, sahají až do roku 1980, kdy jsem jako zvědavý mladík zcela okouzlený varhanami nastoupil na brněnskou konzervatoř. Dodnes mám v paměti ten zvláštní pocit všeho nového, spojený i s typickou vůní dřeva, která se vznášela na učebně číslo 1, kde byly tehdy poměrně nové mechanické varhany. Na učebně číslo 2 kraloval prof. Pukl, a byly to dva naprosto odlišné vesmíry, oddělené pouze velkými dveřmi. Zatímco tam se posluchači mořili s různými Widory a Vierny a Pukl u toho chroustal nekonečnou zásobu jablek, tak my se pracně mořili s frázováním a artikulací a nořili se do tajů převážně hudby barokní.

Skladba, kterou jsem tehdy dostal hned v první hodině, byla Bachova chorální předhra *Ich ruf zu dir* – takže žádné stupnice a opatrné veslování na domácím rybníčku, ale rovnou plavba po širém moři! Byla to vlastně Bělského geniální metoda – a člověk se na těch mnohdy jednostránkových skladbách naučil řešit všechny problémy, se kterými se později setkával. Měl jsem hodinu vždy po velké přestávce a další typická věc byla vůně kávy, která z pana profesora vždy mocně vanula, když se vracel v dobrém rozmaru ze sborovny. Dříve to byla i typická vůně cigaret, stáhnul tehdy i tři krabičky denně, ale po mrtvičce se z něho stal vzorný rekonvalescent. Při mých produkcích stával vždy u okna, odkud se ozývalo tiché cvakání – to si pan profesor vždy velmi pečlivě upravoval nehty na rukou.

Ale teď už vážně – Vraťa do mě vlil naprosto celoživotní lásku ke staré hudbě – stylová neboli poučená interpretace byla tehdy v plenkách a to, o čem se varhanním kolegům v Praze ani nesnilo, jsme my tady naplno prožívali a s takřka posvátným chvěním jsme zakoušeli, že stará hudba teprve takto ožívá a může promlouvat pravdivě. Nikdy nezapomenu na debatu s jedním nejmenovaným pražským žákem prof. Šlechty: „Co to hraješ?“ – „Bacha“ – „Nuda, co?“ – „Jak to myslíš?“ – „No, co tam jako chceš dělat? Tam se dá na konci jenom zpomalit, jinak je to o ničem...“ – „Aha?“

Prof. Bělský do mě onu lásku vlil tak mocně, že jsem v podstatě neuznával ve svém mladickém zápalu nic jiného. V šestém ročníku mého studia bohužel Vraťa odešel do důchodu a já jsem absolvoval u tehdy mladého prof. Nováčka. Tomu jsem hned v první hodině velmi nesmlouvavě nastínil, že veškerá dobrá hudba končí Beethovenem a já se

prostě tím romantickým škvárem nehodlám zanášet – snažil se mi tehdy v dobré víře naordinovat nějakého Regera na absolvák. Nikdy nezapomenu na jeho vyděšený pohled a zmateně se chvějící typický knír... Nicméně tomu Regerovi jsem stejně neunikl, díky svojí technice hry jsem však prof. Nováčka šokoval podruhé – během celé rozměrné skladby *Wachet auf* jsem ani jednou nepoužil v nohokladu patu – prostě jsem všechno hezky barokně odehrál špičkami.

Asi je také známo, že prof. Bělský byl úžasný bavič, glosátor a hráč se slovy. Vzpomínám, že socialismu tehdy říkal šokialismus, když odjížděl do Prahy, tak to prostě jel na „smetiště republiky“ a holandská verze perestrojky byla v jeho podání „z houven do houven“. Prostě s ním byla sranda – zvláště při mnohých neformálních setkáních na různých oslavách a večírcích u něho v bytě, samozřejmě za kulinářské asistence vždy usměvavé paní Bělské.

Ted, když píšu tuhle úvahu, napadá mě, že jsem po něm převzal i jakousi štafetu doprovodného varhaníka v mnoha souborech, kde tehdy účinkoval – jen namátkou: Brněnské pěvecké sdružení Foerster, dnes světoznámý Český filharmonický sbor, Collegium musicum Brno s Jirkou Květonem, Čeští komorní sólisté s Ivanem Matyášem a další. Bylo jaksí jasno-zřivé, že Bělský tehdy doporučil právě mne, protože asi vnímal moji schopnost empaticky se vcítit, neprosazovat svoje ego a sloužit celku. I za toto celoživotní nasměrování vlastně vděčím jemu – byly to od té doby desítky sborů, souborů (některé jsem i zakládal) a věhlasných sólistů, které jsem měl tu čest doprovázet.

Svoje vzpomínání bych rád zakončil jednou poněkud úsměvnou epizodou z vyučovacího procesu. Prof. Bělský byl neuvěřitelný puntičkář a detailista – s mravenčí trpělivostí byl schopný rozpitvat šestihlasou fugu a každému jednotlivému hlasu dát svoje frázování, cézury a obloučky. Což bylo zajisté chvályhodné, ale hrát potom celou fugu dohromady vyžadovalo nadlidské soustředění, které bych přirovnal ke snaze udržet deset pingpongových míčků zároveň pod vodou. Celý týden jsem poctivě bojoval, některý takt jsem cvičil pořád dokola třeba i půl hodiny. Pak přišla kýžená chvíle pravdy, Vraťa se zadíval do not, chvíli si mnul nos a říká: „Kterej vůl to tam napsal?“ Já odpověděl bezelstně a po pravdě: „No přece vy, pane profesore, před týdnem.“ Bělský nadskočil: „No to není absolutně možný! Kdo to tam psal?“ Kolečko se ještě jednou trapně zopakovalo, ale já velmi záhy pochopil, že to budu já, kdo bude muset, v rámci zachování dobrých vztahů, ustoupit. Tak jsem zamumlal: „No jo, to jsem tam vlastně napsal já... moc se omlouvám... nějak jsem to spletl...“ Brunátný Bělský se velmi rychle uklidnil, dal mi ruku na rameno a smířlivě říká: „No vidíš, vždyť ti to celou dobu povídám, už tam takový voloviny příště nepiš.“ No a hrálo se dál a bouře byla zažehnána. Prostě mě nechtěně naučil i umění diplomacie.

A na úplný konec ještě jeho oblíbený vtip: Muzikant přijde do nebe a kouká – támhle Mozart, Beethoven..., ale něco mu pořád nesedí. Tak jde za Bohem Otcem a ptá se: „Bože, omlouvám se, ale nikde tady nevidím Bacha – kde je Bach?“ Bůh se shovívavě usměje a říká: „Bach jsem já!“

Tak Vraťa, věřím, že už jsi mnoho let v opravdu dobré společnosti!

Následovník Emiliána Troldy

Robert Hugo

Pan profesor Bělský patřil k mému hudebnímu obzoru zřejmě od útlého mládí, nebo – literárně řečeno – odjakživa. Nejsem schopen odhadnout, kdy jsem se seznámil s jeho jménem. Ale vzhledem k tomu, že už jako gymnazista jsem trávil hodně času u varhan a dětství jsem prožil z velké části u prarodičů v Brně, není to snad ani překvapivé. Navíc těm, kteří se v poněkud zatuchlém hudebním prostředí osmdesátých let zajímali o starou hudbu, přinášel profesor Bělský osvětu v podobě překladů základních pramenů ke studiu hudby baroka.

Kromě toho jsem samozřejmě znal jeho vydavatelskou činnost, protože jako jeden z mála následovníků Emiliána Troldy soustavně přepisoval staré české hudební prameny.

Nepamatuji si, kdy jsem poprvé poznal pana profesora Bělského. Domnívám se, že to bylo na některém ze setkání dokumentátorů historických varhan na Moravě a v Čechách, které pořádal prof. Jiří Sehnal. S ním jsem se potkával dosti pravidelně a pamatuji si, že o Bělském vždy mluvil jako o „Vratkovi“.

Pamatuji si, že profesor Bělský mněl osobitý vtip, s nímž komentoval některé situace, jejichž obsah si samozřejmě už nepamatuji. Mám ale v živé paměti vzpomínku na svoji jedinou návštěvu u pana profesora doma. Bytu vévodilo velké dvoumanuálové harmonium s pedálem, u něhož jsme prohlíželi některou jeho spartaci. Domnívám se, že šlo o Michnovo *Officium vespertinum*, které bylo začátkem devadesátých let objeveno v knihovně kláštera v Klosterneuburgu. Jinak si z této návštěvy pamatuji pouze na jeho větu, kdy se svým typickým humorem prohlásil, že má před domem zaparkovaného svého trabanta, že jej moc často používá, ale vzhledem k tomu, že špína konzervuje, tak ho raději ani nedává umýt. Domnívám se, že to bylo v polovině devadesátých let.

S panem profesorem Bělským se setkávám dosud. Mám totiž ještě stále doma mnoho jeho spartací staré hudby, které, ačkoliv pan profesor fyzicky již před mnoha lety odešel, mají stále svoji nadčasovou platnost.

Kantor celou svou duší

Jana Michálková Slimáčková

Vratislava Bělského jsem potkávala na koncertech, nejčastěji varhanních a komorních se starou hudbou. Vidala jsem ho také v Oddělení dějiny hudby Moravského zemského muzea, kde studoval historické prameny. V roce 1994 jsem o něm mluvila na slavnostním koncertě k jeho sedmdesátinám v brněnském Blahoslavově domě. Už předtím jsem k němu chodívala na konzultace domů. Vždy rád vysvětlil nějaký prvek interpretace staré hudby, ukázal příklady. Opakovaně se stalo, že jsem se zeptala na cizojazyčnou odbornou knihu a Bělský šel ke skříni, z níž vytáhl její překlad, který vytvořil. Přeložil totiž více knih, než bylo vydáno. Bohužel se některé nepodařilo vydat z autorskoprávních důvodů. Když cizojazyčná publikace nebyla dostupná, sám si ji sehnal a přeložil. Byl zvyklý dělat mnoho věcí navíc. Zaujatě mi vyprávěl o počátcích staré hudby u nás, například o tom, jak hráli závěr skladby, jako když zpomaluje vlak (bylo to dokonce na rozhlasových nahrávkách). Jeho vyprávění bylo živé a poutavé, proto jsem ho pozvala do rozhlasového studia a natočila s ním pořad, ve kterém mluvil o provádění staré hudby před desetiletími, o souborech, s nimiž ji interpretoval a natáčel, jaké problémy měl s nástroji, s vhodnými edicemi. Ve svém domácím prostředí byl uvolněný, spontánní, před mikrofonem – snad pod vlivem trémy či vědomí odpovědnosti – se jeho bezprostřednost vytratila. Přemýšlela jsem, jak obtížné bylo prosazování dřívějšího repertoáru, jak těžce se získávaly informace o hudební historii, o dobové interpretaci, o historických nástrojích, které jsou dnes pro nás zcela běžné. Od devadesátých let k nám rychle pronikaly do té doby nedostupné nahrávky, knihy, prostě informace, o cembalu, o varhanách, o starším repertoáru, o historicky poučené interpretaci. V té době ještě několik Bělského překladů starých učebnic a skript vyšlo, což bylo zájemci mimořádně ceněno.

Vzpomínám na Bělského stejně jako ostatní. Vynikal vlídností, trpělivostí, byl otcovský, prostě kantor celou svou duší. Rád předával svoje znalosti dál. Měl vždy jiskru v oku, bylo znát na něm velké zanícení, zvědavost, starou hudbu a varhany miloval a dokázal pro ně nadchnout ostatní. Měl taky velký smysl pro humor, takový suchý anglický, měl rád vtipy. Ochotně věnoval studentům a mladým lidem spoustu času navíc. Když jedna varhanice na JAMU psala o jeho někdejším pedagogovi, varhaníku Františku Michálkovi,

vypravil se s ní do Pardubic a v tamějším archivu s ní dohledával materiály. Když viděl, že jiná varhanice má nějaké problémy s pedagogem, spolu s kolegou Karlem Pokorou za ní přišel a pomohl jí legrační radou.

Ráda bych taky vzpomenula Bělského manželku Vlastu, velice usměvavou, srdečnou a oddanou paní, která mimo jiné pekla vynikající tažený závin nejen s rozinkami, ale i s ořechy.

Vzpomínka na Vratislava Bělského

Šárka Pilátová

Moje první osobní setkání s panem profesorem Bělským bylo na konzervatoři v Brně, kde jsem začala v roce 1967 studovat hru na klavír u prof. Josefy Hlouškové. Ke konci studia jsem začala přemýšlet co dál. Zjistila jsem, že na VŠMU v Bratislavě lze studovat hru na cembalo jako hlavní obor a začala jsem se o toto studium zajímat.

Přiznám se, že jsem o tom nástroji moc nevěděla, protože výuka hry na cembalo pro klavíristy v tu dobu nebyla běžná. Paní profesorka Hloušková mně proto domluvila hodiny cembala u prof. Bělského, který mě ke studiu na VŠMU v Bratislavě připravil. Pan profesor mě seznámil s úplně novým světem staré hudby. Díky němu jsem poznala novou klávesovou literaturu, odlišnosti způsobu hry mezi klavírem a cembalem, ale hlavně specifika interpretace staré hudby.

Hodiny cembala probíhaly v klidné a příjemné atmosféře, i když pan profesor byl velmi důsledný, hlavně v oblasti frázování a artikulace a také ve správném provedení ornamentiky. Tehdy jsme hráli pouze na moderní cembala značek Ammer nebo Lindholm, jak bylo v sedmdesátých letech i později v Československu běžné. První kopie se v Brně objevily až v devadesátých letech 20. století.

Vratislav Bělský měl doma rozsáhlý a pečlivě uspořádaný notový archiv. Byl ochoten kdykoliv a cokoliv půjčit, což bylo vždy spojeno s návštěvou u Bělských. Pokaždé mě přivítala vlídná paní Bělská, připravila nám malé občerstvení a potom následovala rozsáhlá debata o hudbě, o koncertech staré hudby, pan profesor mluvil také o své editorské a překladatelské činnosti, což bylo pro mě velmi zajímavé a obohacující.

Také v době, kdy už jsme byli kolegové na konzervatoři v Brně, jsem měla možnost s ním dále spolupracovat. Vždy mě informoval o všech akcích, které souvisely se starou hudbou, například o kurzech ladění, a společně jsme v devadesátých letech 20. století navštěvovali i se studenty interpretační kurzy na JAMU v Brně, které už samozřejmě probíhaly na kopiích. Hra na tyto nástroje, v současné době již běžná, vyžaduje poněkud jiný přístup. Následně jsme všichni o dění na kurzech živě diskutovali. Bylo to krásné období, které oslovilo další zájemce o studium hry na cembalo.

Na Vratislava Bělského s vděčností vzpomínám jako na obětavého pedagoga i kolegu, který vlastně nasměroval můj budoucí profesní život. Jako pedagog i interpret patřil mezi mimořádně vzdělané znalce interpretace staré hudby.

Obr. 40: Šárka Pilátová s Vlastou Bělskou a jejím synem Vratislavem na koncertě k poctě Vratislava Bělského a Arnošta Bourka v brněnském Besedním domě, 2013. Archiv rodiny Bělských.

Vratislav Bělský – tajný cestovatel časem i prostorem

Barbara Maria Willi

Píše se rok 1991. Do Brna přijíždím v říjnu na zahájení semestru, ve kterém otevíráme na popud tehdejší rektorky JAMU, prof. Aleny Veselé-Štěpánkové, nový obor: hra na cembalo.

Za mé rozhodnutí zůstat zde namísto plánovaných pěti let celý život mohou mnozí lidé. Mezi ně patří i Vratislav Bělský. Vedle Kamily Klugarové, Daniela Kikty a Aleny Veselé-Štěpánkové byl Vratislav Bělský prvním kolegou, který se intenzivně zajímal o to, co nově přichází BMW (jak mne brzy přezdívali) přinese za novinky v oblasti staré hudby a historické interpretační praxe z vytouženého, a tak dlouho nepřístupného Západu.

Jako mnoho dalších do staré hudby zapálených nadšenců jsem i já začala pravidelně docházet na adresu Dřevařská 18, kde Vratislav Bělský a jeho nezapomenutelná manželka pěstovali něco, co bych podle barokního modelu nazvala „soukromou akademií hudební euforie“. Postsametová atmosféra byla tvůrčí, zvědavá, odvážná, otevřená a naplněná vírou, že vše je teď konečně možné. Jen v takové atmosféře bylo možné, aby se někdo vydal na *mission impossible* a chtěl vybudovat cembalovou třídu na místě, kde není ani cembalo, ani noty, zkrátka nic. Vratislav Bělský tomuto místu se zkratkou JAMU poskytl krásnou interpretaci. Zkratku JAMU nám rozluštil jako „Janáčkově absolutně marné učiliště“. Smích byl jednou z ingrediencí, které přispěly k tvořivé atmosféře. Dalšími předpoklady pro vybudování cembalové třídy a základů historické interpretační praxe bylo nadšení, ideály. Kromě pana Bělského a jeho oázy staré hudby to byl Stanislav Heller se svou charismatickou osobností a osobním příběhem; v neposlední řadě pak také pan Kikta, náš ladič s láskou k lidové hudbě, pivu a fajfkám. Daniel Kikta je sluchovým géniem, za tři hodiny se naučil vše, co potřeboval, aby podle sluchu mohl ladit bachovské ladění, francouzské ladění 17. století i středotónové ladění, samozřejmě bez pomoci přístrojů.

Druhým zážrakem bylo setkání s Vratislavem Bělským.

Před sametovou revolucí a posléze v tehdejších devadesátých letech 20. století koexistovala v českých zemích hrstka praktikujících hudebníků v oblasti staré hudby, kteří měli velký vliv na vývoj tohoto oboru: v Praze Pavel Klikar a jeho v československém prostředí první orchestr na historické nástroje, Musica Antiqua Praha (inspirován tehdejším slavným souborem Reinharda Göbela Musica Antiqua Köln), a v Brně Vratislav Bělský.

(Tyto osobnosti jsou samozřejmě pouze symbolem pro mnohé další, vybrala jsem je proto, neboť jsem se tehdy s nimi setkala prvně a z jazykových důvodů jsem tehdy neměla až tak velkou možnost seznámit se například s děním na Masarykově univerzitě, která se později měla stát mojí badatelskou alma mater.)

Vratislav Bělský byl aktivním varhaníkem a cembalistou s obrovským přehledem o repertoáru klávesových nástrojů, což také prokázal svými skripty o historické literatuře pro klávesové nástroje. Jeho hlavním přínosem však byly jeho překlady zásadních traktátů 18. století, které tím zpřístupnil širší odborné veřejnosti. Přesto, že bychom z dnešního hlediska některé pasáže interpretovali jinak, byl Bělský tehdy v této oblasti absolutním průkopníkem. Svými edicemi potom přispíval k šíření děl zásadních autorů zemí koruny české z 18. století.

Vedle těchto konkrétních počinů se mně v retrospektivě zdá hlavním poselstvím jeho nadšení pro epochu hlavně 18. století, pro období, ve kterém vládlo přesvědčení, že člověk se řídí ideály a že tento svět může díky umění a návratu k anticko-řeckým vzorům být lidštějším. Vratislav Bělský dokázal uprostřed izolace komunistického režimu vybudovat ostrov svobody, čímž překročil i ty nejstřeženější hranice státu. Co nám Bělský a jeho příklad dodnes ukazuje, je skutečnost, že i my můžeme tvořit nové formy a alternativní způsoby moderního myšlení na základě porovnání s myšlením našich předků. Tato cesta propojení s kolektivním vědomím je často tvořivější než myšlení vycházející pouze ze stavu současné společnosti. Spojení zdrojů skrze čas a prostor nám poskytuje něco, na co poukázal Vratislav Bělský a jeho laskavá a moudrá manželka: propojení v lidství.

Pedagog přátelský a inspirativní

Lucie Fišerová

Moje první vzpomínky na pana profesora Vratislava Bělského se vážou k letům stráveným na brněnské konzervatoři, kde jsem studovala klavír u Hany Pelikánové a později také povinné cembalo u Šárky Pilátové, která byla tehdy žačkou profesora Bělského. Obě se o něm v rámci výuky zmiňovaly s velkým respektem zejména v souvislosti s jeho odbornými znalostmi, které jim jako pedagog a kolega ochotně předával. Významnou událostí spojenou s jeho jménem bylo v té době také vydání prvního českého překladu Quantzova *Pokusu o návod jak hrát na příčnou flétnu*, který jsem si na doporučení svých tehdejších vyučujících poříдила, aniž bych tušila, že se budu později specializovat právě na interpretaci tzv. staré hudby.

Poprvé jsem se s panem Bělským osobně setkala až na začátku svého studia na JAMU, kde jsem jako začínající cembalistka navštěvovala také jeho přednášky předmětu provozovací praxe barokní hudby. Tyto hodiny už od začátku probíhaly ve velmi přátelském a neformálním duchu, zejména díky osobnosti pana profesora a také „komornímu obsazení“ posluchačů, kterými byli cembalisté a varhaníci z daného ročníku. Na tomto místě bych si dovolila uvést jeden velmi osobní zážitek, který snad na čtenáře nebude působit příliš chlubitným dojmem. Na jedné ze svých prvních přednášek nám pan Bělský objasňoval historické souvislosti, které vedly ke změně poměrů v Evropě a tím i hudebního vývoje, a jako zlomový uvedl rok 1453. Na jeho otázku, co se tehdy stalo, zjevně neočekával odpověď, ale ke svému velkému překvapení ji ode mě dostal. Rozhodně jsem nebyla takový znalec historie, ale shodou okolností jsem nedlouho předtím četla Waltariho *Pád Cařihradu*. Od toho okamžiku jsem měla pocit, že mě vzal víc osobně na vědomí a že si budeme výborně rozumět.

Pan Vratislav Bělský byl nesmírně zajímavý, inspirativní, velmi lidský a přátelský člověk s osobitým smyslem pro humor. Dodnes lituji, že si už pamatuji jen zlomek z jeho nesčetných výroků a slovních obrátů, kterými nás i sebe bavil. Je myslím známkou kreativní a originální osobnosti, že nemůže a ani nechce říkat běžné věci běžným způsobem. Tak například typická odpověď na zaklepání na dveře byla „Vejdi a neškod!“, načež dotyčný, jenž vstoupil, uslyšel pozdrav: „Krléš!“ Vnímala jsem ho také jako člověka s obrovským rozhledem a odbornými znalostmi, které dokázal předávat vždy přirozenou až zábavnou formou, nikdy suchopárně. Byl doslova „chodící encyklopedií“, smím-li to tak vyjádřit.

Ráda vzpomínám také na jeho líčení zážitků z koncertních cest do zahraničí a vyprávění o jeho přátelích hudebnících. Během mého studia na JAMU byl přítomný na všech mých důležitých zkouškách a koncertech a měla jsem také to štěstí, že se stal konzultantem mé diplomové práce. Nejvíce jsem ho ale poznala během dvou let společných hodin obligátních varhan, kde mě svým laskavým způsobem provedl základy hry na tento královský nástroj. Spolu se svojí manželkou byli také čestnými hosty na oslavě mé promoce.

Po náhlém úmrtí pana profesora jsem byla ještě řadu let v blízkém kontaktu s paní Bělskou, kterou jsem často navštěvovala. Byla to úžasně srdečná a energická žena, která svému manželovi velmi pomáhala (mimo jiné registrovala na jeho varhanních koncertech) a vytvářela mu dokonalé rodinné zázemí a klid pro jeho práci. Její zásluhou došlo po smrti pana profesora také k pečlivému utřídění jeho pozůstalosti, přičemž věnovala některé hudebniny z jeho bohatého archivu na památku také některým bývalým žákům. Za její přítomnosti proběhl na JAMU v roce 2004 také koncert k nedožitým 80. narozeninám Vratislava Bělského, který se mi podařilo uskutečnit za mého tehdejšího, již pedagogického, působení na hudební fakultě. Vystoupili zde příznačně studující cembalisté a varhaníci. Ráda bych v této souvislosti také upozornila na velmi záslužnou bakalářskou diplomovou práci varhanice a cembalistky Kamily Dubské z roku 2009 *Vratislav Bělský, portrét osobnosti*, kterou jsem oponovala. Autorka zde měla možnost získat řadu cenných informací ještě přímo z rozhovorů s paní Bělskou. V roce 2012 jsem s flétnistkou Petrem Pomklou natočila CD s Čartovými sonátami, které s oblibou uváděl na svých koncertech také Vratislav Bělský spolu se svým kolegou Arnoštem Bourkem. Tuto desku s podtitulem *Pocta Vratislavu Bělskému a Arnoštu Bourkovi*, jejíž slavnostní křest proběhl za přítomnosti Vratislava Bělského mladšího v Besedním domě v Brně, jsme oběma našim bývalým pedagogům s vděčností a úctou věnovali.

Výuka v tvůrčím duchu

Ivona Římánková

Když mě oslovil dr. Jiří Čech s tím, že se připravuje vzpomínková monografie o panu prof. Bělském, a zda bych jako jeho žačka mohla napsat pár slov o svém profesorovi na konzervatoři, měla jsem velkou radost. Jednak z toho, že vzniká taková monografie, a dále pak proto, že mohu zavzpomínat na prof. Vratislava Bělského a uchovat tak na něj živou vzpomínku.

Patřila jsem prakticky k posledním studentům ve varhanní třídě pana prof. Bělského. Prof. Bělský mne dovedl pouze k maturitě a pak byl „nahrazen“. Musel odejít do důchodu, protože tehdy za komunistů, které ostatně pan profesor bytostně nesnášel (jeho častým úslovím bylo „Nebylo jak za císaře pána, dej mu Pánbůh věčnou slávu“), to chodilo tak, že jakmile člověk dosáhl důchodového věku, musel odejít, přestože měl ještě profesně a svými znalostmi hodně co nabídnout.

Prof. Bělský už od mého 3. ročníku mluvil o tom, že nás dovede jen k maturitě a bude muset odejít, i když touto skutečností nebyl vůbec nadšen. Přestože nebyl zcela zdrav, měl, tuším, již tehdy problémy se srdcem, učil vždy na plný výkon a skvěle.

Pan profesor měl nízký krevní tlak a vždy před mou hodinou si dával kávu, které říkal „černěnko“ (Černěnko byl nejvyšším představitelem Sovětského svazu v letech 1984–1985). Občas si přinesl šálek kávy i do vyučování, aby ji pak vypil studenou. Jakmile sedl za nástroj, byl to jiný člověk, který absolutně zapomněl na takové maličkosti, jako byla káva. Jakmile sedl k varhanám, žil jen varhanní hudbou a nadšení z něj jen sršelo.

A jak probíhaly vyučovací hodiny u pana profesora?

Na každou hodinu jsem se vysloveně těšila. Pana prof. Bělského jsem si vážila jako interpreta, kantora i jako člověka a věděla jsem, že každá hodina mě obohatí a hodně mi dá, že mě posune dál. Když pan profesor přišel do hodiny (nevzpomínám si, že by někdy hodina odpadla bez náhrady), sedli jsme k varhanám. Zadaný repertoár byl vždy široký a obsáhl všechna vývojová období. Začínali jsme starou německou hudbou z doby před Bachem nebo starou hudbou francouzskou. Pedálová cvičení jsme na hodinách nehráli, byla spíše doporučena a pan profesor spoléhal na to, že zadaná cvičení neopomím. V hodině jsme se jimi již nezabývali, předpokládal se zájem studenta o obor.

Na starou hudbu byl pan profesor Bělský velkým odborníkem, určitě doma stále poslouchal nejnovější nahrávky a studoval, protože držel krok s historicky poučenou i současnou interpretací. Na hodinách vždy opravil obtížná místa, sám zahrál nebo ukázal, jak by se daný úsek měl uchopit. I v interpretaci francouzské barokní hudby, která je zvlášť obtížná, plná *inégalités*, byl pan profesor plně na výši (studenti, kteří v té době měli možnost vyjet na studia do Francie, říkali, že se to u prof. Bělského naučili přesně tak, jak se s tím potom setkali na francouzských školách – to bych chtěla zvlášť podtrhnout).

Pak následoval Bach jako vrchol varhanní literatury i celé vyučovací hodiny. Bach, kterého jsem milovala a s nímž, po technickém zvládnutí některých obzvlášť obtížných míst, nebyly dále problémy. Po Bachovi jsme přecházeli k hudbě romantismu, zvláště k jeho oblíbenému Schumannovi, Regerovi, Franckovi a dalším velikánům a lekce končila tzv. modernou, skladbou autora 20. století, ať už českého, nebo světového (vzpomínám si, že jsme hráli Gastona Litaize). Tady se pan profesor vyžíval, ukazoval na různé interpretační možnosti a pro osobité vyznění experimentoval s nejrůznějšími rejstříkovými témbry.

Jak jsem již zmínila, na každou vyučovací hodinu u prof. Bělského jsem se těšila, pracovat s ním byl opravdový zážitek a dodnes jsem vděčná i pyšná, že mým kantorem byl právě prof. Vratislav Bělský. Nikdy nebyl, aspoň v mých hodinách, ve špatné náladě nebo nervózní, uspěchaný, hodiny probíhaly v podstatě jako na lekcích interpretačních kurzů, neboť to byla právě interpretace, které se prof. Bělský věnoval. Vždy říkal, že nehrajeme prsty, ale hlavou, proto musí být myšlení v pořádku.

Měla jsem možnost dvakrát vyjet na interpretační kurzy do rakouského Millstadtu, jednou k prof. Schneiderovi a podruhé k Litaizovi, takže vím, o čem mluvím, když řeknu, že oba pánové jen potvrdili způsob nastudování skladeb, se kterými jsem přijela z Brna. Na interpretačním přístupu, tak jak jsem měla skladby zvládnuty z hodin prof. Bělského, nebylo prakticky co měnit. Ostatně výjezdy na interpretační kurzy k zahraničním profesorům prof. Bělský vždy plně podporoval, nebyla v něm žádná obava z konkurence a vždy se ptal, na čem jsme pracovali a k čemu jsme na kurzu došli. I v tomto se odráží jeho naprosto profesionální přístup a především snaha naučit studenty co nejvíce a předat jim vše, co sám uměl a měl nastudováno.

Nevím, jak tomu bylo v hodinách jiných studentů, ale mé vyučovací hodiny probíhaly vždy jako příjemná poučná konzultace v tvůrčím duchu. Zároveň chci dodat, že bych si nikdy nedovolila přijít na hodinu nepřipravená, a to nejen z úcty k profesorově práci, ale taky s vědomím, že jen takto mi hodina dá co nejvíce. Na hodinách se nikdy nespěchalo a vše jsme zvládli. Nevím, jak měl pan profesor sestavený rozvrh, ale nikdy se do třídy netlačili další studenti, a to jsme zásadně hodinu přetahovali. Pracovali jsme, dokud nebylo hotovo.

S prof. Bělským jsem se setkávala i na varhanních koncertech v brněnském Besedním domě; vždy velmi přesně zhodnotil interpretační výkon, což mi také hodně dalo. Ostatně pokud vím, prof. Bělský vedle varhan studoval také nějakou dobu hudební vědu, ale z časových důvodů ji nedokončil. Raději se věnoval plně koncertní a pedagogické činnosti a pak také psal knihy.

S profesorem Bělským jsem se po studiu setkala ještě dvakrát. Jednou to bylo na oslavách výročí brněnské konzervatoře, kdy jsme seděli u jednoho stolu v restauraci

a vzpomínali na studijní léta. A podruhé zcela nečekaně na staré slezskoostravské radnici, kde měl prof. Bělský komorní koncert, což byla jeho doména jako cembalisty. Po koncertě jsem byla za panem profesorem v zákulisí, prohodili jsme několik vět a kupodivu jsme zhodnotili i politickou situaci, ostatně s profesorem Bělským jsme měli stejné názory a vždy jsme si dobře notovali. Byla tam tehdy i jeho paní, se kterou jsem se také znala, protože několikrát jsme měli hodinu jaksi navíc u něj doma, takže si pamatuji i jejich byt a harmonium.

Ale již zanedlouho jsem se bohužel dověděla, že profesor Bělský zemřel. Bylo mi to hodně líto a bylo to moc smutné. Odešla tak výrazná osobnost brněnského varhanního života a významná osobnost české hudební scény, varhaník, komorní hráč a v neposlední řadě odborník, který napsal také několik velmi fundovaných knih. Odešel s ním také hodný a čestný člověk.

Taková je má vzpomínka na pana profesora Bělského, výborného interpreta, skvělého učitele a dobrého člověka.

Na disonanci si musíme pošušnat

sestra Benedicta Jiřina Lišková

Duchem v baroku

Kdykoli začnu vzpomínat na pana profesora Bělského, vytanou mi na mysli slova, která kdysi ve vypjaté situaci spontánně vyslovila jeho žena a která jsou v mých očích jeho nejvýstižnější charakteristikou. Pojí se s tím příběh.

Pan profesor Bělský se jednou vypravil na poštu. Když se dlouho nevracel, začala být paní Bělská nervózní. Když odpoledne pořád ještě nebyl doma, obtelefonovala nemocnice. Nic. Nakonec už v panice volala na policii, jestli není hlášena nehoda.

„A neskočil si váš pan manžel prostě někam na skleničku?“

„Ne, můj muž nepije.“

„A kolik že mu je? Není už náhodou trochu popletený?“

A v tu chvíli pronesla paní Bělská onu památnou větu: „Můj muž sice žije duchem v baroku, ale domů ještě trefí!“

Nakonec Bělského dovezla k večeru domů sanitka s polámanými žebry. Výtah na poště – páternoster – ho hodil na záda, odvezla ho sanitka a v nemocnici ho nechali čekat nejprve na vyšetření, pak na rentgen a potom na ošetření a na sanitku. Jak byl po pádu v šoku, nenapadlo ho požádat, aby zavolali domů. Úraz se stal v budově, tak se na policii nehlásil, nemocnice ho neevidovala, protože seděl v ambulanci, mobily tehdy ještě nebyly běžné.

Pan profesor Bělský opravdu žil duchem a hlavně srdcem barokní hudbou. Ale to mu nebránilo zůstat oběma nohama na zemi a střízlivě se orientovat ve své době. Ale teď už popořádku.

Kolaudace

Podzim roku 1997. V Soběšicích na severu Brna se právě posvětil nový klášter. Řád sester klarisek, který kdysi přivedla do našich zemí svatá Anežka Přemyslovna a který pak Josef II. zrušil jako neužitečný, se po dvou stech letech přes Německo vrátil do Česka. Spolu s německou představenou matkou Thomou tu sedm mladých sester začíná budovat

klášterní společenství. Klášterní kaple je veřejná a bude sloužit jako kostel věřícím ze Soběšic i okolí. Jakmile se prach ze stavby usadil, dorazila ze Zásady firma Žloutek a začala v klášterní kapli stavět varhanní pozitiv. Sestry se po špičkách plížily do kostela, aby obdivovaly řady píšťal úhledně a systematicky vyskládaných na podlaze. Jen tak mezi prací se pan Žloutek jednou zeptal: „A jak to bude s kolaudací?“

S kolaudací varhan? S tím nikdo z nás nepočítal. Ulevilo se nám, když se pan Žloutek sám chopil telefonu a organologická komise zareagovala laskavě a pohotově. A tak se 12. prosince 1997 vynořili u varhan dva pánové a začali nástroj zkoušet. Pana profesora Sehnala jsem poznala okamžitě. Osobně jsme se neznali, ale od vidění jsem ho znala ještě ze studií. Druhého pána jsem neznala. Představil se jako Vratislav Bělský.¹⁴²

Kolaudace dopadla dobře. Vyžádala si jen pár maličkostí. A když se oba pánové chystali k odchodu, zeptala se matka Thoma, jestli nevědí o někom, kdo by mi pro začátek mohl dát alespoň pár hodin varhanní hry. Třeba někdo z jejich žáků? Pan profesor Bělský se na chvíli zamyslel. Pak se obrátil ke mně a zeptal se: „A co byste od toho očekávala?“ Odpověděla jsem: „Nevím samozřejmě, jak daleko dojdeme. Ale kdybych mohla dostat ty nejzákladnější základy poctivého varhanického řemesla...“

V tu chvíli jsem měla pocit, že se čas vrátil o několik let zpátky. Táž otázka a táž odpověď už jednou zazněly, když jsem se ještě za studií pokusila přihlásit na varhany do jedné hudební školy v Praze. Tehdy přišlo jako reakce pohoršené kázání o tom, že varhanní hra není řemeslo, ale umění. Jenže kdo se trochu zabýval starou hudbou, ví o tom své.

Čas se zase rozběhl. Pan profesor Bělský se rozzářil. „Tak to se dohodneme! A kdy začneme?“ A tak za mnou od února 1998 začal pravidelně každou středu odpoledne do Soběšic jezdit.

Vyučování

Pan profesor Bělský byl vynikající, systematický pedagog. Neptal se na technickou úroveň ani na předběžné znalosti. Vymínil si pouze, že budu cvičit pravidelně každý den, i kdyby to bylo jen čtvrt hodiny. Když jsem mu řekla, že mám na varhany vyhrazenou hodinu denně, upřímně se zaradoval a ujistil mě, že déle bych stejně neudržela koncentraci. Když po dvou měsících poznamenal, že dvě hodiny jsou víc než jedna, brala jsem to jako pochvalu. Ale život v klášteře má své nároky a modlitba i život ve společenství vyžadují svůj čas.

¹⁴² Toto první setkání se mi ve vzpomínkách spojilo s kolaudací varhan. Naše klášterní kronika ale poznamenává, že na kolaudaci přišel jen pan profesor Sehna, zatímco prof. Bělský se omluvil. Oba pánové tu ale určitě byli i společně a právě při tom společném setkání se domluvila výuka. Ve kterém časovém okamžiku to bylo, to už ale nejsem schopna odvodit. V kronice stojí jméno „Bělský“ už jako známý pojem. (Mohla ale být dopisována zpětně.) Před kolaudací sotva mohlo k setkání dojít. Firma Žloutek dorazila podle kroniky 9. prosince. Kolaudace byla 12. prosince a 14. prosince byly varhany požehnány. Určitě to ale bylo před Vánoci, protože Bělský by byl nejraději začal hned. Já jsem se ale bránila, že nejsem schopna vést o Vánocích klášterní kuchyni a současně se připravovat na hodiny. Nejpravděpodobnější je, že se krátce po kolaudaci přišel pan profesor Sehna na pozitiv podívat ještě jednou společně s Bělským.

A to profesor Bělský vždycky s velikou úctou respektoval. Tak jsem cvičila, jak dlouho to zrovna šlo, a vděčně vzpomínala na paní učitelku Hejzlarovou, která mě kdysi v ašské hudební škole naučila cvičit efektivně.

Začal se mnou úplně od začátku. Stupnice, rozklady, cvičení nezávislosti zvláště pro levou ruku a pedál (hodně z nich ze Skuherského), od začátku také doprovod Kancionálu (nedělní mši jsem od počátku doprovázela já s občasnou výpomocí pana profesora Josefa Veselého) a literaturu. I když věděl, že nikdy nebudu dělat profesionální kariéru, věnoval se mi naplno. Vyžadoval hned od začátku přesnou, čistou hru. Přesně to, o co jsem si řekla: poctivé řemeslo. Všecko slyšel. Když jsem dohrála, zabodl do not přísný pohled a špičku tužky a neomylně zakroužkoval přesně tu přetaženou či okradenou notu či pomlku. Ale hned všechno vysvětloval. „Když to tady necháte ležet, vznikne vám tu sekunda, a ta tu nemá co dělat, to je špína. A když tady utečete, nezazní tu s těmihle hlasy ten sextakord a bude tu díra.“ Stejně pečlivě hlídal tempo a rytmus.

Neúprosně mi boural stará zasedlá klišé a otevíral mi úplně nové obzory.

„Co je tohle: konsonance, nebo disonance?“

„Disonance.“

„Tak. A co s ní musíme udělat?“

„Co nejrychleji rozvést.“

„Vychutnat! Na disonanci si musíme pošušnat!“

Dlouho nevydržela ani moje představa, že správný varhaník všechno sváže do jediné-ho nekonečného legata. „Baroko, to je artikulace,“ říkával. A to mi bylo blízké. Původním zaměřením jsem choralistka, a chorál je deklamace. S ohledem na artikulaci se mnou pečlivě tvořil prstoklad. Říkal, že když on studoval na konzervatoři, vyžadovalo se po studentech, aby prstoklad měli napsaný. Na JAMU prý už ne, ale na konzervatoři ano. Učil mě cítit v prstech, jak klávesa otevírá píšťalu, a když jsem se podle zvyku rozběhla po klávesách, hned se ohradil: „Nemlaťte mi do toho! To není klavír!“

Se svým studiem hudební vědy jsem se moc nechlubila. Cítila jsem se jako prvňáček. Ale dlouho se to neutajilo. Jednou jsme se pustili do jedné fugy.

„Co je tohle?“ zeptal se a ukazoval na nástupy tématu v prvních dvou hlasech. „Nóó, ... tohle je dux... a tohle comes,“ soukala jsem ze sebe jak z chlupaté deky.

Upřel na mě zpytavý pohled a neřekl nic. Pak prohlásil, že správně, ale že chtěl slyšet „imitace“, a začal vysvětlovat, že téma musí být artikulováno stejně, ať se vynoří kdekoli. Na příští hodině už věděl od pana profesora Sehnala o mém studiu všechno. Ale nikdy mě nezahanbil otázkou „Jak můžete jako hudební vědma tohle nevědět?“, i když by si o to občas situace skoro koledovala. Naopak mě vždycky povzbuzoval. A poté, co mi pracně nadřenou skladbu počmáral tužkou odshora až dolů, honem dodával: „Neberte si to osobně. To jsou jenom takové hnidy. Vy to hrajete dobře!“ Ale já si říkám: „Když dobře, tak proč ne ještě líp?“ Jen pokud měl pocit, že jsem něco zanedbala, dovolil si někdy i sarkasmus. Když jsem se kterýsi advent už na několikáté hodině se zařatými zuby prokousávala Segerovou fugou *Narodil se Kristus Pán*, jen suše poznamenal: „Rodí se dlouho a těžce!“

Povídání

Jako zkušený pedagog přesně vycítil, kdy mi začalo ochabovat soustředění. Hned uvolnil hodinu nějakým ilustračním příběhem. Vždycky jsem obdivovala šířku i hloubku jeho záběru. Jednou, když už jsme se dobře znali, dovolila jsem si do něj rejpnout: „Vy byste určitě věděl, i jaký měl Bach kartáček na zuby!“ Šibalsky se usmál a odpověděl: „To náhodou nevím. Ale Gottfried Silbermann kartáček na zuby měl. Dochoval se. Úplně černý od olova, jak ústy intonoval píšťaly.“

Ve svých příbězích často zmiňoval své kolegy nebo žáky. Byl nesmírně hrdý na to, že se Josef Kšica stal varhaníkem u sv. Víta. Na Petra Sovadinu vzpomínal jako na fenomenální talent, který bohužel zadrželo v rozletu trauma z osmašedesátého.¹⁴³ Vážil si Tomáše Thona a občas mi nosil noty z jeho produkce. Měl radost, že se Barbara Willi rozhodla zůstat v Brně. S panem profesorem Sehnalem ho pojilo hluboké přátelství. Zmiňoval i své aktuální žákyně, které na konci devadesátých let ještě na JAMU učil. O všech mluvil laskavě a krásně. Pokud ale přišla řeč na zkorumpované struktury nebo kolegy, kteří uměleckou poctivost nahradili funkcionářstvím, dovedl být britký.

Měl svůj typický suchý humor. Na začátku jsme ještě u pozitivu vychytávali „dětské nemoci“. V této souvislosti s oblibou citovával starý vtip o rozdílu mezi komunistou a dřevem: Dřevo pracuje. Když zavtipkoval, na začátku se vždycky hned zarazil, jestli se mě nedotkl. Ale i v tomto směru jsme si rozuměli. Hned na první hodině se sháněl po tužce. Když jsem ji přinesla, pravil: „Varhaník musí mít u varhan tři věci: tužku, gumu a vývrtku!“ Na začátku příští hodiny ležely všechny tři věci na varhanách. Podíval se na mě trochu nejistě – ještě jsme se moc neznali. A pak se šibalsky zeptal: „A co tím budeme otevírat?“ I na to později došlo, když jsme slavili mé slavné sliby. Představila jsem ho po obřadech v hovorně svým rodičům. S tatínkem si hned padli do oka. Začal mu vyprávět zážitky ze svého působení v pěveckém sboru ZKL Tosta Aš,¹⁴⁴ kde léta s nadšením zpíval tenor. Ukázalo se, že jeho zakladatel a sbormistr Vladimír Štěpán, ředitel hudební školy v Aši, je Bělského spolužák a že se stále ještě navštěvují. Oba se sešli v Brně na konzervatoři v první poválečné varhanní třídě. Oba zažili na konci studia komunistický puč a museli před absolutoriem projít politickými prověrkami. Bělský zázračnou shodou okolností prošel a mohl pokračovat na JAMU. Štěpána vyhodili. Naštěstí se podařilo rozhodnutí pozdržet, a tak profesori všechny, kdo politicky neprošli, narychlo připustili k absolutoriu na klavír. Štěpána potom okolnosti zavály až do Aše. I jeho jméno pak zaznívalo v příbězích při vyučování, a když jsem naopak přijela do Aše za nemocnou maminkou, zastavil mě Štěpán v samoobsluze, aby se poptal, jak se mi hraje ta *Gotická suita*.

Paní Bělská

Jednou se jedna mladší spolusestra začala učit hrát na zobcovou flétnu. Jako samouk. Když si nevěděla rady, přišla za mnou. Když jsem si nevěděla rady já, zeptala jsem se pana profesora Bělského. „To já nevím,“ pravil zamyšleně, „ale tohle by určitě věděla moje žena.“ Jednorázová konzultace se obratem změnila v pravidelné vyučování. A od té doby k nám ve středu odpoledne jezdili manželé Bělští spolu. V sakristii se rozdělili. Paní Bělská šla do knihovny ke klavíru a pan profesor zůstal se mnou u varhan.

Také Vlasta Bělská byla původně varhanice, spolužačka svého muže z oné poválečné třídy na konzervatoři. Jedna z těch, kdo při prověrkách neprošli. Díky absolutoriu z klavíru mohla učit v hudební škole a později si doplnila aprobaci na zobcovou flétnu. Také ona byla výborná pedagožka. V té době už byla v důchodu, ale soukromě doma ještě učila. Vedla sestry systematicky, a jakmile to šlo, přešla s nimi na altovku. Tím se jim otevřela spousta repertoáru. A tak jsem si na sebe ušila další bič. Netrvalo dlouho a k okruhům výuky mi přibýlo doprovázení. Ona s některou sestrou – prošly jí rukama postupně čtyři – nacvičila flétnový part barokní sonáty, Bělský se mnou doprovod a pak jsme to dali dohromady. Bělský byl výborný doprovod. Říkal: „Když vám mladý muž nabídne, že vám bude dělat garde, musí se držet zpátky. Jakmile začne být vlezlý, dostane pár facek a pošlete ho pryč. Doprovod musí být diskretní!“

Společné hodiny u varhan, oživované manželskými spory o to, jestli tenhle trylek musí být shora, nebo se na tomto místě snese nátrýl, byly vysloveně zábavné, i když ani tady neslevili Bělští ze svých nároků ani to nejmenší. Humor mi došel, když se na mě jednou smluvili a donesli mi jako doprovod jen nevypracovaný číslovaný bas. Na hudební vědě jsem nad čtyřmi takty generálbasu pokaždé vyseděla důlek, a stejně tam nakonec byly paralelní kvinty! Polil mě studený pot. Ale pod kompetentním vedením Bělského se nakonec i tohle poddalo a Fiocca jsme pak se sestrou Františkou hrávaly docela rády. Věticka barokní sonáty k obětování či přijímání patřila v té době o slavnostech ke zdejšímu liturgickému standardu. A nejen to. V té době jsme ještě o slavnostech s celým společenstvím zpívaly dvoj- nebo trojhlasně. Nabízelo se využít celý potenciál a proložit například Michnovy písně drobnými vstupy zobcových fléten. Někdy to vyšlo velmi hezky. Jednou při půlnoční to ale skončilo naprostým fiaskem, když se ubohá flétnistka na ploše čtyř taktů pětikrát pokusila nastoupit, a ani jednou se nestrefila. Byla by zasloužila medaili za hrdinství, že neutekla. Když jsem se pak podívala na svůj „sbor“, dusilo se tolik sester smíchy, že jsem se o další sloku ani nepokoušela a číslo ukončila.

Závěr života

Nedlouho poté, co za mnou pan profesor Bělský začal jezdit, měl úraz a zlomil si nohu. V jeho věku už to nebyla legrace. Už jsem věděla, že je to výjimečný člověk a že si rozumíme, a tak jsem se modlila, aby nám Bůh, když už nás takhle svedl dohromady, daroval také nějaký společný čas. Aspoň rok! Hospodin je grand. Nakonec to bylo pět let intenzivního studia a krásného přátelství.

¹⁴³ Sovadina se prý stal svědkem, jak ruský okupační voják zastřelil prodavače, který ho odmítl obsloužit. Psychicky se zhroutil a nikdy se úplně neuzdravil.

¹⁴⁴ ZKL = Zájmová kulturněosvětová činnost lidu, pokud se pamatují správně. Sbor byl založen roku 1953, v době, kdy jediný, kdo něco směl dělat, byl pracující lid. Přesto zpíval i Palestrinu nebo Lassa.

Obr. 41: Vratislav Bělský se svou žačkou sestrou Benedictou.
Archiv sestry Benedicty.

V době, kdy jsme se seznámili, už aktivně nehrál. Stále ještě ale pracoval badatelsky a často při hodinách vyprávěl, co dělá. Vzpomínám si, s jakou hrdostí mi věnoval nahrávku Zelenkovy opery *Sub olea pacis*. Když dostal poštou mikrofilmy s hlasy, na které čekal, neopomněl se podělit o radost. K některým speciálním otázkám, jako je ornamentika, mi občas přinesl kopie ze strojopisů svých publikací. (Postupně mi ale své publikace stejně všechny daroval.) Když jsem viděla listy strojopisu, pečlivě na několikrát korigované přelepováním starší verze textu papírky a přepsané verzí novou, žasla jsem nad jeho pečlivostí, vytrvalostí a pílí. Ve věku textových editorů je to už skoro nepředstavitelné. Ediční práce ho těšila a držela ho na nohou. Přesto bylo cítit, že mu postupně ubývají síly.

Na jaře 2003 jsme spolu ještě nacvičili Bachovo *Preludium C dur* BWV 545 a narychlo se podívali na fugu. Po Velikonocích měl Bělský nastoupit do nemocnice na operaci.¹⁴⁵ V jeho věku velké riziko, ale bolesti v nohou už byly příliš kruté. Nevzpomínám si, jestli tu byl ještě ve středu Svatého týdne 16. dubna. Týden předtím určitě ano. Určitě jsme ale plánovali, že budeme pokračovat, jakmile se zotaví. Vyhrožovala jsem, že po Velikonocích budu prostě cvičit dál, fugu okopírují, očísloji místa, se kterými si nebudu vědět rady, připojím seznam otázek a pošlu mu to do nemocnice, aby se nenudil. Nadšeně souhlasil.

Hned po operaci jsem volala paní Bělské. Říkala, že dopadla dobře, syn už za ním byl, a dokonce s ním i chodil. Oddechla jsem si. V neděli po ranních chválách mě ale matka Thoma zavolala do kapitulní síně, aby mi řekla, že volal někdo od Bělských a že pan profesor včera umřel.

Paní Bělská k nám pak jezdila sama ještě následujících deset let. Když bylo koho učit, učila. Když ne, aspoň občas na kus řeči. Vyprávěla mi o svém „babinci“, kroužku muzikantek, které se scházely u nich v bytě. Patřila mezi ně i Barbara Willi.

Když už za mnou nemohla paní Bělská sama, vozil ji syn. Stáří a nemoc nesla až do konce statečně a se svou typickou noblesou. Ty poslední Vánoce jsme spolu seděly u jesliček v našem kostele. Dívaly jsme se na Ježíška, Marii a Josefa. Říkala, že už by chtěla za nimi. A za manželem. Na toho jsme při jejích návštěvách vzpomínaly často. Některé příběhy, které jsem znala od něj, jsem tak dostala i z druhé strany.

Ráda vzpomínala na chvíli, kdy se poprvé potkali na konzervatoři a jí spontánně blesklo hlavou: „To by byl otec mých dětí!“ Na to, jak musela svým dětem vysvětlovat, že když při dvou muzikantských platech kupují noty, knihy a gramodesky, nemohou si dovolit koupit jim všechno, co mají jejich spolužáci, ale že ti spolužáci zase nemají to, co mají oni. Jak, když manžel cvičil, přesně poznala ten okamžik, kdy začal tvořit. V tu chvíli si oba syny posadila na kuchyňský stůl a potichoučku s nimi něco dělala, aby byl v bytě klid. Investovala do svého manželství hodně. Tíha domácnosti a výchovy dětí ležela hlavně na ní. Ale nebrala to jako životní křivdu. „Já jsem věděla, že si беру muzikanta,“ říkala. A brala jako samozřejmost, že mu stojí po boku.

A pan profesor Bělský si toho byl vědom. I rozhovory s ním u varhan se časem začaly dostávat i na osobní rovinu. Jednou mi líčil, jak se poprvé dostal na Západ, do Belgie. Manželka musela samozřejmě zůstat doma jako rukojmí režimu. Chtěl jí alespoň

¹⁴⁵ Pokud si dobře vzpomínám, šlo o operaci žil.

přivést blůzičku z belgických krajek. Jenže neznal číslo. Nechal si tedy nastoupit do řady všechny prodavačky, na jednu ukázal – a blůzička seděla. Jindy mi pobaveně vyprávěl, jak neobratně chystal syny do školky, když manželka nemohla. Uvědomoval si, co paní Bělská pro něj i pro rodinu dělá, a děti dobře věděly, že když maminka něco rozhodne, on za ní stojí. Tak se mi postupně otevíral vhléd do krásného manželství, které muselo být leckdy náročné, ale nikdy nepřestalo být neseno láskou a vzájemnou úctou. Oba byli hlubocí, laskaví, a přitom velmi pokorní lidé. Věděli toho o svém oboru i o životě tolik, že neměli potřebu se jakkoli kroutit nebo předvádět. Že mi oba dali tuhle důvěru, беру dodnes jako výsadu. Jsem vděčná, že jsem se toho od nich mohla tolik naučit nejen hudebně, ale i lidsky. A moc se těším na setkání tam nahoře, u varhan nebeských.

Ještě dva střípky, o kterých si nejsem jista, nakolik jsou známy

Vratislav Bělský byl na konzervatoř – zřejmě v Praze – přijat těsně před tím, než nacisté zavřeli vysoké školy. Byl potom i na totálním nasazení – prý někde žehlil uniformy.¹⁴⁶ A když se zjistilo, že je klavírista, občas ho nechávali hrát pro zraněné vojáky, kteří se vrátili z fronty.

Po válce se šel na konzervatoř přihlásit, nevěděl ale, že si profesori už na konci války své studenty potají vedli. Nikdo s ním už nepočítal, všude bylo obsazeno. Nakonec mu nabídl, že prý je volné místo ve varhanní třídě v Brně. Tak se dostal do Brna a k varhanám.

Jak houževnatý byl pan profesor, se projevilo, když po náročném pracovním vypětí prodělal mozkovou příhodu. Při propuštění z nemocnice počítali lékaři s invalidním důchodem. Bělský přišel domů a začal cvičit na spinet. Vrátila se jemná motorika i koordinace a Bělský – od té doby nekuřák – prožil ještě řadu plodných let.

¹⁴⁶ Tato vzpomínka sestry Benedicty se poněkud liší od skutečnosti. Bělský totiž během totálního nasazení pracoval v továrně na opravy letadel. Viz kap. *Nástin života a díla Vratislava Bělského*, s. 18.

Autoři příspěvků

Ing. arch. Jana Bělská, roz. Kučerová

Snacha Vratislava Bělského mladšího. Na stavební fakultě VUT v Brně absolvovala architekturu a poté pracovala jako architektka. Po roce 1989 založila a vedla projekční firmu. Poté pracovala na Památkovém ústavu v Brně, odkud přešla jako architekt-urbanista k Útvaru hlavního architekta města Brna (později Odbor územního plánování a rozvoje) na Magistrát města Brna. Věnuje se výtvarné činnosti a také hře na zobcovou flétnu, v čemž je začkou manželky Vratislava Bělského Vlasty.

Vratislav Bělský mladší

Syn Vratislava Bělského. Od dětství se učil hrát na violoncello v lidové škole umění. Původně měl studovat na konzervatoři, ale posléze vystudoval Střední průmyslovou školu elektrotechnickou v Brně. Po absolvování základní vojenské služby působil až do roku 1992 v brněnské televizi jako zvukař. Později pracoval jako programátor a administrátor účetních a informačních systémů.

MgA. Lucie Fišerová

Studovala nejprve klavír u Hany Pelikánové na brněnské konzervatoři a poté cembalo u Barbary Marie Willi na Janáčkově akademii múzických umění. Dále absolvovala postgraduální studium u Bernharda Klapprotta na Hochschule für Musik Franz Liszt v německém Výmaru. Během studia se zúčastnila řady mistrovských kurzů a soutěží, jako sólistka i orchestrální hráčka vystoupila na mnoha koncertech doma i v zahraničí a natáčela pro Český rozhlas. Byla členkou souborů Collegium musicum Brno a La Gambetta, spolupracovala s mnoha orchestry, například The Czech Baroque Ensemble, Ensemble Damian, Czech Virtuosi, Musica minore aj. V letech 2000–2010 vyučovala cembalo a basso continuo na JAMU, v současnosti pedagogicky působí na Konzervatoři Evangelické akademie a ZUŠ Iši Krejčího v Olomouci.

Mgr. Jana Franková, Ph.D.

Jana Franková vystudovala hudební vědu a francouzskou filologii na Masarykově univerzitě v Brně (2002–2008) a obor cembalo na Akademii staré hudby tamtéž (2003–2007). Od roku 2018 je badatelkou v Hudební knihovně Moravské zemské knihovny v Brně. Dlouhodobě se zabývá studiem recepce zahraničních hudebních stylů a migrace hudebníků v Evropě 18. století, a to včetně své doktorské práce (2016, Université de Paris-Sorbonne, Masarykova univerzita) věnované převážně v Paříži působícímu jednomu z posledních loutnistů Josefu Kohoutovi (1734–1777), který byl chráněncem knížete Václava Antonína z Kounic-Rietbergu. Francouzskými vlivy na Kounicův vídeňský mecenát se zabývala v letech 2019–2021 v rámci samostatného grantového projektu. Věnuje se také hudební filologii (edice hudby 18. století, *Souborné vydání díla Bohuslava Martinů*), historicky poučené provozovací praxi (přeložila a vydala učebnice hry na cembalo a hraní bassa continua od pana de Saint-Lambert) a digitálním technologiím v muzikologii.

Prof. Jan Hora

Varhaník a pedagog. Hru na varhany studoval nejprve na pražské konzervatoři ve třídě Jana Bedřicha Krajse (absolutorium 1956), poté na Akademii múzických umění u Jiřího Reinbergera (absolutorium 1960) a na Franz Liszt Hochschule ve Výmaru u Johannese Ernsta Köhlera (absolutorium 1965). Získal ocenění na soutěžích v Mnichově (1957), na Pražském jara (1958), na bachovských soutěžích v Gentu, kam jej doprovázel Vratislav Bělský (1958), a v Lipsku (1964).

Hora vystupoval sólově nebo s orchestrem v Evropě, USA a Japonsku. Účinkoval na významných hudebních a varhanních festivalech ve Stockholmu, Brémách, Bruselu nebo Göttingenu. Jeho repertoár je rozmanitý, sahá od baroka po 20. století a nevyhýbá se ani soudobé hudbě – premiéroval například skladby Petra Ebena, Jiřího Temla nebo Milana Slavického. S různými dirigenty nahrál varhanní part Janáčkovy *Glagolské mše*: Charles Mackerras, Václav Neumann, František Jílek. V letech 1959–1989 působil jako varhaník obřadní síně v Praze. Je zván jako člen porot mezinárodních varhanních soutěží, například soutěže Pražského jara, soutěže ARD v Mnichově, bachovské soutěže ve Freibergu nebo soutěže v Norimberku.

Významná je Horova činnost pedagogická. Od roku 1965 vyučoval na pražské konzervatoři, kde byl vedoucím varhanního oddělení, a od 1977 na AMU. Mezi jeho žáky patří Josef Popelka, Jan Kalfus, Petr Čech, František Vaníček aj.

Mgr. Robert Hugo, Ph.D.

Varhaník, cembalista, dirigent, hudební teoretik, vysokoškolský pedagog. Na přírodovědecké fakultě UK vystudoval obor fyzikální chemie. Na pražské HAMU studoval hudební teorii a hru na varhany u Milana Šlechty a Jaroslava Tůmy. Hře na cembalo se učil na Akademii staré hudby v Drážďanech, mimo jiné u Johna Tolla. Studia hudební vědy na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity završil Hugo v roce 2007 obhajobou disertační práce věnované baroknímu skladateli a členu řádu benediktinů Guntheru Jacobovi.

Profesní dráhu zahájil Hugo v roce 1990 na postu statutárního varhaníka v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora. V roce 1992 založil Capellu Regia Musicalis (dnes Capella Regia Praha), která se zaměřuje na interpretaci staré hudby, zejména z období českého baroka. Realizoval novodobé premiéry skladeb starých mistrů, mezi něž náleží *Rappresentazione di Anima e di Corpo* Emilia de' Cavalieri, skladby Adama Václava Michny z Otradovic, Jana Dismase Zelenky nebo Giacoma Carissimiho. Své operní projekty uvádí na barokních scénách v Českém Krumlově a ve Valticích. Ve spolupráci s firmou Deutsche Grammophon nahrál roku 1998 původní verzi Rybovy *České mše vánoční*.

Hugo koncertuje v různých zemích, zejména však v České republice, Německu a Polsku. Sólově se orientuje především na historické varhany a klávesové nástroje v jihoněmecké oblasti. Spolupracuje s věhlasnými komorními soubory, jako jsou Musicalische Compagny, Pro Cantione Antiqua nebo Bornus Consort, i sólisty: pěvkyně Magdalena Kožená, houslista Simon Standage, flétnista Jiří Stivín aj.

Pedagogickou dráhu zahájil Hugo počátkem devadesátých let na pražské konzervatoři. Dále vyučoval hudebněteoretické předměty na Vysoké škole pro duchovní hudbu v německém Görlitzu. Nyní působí na Akademii staré hudby při Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Jako lektor se účastní Letní školy staré hudby ve Valticích.

Mgr. Martin Jakubíček

Brněnský rodák Martin Jakubíček studoval v letech 1980–1986 na místní konzervatoři varhany u Vratislava Bělského a Zdeňka Nováčka, cembalo u Šárky Štolfové a skladbu u Dalibora Spilky. Ve studiích pokračoval na JAMU (1986–1991). Hlavním oborem byly varhany (pedagogové Kamila Klugarová a Alena Veselá), navštěvoval též hodiny improvizace u Josefa Pukla. Své znalosti si rozšířil na mistrovských kurzech v rakouském Millstadtu u Gastona Litaize. Účastnil se mezinárodní varhanní soutěže J. S. Bacha v Lipsku a varhanní soutěže Pražského jara. Získal hlavní ceny na interpretačních soutěžích ČSR a SVOČ. Jakubíček spolupracoval a spolupracuje s našimi i zahraničními komorními orchestry (Musica Aeterna, Capella Istropolitana, Čeští komorní sólisté, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, Czech virtuosi), sbory (Ars Brunensis, Brněnský akademický sbor, Kantiléna, Český filharmonický sbor, Moravan, Moravští učitelé, Virtuosi di Mikulov, Žerotín, Vox Iuvenalis), sólisty (Magdalena Kožená, Jiří Stivín, Václav Hudeček, Pavel Šporcl) a komorními soubory (Trio od sv. Jakuba, Trio artificium, Rudolfian consort, Collegium musicum, České barokní trio, Telemann baroque collegium, Societas incognitorum, Affetto, La Gambetta, Musica poetica, Duo Seraphim, Concordia duo, Flores musicae, Duo 415). Vystupuje v řadě evropských zemí, spolupracuje s Českým rozhlasem a televizí, interpretačně se podílí na nahrávkách CD. Působí jako kostelní varhaník. Významná je též jeho činnost kompoziční.

MgA. Josef Kšica

Varhaník, cembalista, sbormistr a hudební skladatel. Narodil se v Opavě. Vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu v Bystřici nad Pernštejnem, brněnskou konzervatoř (1970–1976, absolutorium ve varhanní třídě Vratislava Bělského) a Akademii múzických

umění v Praze. Od roku 1981 působil jako korepetitor Pražského mužského sboru. V letech 1985–1992 byl členem Pražského filharmonického sboru. Kšica zastával post chrámového varhaníka na různých místech: v Brně to byl kostel sv. Tomáše, v Praze především kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Vinohradech. V roce 1990 se podílel na založení Pražského komorního sboru, v němž působil jako sbormistr, varhaník a korepetitor. Od roku 1999 je ředitelem kůru v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kde také roku 2012 založil Dětský katedrální sbor. Upravuje partitury duchovní hudby minulosti pro novodobá provedení.

Mgr. Jana Michálková Slimáčková, Ph.D.

Po absolutoriu gymnázia v Brně (1988) studovala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity obory hudební věda (absolutorium 1996 diplomovou prací *Alessandro Poglietti: Pohled do života a díla*), estetika (absolutorium 1994 diplomovou prací *Autenticita ve staré hudbě*) a v letech 1990–1993 obor sociologie a sociální práce. Doktorské studium ukončila roku 2007 obhajobou disertační práce *Zhudebnění mešního ordinaria ve střední Evropě druhé poloviny 17. století*. Během studií absolvovala zahraniční pobyty ve Velké Británii, švédské Uppsale a ve Vídni. Od roku 1992 pracovala jako hudební redaktorka brněnského rozhlasu. V letech 1999–2000 vyučovala na Církevní konzervatoři v Kroměříži. Dále zastávala post dramaturga Státní filharmonie Brno (2000–2003) a působila jako členka direktoria Mezinárodního hudebního festivalu Brno (2002–2008); následně pak byla členkou dramaturgické rady tohoto festivalu. Od roku 2000 je Michálková Slimáčková zaměstnána na Hudební fakultě JAMU v pozici odborné asistentky. Na této škole je také členkou ediční komise. Centrem její vědecké činnosti je provozovací praxe staré hudby, varhanní tvorba (zejména B. A. Wiedermann) a obecná problematika baroka.

Mgr. Šárka Pilátová, roz. Štolfová

Narodila se v Prostějově. V roce 1967 začala studovat na brněnské konzervatoři hru na klavír u Josefy Hlouškové, kde získala absolutorium. Poslední dva roky na konzervatoři studovala hru na cembalo u Vratislava Bělského, také toto studium ukončila absolutoriem. V roce 1974 začala studovat na VŠMU v Bratislavě obor hra na cembalo: pedagogové Robert Grác a Zuzana Růžicková. Po studiu nastoupila na Konzervatoř Brno jako pedagog povinného klavíru a hry na cembalo pro klavíristy a varhaníky. V počátcích se věnovala i sólové hře na cembalo, později pouze komorní hře s různými soubory, pravidelně s Moravským komorním orchestrem Brno.

PhDr. Ivona Římánková

Ostravská rodačka, vystudovala na Filozofické fakultě UJEP (dnes Masarykova univerzita) v Brně obor hudební a divadelní věda. Na Konzervatoři Brno studovala hru na varhany, maturovala v roce 1986 u prof. Vratislava Bělského a po jeho odchodu absolvovala

v roce 1988 u prof. Zdeňka Nováčka. Následně vystudovala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy italský jazyk a na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy francouzský jazyk. Působí na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, kde vyučuje dějiny divadla, teorii divadla, italštinu a francouzštinu. Její publikační činnost směřuje k pedagogicko-didaktickým aktivitám.

Prof. PhDr. Jiří Sehnal, CSc.

Narodil se v Radslavicích u Přerova. V letech 1950–1955 studoval hudební vědu a estetiku na Univerzitě Palackého v Olomouci. Poté působil jako knihovník v Univerzitní knihovně v Olomouci a následně v knihovně Výzkumného ústavu zelinářského ČS AZV tamtéž. Roku 1964 se stal kurátorem sbírek v Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea, v letech 1978–1994 byl vedoucím tohoto oddělení. Roku 1992 se habilitoval pro obor hudební věda na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a roku 1997 byl tamtéž jmenován profesorem. Svůj výzkum zaměřuje na dějiny hudby na Moravě v 17.–19. století. Jeho stěžejními tématy jsou dějiny kapel olomouckých biskupů, dějiny figurální hudby v diecézních a klášterních kostelech, hudební život v moravských kláštorech a řeholních domech a zvláště dějiny varhan a varhanářství na Moravě. Na tato témata publikoval řadu odborných studií a monografií. V roce 2024 se stal laureátem Ceny města Brna v oblasti hudby.

Sestra Mgr. Benedicta Jiřina Lišková

Setra Benedicta, občanským jménem Jiřina Lišková, se narodila roku 1968 v Aši. Po absolutoriu gymnázia v Chebu vystudovala hudební vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 1992 vstoupila do kláštera klarisek v německém Paderbornu. V roce 1994 se podílela na založení kláštera tohoto řádu v Brně-Soběšicích, kde stále žije. Klášter byl posvěcen 1. listopadu 1997. V klášteře má na starosti mimo jiné liturgický zpěv a textovou část liturgie. Pomáhá též přepisovat staré hudební autografy do databáze.

Doc. Mgr. Jana Spáčilová, Ph.D.

Vystudovala hudební vědu na Univerzitě Karlově v Praze pod vedením Tomislava Volka (2001), následně pokračovala v Ph.D. studiu na Masarykově univerzitě v Brně pod vedením Rudolfa Pečmana (2007). V letech 2007–2014 byla kurátorkou Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea. Od roku 2014 působí na Katedře muzikologie Univerzity Palackého v Olomouci, od roku 2019 jako docentka. Muzikologicky se věnuje hudbě na Moravě v první polovině 18. století v kontextu střední Evropy se zaměřením na pramenný výzkum. Z hudebních žánrů soustředí pozornost na chrámovou hudbu, italskou operu a oratorium; ze skladatelů jsou to zejména Antonio Caldara a Antonio Vivaldi. Zabývá se také libretistikou a ediční činností. Vedle své činnosti muzikologické působí aktivně jako houslistka se zaměřením na historicky poučenou interpretaci barokní hudby.

Mgr. Petr Šandera

Skladatel, varhaník, dirigent a hudební pedagog Petr Šandera se narodil 1. listopadu 1941 v Luce nad Jihlavou. Na JAMU vystudoval hru na varhany a kompozici. V letech 1991 až 2002 zastával post ředitele na Základní umělecké škole v Jihlavě. Je autorem více než 150 skladeb, mimo jiné pro pěvecké sbory. V roce 2007 mu byla udělena Cena města Jihlavy za celoživotní kompoziční tvorbu spojenou s výchovou dětí k hudbě.

Doc. PhDr. Pavel Sýkora, Ph.D.

Vystudoval hudební vědu, latinu a bohemistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity (dříve UJEP). Působil na Konzervatoři Brno a na JAMU. Je zaměstnán v Moravské zemské knihovně, externě spolupracuje s Ústavem hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Publikoval monografie a studie na téma hudební manýrismus, Claudio Monteverdi, Jacobus Handl-Gallus, Igor Stravinskij, Bohuslav Martinů, Ctirad Kohoutek aj.

Mgr. Vlastimil Tichý

Vystudoval hudební vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Od roku 2009 působí v Moravské zemské knihovně v Brně. Zabývá se zde dějinami Winikerovy půjčovny hudebnin a odkazem hudebního badatele Antonína Němce. V roce 2019 publikoval katalog *Sbírka hudebních mikrofilmů z pozůstalosti Antonína Němce*. Je spoluautorem monografií *Brněnská setkání Bohuslava Martinů* a *Rudolf Pečman: Okouzlený poutník*. Podílel se na výstavách z cyklu Moravské zemské knihovny Oči Brna věnovaných významným hudebníkům – Zdeňku Zouharovi, Osvaldu Chlubnovi, Miloši Štědroňovi, Vratislavu Bělskému a dalším. V minulosti spolupracoval jako vědecký redaktor na *Souborném vydání díla Bohuslava Martinů*. Dále se věnuje osobnosti hudebního skladatele 18. století Františka Ignáce Antonína Tůmy.

Mgr. Irena Veselá, Ph.D.

Pochází z Brna, kde vystudovala obory hudební věda a historie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity (1995–2001) a obor teorie a provozovací praxe staré hudby tamtéž (2002–2008). V letech 2008–2016 pracovala jako kurátorka sbírek a lektorka v Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea. Od roku 2016 působí v Moravské zemské knihovně v Brně (od roku 2021 jako vedoucí jejího hudebního oddělení). Je spoluautorkou monografií *Karel VI. a Alžběta Kristýna: Česká korunovace 1723* (2009) a *Ne oči, ale mysl k Bohu: Maurus Haberhauer a hudební kultura bednediktinského kláštera v Rajhradě v 18. století* (2019) a také IX. dílu *Velkých dějin zemí koruny české* (2011) z nakladatelství Paseka.

Prof. Barbara Maria Willi, Ph.D., MBA

Děkanka a profesorka hudební fakulty JAMU, cembalistka, varhanice a specialistka na kladívkový klavír a hudební dramaturgyně. Spolupracovala s umělci jako například Magdalena Kožená, Martina Janková, Erich Hoeprich, Doron Sherwin, Erich Höbarth, Sergio Azzolini, Christian Leiterer ad. Barbara Maria Willi koncertuje na významných pódii, například v Curyšské opeře, ve vídeňském Konzerthausu, ve filharmoních v Krakově, Essenu, Vratislavi, na Bratislavském hradě, v pražském Rudolfinu aj. Cembalistka a sólistka na kladívkový klavír ráda přináší nové úhly pohledu do hudebního vnímání. Důkladně zkoumala generálbasové prameny 17. století a často překvapí svými osobitými realizacemi. S kladívkovým klavírem podnítila výzkumnou cestu do oblasti písňové tvorby 18. století a představila celou řadu méně známých českých autorů (Josef Rösler, Jan Hugo Voříšek, Leopold Koželuh ad.). Barbara Maria Willi založila cembalovou třídu na Janáčkově akademii múzických umění v Brně a od roku 2014 je vedoucí tamější katedry varhanní a historické interpretace.

Její dramaturgie pro festival Concentus Moraviae jsou nápadité a provokativní (vlámská bouře, velcí skladatelé a jejich nepřátelé). Od roku 2014 zodpovídá také za dramaturgii festivalu Bachův varhanní podzim. Založila úspěšný cyklus koncertů staré hudby v Brně pod názvem Barbara Maria Willi uvádí. Je autorkou generálbasové detektivky *Generálbas anebo Kdo zavraždil kontrapunkt?* V současné době se věnuje také interpretaci soudobé hudby, mimo jiné s Brno Contemporary Orchestra.

Seznam vyobrazení

- Obr. 1a, b** Rodiče Vratislava Bělského Marie a František V. (s vnukem Vratislavem)
- Obr. 2** BĚLSKÝ, František V. *Interiér kostela sv. Jakuba Většího v České Třebové*, olej na překližce, mezi lety 1923 a 1939
- Obr. 3** BĚLSKÝ, František V. *Marie Bělská s vnukem Vratislavem*, pastel na kartonu, 1950
- Obr. 4** Vratislav Bělský v mladých letech
- Obr. 5** Josef Černocký se svými studenty na brněnské konzervatoři, po jeho levé ruce Vratislav Bělský
- Obr. 6** Novomanželé Bělští s Josefem Černockým, Cvikov 1949
- Obr. 7** Vratislav Bělský počátkem padesátých let
- Obr. 8** Výkaz o studiu na JAMU s hodnocením a podpisem Vratislava Bělského
- Obr. 9** Hrob rodiny Bělských a Vikových v Novém Boru
- Obr. 10** Vlasta Bělská v mladých letech
- Obr. 11** Svatební oznámení manželů Bělských
- Obr. 12** Svatební fotografie Vratislava a Vlasty Bělských
- Obr. 13** Vlasta Bělská (uprostřed) na setkání své konzervatorní třídy po deseti letech od ukončení studia, po její levé ruce její učitel Josef Černocký (autor fotografie Vratislav Bělský)
- Obr. 14** Manželé Bělští se starším synem Vratislavem, Velikonoce 1951
- Obr. 15** Jana Bělská ve svém ateliéru
- Obr. 16** TŮMA, František Ignác Antonín. Partita č. IX, Andante (úvodní takty)
- Obr. 17a, b** Program úvodního koncertu cyklu Collegia musica brunense Čeští klasikové-jubilanti s provedením árie ze Zelenkova *Sub olea pacis* dne 12. června 1957
- Obr. 18a, b** Program 3. abonentního koncertu cyklu Česká komorní tvorba s provedením Zelenkovy *Lamentace č. 1* dne 19. prosince 1974
- Obr. 19a, b** Program k provedení *Sub olea pacis* na festivalu Pražské jaro ve Dvořákově síni Rudolfiny dne 22. května 1984
- Obr. 20** Publikum a účinkující při provedení Zelenkovy hudby ke hře *Sub olea pacis* ve Sněmovním sále arcibiskupského zámku v Kroměříži dne 6. října 1984

- Obr. 21** Sólistky kroměřížského provedení (zleva): Anna Kratochvílová, Jarmila Hladíková a Anna Barová
- Obr. 22a, b** Program k provedení *Sub olea pacis* ve Sněmovním sále arcibiskupského zámku v Kroměříži dne 6. října 1984
- Obr. 23** Dopis Vratislava Bělského Olze Zuckerové z 19. září 1980
- Obr. 24** Dopis Vratislava Bělského Jaroslavu Bužgovi z 27. května 1981
- Obr. 25a, b** Odpověď Jaroslava Bužgy na dopis Vratislava Bělského, 2. června 1981
- Obr. 26a, b** Dopis Olgy Zuckerové Vratislavu Bělskému z 18. června 1981
- Obr. 27a, b** Novoročenka, kterou Olga Zuckerová zaslala Vratislavu Bělskému
- Obr. 28** Titulní list Muffatovy sbírky *Florilegium secundum*
- Obr. 29** Čeští komorní sólisté s Vratislavem Bělským
- Obr. 30** Jana Bělská a Vratislav Bělský mladší na koncertě k počtě Vratislava Bělského a Arnošta Bourka v brněnském Besedním domě, 2013
- Obr. 31** Vratislav Bělský se synem spravují kolo, Cvikov 1964
- Obr. 32** BĚLSKÝ, František V. *Krajina pod Bezdězem*, olej na překližce, 50.–60. léta
- Obr. 33** Helma Janetzky a Vratislav Bělský
- Obr. 34** Vlasta Bělská se syny u domácího harmonia, listopad 1956
- Obr. 35** Manželé Bělští na večírku s Josefem Černockým a varhaníkem Antonínem Kavkou (vlevo)
- Obr. 36** Vratislav Bělský se svou snachou Janou na svatbě, 21. června 1996
- Obr. 37** Manželé Bělských na chalupě bratra Vlasty Bělské v Piheli, 1999
- Obr. 38** Vratislav Bělský a Jiří Sehnal spolu s varhaníkem Karlem Pokorou a varhanářem Pavlem Doubkem (zprava), 1993
- Obr. 39** Manželé Bělských s Josefem Kšicou po jeho koncertě v Předklášteří, 2000
- Obr. 40** Šárka Pilátová s Vlastou Bělskou a jejím synem Vratislavem na koncertě k počtě Vratislava Bělského a Arnošta Bourka v brněnském Besedním domě, 2013
- Obr. 41** Vratislav Bělský se svou žačkou sestrou Benedictou

Prameny a literatura

Archivní fondy

Brno, Knihovna Janáčkovy akademie múzických umění

MATTHESON, Johann. *Der vollkommene Kapellmeister: kap. 6. O dlouhých a krátkých zvucích nebo o tvorbě zvukových stop*, sign. D 5733.

KEE, Piet. *Číslo a symbolika v passacaglii a ciacconě*, 1993, sign. D 5717.

Brno, Moravská zemská knihovna (CZ-Bu)

Plakáty, pozvánky a programy koncertů, literárně-hudebních pořadů, besed a výstav konaných v Brně v letech 1954–1984, sign. Skř.2G-0220.780,1.

Brno, Moravské zemské muzeum, Oddělení dějin hudby (CZ-Bm)

Kolekce plakátů koncertů staré hudby, pozůstalost Rudolfa Pečmana.

Komorní koncerty, pomocné materiály.

Programy z pozůstalosti Vratislava Bělského, sign. C 1705–1711.

Korespondence Olgy Zuckerové s Vratislavem Bělským, sign. G 8266.

Korespondence Otmara Urbana s Vratislavem Bělským, sign. G 8267.

Korespondence Jaroslava Bužgy s Vratislavem Bělským, sign. G 8268.

Brno, archiv rodiny Bělských

Sbírka rodinných fotografií.

Kolekce obrazů Františka Václava Bělského.

Brno, archiv Drahomíry Horákové Černocké

Album fotografií a dokumentů Josefa Černockého.

Brno, archiv Filharmonie Brno

Fotografie souboru Čeští komorní sólisté.

Kolekce fotografií z provedení *Sub olea pacis* v Kroměříži dne 6. října 1984.

Program k provedení *Sub olea pacis* v Kroměříži dne 6. října 1984.

Brno, archiv Jarmily Mráčkové

Výkaz o studiu na JAMU.

Brno, archiv Jiřího Sehnala

Fotografie manželů Bělských s Josefem Kšicou po jeho koncertě v Předklášteří, 2000.

Fotografie Vratislava Bělského s Jiřím Sehnalem, Karlem Pokorou a Pavlem Doubkem, 1993.

Brno, archiv sestry Benedicty

Fotografie Vratislava Bělského se sestrou Benedictou.

Brno, archiv Věry Mikuláškové

Kolekce plakátů a programů z pozůstalosti Vratislava Bělského.

Kroměříž, Knihovna arcibiskupského zámku (CZ-KR)

MUFFAT, Georg. *Sonata Violino solo*, rukopis, 1677, sign. B IV 118 A 562

Nelahozeves, Lobkowiczská knihovna a archiv (CZ-Nlob)

MUFFAT, Georg. *Florilegia prima, Florilegia secunda, Auserlesene Instrumentalmusik*, sign. II Lb 34.

Wien, Allgemeines Verwaltungsarchiv – Finanz- und Hofkammerarchiv (A-Wava)

Dopis Georga Muffata Ferdinandu Bonaventurovi hraběti z Harrachu, sign. FA Harrach Fam. in spec 286.22.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Musiksammlung (A-Wn)

MUFFAT, Georg. *Florilegium Secundum : Suavioris Harmoniae Instrumentalis Hyporchematicae Florilegium Secundum, Sexaginta Duabus Excultis Modulationibus, Recentiori Stylo Choraico Sensim Magis Florescente Concinnatis [...] a Quatuor Vel Quinque Fidibus Una Cum Basso Continuo*. Passavij: Apud Authorem, 1698, sign. SA.80.B.27.

Publikace

Archiv [online]. In: *Pražské jaro* [Praha]: Pražské jaro, 2024 [cit. 16. 7. 2024]. Dostupné z: <https://festival.cz/o-nas/archiv/>.

BACH, Carl Philipp Emanuel. *Úvaha o správném způsobu hry na klavír: Díl první a druhý*. Brno: Paido, 2002. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-025-5.

BALÁČOVÁ, Jana, ed. 19. *Mezinárodní hudební festival Brno: Smetana-Dvořák-Janáček-Martinů: Programový katalog*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1984.

BALÁČOVÁ, Jana, ed. 25. *Mezinárodní hudební festival Brno: Bohuslav Martinů: 3. bienále soudobé hudby: 27. září – 7. října 1990: Programový katalog*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1990.

fbš [=BARTOŠ, František]. Závěr hudebních slavností „Pražského baroka“. *Národní politika*, 2. 7. 1938, roč. 56, č. 180, s. 9.

bá [=BÁRTOVÁ, Jindřiška]. Předvánoční vokální Brno. *Hudební rozhledy*, roč. 37, 1984, č. 4, s. 167.

jb [=BEK, Josef]. Komorní orchestr z Brna. *Hudební rozhledy*, 1967, roč. 20, č. 9, s. 277.

Bělská, Jana. In: *Ateliér Bělská* [online]. Brno [cit. 12. 7. 2024]. Dostupné z: <http://www.atma.cz/galerie/kontakt.htm>.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Cembalo: Nástroj a jeho literatura*. Brno: [s.n.], 1993.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Cembalo: Nástroj a jeho literatura*. Vyd. 2. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2002. ISBN 80-85429-73-X.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Hudba baroka: Provozovací praxe hudby 17. a 18. století*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009. Skripta hudební fakulty. Velká řada.

ISBN 978-80-86928-54-8. 2. vyd. tamtéž, 2010. ISBN 978-80-86928-84-5.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách*. 4. vyd. Praha: Editio Bärenreiter, 2000. ISBN 80-86385-04-3.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoře: Stud. zaměření Hra na klávesové nástroje*. Praha: Editio Supraphon, 1982.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoří*. 2., opr., vyd. Praha: Editio Supraphon, 1984.

BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro druhý a třetí ročník konzervatoří*. 3. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1988.

BĚLSKÝ, Vratislav. Poznámka o varhanním oddělení. In: PETRŽELKA, Ivan, BÁRTOVÁ, Jindra, eds. *Konzervatoř Brno: Sborník k sedmdesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Konzervatoř Brno, 1989, s. 30.

BĚLSKÝ, Vratislav. Slovo k překladu. In: QUANTZ, Johann Joachim. *Pokus o návod jak hrát na příčnou flétnu*. Praha: Supraphon, 1990, s. 285–288. ISBN 80-7058-187-5.

BĚLSKÝ, Vratislav. Slovo překladatele. In: BACH, Carl Philipp Emanuel. *Úvaha o správném způsobu hry na klavír: Díl první a druhý*. Brno: Paido, 2002. Edice pedagogické literatury, s. I–IV. ISBN 80-7315-025-5.

BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 202–205.

BĚLSKÝ, Vratislav. Varhanní přehlídka v Brně. *Hudební rozhledy*, 1981, roč. 34, č. 9, s. 406.

BĚLSKÝ, Vratislav. Vydavatelská zpráva. In: MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Sacra et litaniae: Partitura*. Pars I. Missa I. Praha: Supraphon, 1990, s. VI. ISBN 80-7058-115-8.

BĚLSKÝ, Vratislav. Vydavatelská zpráva. In: MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav. *Officium vespertinum. Psalmi I*. Praha: Editio Bärenreiter, 2003, s. VII. ISBN 979-0-2601-0210-1.

BOHADLO, Stanislav. *Materiály k dějinám hudby, sociologie a estetiky. III – Období baroka*. Učební texty vysokých škol. Pedagogická fakulta Hradec Králové, 1988.

BRANBERGER, Jan, ed. *Album českého bel canta: Arie a písně starých českých skladatelů*. Praha: Orbis, 1949, s. 9–25.

BUŽGA, Jaroslav. *Drážďanský inventář Jana Dismase Zelenky z roku 1726*. Praha: Státní knihovna ČSR, 1985. Varia de musica, 5.

CIBULKA, Pavel. Genealogicko-historické motivy v Zelenkově díle Sub olea pacis. *Hudební věda*, 1995, roč. 32, č. 4, s. 370–375. ISSN 0018-7003.

COOPER, Kenneth, ZSAKO, Julius, MUFFAT, Georg. Georg Muffat's Observations on the Lully Style of Performance. *The Musical Quarterly*. 1967, roč. 53, č. 2, s. 220–245.

ČECH, Vladimír. Předvánoční zklamání. *Opus musicum*, 1984, roč. 16, č. 3, s. IV–V.

Čeští komorní sólisté. *Hudební rozhledy*, 1965, roč. 18, č. 21, s. 917.

DEBRNOV, Josef. Slavnostní představení v Praze roku 1723. *Dalibor*, 1886, roč. 8, č. 36, s. 355–356.

DELPECH, Louis. *Ouvertures à la française: migrations musicales dans l'espace germanique, 1660–1730*. Thurnhout: Brepols, 2021, s. 119. ISBN 978-2-503-58858-2.

DRLÍKOVÁ, Eva. *Renesance, klasicismus, neoklasicismus*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1989.

DUBSKÁ, Kamila. *Vratislav Bělský, portrét osobnosti* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2009.

DUNLOP, Alison J. *The Life and Works of Gottlieb Muffat (1690–1770)*. Wien: Hollitzer, 2013. ISBN 978-3-99012-084-2.

DURON, Jean, GÉTREAU, Florence, eds. *L'Orchestre à cordes sous Louis XIV: Instruments, répertoires, singularités*. Paris: Vrin, 2015. ISBN 978-2-7116-2619-9.

FEDERHOFER, Hellmut. Georg Muffat. In: BLUME, Friedrich, ed. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Bd. 9. Kassel: Bärenreiter, 1961. sl. 915–919.

FECHTNEROVÁ, Anna. P. Matthaues Zill. *Hudební věda*, 1995, roč. 32, č. 4, s. 375–379. ISSN 0018-7003.

FRANKOVÁ, Jana, NESTOLA, Barbara, eds. *La France et les Pays tchèques aux XVIIe et XVIIIe siècles: réseaux, transferts et influences dans la vie musicale*. Paris: Classiques Garnier, v přípravě.

František Bělský. In: *Osobnosti regionu* [online]. Česká Třebová: Městská knihovna – Ústí nad Orlicí: Městská knihovna, 2012–2023 [cit. 3. 5. 2023]. Dostupné z: <https://www.osobnostiregionu.cz/osoby/27-frantisek-belsky-1884-1968>

FRONKOVÁ, Erika. *Ve službách královského nástroje: varhaník Josef Pukl*. Rosice u Brna: Gloria, 2001. ISBN 80-86200-39-6.

HÁJKOVÁ, Hana, HAID, Jaroslav, eds. *20 let Hudební mládeže v Brně: Úvahy, vzpomínky a soupis koncertů*. Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1978.

HAYNES, Bruce. *Pitch Standards in the Baroque and Classical Periods* [Ph.D. Dissertation]. Montréal: Université de Montréal, 1995.

HELFERT, Vladimír. [Předmluva k edici]. In: VOŘÍŠEK, Jan Václav Hugo. *Impromptus, op. 7: pour le piano forte*. Brno: Oldřich Pazdírek, 1934, s. [2].

HOLASOVÁ, Marie. *Jaroslav Pohanka – život a dílo: Příspěvek k poznání osobnosti a odkazu brněnského propagátora staré hudby* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2015.

HORA, Jan. Podzimní varhanní cyklus u Jakuba. *Hudební rozhledy*, 1974, roč. 27, č. 1, s. 14–15.

HORA, Jan. Podzimní varhanní cyklus. *Hudební rozhledy*, 1982, roč. 36, č. 2, s. 58–59.

Hd [=HUDEC, Vladimír]. Olomouc. *Hudební rozhledy*, 1955, roč. 8, č. 11, s. 585.

JANÁČKOVÁ, Libuše. *Malé divadlo hudby a poezie v Brně 1962–1995* [disertační práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2018.

Janáčkův máj 1988. *Hudební rozhledy*, 1988, roč. 41, č. 10, s. 448–450.

Jarní varhanní cyklus. *Hudební rozhledy*, 1978, roč. 31, č. 6, s. 260–262.

KAPSA, Václav. Pod olivou míru v Praze roku 1723. In: ZELENKA, Jan Dismas. *Melodrama de Sancto Wenceslao ZWV 175*. Praha: Supraphon, 2012. Music from eighteenth-century Prague.

KARAFIAT, Jan. *Brněnský koncertní život v 60. letech 20. století: Analýza repertoáru* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2009.

KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila. František V. Bělský. In: VOLESKÁ, Jana, KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila. *Tóny barev – barvy tónů: Akademický malíř František V. Bělský (1884–1968)*. *Katalog k výstavě konané ve dnech 19. 9. – 10. 11. 2024*. Česká Třebová: Městské muzeum, 2024, s. 28–29. ISBN 978-80-909274-1-4.

KNÁPKOVÁ, Elena. *Generálbasová škola Georga Muffata* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2016.

KOLNEDER, Walter. *Georg Muffat zur Aufführungspraxis*. Strasbourg, Baden-Baden: Éditions P. H. Heitz, 1970.

KOŠTÁLOVÁ, Kristýna. Koncertní činnost souboru Collegium musicum brunense. In: KNECHT, Petr, ed. *Výzkum aktuálních problémů pedagogiky a oborových didaktik (v disertačních pracích studentů doktorských studijních programů): Sborník z konference konané dne 30. listopadu 2006 na Pedagogické fakultě MU v Brně*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 239–246. ISBN 80-210-4163-3.

Kruh přátel hudby. *Tišnovské noviny*, 1992, roč. 2, č. 21, s. 2.

KŘÍŽ, Jaromír. Přehledka varhaníků pokračuje. *Hudební rozhledy*, 1962, roč. 15, č. 2, s. 77.

KŘÍŽ, Jaromír. Varhaníci a pěvečtí laureáti. *Hudební rozhledy*, 1968, roč. 21, č. 11–12, s. 353.

KUČEROVÁ, Judita. *Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog*. Brno: Masarykova univerzita, 2023. ISBN 978-80-280-0454-5.

MICHÁLKOVÁ SLIMÁČKOVÁ, Jana. Fenomén autenticity v hnutí staré hudby. *Muzikologické fórum*, 2014, roč. 3, č. 1–2, s. 70–77. ISSN 1805-3866.

MIKULÁŠKOVÁ, Věra. Collegium musicum Brno. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 8. 12. 2009 [cit. 22. 1. 2024]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník.component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1001953.

MIKULÁŠKOVÁ, Věra. Collegium musicum brunense. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 24. 8. 2007 [cit. 3. 5. 2023]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002895.

MOZART, Leopold. *Důkladná škola na housle se čtyřmi mědirytinami a jednou tabulkou*. Praha: Klassic, 2000. ISBN 80-902689-1-9.

MUFFAT, Georg. *An Essay on thoroughbass*. Edited with an introduction by Hellmut Federhofer. Tübingen: American institute of Musicology, 1961.

MUFFAT, Georg. *Ausserlesene mit Ernst und Lust gemengte Instrumental-Music. 1701*. Erster Teil. Hrsg. von Erwin Luntz. DTÖ Bd. 23. Wien: Artaria & Co., 1904.

MUFFAT, Georg. Florilegium 1, 1695. In: *Bassus Generalis* [online]. Genève: Haute école de musique de Genève-Neuchâtel, 6. 2. 2007 [cit. 22. 7. 2024]. Dostupné z: <http://bassus-generalis.org/muffat-florilegium-1/florilegium-1.html>.

MUFFAT, Georg. Florilegium 2, 1698. In: *Bassus Generalis* [online]. Genève: Haute école de musique de Genève-Neuchâtel, 17. 2. 2007 [cit. 22. 7. 2024]. Dostupné z: <http://bassus-generalis.org/muffat-florilegium-2/florilegium-2.html>.

MUFFAT, Georg. *Florilegium primum*. Hrsg. von Heinrich Rietsch. DTÖ Bd. 2. Wien: Artaria & Co., 1894.

MUFFAT, Georg. *Florilegium secundum*. Hrsg. von Heinrich Rietsch. DTÖ Bd. 4. Wien: Artaria & Co., 1895.

MUFFAT, Georg. *První poznámky o hraní francouzských baletů podle metody zesnulého pana de Lully*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 1992.

MUFFAT, Georg. *Sonata Violin solo*. Ed. Jiří Sehnal. Bad Reichenhall: Comes, 1992.

MYSLIVEČEK, Josef. *Tre quintetti d'archi: Partitura e parti*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1957.

NĚMCOVÁ, Alena. 21. *Mezinárodní hudební festival Brno: Hudba a svět dramatu (1. bienále soudobé hudby): Programový katalog*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1986.

Od soboty nové výstavy v Domě umění. *Rovnost*, 21. dubna 1956, roč. 71, č. 32, s. 5.

PEČMAN, Rudolf. Acis a Galatea v Brně. *Hudební rozhledy*, 1985, roč. 38, č. 7, s. 301–302.

PEČMAN, Rudolf. *Poezie a hudba: Průhledy k věčnému tématu*. Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1986.

PEČMAN, Rudolf. Komorní pěvci a instrumentalisté. *Hudební rozhledy*, 1968, roč. 21, č. 11–12, s. 353.

PEČMAN, Rudolf. Padesát svazků edice Musica antiqua bohemica. In: *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity*. F, Řada uměnovědná. 1962, roč. 11, č. F6, s. 156.

PEČMAN, Rudolf. Znovu objevování skladatelé. *Práce*, 10. 10. 1984, roč. 40, č. 240, s. 6.

PEČMAN, Rudolf, ed. *Festival Musica Antiqua: 2. Mezinárodní hudební festival v Brně*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1967.

PEČMAN, Rudolf, ed. *Festival Musica vocalis: 4. Mezinárodní hudební festival v Brně*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1969.

PEČMAN, Rudolf, ZAPLETALOVÁ, Jaroslava, eds. *Třetí desetiletí Kruhu přátel hudby v Brně*. Brno: Koncertní oddělení PKO, 1988.

PEČMAN, Rudolf, ZAPLETALOVÁ, Jaroslava, eds. *Čtvrté desetiletí Kruhu přátel hudby v Brně*. Brno: Kulturní a informační centrum města Brna, 1998.

PETRŽELKA, Ivan, BÁRTOVÁ, Jindra, eds. *Konzervatoř Brno: Sborník k sedmdesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Konzervatoř Brno, 1989.

PETRŽELKA, Ivan, MAJER, Jiří, eds. *Konzervatoř Brno: Sborník k padesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Blok, 1969.

POSPÍCHALOVÁ, Barbora. *Provozování staré hudby v Brně mezi lety 1970–1990* [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2012.

PROD'HOMME, Jacques-Gabriel. *Écrits de musiciens (XVe–XVIIe siècles)*. 2. éd. Paris: Mercure de France, 1912.

Program 8. přehlídky čs. koncertního umění. *Hudební rozhledy*, 1962, roč. 15, č. 5, s. 178.

Radio-Journal, roč. 16, 12.–18. 6. 1938, č. 24, s. 3.

ROBERTSON, Michael. *The Courtly Consort Suite in German-Speaking Europe, 1650–1706*. 2. ed. London, New York: Routledge, 2016. ISBN 978-1-1382-5148-9.

QUANTZ, Johann Joachim. *Pokus o návod jak hrát na příčnou flétnu*. Praha: Supraphon, 1990. ISBN 80-7058-187-5.

RACEK, Jan. Zur Geschichte und zur Editionspraxis der „Musica Antiqua Bohemica“. In: ARRO, Elmar, ed. *Beiträge zur Musikgeschichte Osteuropas*. Wiesbaden: Steiner, 1977, s. 20–37. Musica Slavica, 8.

RACEK, Jan, POHANKA, Jaroslav. *Padesát svazků edice Musica Antiqua Bohemica*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.

RAMPE, Siegbert. Georg Muffat. In: FINSCHER, Ludwig, BLUME, Friedrich, eds. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Personenteil 12. Zweite, neubearbeitete Ausgabe. Kassel: Bärenreiter, 2004, sl. 769–775. ISBN 3-7618-1122-5.

RAMPE, Siegbert, SACKMANN, Dominik. *Violon: traités, méthodes, ouvrages généraux*. Volume 1. Courlay: Fuzeau, 2007, s. 166–194 a 205–221. ISMN M-230-66370-0.

RICHTER, Vladimír. Nová éra BAS. *Opus musicum*, 1984, roč. 16, č. 8, s. V–VI.

–rp [= PEČMAN, Rudolf]. Včerejší koncert Collegia musica. *Práce*, 13. 6. 1957, roč. 13, č. 141, s. 5.

SCHMITZ, Heinz-Walter, ed. *Georg Muffat: Ein reichfürstlicher Kapellmeister zwischen den Zeiten*. Passau: Verlag Karl Stutz, 2. Ausg. 2006, s. 7–69. ISBN 3-888-49310-2.

SCHMITZ, Heinz-Walter. *Passauer Musikgeschichte: Die Kirchenmusik zur Zeit der Fürstbischöfe und in den Klöstern St. Nikola, Vornbach und Fürstenzell*. Passau: Verlag Karl Stutz, 1999, s. 157–211. ISBN 3-888-49036-7.

SADLER, Graham. The role of the keyboard continuo in French opera 1673–1776. *Early Music*, 1980, roč. 8, č. 2, s. 148–157.

SEHNAL, Jiří. 12. organologický seminář. *Vlastivědný věstník moravský*, 1987, roč. 39, č. 2, s. 87–88.

SEHNAL, Jiří. In memoriam Vratislav Bělský 5. května 1924 – 26. dubna 2003. *Hudební věda*, 2003, roč. 40, č. 1, s. 110–112. ISSN 0018-7003.

SEHNAL, Jiří. 11. seminář organologické sekce MVS. *Hudební rozhledy*, 1986, roč. 38, č. 1, s. 78.

SEIFERT, Herbert. Biographisches zu Georg Muffat. In: *Oesterreichische Musikzeitschrift*, 2004, roč., 59, č. 3–4, s. 19–21. ISSN 2307-2970.

SKÁLA, Pavel. Letní hosté z Brna. *Hudební rozhledy*, 1971, roč. 24, č. 9, s. 389–390.

SLAVICKÝ, Milan. Den Hudební mládeže ČSR. *Hudební rozhledy*, 1973, roč. 26, č. 12, s. 51–52.

SMOLKA, Jaroslav. Nad tvorbou čelných osobností Roku české hudby 1984. In: NOVOTNÝ, Jan, ZÁMEČNÍK, Evžen. *Collegium musicum 1984: odborně metodický bulletin komorních a orchestrálních těles*. Ústav pro kulturně výchovnou činnost: Praha, 1984, s. 13–14.

SMOLKA, Jaroslav. *Jan Dismas Zelenka: Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka*. Praha: Nakladatelství AMU, 2006. ISBN 80-7331-0.

SMOLKA, Jaroslav. Pražský filharmonický sbor. *Hudební rozhledy*, 1984, roč. 37, č. 4, s. 357–358.

STOLLBROCK, Ludwig. *Die Komponisten Georg und Gottlieb Muffat: Ein Beitrag zur Musikgeschichte des 17ten und 18ten Jahrhunderts* [Inaugural-Dissertation]. Rostock: Universitäts-Buchdruckerei von Adler's Erben, 1888.

STOCKIGT, Janice B. *Jan Dismas Zelenka (1679–1745): Český hudebník na dráždanském dvoře*. Praha: Vyšehrad, 2018. ISBN 978-80-7429-976-6.

[STOCKIGT, Janice B., BOBKOVÁ, Kateřina.]. Zpráva o návštěvě císaře Karla VI. s chotí v Klementinu v roce 1723 při provedení hry Sub olea pacis s hudbou Jana Dismase Zelenky. *Hudební věda*, 1992, roč. 29, č. 4, s. 351–359. ISSN 0018-7003.

STRUNK, Oliver. Georg Muffat – Florilegia and Auserlesene Instrumentalmusik – forewords. In: *Source readings in music history*. New York: W. W. Norton & Company, 1950, s. 442–452.

STUDENÍKOVÁ, Štěpánka. *Z archivních materiálů Hudební knihovny MZK v Brně*. 1., Koncerty, literárně-hudební pořady, besedy a výstavy z let 1954–1984. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2015.

SÝKORA, Pavel, TICHÝ, Vlastimil, VESELÁ, Irena. *Vratislav Bělský: varhaník, cembalista, pedagog: Katalog k výstavě z cyklu Oči Brna*. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2003. ISBN 978-80-7051-333-0.

ŠÍLOVÁ, Tereza. *Působení a dramaturgie Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK v letech 1965–76* [magisterská diplomová práce]. Praha: Univerzita Karlova, 2008.

ŠÍP, Ladislav. Hudba zní Prahou. *Práce*, 24. 5. 1984, roč. 40, č. 121, s. 6.

TELEC, Vladimír, ed. *20 let Kruhu přátel hudby v Brně*. II, Soupis koncertů. Brno: Koncertní oddělení Parku kultury a oddechu, 1978.

THORMAHLEN, Wiebke. Georg Muffat: A Document for the French Manner? *Early Music*, 2003, roč. 31, č. 1, s. 110–111 a s. 113–115. ISSN 0306-1078.

TRACHTOVÁ, Zdeňka. Řádová sestra: Uvěřit je jako zamilovat se. Pak toužíte žít extrémně. In: iDNES.cz [online]. Praha: MAFRA, 6. 1. 2015 [cit. 3. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/lide-ceska/lide-ceska-jeptiska-sestra-benedicta.A141127_132955_domaci_zt.

TROJAN, Jan. Důkladná škola na housle Leopolda Mozarta. *Opus musicum*, 2000, roč. 32, č. 4, s. 67–68. ISSN 00862-8505.

TROLDA, Emilián. O skladbách J. D. Zelenkových, jmenovitě o jeho melodramatu de S. Venceslao. *Cyril*, 1929, roč. 55, č. 3–4, s. 30–32, 1930, roč. 56, č. 1–2, s. 5–8, roč. 57, 1931, č. 1–2, s. 12–14, 1932, roč. 58, č. 1–2, s. 7–10.

TŮMA, František Ignác Antonín. *Composizioni per orchestra: partitura*. Praha: Editio SHV – Artia, 1965. Musica Antiqua Bohemica, I/67.

VACEK, Přemysl. *Barokáři: Historicky poučená interpretace staré hudby v Česku očima jejích aktérů*. Dolní Břežany: Scriptorium, 2021. ISBN 978-80-7649-032-1.

VÁCHA, Štěpán, VESELÁ, Irena, VLNAS, Vít, VOKÁČOVÁ, Petra. *Karel VI. & Alžběta Kristýna: Česká korunovace 1723*. Praha – Litomyšl: Paseka – Praha: Národní galerie, 2009. Historická paměť. Velká řada. ISBN 978-80-7432-002-6.

Vánoční koncert. *Tišnovské noviny*, 1993, roč. 3, č. 1, s. 7.

Varhanní a pěvecký koncert. *Rovnost*, 12. 11. 1955, č. 273, s. 5.

Varhanní a pěvecký koncert V. Bělského a B. Sykové. *Rovnost*, 29. 1. 1957, roč. 72, č. 25, s. 4.

VELA, Maria Caraci, JAKUBCOVÁ, Alena, ROMAGNOLI, Angela, KROUPA, Jiří K. *Kritika hudebního textu: Metody a problémy hudební filologie*. Praha: KLP, 2001. ISBN 80-85917-57-2.

VELEK, Viktor: Schoenbaum, Camillo. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 21. 7. 2019 [cit. 18. 7. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_print&tmpl=component&id=8431

VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2012.

VOLEK, Tomislav. Jan Dismas Zelenka – český skladatel v dobových souvislostech. *Hudební věda*, roč. 32, 1995, č. 4, s. 353–354. ISSN 0018-7003.

VOLEK, Tomislav. Jubileum bez oslav. *Hudební rozhledy*, 1979, roč. 32, č. 12, s. 563–565.

VOLESKÁ, Jana, František V. Bělský. In: VOLESKÁ, Jana, KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila. *Tóny barev – barvy tónů: Akademický malíř František V. Bělský (1884–1968)*. *Katalog k výstavě konané ve dnech 19. 9. – 10. 11. 2024*. Česká Třebová: Městské muzeum, 2024, s. 7–26. ISBN 978-80-909274-1-4.

VOLESKÁ, Jana, KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila. *Tóny barev – barvy tónů: Akademický malíř František V. Bělský (1884–1968)*. *Katalog k výstavě konané ve dnech 19. 9. – 10. 11. 2024*. Česká Třebová: Městské muzeum, 2024. ISBN 978-80-909274-1-4.

VRAŠTILOVÁ, Tamara, ed. *Instrumentální hudba = Musica instrumentalis: 14. Mezinárodní hudební festival v Brně*. Brno: Blok, 1979.

WAGNER, Karl Friedrich. Die Regulae Concentuum Partiturae von Georg Muffat im Kontext der Generalbass-Traktate des 17. Jahrhundert. In: SCHMITZ, Heinz-Walter, ed. *Georg Muffat. Ein reichfürstlicher Kapellmeister zwischen den Zeiten*. Passau: Verlag Karl Stutz, 2. Ausg. 2008, s. 81–170.

WILSON, David K. *Georg Muffat on performance practice: the texts from ‚Florilegium primum‘, ‚Florilegium secundum‘ and ‚Auserlesene Instrumentalmusik‘: a new translation with commentary*. Bloomington: Indiana University Press, 2001. ISBN 0-253-21397-5.

WOLLENBERG, Susan. Georg Muffat. In: SADIE, Stanley, TYRRELL, John, eds. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Volume 12. Second Edition. New York: Oxford University Press, 2002, s. 760–762. ISBN 0-333-60800-3.

Z brněnských koncertů. *Hudební rozhledy*, 1961, roč. 14, č. 4, s. 168.

ZELENKA, Jan Dismas. *Composizioni per orchestra*. Supraphon: Praha, 1988.

ZELENKA, Jan Dismas. *Hortus Musicus*. Kassel: Baerenreiter, 1955–1965.

ZELENKA, Jan Dismas. *Lamentationes Jeremiae prophetae: partitura*. Praha – Bratislava: Editio Supraphon – Artia, 1969. Musica Antiqua Bohemica, II/4.

ZELENKA, Jan Dismas. *Melodrama de Sancto Wenceslao ZWV 175*. Praha: Supraphon, 2012. Music from eighteenth-century Prague.

ZELENKA, Jan Dismas. *Ouverture F dur, Suita, Concerto G dur*. Wien: Universal Edition 1960.

ZELENKA, Jan Dismas. *Requiem d moll ZWV 48*. Praha: Editio Supraphon, 1997. Musica Antiqua Bohemica, II/14.

ZELENKA, Jan Dismas. *Psalmi et Magnificat*. Praha: Supraphon, 1971. Musica Antiqua Bohemica, II/5.

ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis: Melodrama de sancto Wenceslao (1723): Partitura*. Praha: Supraphon, 1987. Musica Antiqua Bohemica, II/12.

ZELENKA, Jan Dismas. *Sub olea pacis et palma virtutis* ZWV 175. Praha: Supraphon, 2001.
 ZELENKA, Jan Dismas. *Žalmy = Psalmen = Psalms*. Praha: Editio Supraphon, 1990.
 Thesaurus Musicae Bohemiae, Seria B.
 [ZILL, Matouš]. *Die am Oelzweig des Friedens und Palmaum der Tugend vor aller Welt
 herrlich grünende Königliche Krone von Böheimb*. Prag: Carolo-Ferdinandeische
 Universitäts-Buchdruckerey im Collegio der Gesellschaft Jesu bey St. Clemens, 1723.
Zpravodaj Kruhu přátel hudby při PKO Brno, 1983, roč. 26, č. 11, s. [4].

Rejstřík osob¹⁴⁷

A

ABEL, Carl Friedrich 125
 ABEL, Josef 136
 ADELUNG, Wolfgang 184
 AGUILERA DE HEREDIA, Sebastián 132
 AIM, Vojtěch Bořivoj 116, 117
 ALBER, Michael 77
 ALBINONI, Tomaso 135, 137
 ALDOVRANDINI,
 Giuseppe Antonio Vincenzo 141, 161
 ALEXI, Antonio 106
 ALLEGRI, Gregorio 127
 ALTRICHTER, Petr 59, 141, 153
 ALŽBĚTA KRISTÝNA (Elisabeth Christine),
 císařovna 44, 46
 ANČERL, Karel 99
 ANEŽKA PŘEMYSLOVNA, svatá 207
 ANGERHÖFER, Günther 125
 d'ANGLEBERT, Jean-Henry 83
 ANNA JAGELLONSKÁ, královna 46
 ARCADELT, Jacob 121
 ARRO, Elmar 34, 229
 AUGUST II. SILNÝ, král 44
 AZZOLINI, Sergio 221

B

BADURA-SKODA, Paul 143
 BACH, Carl Philipp Emanuel 22, 73, 98,
 111, 124, 184–185, 191, 225–226

BACH, Johann Christoph 98, 124
 BACH, Johann Christoph Friedrich 98
 BACH, Johann Sebastian 12, 22, 35, 83,
 95–106, 109, 112–122, 124–127, 129–137,
 139–140, 142–144, 147–149, 153–155,
 158–160, 179, 184, 187, 189, 191,
 193–194, 200, 204–205, 210, 213
 BACH, Wilhelm Friedemann 98
 BALÁČOVÁ, Jana 12, 93, 225
 BALOVÁ, Áda 158
 BANCHIERI, Adriano 111, 116
 BARAN, František 100
 BAROVÁ, Anna 52, 55–56, 58–59, 130–131,
 133, 141–142, 145, 149, 151–153, 157,
 160, 223
 BÁRTA, Jiří 127, 131
 BARTÓK, Béla 121, 124, 132, 148, 158
 BARTONÍK, Josef 145
 BARTONÍKOVÁ, Hana 154
 BARTOŠ, František 47, 226
 BARTOŠ, Ivo 21
 BARTOŠ, Jan Zdeněk 111, 116, 121
 BARTOŠOVÁ, Hana 12
 BÁRTOVÁ, Jindřiška (Jindra) 226, 229
 BAŘINKOVÁ, Jarmila 151, 157
 BASSANI, Giovanni Battista 141
 BAXANTOVÁ, Jarmila 123
 BEDŘICH (Friedrich) II., král 44

¹⁴⁷ V rejstříku není odkazováno na Vratislava Bělského.

BEETHOVEN, Ludwig van 113, 123, 143, 193–194
 BEHAN, Robert 122
 BELCREDI, hraběnka 192
 BĚLÍK, Josef 122, 126, 128
 BĚLSKÁ, Jana (roz. Kučerová) 12, 15, 28–29, 165–168, 171–172, 174, 176–178, 215, 222–223, 226, 253
 BĚLSKÁ, Marie (roz. Koldová) 18
 BĚLSKÁ, Marie (roz. Šimonová) 15–18
 BĚLSKÁ, Vlasta (roz. Viková) 18–19, 22, 24–29, 99–100, 118, 125, 127, 134, 141, 144–146, 148–152, 154–157, 167–168, 172–175, 177, 186, 188, 190, 194, 198–199, 203, 207, 211, 213–214, 222–223, 253
 BĚLSKÝ, František V. 15–18, 170, 222–223, 253
 BĚLSKÝ, Václav 29, 253
 BĚLSKÝ, Vratislav ml. (Aťa) 12, 15, 28–29, 165–169, 171–172, 174–176, 178, 203, 215, 223, 253
 BĚMOVÁ, Otilie 189
 BENDA, Bedřich Ludvík 127
 BENDA, František 40, 44, 109, 118–119, 122, 126–127, 132, 135–136, 138–139, 142, 147, 156, 159
 BENDA, Hans von 127
 BENDA, Jan Jiří 135
 BENDA, Jiří Antonín 40, 101, 104, 107, 121, 126–128, 132–133, 135, 138, 148, 152, 156
 BENDA, rod 100, 102, 107
 BENEDICTA, řádová sestra (vlastním jménem Jiřina Lišková) 12, 21, 183, 207, 219, 212, 214, 223, 225
 BENEŠ, Jiří 23, 59, 103, 105–106, 108, 123, 131, 140
 BERG, Josef 131
 BERKOVEC, Jiří 67
 BEVAN, Maurice 129
 BIBER, Heinrich Ignaz Franz 75–76, 95–96, 114, 117, 156–157
 BÍLEK, Zdeněk 130

BLACHUT, Beno 134
 BLATNÝ, Josef 96, 111, 120, 128, 141
 BLATNÝ, Pavel 116–117, 125, 133
 BLAŽEK, Karel 150
 BLAŽEK, Zdeněk 116, 139, 146
 BLUME, Friedrich 74, 227, 230
 BOBKOVÁ, Kateřina 44, 230
 BOHADLO, Stanislav 76, 226
 BOCCHERINI, Luigi 122
 BOGUŠOVSKÝ, Lubomír 122, 126
 BOHÁČOVÁ, Marta 127
 BÖHM, Georg 119
 BONAVENTURA, Ferdinand, hrabě 76, 84
 BÖRNGEN, Karin 154
 BORTLÍČEK, Jiří 107, 112, 115, 131
 BORÝSEK, Ludvík 123, 131, 140
 BOŘKOVEC, Pavel 148
 BOTTESINI, Giovanni 161
 BOUREK, Arnošt 23, 101, 106–107, 109, 119, 128, 134–135, 137–140, 142–143, 145, 154, 166, 189, 191, 199, 203, 223
 BOZDĚCH, Miroslav 140
 BRAHMS, Johannes 103
 BRANBERGER, Jan 48–49, 226
 BRENTNER, Josef Jan Ignác 161
 BRIDGES, Althea 122
 BRITTEN, Benjamin 118–119, 123, 145, 147, 158
 BRIXI, František Xaver 40, 42, 54, 97, 104–107, 114, 130, 134–135, 144, 148, 152–153, 159, 180
 BRIXI, Šimon 40, 106, 127
 BROM, Gustav 133
 BRÖMSE, August 15
 BRUCKNER, Anton 130, 132
 BRUNCLÍKOVÁ, Monika (roz. Šulcová) 167
 BUČEK, Miloslav 98, 119–120, 125, 127, 131, 151, 153, 155, 188
 BUKOVSKÁ, Hana 150
 BUREŠOVÁ, Marie 110
 BURIAN, Burja 96
 BURIANOVÁ, Helena 96
 BUTTREY, John 129

BUXTEHUDE, Dieterich (Dietrich) 98, 102–103, 115, 119, 127, 159
 BUŽGA, Jaroslav 43, 50, 61–64, 66, 71–72, 223–224, 226
 BYRD, William 121

C
 CACCINI, Giulio 141
 CALDARA, Antonio 219
 CAMPANUS VODŇANSKÝ, Jan 95, 107, 141
 CARDOSO, Manuel 130, 132
 CARISSIMI, Giacomo 129–130, 156, 217
 CASADESUS, Henri 110
 CASTRO, Jean de 134
 CAVALIERI, Emilio de' 130, 217
 CENEK, Antonín 96
 CIBULKA, Pavel 47, 226
 CIMAROSA, Domenico 113, 125
 CLARCK, Christiana 129
 CLÉRAMBAULT, Louis-Nicolas 118, 139
 COOPER, Kenneth 79, 227
 CORELLI, Arcangelo 76, 119–120, 122–124, 131, 135, 137, 139, 142, 147, 150, 157–158
 COSTELEY, Guillaume 137
 COUFALÍK, Libor 111
 COUPERIN, François 124, 126, 135–136, 149, 181
 CROCE, Giovanni 156

Č
 ČAJKOVSKIJ, Pjotr Iljič 140
 ČART, Jiří 41, 135–138, 140, 203
 ČECH, Jiří 204
 ČECH, Petr 216
 ČECH, Svatopluk 144
 ČECH, Vladimír 54–55, 227
 ČEJKA, Valentýn 109
 ČERMÁK, Lubomír 122–123, 126, 132, 134, 160
 ČERNĚNKO, Konstantin Ustinovič 204
 ČERNOCKÁ, Drahomíra → HORÁKOVÁ ČERNOCKÁ, Drahomíra

ČERNOCKÝ, Josef 18–19, 21, 26–27, 120, 155, 173, 186, 192, 222–224
 ČERNOHORSKÝ, Bohuslav Matěj 42, 104–105, 121, 130, 153
 ČÍŽEK, Jan 128, 134
 ČUBERKA, Branko 110, 121

D
 DANDRIEU, Jean-François 135
 DANIEL, Ladislav 26
 DEBRNOV, Josef 47, 227
 DEBUSSY, Claude 148
 DEJMEK, Zdeněk 158
 DEJMKOVÁ, Běla → SYKOVÁ-DEJMKOVÁ, Běla
 DELLER, Alfred 129
 DELPECH, Louis 77, 84, 227
 DENISOV, Edison Vasiljevič 133
 DES PREZ, Josquin → JOSQUIN DES PREZ
 DÍTĚ, Emanuel 15
 DITTERS VON DITTERSDORF, Karl 112, 157
 DIVÍŠKOVÁ, Elmarita 97
 DIVOKÝ, Zdeněk 147
 DLABAČ, Jan Bohumír 71
 DŁUGORAJ, Wojciech 144
 DÖBEL (DOBELI), Heinrich 157
 DOKULILOVÁ, Maria Jana → TERRAYOVÁ, Maria Jana
 DOLEŽAL, Josef 99, 124
 DOLEŽEL, Jiří 189
 DOMIG, Engelbert 122
 DOSPIVA, Karel 96, 101, 103–105, 107
 DOUBEK, Pavel 182, 223, 225
 DOWLAND, John 145, 148
 DRÁPALOVÁ, Danuše 130
 DRÁPELA, Emil, klarinetista 154, 159, 161
 DRÁPELA, Emil, trumpetista 120, 127
 DRLÍKOVÁ, Eva 93, 227
 DRNOVSKÁ, Zdeňka 143
 DROBKOVÁ, Drahomíra 158
 DUBSKÁ, Kamila 15, 23, 203, 227

DUDA, Jan 109–110
 DUFAY, Guillaume 136
 DUFKOVÁ, Kristýna 12
 DUCHAŇ, Jan 128
 DUCHOSLAV, Oldřich 103
 DUKÁT, Josef Leopold Václav 157
 DUNLOP, Alison J. 75, 227
 DURANTE, Francesco 122, 143
 DURON, Jean 82, 227
 DUŠEK, František Xaver 98, 101–102, 104
 DVOŘÁČKOVÁ, Jarmila 123
 DVOŘÁK, Antonín 59, 97, 111, 114, 116–117, 121, 123, 134, 145, 160
 DVOŘÁK, Rudolf 114

E

EBEN, Petr 23, 115, 119–121, 130, 132, 139, 144, 149, 150, 155, 191, 216
 EBERHARDT, Markus 74–76
 ECCLES, Henry 142
 EDLÉN, Hakon 123, 126
 ELISABETH CHRISTINE, Kaiserin → ALŽBĚTA KRISTÝNA, císařovna
 ELIŠKA, Radomil 97
 ERML, Jan 121

F

FABER, Mikuláš František 156, 160
 FALTUS, Leoš 131
 FEDERHOFER, Hellmut 74, 79, 227–228
 FECHTNEROVÁ, Anna 44, 227
 FELD, Jindřich 118, 122, 149, 154
 FELIX, Václav 141
 FERDINAND I. HABSBURSKÝ, císař 44, 46
 FERDINAND II. HABSBURSKÝ, císař 46
 FERDINAND III. HABSBURSKÝ, císař 46
 FIALA, Josef 115
 FIALA, Petr 146, 153, 156, 159
 FILS, Antonín 107
 FINSCHER, Ludwig 74, 230
 FIOCCO, Joseph-Hector 211
 FIŠER, Luboš 128
 FIŠEROVÁ, Lucie 202, 215

FJODOROV, Jevgenij 149
 FLORIAN, Miroslav 125
 FLOSMAN, Oldřich 148
 FOERSTER, Josef Bohuslav 55–56, 106, 111, 116, 152, 156, 159
 FORMAN, William 159
 FRANCK, César 23, 103, 134, 147, 159, 191, 205
 FRANKOVÁ, Jana 84, 216, 227
 FRANTIŠKA, řádová sestra 211
 FRESCOBALDI, Girolamo Alissandro 105, 118, 132–134, 137, 141
 FROBERGER, Johann Jacob 134
 FRONKOVÁ, Erika 93, 96, 227
 FUSSOVÁ, Markéta 141
 FUX, Johann Joseph 47

G

GABRIELI, Andrea 156
 GABRIELI, Giovanni 156
 GAJDOŠOVÁ, Helena 130
 GALLUS, Jacobus → HANDL-GALLUS, Jacobus
 GALOVEC, Michael 124
 GANDOLF, Maximilian, hrabě 75–76
 GASPARINI, Francesco 141
 GASSMANN, Florian Leopold 109
 GASTOLDI, Giovanni Giacomo 130
 GELLERT, Christian Fürchtegott 98
 GEMINIANI, Francesco Saverio 120, 131, 147, 157
 GERBRICH, Josef 183
 GERVAISE, Claude 144–146, 148
 GESUALDO da Venosa, Carlo 148
 GÉTREAU, Florence 82, 227
 GIESECKE, Nils 154
 GIZYKI, Siegfried 125
 GLAETZNER, Burkhard 146
 GLUCK, Christoph Willibald 145
 GLÜXAM, Dagmar → VALEŠOVÁ, Dagmar
 GÖBEL, Reinhard 200
 GRÁC, Robert 218

GREEN, Suzanne 129
 GRIEG, Edvard Hagerup 157
 GRIGNY, Nicolas de 134, 136, 145
 GRUMLÍKOVÁ, Nora 113
 GUSCHLBAUER, Theodor 129

H

HAASE, Miloš 133
 HÁBA, Alois 144
 HAČECKÁ, Naďa 105
 HAID, Jaroslav 94, 227
 HÁJKOVÁ, Hana 94, 227
 HALAS, František 127
 HALÍŘ, Václav 96, 106, 118, 131, 134
 HALIŠKA, Jan 122
 HALMA, Oldřich 111
 HÄNDEL, Georg Friedrich 36, 97, 101, 104–105, 107, 109–115, 118, 120–123, 126–129, 134–136, 138–140, 142–143, 145–147, 149, 154–155, 159
 HANDL-GALLUS, Jacobus 107, 133, 141, 144, 148, 156, 159, 220
 HANOUSEK, Jiří 100–101, 105–106, 108, 131
 HANTÁK, František 111–113, 117
 HANUS, Vítězslav 131
 HANUŠ, Jan 150
 HARANT Z POLŽIC A BEZDRUŽIC, Kryštof 127, 148, 154
 HASELBÖCK, Franz 124, 181
 HASSE, Johann Adolph 113
 HASSLER, Hans Leo 130, 137, 144
 HAURA, Hieronymus (Jeroným) 106
 HAVLÁT, Radoslav 143
 HAVLÁTOVÁ, Marie 25
 HAVLÍČKOVÁ, Eva 130
 HAVLÍK, Bedřich 123, 131, 140
 HAVRAN, Rudolf 96
 HAWLÍK, Vladimír 26, 111, 123, 128
 HAYDN, Joseph 42, 97, 109, 112, 114, 115, 117, 135–136, 142, 149
 HAYNES, Bruce 81, 227
 HEDWALL, Lennart 139

HELD, Jan Theobald 101
 HEINICHEN, Johann David 125
 HEJL, Karel 132
 HEJTMÁNEK, Josef 150
 HEJZLAROVÁ, Dagmar 209
 HELFERT, Vladimír 23, 33–34, 36–37, 71, 227
 HELLER, Stanislav 200
 HENCOVÁ, Dagmar 106
 HERTL, František 115
 HESSE, Ernst Christian 115, 125
 HINDEMITH, Paul 108, 115–116, 118–119, 133, 138–139, 148, 158
 HLADÍK, Jan 52, 55–56, 59, 129, 141, 151–153, 160
 HLADÍKOVÁ, Jarmila 22, 52, 55–56, 58–59, 126, 131–133, 140–141, 151–153, 223
 HLADKÝ, Emil 128
 HLOUŠKOVÁ, Josefa 100, 198, 218
 HNILIČKA, Jaromír 133
 HÖBARTH, Erich 221
 HOCKOVÁ, Barbora → POSPÍCHALOVÁ, Barbora
 HOEPRICH, Erich 221
 HOLAN ROVENSKÝ, Václav Karel 95, 102, 106
 HOLEŇA, Jiří 133
 HOLÍŠ, Evžen 131
 HÖLLER, Georg Adam 87
 HONEGGER, Arthur 108, 117, 148
 HORA, Jan (Honza) 22, 185, 187, 216, 227,
 HORÁK, Jaroslav 96
 HORÁK, Josef 125
 HORÁK, Pavel 62, 122, 126–127, 133, 137
 HORÁK, Václav 156
 HORÁKOVÁ ČERNOCKÁ, Drahomíra 12, 19, 27, 155, 173, 224
 HORATIUS, Quintus H. Flaccus 89
 HORKÝ, Karel 140
 HOSTINSKÝ, Otakar 151
 HOTTETERRE, Jacques-Martin 145
 HOVORKA, Jindřich 110
 HRADIL, Karel 96
 HRUBÁ, Jana 135

HRUBEŠ, Eduard 96–98, 106
 HRŮZA, Jaroslav 126
 HÜCKL, Annelies 122
 HUDEČEK, Václav 217
 HUGO, Robert 156, 195, 216–217
 HUMPOLÍK, Jaroslav 136
 HURNÍK, Ilja 119
 HUSNÍK, Josef 131–132
 HYKSA, Antonín 121
 HYNAIS, Vojtěch 15

CH
 CHAČATURJAN, Aram Iljič 153
 CHARPENTIER, Marc-Antoine 129
 CHLEBNÍČEK, Jiří 147
 CHLUBNA, Osvald 111, 116, 120, 123, 131, 220
 CHMELO, Vladimír 159
 CHROMČÁK, Petr 52, 54, 59, 148, 152–155, 158

I
 IHLE, Andrea 154
 IRELAND, John 108, 118
 ISAAC, Heinrich 136
 IŠTVAN, Miloslav 189

J
 JACOB, Gunther 216
 JACOBIDES, Stephan Laurentius (Štěpán Vavřinec) 99–100
 JAKUBCOVÁ, Alena 37, 231
 JAKUBEC, Josef 96, 122–123, 126–128, 132, 137
 JAKUBÍČEK, Martin 25, 29, 174, 193, 217
 JAN Z LUBLINA (Joannis de Lublin) 135, 144–146, 148, 151
 JANÁČEK, Leoš 108, 113–114, 117–119, 121–122, 128, 132, 139, 141, 143, 152, 157–160, 216
 JANÁČKOVÁ, Libuše 93, 118, 150–152, 155, 155–157, 227
 JANDERA, Karel 121, 127

JANEQUIN, Clément 136, 144
 JANETZKY, Helma 26, 169, 170, 223
 JANETZKY, Kurt 26, 115, 125, 169
 JANÍČKOVÁ, Jarmila 25, 160–161
 JANKOVÁ, Martina 221
 JANKŮ, Jaroslav 110
 JANSKÁ, Jaroslava 129, 141
 JELÍNEK, Miloslav 161
 JELÍNKOVÁ, Bohuslava 129, 136
 JEREMIÁŠ, Otakar 47
 JÍLEK, František 216
 JÍRA, Arnošt 101
 JOANNIS DE LUBLIN → JAN Z LUBLINA
 JONGEN, Joseph 147
 JOSEF (Joseph) I. HABSBURSKÝ, císař 46
 JOSEF (Joseph) II., císař 207
 JOSQUIN DES PREZ 146, 155
 JUBÁNEK, Vladimír 105–106, 109–110, 112–113, 116, 118

K
 KABELÁČ, Miloslav 123
 KALABIS, Viktor 158
 KALABISOVÁ, Jiřina → SALAQUARDOVÁ, Jiřina
 KALÁBOVÁ-NĚMCOVÁ, Božena 23, 103, 109–110, 113, 116, 123, 140, 146
 KALFUS, Jan 216
 KÁLIK, Václav 111, 116
 KALINIKOV, Vasilij Sergejevič 111
 KALOUS, Václav 133
 KAMAS, Pavel 153, 156
 KAMMEL, Antonín 40, 96
 KAŇÁK, Milan 147, 149–150, 154
 KAŇÁK, Zdeněk 111, 116
 KAPR, Jan 121
 KAPRÁL, Václav 33, 37
 KAPRÁLOVÁ, Vítězslava 140
 KAPSA, Václav 12, 44, 62, 67, 228
 KARAFIÁT, Jan 93, 114–131, 228
 KAREL VI., císař 44, 46, 56
 KARLÍK, Rostislav 109–110, 113
 KARPÍŠEK, Aleš 149

KARPÍŠEK, Dušan 103, 105, 112, 122–123
 KAŠLÍK, Hynek 96, 99
 KEE, Piet 224
 KEJMAR, Miroslav 56, 59, 139, 149
 KELLER, Hermann 187, 189
 KESSELGRUBEROVÁ, Ludmila 15, 228, 231–232
 KESSNER, Julius 112
 KIKTA, Daniel 200
 KLÁN, Josef 132
 KLAPPROTT, Bernhard 215
 KLEPÁČ, Jaroslav 140
 KLÍČNÍK, Milan 108
 KLIKAR, Pavel 200
 KLINDA, Ferdinand 123
 KLOBOUČKOVÁ, Magda 155
 KLUČAR, Lubomír 136
 KLUG, Peter 115, 125
 KLUGAROVÁ, Kamila 21, 153, 155, 200, 217
 KLUSÁK, Jan 121
 KLUTTIG, Christian 154
 KNÁPKOVÁ, Elena 79, 228
 KNECHT, Petr 91, 93, 228
 KODÁLY, Zoltán 158
 KÖHLER, Johannes Ernst 216
 KOHOUT, Josef 109, 216
 KOHOUT, Karel 97, 110, 117, 123–124, 132, 139, 143, 152
 KOHOUTEK, Ctirad 121, 145, 220
 KOLAVÍK, František 155
 KOLDOVÁ, Marie → BĚLSKÁ, Marie (roz. Koldová)
 KOLLERT, Jiří 146
 KOLMANOVÁ, Jiřina 111, 128, 145
 KOLNEDER, Walter 74–78, 80–82, 228
 KONICAROVÁ-ŠPERLOVÁ, Milena 113, 131, 146
 KOPECKÝ, Oto (Otto) 109, 131–132, 136
 KOPEČNÝ, František 114
 KOPPMAYR, Jacob 85
 KOPŘIVA, Karel 103, 105–106, 109–110, 113
 KOPŘIVA, Karel Blažej 42, 139

KOPŘIVA, rod 151
 KOŘÍNEK, Oldřich 136
 KOSÍK, Gernot 107, 109–110, 113
 KOSTERA, Jan 181
 KOŠÍKOVÁ, Jana 125
 KOŠTÁLOVÁ, Kristýna (provd. Kučírková) 91, 93, 95–96, 100–108, 111–114, 116–117, 119–120, 228
 KOTMEL, Bohumil 157
 KOTULAN, Jaroslav 109, 112–113, 121
 KOUKAL, Petr 42
 KOUNIC-RIETBERG, Václav Antonín 216
 KOUTNÍK, Tomáš Norbert 151
 KOVÁRNOVÁ, Emma 125
 KOVARŇÍK, Václav 148
 KOZDERKA, Richard 106
 KOZDERKA, Vladislav 141, 146–147, 153
 KOZLOVSKIJ, Osip Antonovič (KOZŁOWSKI, Józef) 135
 KOŽELUH, Jan Antonín 112
 KOŽELUH, Leopold 49, 102, 104, 113, 126, 221
 KOŽELUHA, Lubomír 142
 KOŽENÁ, Magdalena 161, 217, 221
 KRAFKA, Karel 23, 95–98, 121
 KRAJS, Jan Bedřich 216
 KRAMÁŘ (KROMMER), František Vincenc 98, 103
 KRÁMSKÁ, Jaroslava 120
 KRÁTKÁ, Jarmila 127
 KRÁTKÝ, Vladimír 156
 KRATOCHVÍL, Jiří 23, 95–97, 121, 142
 KRATOCHVÍLOVÁ, Anna 52, 55–56, 58–59, 129, 134–136, 141, 146, 151–153, 157, 223
 KREBS, Johann Ludwig 189
 KREJČÍ, Hana 133
 KREJČÍ, Magda 133
 KREJČÍK, Vladimír 52, 55–56, 59, 130–131, 133, 149, 151–153
 KREJČÍŘÍK, Tomáš 158
 KROMMER, Franz → KRAMÁŘ (KROMMER), František Vincenc

KROUPA, Jiří K. 37, 47, 231
 KROUPA, Zdeněk 117
 KRUMLOVSKÝ, Jan 97
 KRUMPHOLZ, Jan Křtitel 148
 KRÜNNER, Christian Leopold 77–78, 87
 KRUŽÍKOVÁ, Helena 132
 KŘÍČKA, Jaroslav 55–56, 116–117, 152, 191
 KŘÍSTKOVÁ, Dana 110
 KŘIVÁ-LIŠKOVÁ, Věra 140, 144, 147
 KŘIVINKA, Gustav 108, 121, 125, 127, 131, 143
 KŘIVÝ, Eduard 139, 142–143, 145, 147, 149–150, 154, 156
 KŘIŽÁK, Jiří 98–99, 101, 134–135
 KŠICA, František 189
 KŠICA, Josef (Pepík) 21, 29, 174, 183, 189–190, 210, 217–218, 223, 225
 KUČERA, Libor 25, 156–157
 KUČERA, Oldřich 99
 KUČEROVÁ, Alice 176
 KUČEROVÁ, Jana → BĚLSKÁ, Jana
 KUČEROVÁ, Judita 94, 119–120, 125, 151, 229
 KUČÍRKOVÁ, Kristýna → KOŠTÁLOVÁ, Kristýna
 KUFSTEIN, Johann von 87
 KUFSTEIN, Liebgott von 87
 KUCHAR, Jan Křtitel 42, 103, 105, 135, 139, 153
 KUCHAR, Pavel 118
 KULAJTOVÁ, Olga 157
 KUNDERA, Ludvík 33
 KUNT, Václav 142, 144, 146–147
 KUNZ, František 100
 KUNZ, Ludvík 191
 KUPSKÝ, Jan 118
 KŮS, Sláva 140
 KUSEVICKIJ, Sergej Alexandrovič 115
 KVĚCH, Otomar 144
 KVĚTON, Jiří 25, 156–157, 161
 KYAS, Vladimír 149
 KYNCL, Pavel 146, 156

L
 LAKOMÝ, Ladislav 123, 135
 LAMB, Johann Alois 106
 LAMBERG, Johann Philipp, biskup 76–77, 85
 LANG, Bernhard 79
 LAPÁROVÁ, Helena → ŠANDEROVÁ, Helena
 LASSO, Orlando di 121, 133, 144
 LECLAIR, Jean-Marie 105, 146
 LEFFLOTH, Johann Matthias 112
 LECHNER, Leonhard 137
 LEITERER, Christian 221
 LEJSEK, Vlastimil 108, 128
 LEJSKOVÁ, Věra 119
 LEOPOLD I. HABSBURSKÝ, císař 46, 76, 86
 LINEK, Jiří Ignác 42, 67, 102, 105–106
 LINHARTOVÁ, Vlasta 121, 132–133, 140
 LÍSKA, Leopold 109–110, 113
 LISZT, Ferenc (Franz) 23, 96, 215–216
 LIŠKA, Bohumír 97
 LIŠKOVÁ, Jiřina → BENEDICTA, řádová sestra
 LIŠKOVÁ, Věra → KŘIVÁ-LIŠKOVÁ, Věra
 LITAIZE, Gaston 205, 217
 LOBKOWITZ (LOBKOWICZ), Ferdinand Philipp Joseph, kníže 84
 LOBKOWITZ (LOBKOWICZ), Philipp Hyacinth, kníže 84
 LOCATELLI, Pietro Antonio 102, 131–132, 150
 LOEILLET, Jean Baptiste de Gant 115, 135
 LOKAJ, Jakub 139, 151
 LOSY, Jan Antonín, hrabě 97, 101, 134–135
 LOTTI, Antonio 159
 JAN Z LUBLINA (Joannis de Lublin) 135, 144–146, 148, 151
 LUDVÍK II. JAGELLONSKÝ, král 46
 LUDVÍK XIV., král 75
 LUKÁŠ, Vratislav 23, 102–105, 107, 122–123, 125–128, 137–143
 LULLY, Jean-Baptiste 36, 74, 77, 80–85, 89–90, 158–159

LUPACCHINO, Bernardino 134
 LUTOSŁAWSKI, Witold 122
 LYKOVÁ-POLÁČKOVÁ, Vlasta 100
 LÝSEK, František 106
M
 MACKERRAS, Charles 216
 MAHLER, Gustav 99
 MÁCHA, Otmar 149–150
 MACHAUT, Guillaume de 151
 MACHOVÁ, Elen 25
 MAJER, Jiří 94, 229
 MAJTNER, Jaroslav 133
 MALÝ, Lubomír 159
 MANFREDINI, Francesco 131
 MARAIS, Marin 115
 MARCELLO, Benedetto 118, 120, 124, 141, 150
 MARENZIO, Luca 144, 148, 150, 154
 MÁROVÁ, Libuše 140
 MARTINŮ, Bohuslav 59, 114, 116–119, 121–124, 128, 130, 137–140, 143, 147–148, 152, 158, 160, 216, 220
 MÁŠA, Milan 124
 MAŠEK, Dalibor 149
 MÁTL, Lubomír 52, 54, 55–56, 59, 116, 124, 127, 129–130, 132–134, 136, 141, 148–149, 151–152
 MATTHESON, Johann 185, 224
 MATYÁŠ HABSBURSKÝ, císař 46,
 MATYÁŠ, Ivan 144, 147, 149–150, 158, 161
 MATYÁŠ, Miroslav 23, 25, 50, 95, 101–114, 116–129, 131–147, 149–150, 153, 160, 176, 187, 194
 MATYÁŠOVÁ, Jana 145, 176
 MATYS, Jiří 145, 152
 MAXMILIÁN II., Emanuel, kurfiřt 77
 MAXMILIÁN II. HABSBURSKÝ, císař 46
 MAZZAFERRATA Giovanni Battista 161
 MAZUREK, Oto (Otto) 101, 107, 109–110, 113–114, 116
 MAZURKOVÁ, Drahoslava 123
 MĚDÍLKOVÁ, Jitka 143

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, Felix 23, 136, 144, 146, 149, 191
 MERULA, Tarquinio 157
 METASTASIO, Pietro Antonio Domenico Bonaventura 126
 MEYER, Xaver 122
 MÍČA, František Antonín 106, 108, 110, 130, 157
 MÍČA, František Václav → MÍČA, František Antonín
 MÍČA, Jan Adam František 110
 MICHÁLEK, František 18, 26, 96, 101, 120, 128, 155, 175, 192, 196
 MICHÁLKOVÁ SLIMÁČKOVÁ, Jana 36, 196, 218, 228
 MICHEK, Jiří 107, 109
 MICHNA Z OTRADOVIC, Adam Václav 39, 41, 95, 102, 122, 130, 135, 148, 151, 160–161, 180, 183, 185, 195, 211, 217, 226
 MIKOŁAJ Z KRAKOWA (Nicolaus Cracoviensis) 133
 MIKULÁŠKOVÁ, Věra 12, 25, 225, 228
 MLČÁK, Čeněk 110
 MILČINSKÝ, Daniel Alois František 106
 MLEJNEK, Vilém Prokop 97
 MONTEVERDI, Claudio 36, 121, 135, 137, 141, 144, 146, 148–149, 151, 155, 157, 220
 MORAVEC, Antonín 121
 MORÁVKOVÁ, Blanka 148, 160
 MORLEY, Thomas 116, 130
 MOTT, Jiří 149, 160
 MOUČKA, Josef 23, 101, 103, 105–107
 MOZART, Leopold 22, 73, 102, 117, 132, 184–185, 191, 228
 MOZART, Wolfgang Amadeus 101–102, 110–111, 114, 116–117, 119, 121, 123–124, 126–128, 132, 134, 137, 140, 142–144, 146, 148, 154–155, 157, 160–161, 180, 191, 194
 MRÁČKOVÁ, Jarmila 12, 20, 225
 MRKOS, Zdeněk 111, 116
 MUFFAT, Franz Georg Gottfried 75
 MUFFAT, Georg 22, 73–88, 90, 119, 126, 156, 157, 161, 184–185, 223, 225, 227–229, 253

MUFFAT, Gottlieb 75
 MUFFAT, Johann Ernst 75
 MUFFAT, Sigmund Friedrich 75
 MUNCLINGER, Milan 117–118
 MURADELLI, Vano Iljič 116–117
 MUSIL, František 128, 145
 MUZIKÁŘOVÁ, Jarmila 149
 MYSLIVEČEK, Josef 37, 40–41, 49,
 96, 101–108, 110, 113, 116, 122,
 128, 138, 139, 141, 143–147, 157,
 159–161, 229

N
 NEJEDLÝ, Vít 150
 NEKUDA, Vladimír 181
 NĚMCOVÁ, Alena 93, 229
 NĚMCOVÁ-KALÁBOVÁ, Božena →
 KALÁBOVÁ-NĚMCOVÁ, Božena
 NĚMEC, Antonín 220
 NĚMEC, Ladislav 150
 NĚMEC, Pavel 12, 28
 NESTOLA, Barbara 84, 227
 NEUMANN, Václav 216
 NEZVAL, Vítězslav 140
 NICOLAUS CRACOVENSIS →
 MIKOŁAJ Z KRAKOWA
 NIELSEN, Carl August 148
 NOSEK, Václav 131
 NOVÁČEK, Zdeněk 147, 188, 193–194,
 217, 219
 NOVÁK, Jan 98, 113
 NOVÁK, Richard 50, 123, 127, 130–131,
 138–139, 141, 149, 151–152, 157
 NOVÁK, Svatopluk 125, 128, 131
 NOVÁK, Vítězslav 111
 NOVÁK, Vladimír 180
 NOVÁKOVÁ, Věra 143
 NOVÁKOVÁ, Zuzana 150
 NOVOTNÝ, František 161
 NOVOTNÝ, Jan 52, 230
 NOVOTNÝ, Jiří 158, 161
 NYKODÝM, Jiří 154
 NYKODÝM, Libor 125, 127, 134

O
 ODEHNAL, Ivo 150
 OHERA, Alois 103
 ONDRÁČEK, Miroslav 109
 OPAT, Bohumil 96, 103, 109, 112, 123,
 131–132
 OPĚLA, Jaroslav 119
 OSTROVSKIJ, Arkadij Iljič 111, 116
 OTA I. VELIKÝ, císař 45–46
 OTTO, Valerius 97

P
 PAGANINI, Niccolò 128
 PACHELBEL, Johann 119
 PAISIELLO, Giovanni 141
 PALESTRINA, Giovanni Pierluigi da 116,
 130, 132–133, 148, 150, 210
 PANČÍK, Josef 116, 133, 144, 148, 151, 160
 PANNEKER, Wilhelm 85
 PARSCH, Arnošt 133, 154
 PASQUINI, Bernardo 76, 141
 PASSEREAU, Pierre 130
 PAULAS, Vít 103–104, 107, 109–110, 137,
 147
 PAZDÍREK, Oldřich 33–34, 227
 PEČMAN, Rudolf 35–36, 49, 59, 62, 93–94,
 219, 224, 229–230
 PEJŠA, Jaroslav 105
 PELIKÁNOVÁ, Hana 202, 215
 PEPUSCH, Johann Christoph 115
 PERGOLES, Giovanni Battista 95, 120, 137
 PERNICOVÁ, Anna 130
 PETRÁŇOVÁ-PETROVÁ, Olga 112, 115–116
 PETROVSKÝ, Vlastimil 96
 PETRŮ, Jaroslav 181
 PETRŽELKA, Ivan 94, 226, 229
 PETRŽELKA, Vilém 108, 132, 140
 PEUERL, Paul 145
 PICHL, Václav 96, 104, 107
 PILÁT, Petr 158
 PILÁTOVÁ, Šárka (roz. Štolfová) 136, 149,
 198–199, 202, 218, 223
 PINKAS, Jiří 146

PIŇOS, Alois (Simandl) 121, 125, 127–128,
 146
 PIVODA, Radomír 23, 99, 113, 122, 125, 132
 PLAČEK, Zdeněk 21
 PLÁNICKÝ, Josef Antonín 130, 161
 PLÁNSKÝ, Bohumil 183
 PLAVEC, Josef 48
 PODAŘIL, Aleš 150
 PODAŘILOVÁ, Eva 147, 149–150, 152, 154
 PODBIELSKI, Jan 135
 PODEŠVA, Jaromír 42, 125, 127–128
 POHANKA, Jaroslav 21, 23, 33–34, 95, 97,
 99–100, 175, 179–180, 229
 POKORA, Karel 21, 96, 120, 182–183, 197,
 223, 225
 POKORNÁ, Jindra 134
 POKORNÝ, Miroslav 95
 POLÁKOVÁ, Dagmara 29
 POLOLÁNÍK, Zdeněk 119, 120, 123–124,
 128, 147
 POLSTER, Herman-Christian 154
 POMKLA, Oldřich 149
 POMKLA, Petr 203
 POPELKA, Josef 96, 216
 POSADOVSKÝ, Jaroslav 121, 127
 POSPÍCHALOVÁ, Barbora
 (provd. Hocková) 94, 131–160, 229
 POSPÍŠIL, Adolf 103, 105–107, 109–110, 113
 POULENC, Francis 159
 PRAETORIUS, Michael 144, 146, 148, 151
 PREISLER, František 18
 PRIGOŽIN, Ljucian 140
 PROD'HOMME, Jacques-Gabriel 78
 PROCHÁZKA, Karel 122, 133, 147
 PROKOFJEV, Sergej Sergejevič 154
 PŘEHNAL, Jan 149
 PŘIBÁŇ, Josef 23, 122–123, 126–128, 133,
 137–138, 143, 147
 PŘIBÁŇOVÁ, Svatava 180
 PŘIBYL, Vilém 132
 PSOTA, František 140
 PUKL, Josef 96, 122–123, 128, 147, 155,
 192–193, 217

PULKERT, Oldřich 50
 PURCELL, Henry 95, 105, 108, 113–114, 126,
 129, 135, 137, 142–143, 145–146, 155

Q
 QUANTZ, Johann Joachim 22, 73, 167,
 184–185, 191, 202, 226, 229

R
 RACEK, Jan 23, 33–34, 36, 49, 180, 229
 RACHMANINOV, Sergej Vasiljevič 158
 RAICHL, Miroslav 150
 RAMEAU, Jean-Philippe 105, 125, 140
 RAMPE, Siegbert 74, 78, 230
 REBIKOV, Vladimir Ivanovič 111
 REGER, Max 23, 96, 101, 134, 155, 191–192,
 194, 205
 REGNART, Jacob 141
 REINBERGER, Jiří 120, 216
 REJCHA, Antonín 40, 123, 132, 140
 REMBRANDT, Harmenszoon van Rijn 98
 RICHTER, František Xaver 40, 98, 119, 132,
 135, 141, 146, 159–160
 RICHTER, Karl 139
 RICHTER, Vladimír 25, 59, 160, 230
 ROBERTSON, Michael 82–84, 229
 ROMAGNOLI, Angela 37, 231
 RONGE, Heribert 122
 ROPEK, Jiří 123
 ROSENMÜLLER, Johann 125
 ROSETTER Johann Otto 148
 ROSETTI, Francesco Antonio →
 RÖSSLER-ROSETTI, František Antonín
 RÖSLER, Josef 221
 ROSSI, Luigi 141
 ROSSI, Michelangelo 141
 ROSSI, Salamone 141
 ROSSINI, Gioacchino Antonio 112, 145
 RÖSSLER, František Antonín →
 RÖSSLER-ROSETTI, František Antonín
 RÖSSLER-ROSETTI, František Antonín 40,
 96, 101, 103, 109
 ROUSSEL, Albert 116, 118, 121, 148, 161

ROZEHNAL, Jan 155, 158
 ROZPORKA, Vladimír 103, 105–107, 109–110, 112–113, 116
 RUDOLF II. HABSBURSKÝ, císař 46
 RUIZ DE RIBAYAZ, Lucas 135
 RUŠÁK, Ferdinand 103, 105–107, 109–110, 113
 RŮŽIČKA, Petr 110
 RŮŽIČKOVÁ, Zuzana 218
 RYBA, Jakub Jan 23, 54, 151, 153, 217
 RYBKA, Aleš 188

Ř

ŘEHÁK, Václav 101, 113, 118
 ŘEHOŘ, Bohuslav 119, 139, 154
 ŘEZNÍČEK, Jan 133, 137, 145, 154
 ŘEZNÍČEK, Petr 124, 133, 136
 ŘEZNÍČEK, Zdeněk 150
 ŘÍMÁNKOVÁ, Ivona 204, 218

S

SACKMANN, Dominik 78, 230
 SADIE, Stanley 74, 232
 SADLER, Graham 83, 230
 SÁDLO, Miloš 124
 SAINT-SAËNS, Camille 103
 SALAQUARDOVÁ, Jiřina 150
 SAMAR, Pari 122
 SCARLATTI, Alessandro 105, 113, 129, 141, 151
 SCARLATTI, Domenico 136
 SEDLÁČEK, Ivan 111, 116
 SEDLÁK, Miloslav 105–107, 109–110, 113
 SEGER, Josef Ferdinand Norbert 40, 42, 95, 105, 115, 133, 136, 153, 191, 209
 SEHLING, Josef Antonín 102
 SEHNAL, Jiří 12, 33, 39, 41, 75, 176, 179, 182, 190, 195–196, 208–210, 219, 223, 225, 229–230
 SEHNAL, Zdeněk 105, 107
 SEIFERT, Herbert 76, 230
 SEITZ, Otto 15
 SEVERA, Josef 189

SHAKESPEARE, William 187
 SHERWIN, Doron 221
 SCHAEFER, Theodor 121, 127
 SCHEIN, Johann Hermann 146, 148, 151
 SCHERFFENBERG, Maximilian Ernst von, hrabě 78
 SCHMELZER, Johann Heinrich 156
 SCHMIDT, Axel 125
 SCHMITZ, Heinz-Walter 74, 79, 230, 232
 SCHNEIDER, Herbert 84
 SCHNEIDER, Michael 205
 SCHOENBAUM, Camillo 49–50, 66–67, 71
 SCHÖNBERG, Arnold 123
 SCHÖNERT, Claus 125
 SCHUMANN, Robert 108, 205
 SILBERMANN, Gottfried 210
 SIXT VON LERCHENFELS, Johann 107
 SIXT Z LERCHENFELSU, Jan → SIXT VON LERCHENFELS, Johann
 SKUHERSKÝ, František 184, 209
 SLABÁK, Jan 127, 131, 135, 136
 SLANÝ, Bohumil 126
 SLAVICKÝ, Klement 148
 SLAVICKÝ, Milan 230, 216
 SLAVÍČEK, Oldřich 97
 SLAVÍK, František 97–98, 100–103, 105, 113, 135
 SLIMÁČEK, Josef 191
 SLIMÁČEK, Milan 142
 SLIMÁČKOVÁ, Jana → MICHÁLKOVÁ SLIMÁČKOVÁ, Jana
 SLÍVA, Vít 150
 SLONIMSKIJ, Nikolaj Leonidovič 153
 SŁOWIOCZEK, Klemens 136
 SMAŽÍK, Sáva 113
 SMEJKAL, Bohumil 129, 133, 147
 SMETANA, Bedřich 59, 123, 156
 SMOLKA, Jaroslav 41, 43, 47–50, 52, 56, 59, 62, 72, 230
 SMÝKAL, Jaroslav 142–143
 SOBOTKA, Vladimír 157, 159
 SOKOLA, Miloš 128
 SOLER, Antonio 124

SOMMER, Vladimír 116
 SOMMEROVÁ, Blanka 109, 118
 SONEK, František 149, 157
 SONKOVÁ, Lubomíra 156
 SOUČEK, Alois 109–110, 113
 SOUČEK, Jaroslav 133
 SOUCHOP, Josef 150
 SOVADINA, Petr 120, 210
 SPÁČILOVÁ, Jana 219
 SPILKA, Dalibor 23, 116–117, 147, 149, 217
 STAMIC, Antonín 116
 STAMIC, Jan Václav Antonín 101, 103–105, 119, 152, 154
 STAMIC, Karel Filip 96, 98, 101–102, 108–109, 113–114, 121, 125, 132, 139
 STAMICOVÉ, rodina 95, 100
 STANDAGE, Simon 217
 STANLEY, John 124
 STANOVSKÁ, Ivana 140, 148
 STANOVSKÝ, Jan 125, 128, 135
 STEHLÍK, Miroslav 156
 STEINMAN, Vilém 116, 117
 STEJSKAL, Pavel 130
 STICH-PUNTO, Jan Václav 103
 STIVÍN, Jiří 217
 STOCKIGT, Janice B. 44, 47–49, 72, 230
 STOLLBROCK, Ludwig 75, 230
 STRÁDALOVÁ, Cecilie 106, 109, 129–130, 132, 142, 151
 STRAKA, Vincenc 97
 STRAKOVÁ, Theodora 23, 179–180
 STRÁNSKÝ, Zbyněk Zbyslav 181
 STRAVINSKIJ, Igor Fjodorovič 119, 130, 220
 STRNAD, Bohumil 25
 STRNADOVÁ, Marta 130
 STRUNK, Oliver 79, 230
 STŘELCOVÁ, Věra 95
 STŘÍŽ, Jan 97–98
 SUCHÝ, František 112, 125
 SUCHÝ, Josef 150
 SUK, Josef 111, 113–114, 117, 145
 SUK, Josef ml. 119
 SVATOŇ, Vladimír 105

SVOBODA, František 104, 107, 109, 112, 119, 125, 127, 131–132, 135, 137, 142, 145, 147, 154
 SVOBODA, Jiří 116, 117, 140
 SWEELINCK, Jan Pieterszoon 133
 SÝKORA, Adolf 96–97
 SÝKORA, Pavel 73, 220, 231
 SYKOVÁ-DEJMKOVÁ, Běla 25, 49, 96–107, 111–113, 120, 122, 136
 SYNKOVÁ, Irena 123

Š

ŠAFAŘÍK, Jiří 121, 130, 132
 ŠAFRÁNEK, Miroslav 99–100
 ŠÁLEK, Josef Adolf 125
 ŠANDERA, Petr 21, 29, 174, 186, 220
 ŠANDEROVÁ, Helena (roz. Lapárová) 29, 174
 ŠANDEROVÁ, Monika 188
 ŠEBALIN, Vissarion Jakovlevič 114
 ŠEDIVÝ, Zdeněk 56, 59
 ŠEVČÍKOVÁ-HLADÍKOVÁ, Jarmila → HLADÍKOVÁ, Jarmila
 ŠINDELKA, Hubert 150
 ŠÍLOVÁ, Tereza 94, 134, 136, 231
 ŠIMKOVÁ-ŠLAPETOVÁ, Hannah 102, 110
 ŠIMONOVÁ, Marie → BĚLSKÁ, Marie (roz. Šimonová)
 ŠINDLER, Milan 130
 ŠÍP, Ladislav 56, 231
 ŠKAROHLÍD, Petr 133
 ŠKODOVÁ, Hana 123
 ŠKROBÁNEK, Josef 127, 129, 160
 ŠLAIS, Jan 128
 ŠLECHTA, Milan 120, 193, 216
 ŠMERDA, Miroslav 126, 136
 ŠNEIDEROVÁ, Magda 127
 ŠOSTAKOVIČ, Dmitrij Dmitrijevič 143, 155
 ŠPAČEK, Vavřinec 140, 154
 ŠPATKA, Zdeněk 152
 ŠPERLOVÁ, Milena → KONICAROVÁ-ŠPERLOVÁ, Milena
 ŠPORCL, Pavel 217
 ŠRÁMEK, Vladimír 42

ŠTĚDRONĚ, Bohumír 48–49, 121
 ŠTĚDRONĚ, Miloš 133, 136, 148–149, 151–152, 156, 158, 160, 220
 ŠTĚDRONĚ, Vladimír 121
 ŠTEFEK, Miroslav 103
 ŠTĚPÁN, Josef Antonín 40, 98, 102–104, 116, 124, 126
 ŠTĚPÁN, Vladimír 210
 ŠTOLFOVÁ, Šárka → PILÁTOVÁ, Šárka
 ŠTOURAC, Bohumil 136
 ŠTRUNCOVÁ, Kateřina 161
 ŠTUKAVEC, Libor 39
 ŠTYCH, Jan 125, 132–133, 143
 ŠŤASTNÝ, Rudolf 112, 123, 128, 131, 140
 ŠULCOVÁ, Monika → BRUNCLÍKOVÁ, Monika
 ŠUMNÍK, Petr 155
 ŠUMPÍK, Pavel 136
 ŠUŠKEVIČOVÁ, Tamara 140
 ŠVEJDA, Miroslav 125
 ŠVIHLÍKOVÁ, Viktorie 117

T

TECL, František 191
 TELEC, Vladimír 25, 94, 102, 107, 231
 TELEMANN, Georg Philipp 106, 108–109, 115–116, 119, 125–128, 134–138, 143–146, 155
 TEML, Jiří 216
 TERRAYOVÁ, Maria Jana (roz. Dokulilová) 95
 TĚŠÍK, Josef 103, 105–107, 109–110, 112–114, 116, 137, 139, 143, 145, 147–148, 152
 THEIS, Günter 132
 THOMA, představená kláštera klarisek v Soběšicích 207–208, 213
 THON, Tomáš 42, 210
 THORMAHLEN, Wiebke 80–81, 83, 231
 THUN, Johann Ernst, hrabě 76
 TICHÝ, Vlastimil 73, 84, 220, 231
 TIOKA, Jindřich 154
 TOLAR, Jan Křtitel 96
 TOLL, John 216

TOMÁS de Santa María 134
 TOMASI, Henri Frédien 154
 TOMÁŠEK, Václav Jan Křtitel 101
 TOMÁŠKOVÁ, Emila → VÉVODOVÁ-TOMÁŠKOVÁ, Emila
 TOMICA, Rudolf 103, 105, 107, 109–110, 113
 TORELLI, Giuseppe 41
 TRÁVNÍČEK, Jiří 23, 25, 95–97, 117, 120, 123–124, 128, 135
 TREGLER, Eduard 128
 TRHLÍK, Otakar 96
 TROJAN, Jan 66, 71, 231
 TROJAN TURNOVSKÝ, Jan 95, 107, 121, 132
 TROJANOVÁ, Věra 21
 TROLDA, Emilián 47–48, 71, 180, 195, 231
 TRÝBOVÁ, Helena 132
 TUKAČ, Vojtěch 100
 TŮMA, František Ignác Antonín 38–40, 95, 100, 103, 107–108, 110, 114, 138–139, 143, 148, 152, 154, 160, 220, 222, 231

TŮMA, Jaroslav 153, 159–160, 216
 TURŇOVÁ, Mária 136
 TYLŠAR, Bedřich 155
 TYLŠAR, Zdeněk 147, 155
 TÝNSKÝ, Richard 123, 128, 136
 TYRRELL, John 74, 232

U

UHER, Josef 150
 ULRYCH, Jaroslav 106, 118, 151
 UNGROVÁ, Markéta 149
 URBAN, Otmar 66, 71, 224

V

VACEK, Přemysl 36, 231
 VÁCLAV, kníže 44–46, 56, 62
 VALACH, Ján 185
 VALEŠOVÁ, Dagmar 155, 157
 VAŇHAL, Jan Křtitel 42, 96, 101, 115, 142, 145, 147, 149, 159
 VAŇHAROVÁ, Oldřiška 110
 VANÍČEK, František 216
 VAVRUŠKA, Jaromír 129

VEJVANOVSKÝ, Pavel Josef 59, 95–96, 108, 110, 113–114, 127, 132–133, 135, 146, 153, 160
 VELA, Maria Caraci 37, 231
 VELEK, Viktor 231
 VÉMOLA, Jaroslav 96, 101, 103–105
 VERACINI, Francesco Maria 105, 109
 VESELÁ, Alena → VESELÁ-ŠTĚPÁNKOVÁ, Alena
 VESELÁ, Irena 73, 220, 231
 VESELÁ-ŠTĚPÁNKOVÁ, Alena 21, 95–97, 116, 118–121, 129, 155, 183, 188–189, 200, 217
 VESELÝ, Alois 123, 140, 150
 VESELÝ, Josef 209
 VÉVODOVÁ-TOMÁŠKOVÁ, Emila 110, 135
 VICTORIA, Tomás Luis de 121, 127, 130, 132, 156, 159
 VIERNE, Louis 193
 VIK, Vítězslav 25, 168
 VIK, Vlastimil (Miki) 168, 178
 VIKOVÁ, Anna (Anička) 172
 VIKOVÁ, Jiřina (Jiřinka) 178
 VIKOVÁ, Věra 168
 VIKOVÁ, Vladislava (Nina) 167, 168
 VIKOVÁ, Vlasta 168
 VIKOVÁ, Vlasta (Vlavla, Vlastenka) → BĚLSKÁ, Vlasta
 VIKOVÁ, Vítězslava (Lála, Lálinka) 168
 VILÍMOVÁ, Naděžda 110
 VISÉE, Robert de 134–135
 VITHA, František 149
 VITTORIA, Tomás Luis de → VICTORIA, Tomás Luis de
 VIVALDI, Antonio 105, 108, 111, 115, 120, 123–124, 126–129, 131, 135, 137–138, 142–144, 147, 150, 155, 157–159, 161, 219
 VODRÁŽKA, Jaroslav 123, 126
 VOGLER, Heini 125
 VOJTA, Jan Ignác František 156
 VOKÁČOVÁ, Petra 231
 VOKÁČOVÁ, Zdenka 106
 VOLEK, Tomislav 49, 50, 55, 71, 219, 231

VOLESKÁ, Jana 15, 18, 228, 231–232
 VORLIČNÝ, Jan 107
 VORLOVÁ, Sláva 133, 137
 VOŘÍŠEK, Jan Václav Hugo 33–34, 37, 40, 103, 113, 221, 227
 VOSKOVEC, Jiří 186
 VRANICKÝ, Pavel 103, 106
 VRAŠTILOVÁ, Tamara 93, 232
 VRBKA, Stanislav Kostka 181, 188
 VRONSKÝ, Petr 153
 VÝDUCH, Ludvík 101
 VÝMOLA, Jan 191

W

WAGNER, Karl Friedrich 79, 232
 WACHTL, Květoslav 102–105, 107
 WALDBAUR, Thekla 26, 115, 169, 171
 WALTARI, Mika 202
 WALTHER, Johann Gottfried 118–119, 137, 139
 WARCHAL, Bohdan 102
 WEBER, Carl Maria von 148, 159
 WEBER, Vladimír 124
 WERICH, Jan 186–187
 WERNER, Gregor Joseph 143
 WERNER, Vladimír 131, 136, 142, 146
 WIDOR, Charles-Marie 193
 WIEDERMANN, Bedřich Antonín 96, 98, 120, 123, 155
 WILLI, Barbara Maria 12, 200, 210, 213, 215, 221
 WILSON, David K. 76–77, 79–81, 83, 232
 WINKLER, Vítězslav 132
 WOLF, Hugo 101
 WOLLENBERG, Susan 74, 232

Y

YSAÏE, Eugène 143

Z

ZÁBRANSKÁ, Zdena 150
 ZACH, Jan 100, 107, 161
 ZÁMEČNÍK, Evžen 52, 133, 136, 138, 141–143, 149, 152, 158, 230

ZAPLETALOVÁ, Jaroslava 94, 229
ZAVŘEL, Miroslav (Mirek) 106, 176
ZAVŘELOVÁ, Alena 176
ZELENKA, Jan Dismas 35, 37, 41, 43–44,
47–57, 59, 62–63, 66–67, 71–72, 104,
108–109, 122, 129, 132–133, 136,
138–139, 145, 151–153, 155, 183, 185,
213, 222, 217, 228, 232, 253
ZELENKA, Milan 143
ZERHAUOVÁ, Jitka 155
ZIKA, Richard 106
ZILL, Matouš (Matthaeus) 44, 47, 232
ZIMMER, Ján 115, 123, 126
ZIPOLI, Domenico 141, 149
ZOUBEK, Bohumil 124
ZOUHAR, Zdeněk 99, 106, 123, 141, 220
ZSAKO, Julius 79, 227
ZUCKEROVÁ, Olga 12, 43, 50, 60, 62–63,
66–68, 70–71, 223–224

Ž
ŽELEZNÝ, Lubomír 140, 142
ŽILKA, Václav 26, 127
ŽLOUTEK, Bohumil 208
ŽVACHTA, Josef 96–98, 103–104, 107,
109–110

Summary

The first section, *An Outline of the Life and Work of Vratislav Bělský*, begins by introducing his father, the painter František Václav Bělský. The following chapters trace Bělský's life from the pre-war era through his teaching activities at elementary art schools, the conservatory, and the Janáček Academy of Performing Arts; his textbooks are also included. The chapter *Concert Activities* focuses on Bělský as an organist and his work in the Collegium musicum brunense. This is followed by *The Last Years of Vratislav Bělský*. The section is supplemented by the chapter *Family*, which covers Bělský's wife, sons and daughter-in-law.

The second section, *Editor, Translator, Performer*, focuses on the essence of Bělský's professional and concert activities. It contains chapters on *Musica Antiqua Bohemica*, which discusses the nature of Bělský's editorial work, and on the origins of Bělský's edition of Jan Dismas Zelenka's music for the Jesuit school play *Sub olea pacis et palma virtutis*, which focuses on a specific example of editorial work, Georg Muffat's *Notes on the Interpretation of French Music* in translation by Vratislav Bělský, and *An Overview of the Concert Activities of Vratislav Bělský and the ensembles Collegium musicum brunense and Czech Chamber Soloists in 1947–1992*.

Another larger section is *Vratislav Bělský in the memories of his family, colleagues and pupils*. It is presented by the memories of his daughter-in-law Jana Bělská and son Vratislav Bělský Jr. This is followed by the recollections of important figures in musical life who had some relationship to Bělský.

The book closes with *Authors of the contributions*, a *List of illustrations*, *Sources and literature* and an *Index of persons*.

The aim of the publication is to present Bělský not only as an artist and theoretician, but also to show his human characteristics.

VRATISLAV BĚLSKÝ
MUSICUS DOCTUS ET HUMANUS

Vydala Moravská zemská knihovna v Brně
Kounicova 65a, 601 87 Brno

Editoři: Irena Veselá, Pavel Sýkora a Vlastimil Tichý
Technická redakce: Eva Čechová
Jazyková korektura: Otakar Loutocký
Grafický návrh a sazba: Karol Lament
Tisk a knihařské zpracování GRASPO CZ, a. s.

1. vydání
Brno 2024

ISBN 978-80-7051-353-8

www.mzk.cz

